

V Novo mesto pride „Danica“

V soboto v Domu JLA skupni koncert Krkinega in koroškega pevskega zbora

Mešanji pevski zbor novomeške tovarne zdravil „Krka“ in slovensko kulturno društvo Danica (oz. njegov pevski zbor) iz Sentvida v Podjuni sodelujeta že več let ter si izmenjuje obiske in nastope. Tokrat bo srečanje zborov na njenem skupnem nastopu v Novem mestu.

Koncert pevskega zbora Krke, na katerem bodo sodelovali pevci s koroškega, bo v soboto, 26. maja, ob 19.30 v veliki dvorani novomeškega Doma JLA. Na sporedu bodo ljudske, revolucionarne, umetne in domovinske pesmi. Na prireditvi, posvečeni 60-letnicam KPJ, SKOJ in enotnih sindikatov, bodo počastili tudi življenjska jubileja skladateljev Radovana Gobca in Matije Tomca.

S takimi koncerti in z vso svojo dejavnostjo pevski zbor Krke v celoti izpolnjuje naročilo, ki je zajeto v tej Kardeljevi misli: „Pesem je nezadržna emocionalna moč povezovanja med ljudmi“. V zadnjih letih pevci to poslanstvo še posebno tenkočutno izpolnjujejo.

Praznik knjige

V avli Krke odprt drugi dolenski knjižni sejem

V razstavnici vli novomeške tovarne zdravil Krka so v ponedeljek, 21. maja, po nastopu mešanega pevskega zbora odprli drugi dolenski knjižni sejem, posvečen dnevu mladosti in 60-letnicam KPJ, SKOJ in delavskim sindikatom. Na sejmju sodeluje dvajset slovenskih založb, med njimi tudi Založništvo tržaškega tiska. Prodajni del obsega več kot 900 knjig. Zaokrožen del predstavljajo dela Edvarda Kardelja. Družboslovsna literatura je obogatena z eksponati, ki jih je posodila Studijska knjižnica Mirana Jarca. Na razstavi – odprta bo še jutri – so vsa dela, ki so izšla zadnje leto.

O pomenu dolenskega knjižnega sejma, ki postaja tradicionalen, je govoril urednik Cankarjeve založbe in predsednik Slovenskega pisateljskega društva Tone Pavček, dolenski rojak. Njegovemu pesniškemu ustvarjanju je bil namenjen recital v nadaljevanju otvoritvene sejmjske slovesnosti. Pesnika, ki je že četrto stoletje eno nosilnih imen sodobne literarne tvornosti na Slovenskem, je obiskovalcem v nekaj značilnih črtah predstavil prof. Jože Sever z novomeške gimnazije. To je bil praznik Pavčkove poezije: najprej je avtor nekaj svojih pesmi sam povedal, potem pa mu jih je ob glasbeni spremljavi Silvestra Mihelčiča recitirala Saša Vovk.

I.Z.

AKCIJA TABORNIKOV OB DNEVU MLADOSTI

Danes, nekaj minut pred 18. uro, bodo po posebnem pozivu na drugem programu ljubljanskega radia slovenski taborniki z akcijo „Taborniki zbor – naš pozdrav Titu“ začeli praznovati tokratni dan mladosti. Akcija, ki združuje tabornike, mladino in občane se odvija že tretje leto po vsej Jugoslaviji. Od jutri do 27. maja pa bo v Cerknici tudi tradicionalni slovenski taborniškopartizanski mnogoboj, na katerem bo sodelovalo blizu sto taborniških ekip iz vseh koncev Slovenije.

VREME

V drugi polovici tedna bo prevladovalo sončno vreme, proti koncu tedna so možne predvsem v popoldanskem času krajevne nevihte.

Titovih sedeminosemdeset let

Tito posebja vse vrednote, iz katerih je skana samopravna socialistična stvarnost jugoslovanskih narodov in narodnosti. Tito je pojem miru, svobode, bratstva in enotnosti, varnosti in vsega, kar je in še zmeraj nastaja na njegovi revolucionarni poti. Sledijo mu pokolenja, ki jih oplaja njegov človečanski duh.

Radi ga imamo! „Takega možakarja ni med vsemi bivšimi in sedanjimi velikimi osebnostmi na svetu. Zame bi bila največja sreča, če bi mu lahko plačal štefan vina in katero rekel z njim.“ Izrekel je Jože Papež iz Dolenjega Boštanjja pri Sevnici, očanec Titovih let, bi stezka našli. Pa tudi polnejših, kot so pokojnega Edvarda Kardelja besede o Titu, ni:

„Titovo ime je že zdavnaj prestopilo tudi meje naše države in postalo lastnina vseh tistih, ki jim je mir eksistenčna potreba, ki nastopajo v obrambi svoje nacionalne biti in obstoja, neodvisnosti, graditve enakopravne skupnosti narodov, osvoboditve izpod vseh oblik izkoriščanja, podrejanja in zatiranja, odstranjevanja sile v odnosih med državami in narodi. Titovo ime je postalo simbol borca v vojni in miru in izraz humanistične vizije novega sveta, rešenega strahu pred uničenjem človeka po človeku in naroda po narodu, sveta, ki bo rodil rodove, ki ne bodo poznali vojnih strahot in puščav, živalskosti v človeku ter med ljudmi in narodi.“

In besede iz pesniškega dnevnika deklice Malči iz Mokronoga so besede vsakega od nas: „Ob dnevu mladosti želim mu, naj dolgo, se dolgo živi.“

Če en člen odpove, veriga počí

Z zasedanja skupščine poslovne skupnosti za sadje krompir in vrtnine v Krškem

Sporazum o združitvi v Poslovno skupnost za sadje, krompir in vrtnine Slovenije je gotovo najučinkovitejša pot do trajnejše povezave v celotno reprodukcijsko verigo, v kateri bodo našli skupen jezik pridelovalci, trgovci in predelovalci. Udeleženci nedavne skupščine skupnosti v Krškem so to nekajkrat poudarili.

Do zdaj so edinole v sadjarstvu že poskušali ugotavljati vsak svoj dinar od maloprodajne cene, vendar so tudi tu naleteli na odpor dveh največjih slovenskih blagovnih hiš, ki sta tak način odklonili. Za trgovino je namreč administrativno določanje marž še vedno bolj dobrodošlo kot dohodkovna povezava. Sporazum obeta v prihodnje več uspehov, toda če ga ne bodo vsi disciplinirano upoštevali, se bodo ponovile težave v novi obleki. Pri povezavi torej ne sme odpovedati noben člen in vključevati je treba še nove, če bo

potrebno. Transport je že zraven, saj morajo biti pridelki čimprej na tržišču.

V sadjarstvu so pa hujše druge težave, saj plan do zdaj ni bil dosežen.

Pred vrati so že priprave na drugo srednjeročno obdobje. Realno lahko planira samo družbeni sektor, so pa tudi v kooperaciji velike možnosti. Razen tega je problematična obnova. Pogoji za kreditiranje za večino niso sprejemljivi, zato sadjarstvo počasneje napreduje

POMISLEK PRED STARTOM – Prek dvesto mladih se je pomerilo na območnem tekmovanju mladih iz dolenske in posavske regije ob 30-letnici obrambne vzgoje mladih v SLO.

Bolj zaostri odgovornost

S seminarja v Dolenjskih Toplicah: prepočasi se spreminja položaj delavca, izobraževanje ne dohaja potreb, posebej o velikih investicijah IMV Novo mesto

Na tridnevem seminarju za sekretarja občinskih komitejev ZK Dolenjske in Posavja, ki je bil v Dolenjskih Toplicah od 16. do 18. maja in na katerem so sodelovali tudi sekretar predsedstva CK ZKS Franc Šetinc, član predsedstva Lojze Brški ter izvršni sekretarji Majda Gaspari, Bojan Klemenčič, Martin Mlinar, Roman Ogrin, Franc Šali in Peter Toš, so preučili delovanje Zveze komunistov ter analizirali nekatere slabosti.

V praksi se namreč pojavljajo razkoraki med politično aktivnostjo in njenimi rezultati, zlasti ko gre za spremembo položaja delavca. Razmer ni moč le ugotavljati, ob tem pa še naprej puščati takšne kakršne so bile, to je neustrezne stopnji družbeno ekonomskega razvoja. Slabosti se pojavljajo tudi v idejnopoličnem usposabljanju in kadrovanju. Izobraževanje kadrov še vedno ne sledi dovolj političnim potrebam. Težave se pojavljajo zlasti pri številčno šibkih osnovnih organizacijah, ki velikokrat niso kos nalogam in postajajo „zlepljenke“ z vodstvenimi strukturami. Če pa se pojavljajo slabosti, to so v Dolenjskih Toplicah posebej poudarili, potem je potrebno tudi zaostri odgovornost komunistov. Pri tem se moramo zavedati, da je pasivnost tudi rezultat slabih metod dela, zaprtosti, odločanja v ozkih krogih, slabo pripravljenih sestankov in podobno in se jih mora ZK čimprej otresti.

Izredno zanimiva je bila tudi razprava o investicijskem načrtu Industrije motornih vozil. Kaže, da tu obstajajo še nekatere ovire in nejas-

nosti, pa tudi objektivne težave in subjektivne slabosti, zlasti ko gre za

nadaljnje investiranje. Zato so v Dolenjskih Toplicah sklenili, da bodo o tem spregovorili na prihodnji skupni seji medobčinskih svetov ZK Posavja in Dolenjske, na kateri bodo razpravljali tudi o gradnji šol v obeh regijah ter o drugih skupnih vprašanjih.

IVAN KRASKO

PRETRES DELA – Vztrajno je treba odpravljati slabosti, ki hromijo delo komunistov, so ugotavljali v Dolenjskih Toplicah

V Gabru bogatejša šola

V Velikem Gabru je bila tudi osrednja proslava jubilejev KPJ in SKOJ – Podelili priznanja sindikatov in ZK

V okviru počastitve 60-letnice KPJ, SKOJ in združenih revolucionarnih sindikatov je bila 18. maja v Šoli dr. Petra Držaja v Velikem Gabru slavnostna skupna seja občinske konference ZK in ZSMS ter občinskega sveta Zveze sindikatov Trebnje.

Na slavnostni seji, ki je bila v novi dvorani gaberške šole, so med drugim podelili knjižne nagrade vsem članom Zveze komunistov v trebanjski občini, ki delujejo v njej že 30 in več let. Na seji, katere se je kot gost udeležil tudi Roman Ogrin, izvršni sekretar ZKS, so podelili srebrne znake sindikatov in priznanja ZSMS. V kulturnem programu so sodelovali kulturniki trebanjske občine in domači pevski zbor.

ci je še istega dne gostovalo Sentjasko gledališče, ki je pred prepolino dvorano uprizorilo Županovo Micko.

Večina „ZA“

Referendum v novomeški občini uspel – z 69,07 odstotki – Izglasovan je tudi samoprispevek za 27 krajevnih skupnosti, o čemer poročamo na novomeški strani

Po podatkih občinske volilne komisije je na referendumu za 1-odstotni krajevni samoprispevek za korist gradnje šol glasovalo 33.691 volilcev ali 91,66 odstotkov vseh upravičencev. Za se je odločilo 25.388 občanov, proti je bilo 7275 glasov, neveljavnih pa je bilo 1028.

V četrtek, 17. maja, ko je bil referendum v delovnih organizacijah za zaposlene, je ob 92,20-odstotni udeležbi na voliščih glasovalo za samoprispevek 13.307 občanov ali 69,24 odst. vseh volilcev. Proti je bilo 3973 glasov, neveljavnih pa 441. V vsej občini ni niti ene delovne organizacije kot celote, kjer referendum ne bi uspel.

Kar stoo odstotni uspeh je bil na referendumu dosežen v več šolah, in sicer v Stopičah, Mirni peči, na Prevolah, v Šentjerneju, Šmarjeti, Vavti vasi, Žužemberku, na šoli „Dragotin Kette“, v Dol. Toplicah, na ESS v Novem mestu ter na Glasbeni in zdravstveni šoli. Prav tako je bil 100-odstotni uspeh zabeležen še v nekaterih drugih kolektivih, medtem ko so v IMV, kot največjem kolektivni dosegli v Tehnoservisu smo 49 odstotkov glasov ZA, v nekaterih tozdih IMV pa preko 90 odstotkov ZA. V „Krki“ je bilo najboljši rezultat v tozdu ISIS (97 odstotkov ZA), najslabši pa v Tehnoservisu (55 odst.). Novoles in imel ne bleščočih ne slabih rezultatov, gibljejo pa se med 52 in 79 odstotki v posameznih tozdih. V Labodu se poprečni rezultat ZA giblje okrog 80 odstotkov, v Novoteksu pa je v posameznih tozdih med 66 in 81 odstotki.

Na nedeljskem glasovanju v krajevnih skupnostih je bil najboljši rezultat dosežen v Brusnicah, kjer se je za samoprispevek za šolstvo izreklo 86,39 odstotka volilcev, v mestu pa je bila glede tega najboljša Žabja vas s 84,77 odstotki glasov za gradnjo šol.

V BREŽICAH SPET RAZSTAVA FOTOGRAFIJ

V brežiškem Domu JLA bo do 27. maja odprta fotografska razstava „Mladi fotografirajo 79“. Na njej sodeluje dvajset mladih posavskih avtorjev (iz Brežic in Krškega) s 102 fotografijama. Največ fotografij obdeluje temo „Narava – zdravje – lepota“, večje število pa jih je z motivi iz življenja in dejavnosti otrok. Na otvoritvi 19. maja je pokrovitelj polkovnik Rade Japunčič poudaril, da je fotografiranje zelo pomembno tudi za SLO, zato bi morali v to dejavnost pritegniti še več mladih.

V.S.

KNJIŽNA DARILA – Sekretar občinskega komiteja ZK v Trebnjem Janez Zajc je komunistom, ki so že 30 in več let člani ZK, podelili knjižna darila.

Naslednji dan so v Velikem Gabru slavnostno predali namenu nove prostore, ki jih je pridobila Šola dr. Petra Držaja. Poleg telovadnice in dveh učilnic so zdaj na tej šoli bogatejši še za večnamenski prostor, v katerem bodo lahko prirejali tudi kulturne prireditve. V novi dvorani-

Mladi dobro pripravljani

34 ekip iz dolenskih in posavskih občin se je v Novem mestu pomerilo na orientacijskem pohodu

V kasarni Milana Majcna v Bršljinu je bilo 18. maja poročno tekmovanje osnovnošolskih, srednješolskih in mladinskih ekip v orientacijskem pohodu, posvečenemu 30-letnici organizirane vzgoje mladih za SLO.

Tekmovanje je pripravil Medobčinski svet za pripravo proslave v počastitev jubileja vzgoje mladine za SLO in se ga je udeležilo 34 ekip s po petimi člani iz vseh dolenskih in posavskih občin. Osnovnošolske ekipe so se na orientacijskem pohodu pomerile v streljanju z zračno puško, prvi pomoči, reševale so naloge iz NOB, topografije in orientacije,

srednješolski in delavsko-kmečki mladina pa so se pomerili tudi v streljanju s pravo puško in v metu bombe.

Največ točk med ekipami iz osnovnih šol so dosegle ekipe: o. š. Mirana Jarca Črnomelj, o. š. Katja Rupena I Novo mesto, o. š. Bratov Ribarjev I Brežice. Med srednjimi šolami je največ točk dobila ekipa gimnazije Brežice I, za njo pa so se uvrstile: ekipa Krško II in gimnazija Brežice II. Slabše so bile pripravljene ekipe izvenšolske mladine. Med petimi ekipami je največ točk zbrala skupina DKM Sevnica.

Imenovane ekipe se bodo 27. maja pomerile pri Urhu pri Ljubljani z najboljšimi slovenskimi ekipami. -J.P.

Obisk predsednika SFRJ in ZKJ Josipa Broza Tita v Sovjetski zvezi pravzaprav samo potrjuje nadaljevanje dosedanje prakse v medsebojnih odnosih, za katere moramo reči, da so izredno bogati ter da praktično ni področja, na katerem ne bi v takšni ali drugačni obliki sodelovali obe državi oziroma ZKJ in KP SZ.

Prijateljski obisk jugoslovanskega predsednika v Moskvi poteka tudi v času, ko svet doživlja pretrese zaradi številnih nevarnih žarišč, ko je svetovni mir ogrožen spricho dogodkov na Indokitskem. Bliznjem vzhodu, na jugu Afrike pa tudi drugod. Torej tudi ni čudno, če sta gost in gostitelj pretresla tudi mednarodni položaj, da sta se lotevala tem, kot so splošni napori za krepitev miru in varnosti, popušcanje napetosti, razorožitev, odpravljanje kriznih žarišč itd., pa ima za voljo tega njuno srečanje tudi širši pomen.

Predsednika seveda nista obšla tudi tiste teme pogovorov, ki govorijo o razlikah med državama. Podobno, kot že mnogokrat prej, sta tudi tokrat potrdila, da nekatere razlike, ki so glede na neenak mednarodni položaj Jugoslavije in Sovjetske zveze razumljive, nikakor ne bi smele biti ovira za poglobljeno vsestransko sodelovanje ter prizadevanje za mir, varnost, stabilnost in mednarodno sodelovanje.

Poudariti bi se veljalo, da je bil pogovor med Titom in Brežnjevim dialog enakopravnih sogovornikov, predsednikov držav, katerih ena je veselila, druga pa aktivna članica velike družine neuvrščenih držav. S tako oblikovano oceno naj še zapišemo, da Jugoslavija sodi med tiste redke države na svetu, ki imajo razvite odnose s skoraj vsemi deželami sveta, predvsem pa tudi z veselimi, kot so Sovjetska zveza, Združene države Amerike in Kitajska.

VASO GASAR

Predsednik Tito na obisku v SZ

Predolg bi bil spisek vseh vezi, ki jih med seboj vzpostavljajo tudi posamezne republike, mesta, gospodarske, kulturne, znanstveno-tehnične in še mnogo druge organizacije. Poseben pečat medsebojnemu stikom pa dajejo prav predsednika Tito in Brežnjev s srečanji in pogovori. Naj samo omenimo, da je tokratni dialog našega predsednika s sovjetskim voditeljem že šesti po vrsti, kar samo dokazuje zanimanje obeh držav za razvijanje in krepitev sodelovanja.

Sovjetsko-jugoslovanski odnosi so, kot vemo, zasnovani na načelih beograjske in moskovske deklaracije ter na mnogih drugih skupnih dokumentih, v katerih je poudarjeno spoštovanje neodvisnosti, enakopravnosti, nevmesavanja, spoštovanje različnih poti. To se je znova potrdilo tudi v slednjih pogovorih, na koncu katerih je bilo poudarjeno, da so bili plodni in konstruktivni ter da predstavljajo nov korak k še stabilnejšim odnosom med obema državama.

TITOVO SREČANJE Z VESOLJCI — Po pogovorih z Leonidom Brežnjevim je predsednik Tito ostal še krajši čas na oddihu. V tem času si je tovariš Tito ogledal znamenito konjušnico v Uspenskem, v zvezdnem mestu pa je obiskal vesoljce. Tamkaj se je Tito tudi poklonil spominu prvega vesoljca Jurija Gagarina. Na sliki: pristrčno srečanje z vesoljci. (Telefoto: Tanjug)

Polje, kdo bo tebe ljubil?

Kdo bo prevzel neobdelano zemljo: družbena posestva ali kmetje sosede?

Naše kmetije se starajo. Ne le kmetje, ki so na starost ostali sami, tudi gospodarska poslopja, ki jih ne obnavljajo. Celo zemlja, ki jo preraščata plevel in grmovje, je videti starejša ko takrat, ko je bila dobro obdelana. Kaže, da tega ne znamo zaustaviti. Ali je sploh možno?

Gotovo je. Mora biti, sicer bo veliko kmetijske zemlje šlo v izgubo, čeprav bo treba nahraniti vsak dan več ust. Na preostali izboljšani zemlji bo sicer moč pridelati več — a tudi tam imajo visoki hektarski pridelki svoje meje. Potrebno bo veliko obdelane zemlje.

Bilo je že veliko predlogov in poskusov, kako kmečke otroke zadržati na kmetijah. Pred dvema desetletjema so kmetje zadrževali, da bi sin ali hči ostala doma, če bi imeli traktor. Zdaj imajo že veliko kmetijskih strojev — a tudi na nekaterih moderniziranih, sodobno urejenih kmetijah ni mladih, ki bi se posvetili kmetijstvu. Nekateri sicer še pomagajo staršem, a kako bo pozneje, se ne ve.

Kmetje iščejo nove vzroke za to. Menijo, da bi mlade zadržalo na kmetijah tako pokojninsko zavarovanje, kot ga imajo delavci, letni dopusti in druge ugodnosti. Vse to je pomembno za mlade — toda večina predla-

gateljev ne pride do jedra, kako urediti.

Pokojninsko in invalidsko se lahko zavaruje vsak združeni kmet, ki ima dovolj veliko proizvodnjo. Večina kmetijskih del: setev, žetev, spravilo krme, sadja, trgatve, je sezonska in bi med njimi bil možen tudi nekajdnevni dopust, če bi si delo ustrezno uredili, če ne za vse družinske člane naenkrat, pa ločeno.

Poglavitni vzrok tiči drugod, kar se kaže zlasti na moderniziranih kmetijah. Tudi na večji modernizirani kmetiji običajno ni dovolj dela in dohodka za očeta, ki je star šele okrog 50 let, in sina, ki bi se rad poročil, ter za dve ženski. Oče je prestar, da bi šel iskat drugo delo, torej mora sin. Toda ali se bo sin vrnil na kmetijo, ko bo oče ostarel in oslabil? Morda bo ostal v očetovi hiši, za obdelavo kmetije pa ne bo imel dovolj časa in z leti tudi volje ne.

Zato kaže resno razmišljati, kako usmerjati to kmetijstvo in

razvoj podočelja. Ali postaviti še več tovarn, da bodo vse kmečke družine hkrati delavske, ali nam bodo potrebni tudi taki kmetje, ki se bodo posvetili kmetijstvu? Poleg socialne plati podočeljskih ljudi bo namreč treba skrbeti tudi za pridelovanje hrane. Mnoge kmečkodelavske družine menijo, da je dovolj, če pridelajo le za lastno gospodinjstvo.

Ali bodo neobdelano zemljo lahko prevzemala družbena posestva ali bo treba zanjo navdušiti kmete sosede? Začeti bo treba seveda pri mladih, že takrat, ko se odločajo za poklic. Na kmetiji bodo ostali le, ko bodo imeli dovolj zemlje za polno zaposlitev in ustrezen dohodek.

JOŽE PETEK

„GRADBIŠČE STOLETJA“ SO V SOVJETSKI ZVEZI poimenovali dela na bajkalsko-amurski železniški magistrali. Dolga bo kar 3.000 kilometrov, do zdaj pa so položili okoli 1.000 kilometrov tirov. Nova železniška proga bo povežala Bajkalsko jezero s Tihim oceanom, speljana pa bo skozi ogromna sibiriska prostranstva, ki se ponašajo z velikimi naravnimi bogastvi. Nova proga bo povezana tudi z znano sibirsko železnico... Za 160.000 graditeljev je ena tretjina dela že za njimi.

DVE AMERIŠKI MESTI TEKMUJETA med seboj, katero bo dobilo prvo atomsko podmornico „Nautilus“. Tako Groton v Connecticutu kot Annapolis v Marylandu bi rada imela ta zgodovinski spomenik. „Nautilus“ praznuje „četrt stoletje“ in je nedavno zaključil plovbo kot sestavni del ameriške vojne mornarice. Znamenita podmornica je zdaj v vojaški ladjedelnici v Kaliforniji, kjer bodo odstranili radioaktivno jedro iz reaktorja... Razstavljeni atomi...

NENAVADEN REKORD POKUŠA POSTAVITI 25-letni Peter Snyman iz okolice Johannesburga. V družbi z najboljšimi strupenimi kačami namerava izboljšati rekord svojega rojaka, ki je s strupenjačami živel 36 dni. Peter je doslej preživel v kletki že več kot štirideset dni, a še vztraja... Brrrr...

OSEMDESET Odstotkov DOLARJEV, ki nezakonito zapuščajo ZDA, pripada tihotapcem mamil, ki na vseh možnih koncih sveta kupujejo nove količine najrazličnejših drog. To je ugotovila carinska služba po večletnih izkušnjah. V zvezi s tem je ameriški kongres sprejel ustrezne zakone... Razigrani predpisi?...

emona SOZD **dolenjka** **obiščite DOLENJKO**

NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Na skupni seji obeh zborov skupščine SFRJ so objavili sestavo novega predsedstva Jugoslavije. Predsednik predsedstva je tovariš Tito, člani pa so: Sergej Kraigher, Vladimir Bakarić, Stevan Doronjski, Fadil Hodja, Lazar Koliševski, Cvijetan Mijatović, Petar Stambolić in Vidoje Žarković. Za podpredsednika predsedstva so izbrali Lazarja Koliševskega.

Le v mejah možnosti

Na seji skupščine je podal delegatom obširen ekspozé tovariš Tito, ki je med drugim dejal: „Zahvaljujoč dinamičnemu razvoju v celotnem povojnem obdobju, vključno tudi v zadnjih letih, je naša država dosegla visoko raven družbenoekonomskega razvoja. Družbeni proizvod je skoraj 2.000 dolarjev na prebivalca. Zagotovili smo zelo pomembno materialno podlago na nadaljnji socialistični samoupravni razvoj. Stopnja industrijske rasti je med najvišjimi v svetu, dosegamo pa tudi visoko stopnjo zaposlovanja. V prvih treh letih tekočega srednjeročnega obdobja se je na novo zaposlilo 940.000 ljudi. Od tega, če izvzamemo delovna mesta, ki se izpraznijo z odhodom v pokoj ali podobno, predstavlja resničen porast števila zaposlenih 630.000 ljudi. Močno se je dvignila tudi življenjska raven prebivalcev. Realni osebni dohodki so v prvih treh letih tega srednjeročnega obdobja rasli po stopnji okoli 4 odstotke, samo lani pa so narasli za 6 odstotkov... Na kongresu sindikatov, je nadaljeval tovariš Tito, sem dejal, da te politike ne bomo uresničili brez določene odgovodovanja. Dodal sem tudi, da nimam v mislih nekdanjega „zategovanja pasu“. Gre za to, da moramo živeti v mejah naših možnosti.

Razumljivo pa je, da je treba zagotoviti ustrezno stopnjo gospodarske rasti, saj brez tega ne moremo uspešno reševati problemov, ki jih imamo kot država v razvoju. Ta stopnja rasti pa ne sme biti takšna, da povzroča resnejše težave v družbeni reprodukciji in še posebej v gospodarskih odnosih s tujino. To je zdaj ključna točka našega razvoja.

DOGOVOR

V Sloveniji so potekali seminarji, ki so jih organizirali v CK ZKS, v Postojni pa se je končalo posvetovanje najodgovornejših delavcev Socialistične zveze. V ospredju dogovorov je bil aktualni gospodarski trenutek ter nekatera organizacijska vprašanja delovanja ZK in SZDL, posebej po pobudi tovariša Tita o nadaljnji demokratizaciji političnega vodenja in odločanja.

PRAZNIK LETALSTVA

21. maj je bil praznik vojnega letalstva. Slavili smo ga v počastitev dneva, ko je 21. maja 1942 KPJ izdala direktivo, da pilota Franc Kluz in Rudi Čajavec ugrabita sovražnikovo letalo in priletita na osvobodeno ozemlje. Dva dni nato sta nalogo izpolnila. Do osvoboditve je partizansko letalstvo opravilo 9000 borbenih poletov.

SLOVENŠČINA

V Portorožu je sklenilo delo posvetovanje uglednih družbenopolitičnih, kulturnih in javnih delavcev, ki so spregovorili o rabi slovenščine. Posvetovanje je organizirala RK SZDL, ki se že nekaj let zavzema za pravilno rabo slovenskega jezika kot pomembnega dejavnika slovenske kulturnopolitične, ekonomske ter socialne samobitnosti in osvoboditve.

MILAN MEDEN

TELEGRAMI

SINGAPUR — Predsednik singapurske republike Benjamin Sheares je sprejel člana predsedstva SFRJ Vidoja Žarkovića, ki je na uradnem obisku v Singapuru. V prijateljskem pogovoru je Vidoje Žarković sporočil predsedniku Shearesu pozdrave predsednika Tita. Predsednik Sheares je poudaril, da singapurska vlada pripisuje velik pomen bližnjim konferencam neuvrščenih. Sobesednika sta ugotovila, da se stališča obeh vlad glede mesta in vloge gibanja neuvrščenih v današnjem svetu ujemajo.

PEKING — Kitajska je izpustila 120 vietnamskih ujetnikov, prvo skupino od 1600 ujetnikov, ki jih nameravajo osvoboditi. To je doslej edini rezultat kitajsko-vietnamskih pogajanj, ki so bila po petih plenarnih sejah v Hanouiu prekinjena in ki naj bi se nadaljevala v Pekingu.

MADRID — Jsemindvajseti kongres socialistične delavske stranke Španije se je končal tako, kot ni nihče pričakoval. Delegatom ni uspelo izvoliti novega centralnega izvršnega komiteja stranke. V takšnem položaju, ki je bil videti tu in tam že skoraj brezizhoden, je kongres sklenil, da izvoli začasno izvršno komisijo sedmih članov. Vodila naj bi stranko v naslednjih petih mesecih z nalogo, da v tem času skličejo nov izredni kongres stranke.

SAN SALVADOR — Venezuelski veleposlanik v San Salvadoru Santiago Ochoa Antich je s petimi uslužbenci veleposlaništva pobegnil iz ambasade, v kateri so že deset dni zabarikadirani pripadniki gverilskega gibanja „Ljudski revolucionarni blok“. Veleposlanika in osem uslužbenecv veleposlaništva so imeli gverilci za talce in so v zamenjavo za njihovo izpustitev zahtevali, da oblasti izpustijo tri voditelje gibanja, o katerih trdijo, da so zaprti.

SKUPNOST POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA V SR SLOVENIJI—STROKOVNA SLUŽBA OBMOČNA DELOVNA ENOTA NOVO MESTO

objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. SOCIALNEGA DELAVCA
2. REFERENTA ZA SAMOUPRAVNO DEJAVNOST
3. ADMINISTRATORJA V MATIČNI EVIDENCI

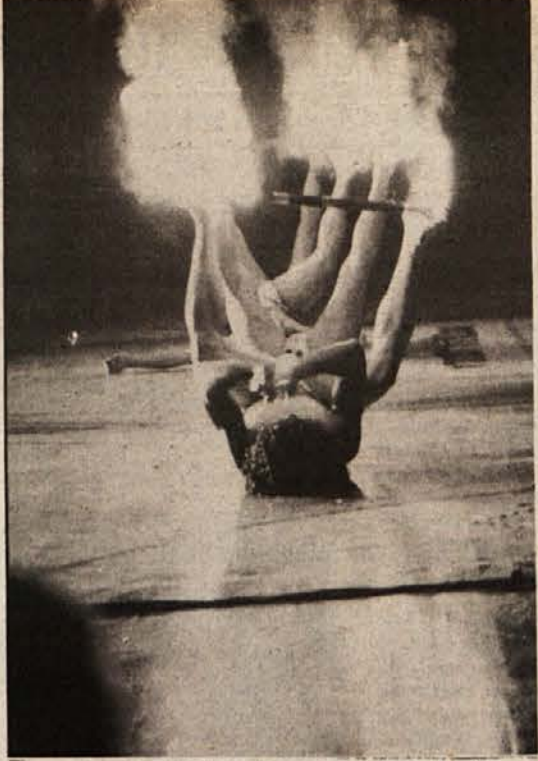
Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:
Pod 1. točko: višja šola za socialne delavce in 2 leti delovnih izkušenj
Pod 2. točko: višja šola pravne ali upravne smeri in 3 leta delovnih izkušenj
Pod 3. točko: srednješolska izobrazba (administrativna, gimnazija) in 6 mesecev delovnih izkušenj.

Kandidati naj pošljejo prijave z ustreznimi dokazili na naslov: SKUPNOST POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA V SR SLOVENIJI—STROKOVNA SLUŽBA—OBMOČNA DELOVNA ENOTA NOVO MESTO, Prešernov trg 9, Novo mesto. Prijavni rok je 15 dni po objavi.

Komisija za delovna razmerja pri PROMETNI SEKCIJI ZIDANI MOST

- objavlja
- prosta dela in naloge VEČ TRANSPORTNIH DELAVCEV
 - prosta dela in naloge 3 ČISTILK

P OGOJI: Zaželeno končna osnovna šola. Poskusno delo traja 1 mesec. Osebni dohodek po pravilniku o osnovah in merilih za delitev sredstev za OD Prometne sekcije Zidani most. Prošnje dostavite v roku 15 dni po dnevu objave na ŽP Ljubljana, Prometna sekcija Zidani most, 61432 Zidani most. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni po poteku objavljenega roka.

PRIZNANJA KULTURNIM SODELAVCEM – V ponedeljek zvečer so se v Domu JLA z najboljšimi kulturno-zabavnimi točkami predstavi vojaki kasarne „Milana Majcna“ in mladina Novega mesta. Ob tej priložnosti so kulturnim sodelavcem podelili priznanja. Priznanje je prejel tudi ravnatelj Glasbene šole Zdravko Hribar.

STISKA ZA VODO – Minulo soboto v delu Kočevja ni bilo vode od 16. do 22. ure. Težave so bile s kuhanjem, uporabo stranišč in celo zob si občani pred spanjem niso mogli umiti. Nekateri so se znašli in šli po vodo na najnižjo točko v Kočevju, na trznico. (Foto: Primc)

OGENJ TAHITIJA – Pesmi in plesi plesalcev z daljnega Tahitija so v sredo zvečer navdušili številne obiskovalce v novomeski športni dvorani. Poleg plesalk brez zgornjega dela je bila še posebna paša za oči nastop plesalcev z gorečimi baklami. (Foto: Janez Pavlin)

OČISTILI BREGOVE KOLPE – Kočevski ribiči so pred kratkim izvedli prvo letošnjo očistevalno akcijo na Kolpi od Fare do Dola. Bregovi so bili predvsem v bližini vasi precej onesnaženi s polivinilom, plastičnimi steklenicami in drugim. Na fotografiji: „ulov“ (Foto: Primc)

VIKENDARSTVO PROTI VINOGRADNIŠTVU

V črnomaljski občini je nekaj več kot 800 hektarov možnih vinogradniških površin, vseh vinogradov pa je 617 ha. Vinogradništvo pa je precej manj razvito kot v sosednji metliški občini, kar pove tudi podatek, da je obnovljenih le nekaj več kot 200 ha vinogradov. Vendar je v zadnjem času čutili tudi v črnomaljski občini vedno večje zanimanje vinogradnikov za obnovo, saj metliška Vinska klet zagotavlja odkup vsega ponujene grozdja tudi iz sosednje občine. Vendar se vinogradništvo v črnomaljski občini srečuje z večjimi težavami, proizvodnja je otežena predvsem zaradi razdrobljenosti parcel, kamnitih površin in vikendarstva.

Sejmišča

NOVO MESTO: Cene pujskom so tokrat izjemoma popustile, saj je ponudba precej presežala povpraševanje. Naprodaj je bilo 343 prašičev, od tega 42 starih od tri do šest mesece. Kupčija je bila sklenjena za 178 repov; pujski so bili po 750 do 1.050 din, starejši prašiči pa po 1.060 do 1.750 din.

BREŽICE: Omejitve vožnje vozil z neparnimi številkami je prizadela tudi brežiško sejmišče, saj je bilo tokrat naprodaj le 439 prašičev, prodanih pa le 292. Pujski so bili po 40 do 42 din, starejši prašiči pa od 26 do 27 din kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Kemija čisti koruzno njivo

Danes ne velja več, kar je veljalo pred desetletji, ko je „koruza na motiki rodila“. Celo troje okopavanj so priporočale takrat strokovne knjige, vsako kasnejše okopavanje naj bi bilo plitvejšo od prejšnjega, da ne bi poškodovali korenin. Motiko ali okopalnik je zdaj nadomestila uporaba kemičnih sredstev, ki, žal, lahko zatro le plevele, ne morejo pa nadomestiti blagodejnega učinka obdelovanja. K njihovem zmagovitemu pohodu je veliko pomagal tudi račun, saj so herbicidi cenejši kot težaško obdelovanje.

V rasti koruze je trenutek, ko je uporaba herbicidov najbolj priporočljiva, najbolj uspešna. To je takrat, ko ima posamezna rastlina nekako štiri liste in je približno deset centimetrov visoka. Če lahko v kratkem času po škropljenju pričakujemo še dež, ki bo herbicid spral globlje v zemljo, h koreninam, uspeh ne more izostati. Najkasneje v 14 dneh po uporabi naj bi padlo vsaj 8 mm dežja.

Sprva so poljedelci mislili, da bo najbolj znani herbicid za koruzo – simazin delal čudeže. Kmalu pa se je pokazalo, da je treba uporabljati še druge vrste pripravkov, posamič ali v medsebojni kombinaciji, če hočemo obdržati koruzno njivo čisto. Posebno veliko težav lahko naredijo tako imenovane prosaste trave (muhvič, srakonja, kostreba), ki se nenavadno razmnožijo, če nismo uporabljali njim nevarnega herbicida. Tudi slak je lahko neverjetno trdovratna nadloga, ki dobesedno prekrije njivo in zaduši koruzo.

Za zatiranje prosastih trav in pirnice ter drugih plevelov je priporočljiva hkratna uporaba lassa (4 l/ha) in atrapina ali radazina (4 kg/ha), in to takoj po setvi oz. pred vznikom prosastih trav. Če razrasti le-teh ne pričakujemo, zadošča že uporaba atrapina, ki zatira običajne širokolistne plevela, podobni učinek pa imata tudi atrazin in dapin. Če pričakujemo razrast slaka, uporabimo poleg atrazinskih pripravkov tudi deherban A ali deherban forte (2 kg/ha). Nikoli ni odveč opozorilo, da je treba biti s herbicidi nadvse pazljiv.

V vsakem tozdu drugačen vatel

Podpora kolektiva naj velja samo nadaljevanju študija v stroki

Program usmerjenega izobraževanja predvideva v novomeski občini 60 študijskih smeri na srednji in višji stopnji ter 15 novih poklicev na zahtevo združenega dela. Tako je zagotovljeno, da bosta šolstvo in gospodarstvo stopala z roko v roki, medtem ko so se v preteklosti šole razvijale neodvisno od potreb in želja gospodarstva.

S programom izgradnje šol bo v naslednjem petletnem obdobju tudi zagotovljen prostor, medtem ko ostaja odprto vprašanje učiteljskega kadra. Najteže je dobiti na srednji in višjih šolah predavatelje za tehnične poklice. Gospodarstvo ima premalo teh strokovnjakov, dogaja pa se, da posamezne šole nagovarjajo k temu, da bi si službo prebrali ali pa posamič sklepejo pogodbe o honorarnem delu z inženirji in ekonomisti.

Kot se je pokazalo nedavno na pogovoru, v katerem so sodelovali direktorji največjih delovnih organizacij v občini, bi lahko tudi ta problem uredili z boljšim sodelovanjem in dogovorom, ki pa bi moral trdno obveljati. Predlagali so, naj med šolami in gospodarstvom posreduje glede kadrov Komisija za usmerjeno izobraževanje pri medobčinskih gospodarskih zbornicah, da bo prelivanje kadrov in tudi honorarno delo posameznikov potekalo organizirano.

Z dogovorom med delovnimi

organizacijami pa nameravajo narediti tudi več reda in enotne politike pri študiju ob delu. V novomeski občini se te oblike študija poslužuje okrog 450 ljudi, v vsakem kolektivu pa imajo zanje različna merila in usmeritve. Na vsak način bodo skušali preprečiti, da bi se nadaljevala praksa, po kateri so iz dobrih tehnikov nastajali pravniki ali iz trgovcev administrativci in inženirji. Predlagano je, naj bi delovne organizacije podpirale in omogočale študij samo tistim dobrim delavcem, ki želijo nadaljevati študij v svoji stroki ali pa v poklicu, ki je za kolektiv koristen.

KRITIČNO O DELITVI – Na posvetovanju zastopnikov CK ZKJ in Iskre.

Kaj manjša uspeh

Z delovno skupino CK ZKJ o žužemberški Iskri

11. maja je delovna skupina CK ZKJ obiskala Iskro – Industrijo elementov za elektroniko v Ljubljani. V to delovno organizacijo spada tudi TOZD Iskra Žužemberk.

Na pogovoru so ugotovili, da se je Iskra zelo dobro konstituirala po zakonu o združenem delu. Samoupravna organiziranost omogoča slihernemu članu tega 28000-članskega kolektiva, da dejansko odloča o svojem delu in sadovih tega dela. Seveda pa Iskra kot renomirana proizvajalka elektronske opreme za nenehni napredek tehnologije, avtomatizacije in novih tehnoloških postopkov.

Ob teh razpravah se je oglašil tudi Dušan Lavrič iz Iskre v Žužemberku in opozoril člane CK ZKJ na nevzdržno dejstvo, da se vse preveč sredstev iz gospodarstva preliva v

negospodarske dejavnosti. Problem je v tem: vsi prispevki samoupravnim interesnim skupnostim in mnogo ostalih dajatev je vezanih na osebne dohodke. Prav Iskra v Žužemberku pa ima sorazmerno mnogo vložena živega dela, se pravi število zaposlenih je veliko, ker imajo še vedno premalo avtomatizacije.

To je ilustriral tudi s številkami. V obdobju 1977 – 1978 so povečali obseg proizvodnje za 50 % in produktivnost za 41 %, tako se je celotni prihodek dvignil za 44 %. Stroške so ob takem tempu zmanjšali in so se ob tako povečani proizvodnji dvignili le za 18 %. S takim delom so ustvarili 60 % več dohodka, prispevki pa so se povečali za 131 %.

Obetajoči rudnik

Na Blanci pri Sevnici ustanovljajo rudnik nekovin

V Sevnici ustanovljajo rudnik nekovin na Blanci. Znana so prizadevanja dosedanjega konzorcija in občinske skupščine pri raziskavah velikanskih zalog kremenčevih peskov. Za te raziskave so združevali denar po samoupravnem sporazumu za financiranje krajevnih skupnosti in negospodarske naložbe, sodelovala pa je tudi republiška raziskovalna skupnost.

Za začetek pričenejajo izkoriščati mivko pri Lončarjevem dolu. Ta material uporabljajo gradbena podjetja za omete in betone. To je samo začetek. Letos naj bi pripravili 8 do 9 tisoč ton tega peska. Podpisana je že pogodba za 100.000-tonsko separacijo. Ta naj bi letno izločala po 80.000 ton peskov v dveh frakcijah: z zrnci nad sto in pod sto mikronov. Načrtujejo tudi polindustrijsko napravo za pridobivanje steklarskega in livarskega peska. V večjem obsegu nameravajo preizkusiti dosedanje izključno laboratorijske izsledke.

Porajajoči se rudnik je torej le stopnička za nadaljnji razvoj. Za leto 1982 že načrtujejo gradnjo velike separacije za milijon ton peska. Po vsej verjetnosti se bodo usmerili na steklarske peske. To naj bi bila zopet vmesna stopnja za nadaljnji razvoj izdelave posebnih elementov za gradbeništvo.

A. ZELEZNIK

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Namesto modre galice (kilogram stane 17,10 din, kar je tiskarski skrat v zadnji št. Dolenjskega lista spremenil v 71,10 din), o kateri smo že pisali, uporabljajo vinogradniki danes za varstvo vinograda druga zaščitna sredstva, med katerimi so v prodaji naslednja:

Dithane M 45

je koncentrat za suspenzijo (suspenzije so kemična sredstva v prahu, ki jih mešamo z vodo). Za škropljenje z navadno škropilnico uporabljamo 0,20 do 0,25-odstotno koncentracijo tega sredstva (na 100 litrov vode 20 do 25 dkg tega sredstva). Škropivo je treba točno odtehtati, ne pa jemati sredstvo na pogled ali z dvomljivo merico. Vsebuje 80 % mankezeba, 20 % mangana, 2,5 % cinka. Na hektar ga rabimo okrog 2,5 kg. Sredstvo uporabljajo zlasti sadjarji, učinkuje pa prav tako proti peronospori v vinogradu, predvsem pri mladem trsu in v začetku rasti, veliko ga rabijo pridelovalci krompirja za zatiranje krompirjeve plesni. Rok uporabe je 2 leti od dneva proizvodnje. Dithan stane 79,74 din/kg. Pri uporabi 0,25-odst. sredstva stane 100 litrov škropiva 19,94 din.

Antracol

je prav tako koncentrat za suspenzijo kot Dithane M 45. Uporabljamo ga zlasti v vinogradu v 0,20-odst. koncentraciji. Proti peronospori deluje kot zaščitno sredstvo 10 do 14 dni, nakar je treba škropljenje obnoviti. Učinek škropljenja je za nekaj dni daljši kot pri Dithane M 45. Karenca traja 42 dni, pomeni, da 42 dni dni pred trgatvijo moramo nehati s škropljenjem. Rok uporabe je 2 leti od dneva proizvodnje. Antracol stane 79,20 din/kg. Pri uporabi 0,20-odst. sredstva stane 100 litrov škropiva 15,84 din.

Bakreni antracol

je koncentrat za suspenzijo. Pred cvetenjem uporabljamo 0,25-odstotno suspenzijo, po cvetenju pa 0,30 do največ 0,50-odstotno suspenzijo. Vsebuje 45,5 % propineb-cinka in 17,5 % bakra; to pomeni, da je sredstvo enako učinkovito kot galice. Karenca traja 42 dni. Rok uporabe je 2 leti od dneva proizvodnje. Bakreni antracol stane 71,70 din/kg. Pri uporabi 0,25-odst. suspenzije stane 100 litrov škropiva 17,93 din, pri uporabi 0,30-odst. suspenzije pa 100 l škropiva 21,73 din.

Bakreni kreč – bakreno apno

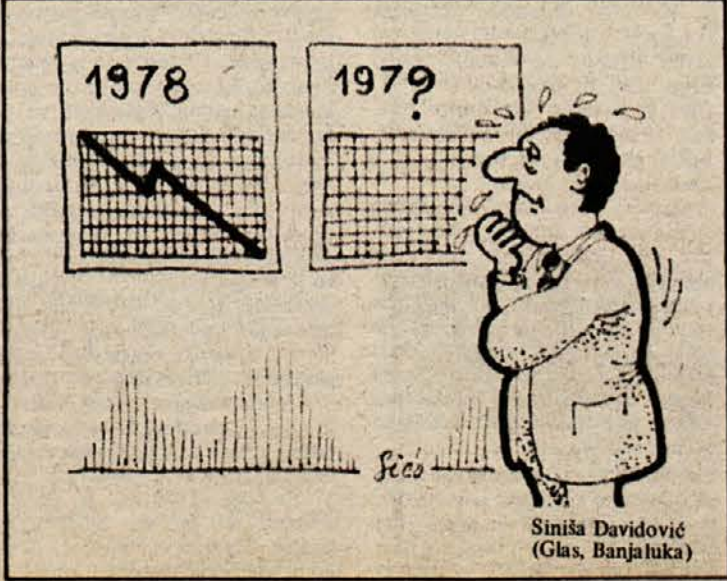
je koncentrat za suspenzijo. Vsebuje 25 % bakra. Uporabljajo ga zlasti sadjarji za zatiranje fuzikladija. Vinogradniki uporabljajo to sredstvo v manjši meri, čeprav zelo dobro učinkuje proti peronospori v 1-odst. suspenziji. Rok uporabe je 5 let. Pri 1-odst. suspenziji stane 100 litrov škropiva 34,20 din; prav tako je cena 1 K sredstva.

Cuprablau Z

Vsebuje 35 % bakra (popolnoma nadomesti galico) in 2 % cinka. Uporabljamo 0,30-odst. raztopino tega sredstva v vinogradu. Karenca je 7 dni. Rok uporabe je neomejen. Cuprablau Z stane 36,90 din kilogram. Pri uporabi 0,30-odst. raztopine stane 100 litrov škropiva 11,20 din, kar pomeni, da je to sredstvo najcenejše izmed vseh, kar jih uporabljamo za varstvo vinograda proti peronospori. Zato se čudim, zakaj vinogradniki zlasti po cvetenju trte tega bakrenega sredstva ne uporabljajo v večji meri. Priprava škropiva je enostavna.

Kosan

vsebuje 80 % elementarnega žvepla. Rok uporabe ni omejen. Ker drugi fungicidi delujejo le kot varstvena zaščita trte proti peronospori, ne pa proti plesni oidiju, je treba ta žvepleni pripravek dati k vsakemu škropivu, s katerim škropimo trte proti peronospori, sicer bomo imeli plesen v vinogradu. Za oidij so občutljive predvsem bele sorte (zlasti laški rizling in muškati). Kosan ločeno pomešamo v manjši posodi z vodo, da dobimo rjavo kašo brez grudic. To kašo nato vlijemo v ostalo škropivo in dobro pomešamo. Med škropljenjem moramo škropivo večkrat mešati, ker se kosan rad seseda in pade na dno posode. Za 100 litrov škropiva popolnoma zadošča 0,30-odstotna, največ 0,40-odst. raztopina kosana. S škropivom, kateremu je primešan kosan, ne smemo škropiti v vročini nad 28°C, ker bi pri večji vročini, kakor tudi pri večji koncentraciji kosana trte posmodili, kar velja predvsem za nežne grozdice, katerim je Kosan posebej namenjen, saj so ravno grozdiki najbolj izpostavljeni napadu oidija. Kosan stane 21,15 din kilogram, 100 litrov škropiva stane 6,11 din. Kosan lahko mešamo z vsemi drugimi zaščitnimi sredstvi, razen s škropivi v obliki olj (DNOC sredstva).

Siniša Davidović (Glas, Banjaluka)

NAŠE OBČINE
ZA ČRNO GORO

Po najnovjših podatkih, ki jih je v posebnem poročilu zbral republiški odbor Rdečega križa, je na skupen žiro račun za prostovoljno pomoč prizadetim po potrebi v Črni gori do 15. maja prispelo 46.830.721,85 dinarjev. Denar so prispevali delavci z enodnevnim zaslužkom, iz sklada skupne porabe ali rezervnega sklada, nato družbenopolitične organizacije, skupnosti družbenih organizacij in društev ter drugi občani. Iz poročila je razvidno, da so do omenjenega datuma v brežiški občini zbrali 910.584,80 dinarjev, črnomaljski 594.305,10, kočevski 24.603,90, krški 1.804.560,20, metliški 269.988,35, novomeški 1.820.199,50, ribniški 75.823,30, sevniški 527.727,60 in v trebanjski občini 425.170,90 dinarjev. Denar za pomoč še prihaja, številka skupnega žiro računa pa je 50101-678-51579.

Poštariji solidarno za Kostelsko

Izkopali 470 metrov jarka in položili telefonski kabel

Solidarnostno soboto, ki je obvezna po zakonu, so ljubljanski ptt uslužbenci izkoristili 19. maja tako, da so organizirali delovno akcijo na Kostelskem, in sicer na območju pošte Vas. Polagali so lokalni telefonski kabel in visokofrekvenčni kabel za zvezo s Kočevjem. Skupno so izkoplili 470 m jarka, položili kable in jarek zasuli.

Delovne akcije se je udeležilo 290 članov kolektiva tozda Telekomunikacije podjetja za PTT promet Ljubljana, 10 iz tozda Kočevje in 10 iz skupnih služb v Ljubljani.

Za akcijo na Kostelskem so se odločili zato, ker sodi med manj

razvita območja v Sloveniji, ker je Kostelsko v NOB veliko žrtvovalo in ker je tu že zgrajena stavba, v kateri bo tudi nova pošta z novo centralo za 200 naročnikov.

Nova centrala bo začela delati jeseni, se pravi, ko

bo Iskra dokončala centralo v Kočevju.

Podobno delovno akcijo bo PTT Ljubljana organizirala letos še v Savi pri Litiji, lani pa so jo na Kozjanskem in v Cerknici. Za take akcije na solidarnostno soboto se odločajo zato, ker bi sicer v Ljubljani v glavnem pospravljali le pisalne mize in tako pravi namen solidarnosti ne bi bil dosežen. Tako pa pomagajo tudi k razvoju telefonije, predvsem na manj razvitih območjih.

J. PRIMC

FARA: NIČ NAS NE SME PRESENETITI

Krajevna skupnost Kostel in krajevna konferenca SZDL sta pripravili informativno-študijski sestanek, na katerem je predaval polkovnik Vlado Krašovec. Namen predavanja je bil seznaniti in pripraviti občane na akcijo „Nič nas ne sme presenetiti“. Predavatelj je najprej orisal politični položaj v svetu in v Jugoslaviji, nato pa še cilje in smotre akcije „Nič nas ne sme presenetiti“. Po predavanju so sprejeli delovni program KS za to akcijo. F. C.

TELEFONSKI KABEL ZA KOSTELSKO - Člani kolektiva PTT Ljubljana so na solidarnostni akciji na Kostelskem položili kabel za zvezo s Kočevjem in lokalni kabel za 200 možnih telefonskih naročnikov. (Foto: Primc)

Boljši stik s terenom

Več obiskov delegatov zveznega zbora izven središč -

Delegat v zveznem zboru skupščine Jugoslavije in član odbora za družbenopolitične odnose Janez Roškar je podal poročilo o delu delegatov v tem zboru delegatom vseh treh zborov občinske skupščine v Krškem na zasedanju 9. maja.

Njegovo poročilo je lahko zajemalo dejavnost zveznega zbora za pet zasedanj skupščine. Delegat Janez Roškar, direktor krške Tovarne celuloze in papirja Djuro Salaj, je večino svojega razmišljanja ob poročilu delegatom občinske skupščine posvetil temu, kako izboljšati stike delegacije v zveznem zboru z vsemi sredinami, kjer ljudje živijo in delajo.

Nedvomno so lahko neposredna pomoč delegatom v zveznem zboru zbori občinskih skupščin. Tovanš Roškar omenja usmeritev slovenske delegacije za pripravo kar največ delovnih pogovorov izven republiškega središča po občinah. Takšen neposredni delovni obisk delegatov v zveznem zboru je bil v Posavju ob ogledu gradbišča naše prve jedrske elektrarne v Krškem. To je bila, kot na splošno ocenjujejo, dobra prilika

za boljši vpogled v delo tudi ostalih kolektivov in skupnosti. V zveznem zboru je v pripravi resolucija o nadaljnjem razvoju krajevnih skupnosti, gradiva o podružbičanju bančništva. To so vprašanja, ki jih morajo v svoje delovne programe vnesti tudi občinske skupščine.

A. ŽELEZNIK

Janez Roškar: „Delegati v zveznem zboru skupščine SFRJ se zavzemamo za čimveč neposrednih stikov na terenu.“

„SOP“ KRŠKO,
Svet za delovna razmerja
TOZD IKON, Kostanjevica na Krki,

objavlja naslednja prosta
delovna opravila oz. naloge:

I. ZELO ZAHTEVNA ELEKTRIČARSKA OPRAVILA - 2 delavca

Pogoji:
K električar
5 let delovnih izkušenj (zaželena praksa na področju avtomatike).

II. ZAHTEVNA ELEKTRIČARSKA OPRAVILA - 2 delavca

Pogoji:
K električar
3 leta delovnih izkušenj (zaželena praksa na področju avtomatike)

III. ZAHTEVNA KLJUČAVNIČARSKA OPRAVILA - 10 delavcev

Pogoji:
končana poklicna šola
3 leta delovnih izkušenj

IV. KONSTRUKTER - elektro smer - 1 delavec

Pogoji:
TSS elektro smer-jaki tok
1 leto delovnih izkušenj

V. KONTROLOR V PROIZVODNJI - 1 delavec

Pogoji:
srednješolska izobrazba - strojna smer
1 leto delovnih izkušenj

VI. ZAHTEVNA VARILSKA OPRAVILA - 2 delavca

Pogoji:
opravljen varilski tečaj
1 leto delovnih izkušenj

VII. ZAHTEVNA STRUGARSKA OPRAVILA - 1 delavec

Pogoji:
končana poklicna šola
1 leto delovnih izkušenj

VIII. TAJNISKA OPRAVILA - 1 delavec

Pogoji:
končana 4-letna upravno-administrativna šola
1 leto delovnih izkušenj
2-mesečno poskusno delo

Pod točko I, II, III, IV, V, VI in VII sta še pogoja:
- odslužen vojaški rok
- 2-mesečno poskusno delo

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Osební dohodek po samoupravnem sporazumu o delitvi OD. Kandidati naj vložijo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: „SOP“ Krško, kadrovska služba CKŽ 141, 68270 KRŠKO. O izbiri bodo obveščeni v 30 dneh po objavi oglasa.

Dom kot vez z domovino

Na Mrzli planini dom delavcev na delu v tujini in povratnikov - V nedeljo izlet na to točko

Skupina naših delavcev na začasnem delu v tujini je že leta 1971 ustanovila SKUD Triglav v Stuttgartu. Letos so ustanovili Planinsko društvo Triglav v Sevnici, sekcija tega društva pa je še v Stuttgartu.

Delavci v tujini se z domotožjem spominjajo naših naravnih lepot, posebno gora. Zato je skupina zdomcev še v času dela v tujini iskala primerno planinsko točko, kjer bi postavili svoj dom. „Leta 1974 smo kupili opuščeno kmetijo na Mrzli planini blizu Zabukovja. K tej odločitvi nas je vodila lepota zavaskih gora,“ pojasnjuje predsednik Planinskega društva Triglav Martin Dolinšek z Vrha nad Boštanjem. „Leta 1975 nas je bilo v Nemčiji že okrog 200 članov. Novaizvoljeni odbor društva smo zastavili tako, da so v njem zastopani zdomci - povratniki iz mnogih krajev Slovenije: Maribora, Ptuja, Domžal, Ljubljane, Posavja, Trebnje in Mirne. Najprej namenavamo obnoviti hišo, kasneje pa želimo na mestu, kjer sedaj stoji hlev, zgraditi nov dom. Poleti bi lahko prihajali sem na počitnice otroci naših zdomcev, pozimi so tam okoli lepi tereni za smuko. Dobro sodelujemo s Planinskim društvom Lisca. To društvo namerava letos julija vključiti v svoj planinski tabor tudi otroke naših zdomcev.“

Nelahka naloga je zbiranje denarja za uređitev doma. „Za nedeljo pripravljamo izlet na Mrzlo planino. Odhod bo ob 7. uri izpred Hotela Ajdovec v Sevnici. Kar največ ljudi naj bi se seznanilo s to okolico. V načrtu imamo tudi razna športna srečanja, npr. kegljanje in podobne prireditve. Izkupiček bi namenili za dom. Predvsem si prizadevamo najti pokrovitelja v eni od pomembnejših delovnih organizacij. V akciji želimo povezati vsa društva naših delavcev v zahodni Evropi.“

A. ŽELEZNIK

Martin Dolinšek: „Dom na Mrzli planini naj bi postal most med našimi delavci na tujem in doma!“

Bogata revolucionarna tradicija na Dolenjskem

Piše: Franček Saje

7

Školi devetdeset odstotkov kmečkih volilnih upravičencev pa je nasprotovale meščanskim volilnim komedijam. Tako velika večina kmetov je torej zavestno obstinirala, ker se je upirala oportunistični, drobtinski-čanski politiki slovenskega meščanstva.

Ko pa so nekateri štajerski mladoslovinci leta 1868 za čeli po češkem zgledu organizirali tabore, zborovanja na prostem, in na njih razpravljali o perečih narodnih in gospodarskih zahtevah, je radikalnejše taborsko gibanje razgibalo kmečko ljudstvo. Na taborih se je zbiralo precej več ljudi, kot pa je bilo na tistem območju volilnih upravičencev. Dolenjci so se leta 1869 udeležili tabora v Sevnici in tudi v Vižmarjah pri Ljubljani. Spomladi 1871 so pripravljali tabor v Novem mestu, do katerega pa ni prišlo, ker je dunajska via da v strahu pred širokim ljudskim gibanjem tabore prepovedala.

S prepovedjo taborov je taborsko gibanje kot enotno slovensko politično gibanje pod meščanskim vodstvom razpadlo. Konservativna duhovščina je začela ustanovljati

katoliška politična društva, vendar ta, prvi poskus klerikalizma ni našel godnih tal na Slovenskem. Ko so se ti in za njimi še Bleiweisov krog priključili novi stranki avstrijskih katoliških fevdalcev, so slovenski liberalci v sodelovanju s krogom liberalnejših duhovnikov nastopili samostojno na državnozoborskih volitvah leta 1873. Na Dolenjskem, v celjsko-brežiškem okraju in na Notranjskem so bili s kmečkimi glasovi izvoljeni slovenski liberalni kandidati, v kočevskem kmečkem volilnem okraju pa je zmagal nemški liberalni kandidat.

Ker so po vseh slovenskih mestih takrat propadli slovenski liberalni in konservativni kandidati, so slovenski liberalni in konservativni poslanci obnovili slogoštvo in nadaljevali oportunistično politiko.

Kmečko ljudstvo, ki se je množično vključilo v radikalnejše taborsko gibanje, se je skoraj v celoti znova umaknilo iz slovenskega meščanskega političnega življenja, saj se je volilna udeležba kmetov do devetdesetih let zoper sukala le okoli desetih odstotkov. Hkrati pa so se kmetje v stiskah zatekali k uporom, ker je v njih še živelo

puntarsko izročilo.

Tako so se leta 1871 uprli kmetje v Bohinju, ker so jim kratili staro pravico do pašnikov. Širina upora je vidna že iz tega, da so po zadušeni vstaji kar 150 kmetov aretirali, 59 pa jih obsodili. Leta 1874 so se uprli kmetje okoli Knežaka, napadli gozdarske objekte v Mašunu in jih razdeljali. Zaradi tega je prišlo pred sodišče 74 kmetov.

V Posavju so se 13. julija 1883 uprli kmetje iz občine Sromlje pri Brezicah. Čeprav je imela občina le okoli 250 hiš, se je zbralo okoli 300 kmetov, ki so se „oborožili s koli, palicami in kamni“. V obrambo svojih vinogradov so zaprli pot komisiji, ki je hotela ugotovljati trtno us in uničevati trte. Orožniki, ki so pod vodstvom okrajnega komisarja spremljali komisijo, so začeli streljati na uporne kmete, enega ubili in drugega hudo ranili. Upor je zadušilo šele dvesto vojakov, ki so jih poslali iz Maribora, epilog pa je bil na sodišču, ki je obsodilo trinajst kmetov.

Medtem je tudi delavsko gibanje na Slovenskem dobivalo prva oporišča. Po industrijskih krajih so nastajala delavska izobraževalna in strokovna društva, ki so organizirala vrsto stavk. Mnogo stavk pa je nastalo spontano. Te so bile pravi krajevni ljudski upori, ki jih ni moglo zadušiti samo orožništvo, temveč je moralo pogosto klicati na pomoč tudi vojaštvo.

Z razvojem industrije in rudarstva na Slovenskem v drugi polovici 19. stoletja je nastajalo in raslo tudi delavstvo, ki je večinoma prihajalo z dežele. Propadli kmetje in kmečki

sinovi so prinašali s seboj še živo puntarsko tradicijo. Le tako je možno razložiti, zakaj je bilo v tem času, ko mnogih podjetij še ni zajelo organizirano delavsko gibanje, toliko spontanosti stavk. Vse pa so bile velike in silovite, da so bile podobne ljudskim vstajam, kot pa stavkam.

Zatorej se bili delavski boji in revolucionarno delavsko gibanje sploh dedič in nadaljevanje štiristoletnega uporniškega gibanja in kmečkih uporov slovenskega ljudstva. To potrjuje enako Cankarjevo spoznanje, ki je doslej ostalo prezrt.

Ivana Cankarja je leta 1900 skrbelo „kakšna prihodnost se pripravlja našemu kmečkemu narodu“, ker „gineva in izumira“ zaradi gospodarskega propadanja, ponemčevanja in izseljevanja. Ukvarjati se je začel z zamisljivo, da napiše žaloigro iz časov kmečkih uporov. Toda načrt se mu je zataknil, ker je zgodovino pispe molčalo o slovenskih kmetih in o tem, „kaj je delalo in mislilo ljudstvo“. Po enostranskih opisih je sprva celo menil, da kmet ni bil „nikoli revolucionar, tudi takrat ne, ko je požgal gradove“. Sprejel je nekritično trditve meščanskih zgodovinarjev, da je tlačanstvo privzgojilo slovenskemu kmetu hlapčevsko ponižnost. „Uživel se je pod suženjstvo kakor konj pod komat. Tako se je udal in ponižal, da se ni mogel misliti več ne sebe ne svojega soseda brez valpta z bičem v roki...“

Šele leta 1908 se je Cankar dokopal do prikrita zgodovinske resnice. Tedaj ni več pisal o suženjski in hlapčevski dediščini, ampak le

o revolucionarnih izročilih slovenskega ljudstva od prvih kmečkih uporov pred dobrimi štiristo leti: „Naloga boja za osvoboditve izpod vsakega duševnega in telesnega jarma je prevzelo že zdavnaj ljudstvo samo.“

Le ono je dedič in zvesti varuh vseh naših revolucionarnih tradicij, le v njem živi vroča želja, mogočna volja po svobodi. Družen bo za prihodnosti ljudstva boja za svobodo; višji in daljši bodo cilji tega boja, nego so bili pred štiri sto leti. Ampak naši bojevnik iz davnih časov bodo gledali ta boj, spoznali bodo v borilih svoje sinove in dediče. Spominjajmo se preteklosti, mislimo na prihodnost...“

V osemdesetih letih so se Mahničevi privrženci med duhovščino, ki jih je podpiral ljubljanski škof Missia, prizadevali, da ustanove klerikalno stranko. O duhovnikih na Dolenjskem je Trdina, ki jih je dobro poznal, leta 1891 sodil:

„V svojih glasilih se klerikalna svojata strašno baha, da je baš ona rešila slovensko narodnost, vzbudivši v nižjih stanovih ljubev do slovske jezika in rodu. Ta hvala je precej prazna. Iz ust mladih kapelanov sliši narod sim pa tamo res kako domoljubno besedo ali pravi agitatorji, kar bi duhovščina povsod mogla in morala biti, niso bili ni oni nikjer in nikoli. O župnikih ni vredno govoriti, brigajo se skoro le za svoje gospodarstvo, narodnost jim je deveta briga...“

Po ustanovitvi Katoliškega političnega društva v Ljubljani (leta 1890) je bil 1892 prvi katoliški shod. Pripravljalni odbor je zatreje-

val, da so nastopili „izredni časi“, imajo izredne potrebe, katerim zahtevajo izrednega, nenavadnega delovanja... Današnje dobo smo imenovati nekako pripravljamo na odločilni boj med Kristom in Antikristom med načeli krščanske in protikrščanske... Nevarno je vedno večja, zato treba delovati pravem času...“

Po tem shodu so klerikalni organizatorji na Dolenjskem, ki jih je vodil dr. Josip Marinko, profesor verouka na gimnaziji, februarja 1894 ustanovili v Novem mestu Katoliško politično društvo za Dolenjsko, ki je začelo pridno sklicevanje ti klerikalne shode in zborovanja hkrati pa se je nadaljevala klerikalna propagandna ofenziva v časopisih, ki je navalilo z vso silo na svobodo mislece.

Prvo odkrito merjenje sil med klerikalci in liberalci hkrati pa nastajalo ugotavljanje, kako o tem misli slovensko ljudstvo, je bilo na deželni zbornih volitvah novembra 1895. Dolenjskih mestih je večina volilnih upravičencev izvolila liberalnega kandidata. V kmečkih volilnih okrajih pa je bila še nadalje izredno nizka volilna udeležba: Novo mesto 11 %, Črnomelj 12 %, Kočevje 13 %, Trebnje 17 %, povsod pa so bili izvoljeni klerikalni kandidati. Novomeškem in črnomaljskem okraju liberalci niso niti kandidirali. Trebanjskem okraju je liberalni kandidat dobil tretjino glasov, v kočevskem okraju pa je z majhno razliko propadel.

(Nadaljevanje prihodnosti)

Mariji Broz in vsem materam

Nova šola v Bistrici ob Sotli želi postati resnična šola za današnjo rabo, šola, ki se ne bo nikoli zapirala, ki bo postala vzgojno in družbenopolitično žarišče kraja

Bistrica ob Sotli je z novo šolo kot prerajena. Krajani so ponosni nanjo in ponosni na ime, ki ga nosi. Šolo so poimenovali po Titovi materi Mariji Broz. V pismu, ki ga je krajevna konferenca SZDL poslala predsedniku Titu, so takole zapisali:

„S tem poimenovanjem želimo postaviti spomenik vsem materam, ki so si odtrgale zadnji kosček kruha od lačnih ust in ga dale svojim otrokom, vsem tistim, ki so utrjene prebedele noči ob posteljah svojih otrok, vsem, ki so trepetale, ko so njihovi otroci odhajali v svet, ki je bil tako neumljen in krut. Še posebej tistim materam, ki so s svojim telesom varovale otroke pred streli okupatorjevih pušk, vsem, ki jim je krvavelo srce za otroke, katerih kri je pojila zemljo Pohorja, trdi kraški kamen Primorja, Kozaro in rdeče obarvala Sutjesko in Neretvo; vsem tistim materam, ki jim je sin sporočil, ko je umiral za našo svobodo: „Ves mama, za kar sem umrl, bi hotel še enkrat umreti!“ Srečni smo, ker si nam dovolil, da ta spomenik nosi ime tvoje matere, ker si želimo dostojno in z globoko hvaležnostjo oddolžiti ravno njej, materi sina, ki je vse svoje življenje, znanje in revolucionarni žar namenil boju proti zatiranju in izkoriščanju, za pravičnejši in prijaznejši svet, da se ne bi nikoli več ponovilo Pohorje, Sutjeska in Neretva, in ki nas vodi po poti miru, napredka in samoupravnega socializma.“

Titove mladosti, ki jih je asfaltirana cesta pred kratkim odprla svetu. Učenci so se komaj ta mesec preselili pod novo streho, vendar ko človek prestopi šolski prag, sploh nima občutka, da se šele privajajo. Vsepovsod je živo, najbolj pa v delavnici za tehnični pouk, ki je zanje nekaj

MARIJA BROZ — Po risbi akademskega slikarja Božidarja Jakca jo je upodobil veliki hrvaški kipar Antun Augustinčić. Kip stoji pred vhodom v šolsko poslopje.

novoga, prav posebej privlačnega, saj je do zdaj sploh niso imeli. Za stroji so se učenci neverjetno hitro znašli in navdušenje je fantičem kar žarelo iz oči. Uživali so, da vse brni okoli njih, da je kot v pravi

delavnici. Jožek je spretno stružil les, Janko pa mi je ves nasmejan pokazal, da že zna delati za Titovo stružnico, za zdaj seveda še po navodilih učitelja tehničnega pouka Jožeta Uršiča. Ta je pohvalil izredno spretnost predsednika Tita, ki je v dveh, treh minutah po zagonu stružnice že napravil zanimiv izdelek. „Za nas vse je dragocen spomin na njegov obisk v šoli. Shranili ga bomo v vitrini, da si ga bo vsak lahko ogledal.“ Jože Uršič je še povedal, da se je tovariš Tito samo ozrl po delavnici in že opazil, kakšna oprema manjka. Za stružnico, ki jo je poklonil šoli, so mu zelo hvaležni. Hvaležnost so mu izrazili z albumom, ki so mu ga poklonili. Ogromno truda so vložili vanj. Irena Kunej in Irena Romih sta ure in ure vezli ovitek in prvo stran. Nato so tovarišu Titu na izviran način posvetili po eno stran mala šola in vsi razredi. Ko je Tito listal po albumu, je bil nadvse zadovoljen. Zelo mu je bil všeč šopek suhega pomladanskega cvetja z bistriških travnikov, šopek marjetic, trobentic, vetrnic, vijolic, podleska in kalužnic, spretno vkomponiran na srednjih listih. Ob tej priložnosti so predsedniku Titu izročili tudi njemu posvečeno številko šolskega glasila „Rožce“.

V avli bistriške šole se je predsednik Tito zadržal skoraj celo uro, so pripovedovali učitelji. Bil je izredno dobre volje. V pogovoru s sestrično Ano Kostanjškovo iz Trebč (ona je leta 1977 položila temeljni kamen za šolo) je obujal spomine na svojo mladost, pripovedoval, kako so se v šali zbadali Kranjci in Zagorci in se ob vinu, ki mu ga je Franci Rautner poklonil v imenu krajevske skupnosti, spomnil, kako mu je v kleti na

Brionih nekoč „izhlapelo“ iz sodčka, še preden ga je lahko poskusil. Zato je predlagal, da bi podarjeno kapljico kar spili, sicer se kaj lahko pripeti, da bo tudi ta „izhlapela“ po neznanih žejnih grlih.

Srečanje s Titom je bilo za Bistričane veliko, nepozabno doživetje. Ta dan je bil praznik tudi za Draga Javerška, ki živi na kmetiji pet kilometrov stran, blizu doma Titove sestrične Ane. Na tej domačiji je Tito preživel štiri leta svojega otroštva, dokler ni šel v šolo. Bila je materin dom. Ded in babica sta imela vnuka Josipa zelo rada. Vzela sta ga k sebi, da bi razbremenila mater, ki je komaj zmagovala breme številne družine, breme revščine in garanja na kmetiji, ki ni dajala dovolj kruha za vsa lačna usta. Petnajst

KLJUB TREMI JE ŠLO VSE PO SREČI — Učenca Miran Kunst in Bernarda Babič sta vesela, da so solarji preživeli tako lepe trenutke s tovarišem Titom in da je ta z zadovoljstvom sprejel njihovo darilo.

otrok je rodila, vendar je le sedem ostalo živih. Drugi so pomrli že v zgodnji mladosti. Taka je bila usoda siromašnega Zagorja, kjer je tedaj pomrlo 80 odst. otrok, še preden so dopolnili petnajsto leto.

Javerškova domačija na Trebčah je preurejena v muzej. Drago Javeršek je sin Titovega bratranca in nečak Ane Kostanjškove, ki je njegova bližnja sosedka. Preživlja se s kmetovanjem, pravzaprav z živinorejo, ker ta na odmaknjenih kmetijah največ donša. Ostal bo torej

DRAG SPOMIN — Daljni sorodnik Drago Javeršek je nadvse vesel darila, ki mu ga je poklonil predsednik Tito ob zadnjem obisku na domačiji svoje matere. Dal mu je dva zlatnika in srebrnik, na katerih je sam upodobljen.

zvest čudovitemu domu med zelenim hribovjem, na katerega ima tovariš Tito lepe mladostne spomine.

JOŽICA TEPPEY

SREČEN ROD POD NOVO STREHO — Bistričani so gradili šolo s samoprispevom in tako tudi sami dodali svoj delež k oživiljanju spominskega parka Kumrovec-Trebče. Šola naj bi postala kovačnica novih odnosov, saj se bodo tako najlepše oddolžili spominu na mater velikana naše revolucije.

NA PODLAGI 33. IN 34. ČLENA ZAKONA O UPRAVLJANJU IN RAZPOLAGANJU S STAVBNIMI ZEMLJIŠČI (URADNI LIST SRS ŠT. 7/77) TER POBLASTILA SO KRŠKO

RAZPISUJE SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE KRŠKO

JAVNI NATEČAJ

za oddajo stavbnih zemljišč, skladno s sprejetimi zazidalnimi načrti, na naslednjih območjih:

A. STANOVANJSKO NASELJE KRŠKO — NARPELJ

1. lokacija št. 1 v velikosti 602 m²

B. STANOVANJSKO NASELJE KRŠKO — STARA VAS

2. lokacija št. 1 v velikosti 637 m²

C. STANOVANJSKO NASELJE BRESTANICA — DORC

3. lokacija št. 3 v velikosti 609 m²

4. lokacija št. 11 v velikosti 688 m²

5. lokacija št. 12 v velikosti 676 m²

6. lokacija št. 13 v velikosti 672 m²

7. lokacija št. 14 v velikosti 643 m²

D. STANOVANJSKO NASELJE KOSTANJEVICA

8. lokacija št. 51 v velikosti 570 m²

9. lokacija št. 52 v velikosti 568 m²

10. lokacija št. 53 v velikosti 568 m²

11. lokacija št. 57 v velikosti 567 m²

12. lokacija št. 58 v velikosti 570 m²

13. lokacija št. 59 v velikosti 571 m²

14. lokacija št. 60 v velikosti 685 m²

15. lokacija št. 75 v velikosti 760 m²

16. lokacija št. 76 v velikosti 603 m²

E. POSLOVNO — STANOVANJSKO NASELJE LESKOVEC

17. lokacija št. 8 v velikosti 969 m²

18. lokacija št. 9 v velikosti 1373 m²

19. lokacija št. 10 v velikosti 1200 m²

20. lokacija št. 11 v velikosti 1199 m²

21. lokacija št. 12 v velikosti 1196 m²

22. lokacija št. 13 v velikosti 1198 m²

23. lokacija št. 14 v velikosti 1604 m²

POGOJI

- Zlicitirano ceno za zemljišče in pripravo zemljišča plača najugodnejši ponudnik v 15 dneh po pravnomočnosti pogodbe.
- Izključna cena za zemljišče znaša pod točko:
 - A — 47,20 din za 1 m²
 - B — 47,20 din za 1 m²
 - C — 43,50 din za 1 m²
 - D — 30,00 din za 1 m²
 - E — 43,50 din za 1 m²
- Stroške delne komunalne ureditve plača ponudnik po pogodbi in znašajo pod točko:
 - A — 119.856,00 din za parcelo
 - B — 111.072,00 din za parcelo
 - C — 119.856,00 din za parcelo
 - D — 118.500,00 din za parcelo
 - E — 119.856,00 din za parcelo
- V stroških delne komunalne ureditve je vračunan priključek na elektriko, vodovod, kanalizacijo in ceste, vključno z vsemi soglasji.
- V odškodnini za zemljišče ni vračunan davek za spremembo namembnosti zemljišča, kot tudi ne prispevek za vodni sklad.
- Fizično posest pridobi najboljši ponudnik po pravnomočnosti pogodbe in plačilu stroškov za zemljišče in komunalno opremo.
- Varščino v znesku 5.000,00 din je treba nakazati na TR št. 51600-781-86015, izkazilo o plačani varščini pa mora biti priloženo ponudbi.
- Rok za dostavo ponudb je 15 dni po uradni objavi v Dolenjskem listu.
- Odpiranje ponudb bo 20. dan po objavi.
- Ponudbe morajo biti zapečatenе ter označene z oznako „Javni natečaj“. Ponudbe pošljite na naslov: Samoupravna stanovanjska skupnost občine Krško, CKŽ 12, Krško.
- Vsa pojasnila in dokumentacija se dobe pri SSS občine Krško.

emona posavje n.sol.o. brežice
delovna skupnost
skupnih služb

68 250 Brežice, Cesta prvih borcev 35

EMONA POSAVJE, n.sol.o. BREŽICE

Na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja TOZD trgovina na malo in določil Pravilnika o delovnih razmerjih in varstvu pravic delavcev objavljamo

RAZPIS

za opravljanje naslednjih del in nalog:

- VODENJE POSLOVNE ENOTE 14 „USNJE PLASTIKA“ V BREŽICAH
- VODENJE POSLOVNE ENOTE 17 „MARKET“ V BREŽICAH

Za objavljena dela in naloge se zahteva od kandidatov poleg splošnih pogojev še naslednje:

Pod točko 1: da so VK trgovski delavci s 3-letnimi delovnimi izkušnjami in da so najmanj 1 leto samostojno opravljali dela in naloge ali: da imajo izpit za visoko kvalificiranega delavca, opravljen po predpisih, ki so veljali pred uveljavitvijo zakona o srednjem šolstvu.

Pod točko 2: Da so VK trgovski delavci z 8-letnimi delovnimi izkušnjami in da so najmanj 5 let samostojno opravljali dela in naloge ali: da imajo opravljen izpit za visoko kvalificiranega delavca, opravljen po predpisih, ki so veljali pred uveljavitvijo zakona o srednjem šolstvu. Poleg strokovne usposobljenosti in delovnih izkušenj morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da so državljani SFRJ,
- da imajo moralno-politične vrline in organizacijske sposobnosti,
- da niso kaznovani in niso v kazenskem postopku za kazniva dejanja zoper družbeno premoženje, ljudstvo in državo in zoper samoupravljanje.

Kandidati naj svoje vloge z dokazili, da izpolnjujejo splošne in posebne pogoje, pošljejo v 15 dneh po dnevu objave na gornji naslov.

O rešitvi vlog bomo kandidate obvestili v 15 dneh po poteku razpisa.

Med izbranci Talije

Novomeški gledališčniki po skoraj desetletju in pol spet na republiškem srečanju gledaliških skupin

V Ljutomeru se bo čez nekaj dni začelo zadnje dejanje letošnjega 22. srečanja gledaliških skupin Slovenije: tradicionalna zaključna prireditev z nastopom skupin nepoklicnih gledališčnikov, ki so jih republiški selektorji izbrali kot najboljše v izteka-joči sezoni 1978/79.

Med skupinami, ki bodo na ljutomerskem odru predstavile najboljše dosežke gledališkega amaterizma na Slovenskem in se potegovale za nastop na jugoslovanskem srečanju, bo tudi novomeška iz Kulturnega društva Du-

je ogledal njihovo letos nastudirano predstavo.

Priznati je treba, da se je skupini pod Bajčevo „taktirko“ posrečilo to, kar so skoraj desetletje in pol zaman poskušali igralci in režiserji. Trdo in resno delo, kot ga prej ali niso mogli ali ne znali spoštovati, je naposled moralo dozoreti v užiten in republiško dopadljiv sad.

Ob novici, da pojdejo v Ljutomer, so se novomeški gledališčniki še bolj zresnili in disciplinirali. Z veliko vneto so se lotili odpravljanja pomanjkljivosti in napak, kakršne rade spremljajo amaterske predstave. Odločili so se, da bodo pred občinstvo v Ljutomeru, ki pričakuje kvalitetne predstave, stopili s kar najbolj izdelanimi vlogami tudi zato, ker se zavedajo, da na republiškem srečanju ne bodo predstavljali le novomeško, marveč tudi pokrajinsko dolensko gledališko tvornost.

Uvrstitev novomeških gledališčnikov med najboljše v Sloveniji je tudi osebni uspeh režiserja Bajca, ne nazadnje zato, ker je predstavo prvič v celoti sam režiral, brez zunanje strokovne pomoči. Pravi, da je zadovoljen, saj mu je veselje delati s kolektivom, kot se je oblikoval prav za to predstavo. „Zadovoljen sem tudi s predstavo, akoravno sem šel na gostovanju v Žužemberku, kjer sem igro prvič gledal iz dvorane, odkril njene šibkosti. No, mislim, da še pravočasno, tako da bomo hibe lahko odpravili.“

I. ZORAN

Vladimir Bajc

sana Jereba. Uprizorila bo Petra Ustinova komedijo „Komaj do srednjih vej“, ki jo je režiral Vladimir Bajc.

Vrnitev Novomeščanov med najboljše preseneča tembolj, ker skoraj dve leti niso stopili na oder, pa tudi pred tem dolgo časa niso bili zmogni dati v sezoni kaj več kot eno premiero in nekaj ponovitev. Ni pa ta vrnitev nezaznana, o čemer se je lahko prepričal vsak, kdor si

Praznik pesmi

V Dolenji vasi je bil tradicionalni nastop pevskih zborov iz ribniške občine

V dvorani družbenega centra v Dolenji vasi je pred kratkim spet zadonela zborovska pesem iz deset in deset grl. Dvorana je bila polna, poslušalci pa so bili zadovoljni. Že petič so se zbrali pevski zbori na tradicionalni vsakoletni reviji pevskih zborov, ki jo organizirata KUD „France Zbašnjak“ iz Dolenje vasi in Zveza kulturnih organizacij občine Ribnica.

Ceprav je bila to le revija, težko ocenjujemo, kateri zbor je bil najboljši, kateri pevci več znajo, lepše zapojejo. Ekipnega zmagovalca torej ni bilo in ga na taki reviji ne more biti. Lahko le ocenimo, da je zmagala zborovska pesem, ki postaja vse bolj priljubljena.

Na letošnji reviji so nastopili moški pevski zbori iz Dolenje vasi, Sodražice in Loškega potoka, moški in mešani pevski zbor iz Slemen, pevski zbor DK UD Svoboda Kočevje in oktet „Ivan Prijatelj“ iz Zapotoka, „Donit“ iz Sodražice in Lovski oktet iz Sodražice.

M. G-č

PAVEL PREDANIČ RAZSTAVLJA RISBE

V krški Tovarni celuloze in papirja „Djuro Salaj“ razstavlja svoja slikarska dela Pavel Predanič iz Staroga grada. Avtor, ki se je udeležil tudi nedavnega prvega slikarskega ekstempora v Novem mestu, je postavil pred krške celulozarje in papirničarje na ogled nekaj nad 30 grafik – risb. Otvoritev je bila v soboto, 19. maja, s kulturnim sporedom, razstava pa bo odprta do 1. junija.

LOVCI KOT PEVCI IN ROGISTI

Na šestem srečanju lovskih pevskih zborov Slovenije, ki je bilo minulo soboto v Vipavi, je nastopilo štirinajst zborov, med njimi tudi nekateri s Tržaškega in Koroškega. Z našega območja so na tem srečanju sodelovali rogisti iz Semiča ter lovski pevski zbori iz Sodražice in Globokega.

Proti jezikovni nemarnosti!

Slovenščina je jezik gospodarjev – je bilo poudarjeno na portoroškem posvetu

„Naš jezik kaže, koliko smo resnično gospodarji na svoji zemlji.“ je dejal predsednik republiške konference Socialistične zveze Mitja Ribičič na nedavnem portoroškem posvetu o slovenščini v javnosti, kjer je o usodi naše materinščine razmišljalo in nakazovalo resilne poti skoraj petdeset razpravljalcev.

Iz Ribičičeve razprave povzemamo še naslednje misli: Prišel je skrajni čas, da prekine-mo s samotokom, ki ne deluje v prid zdravemu razvoju domače besede. Skrb za razumljivost in lepoto slovenščine naj postane naš vsakdan, del našega življenja in snovanja. Potruditi se moramo, da bomo vsemu, kar delamo in ustvarjamo, dali najpri-mernejšo domačo izrazno obliko.

In dalje: Samoupravljalci so nosilci oblasti, urejevalci sedanjega in načrtovalci bodočega življenja in dela v naši republici. Postali pa naj bi tudi nosilci skrbi in razvoja slovenščine s tem, da bi nenehno širili in kultivirali območje svojega izrazja. Tako bi postali osnovni vir jezikovnega navdiha; naš jezik bo svojo življenjsko in literarno moč poslej črpal predvsem pri njih.

Jezikovno nemarnost govorcev in piščih Slovencev je potrebno izkoreniniti. Če tega ne bomo storili, je menil Mitja Ribičič, ne bomo imeli nikakršnega opravičila ne pred zgodovino ne pred obrazom svojega ljudstva. „Hoteli bi, da bi se v vseh plasteh slovenskega ljudstva poglobila zavest, da smo vreden in sodoben, svobode vreden in spoštovan narod, tudi zaradi našega odnosa do svojega jezika, da pa je po Levstikovi besedi Slovencev živ jezik drevo, ki vedno poganja.“ Kaj bo na tem drevesu – lesnike ali zlatih sadovi, pa je odvisno od tega, kako bomo drevo gojili, pazili na njegovo rast.

Slovenščina ni jezik hlapcev, je jezik gospodarjev, jezik naroda in svojo zgodovino in kulturo.

V tem jeziku se da izraziti prav vse, kar človek misli, občuti, ustvarja in snuje. „Po svoji gibčnosti slovenščina ne zaostaja za najbolj razvitimi svetovnimi jeziki,“ se je glasila ugotovitev na portoroškem posvetu, vprašanje je le, ali se vsi tega zavedamo. Dosedanji odnos Slovencev do svoje materinščine ne kaže, da je to spoznanje kaj

ZDAJ PA DOMOV – Učenke celodnevne osnovne šole na Bi-zelskem čakajo na kombi. Na-loge so napravile v šoli, tako da zdaj nimajo več nobenih skrbi za naslednji dan. (Foto: J. Teppy)

TUDI KNJIGE V ANGLEŠČINI

Metliška matična knjižnica je kupila 176 različnih knjig v angleščini. V glavnem so to otroške slikanice, skrajšane in poenostavljene izdaje znanih romanov in povesti ter izvorne izdaje romanov in poljudnoznanstvenih knjig. Šolska in druga mladi-na si bo lahko s pomočjo teh knjig izpopolnila znanje angleščine. Knjižnica ima na svojih policah tudi vrsto knjig v srbohrvaščini, v kratkem pa bodo kupili še gramofon in razne plošče.

prida razvnelo njihovo jezikovno zavest. Po portoroškem posvetu pa vsaj lahko upamo, da jo bo.

Udeleženci so se namreč zavzeli za to, naj bi se posvetovanje spremenilo v stalno sekcijo republiške konference Socialistične zveze, v sekcijo, ki bi skozi vse leto obravnavala druž-bena jezikovna vprašanja, tudi dejavnost za višjo jezikovno kulturo družbenih organizacij in skupnosti. Po večjih delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih naj bi zaživel posebni jezikovni odbori, večjo pozornost pa naj bi namenili šolam in drugim ustanovam. Vsi se zavedamo, da bo samo iz temeljev izhajajoča jezikovna zavest rodila boljši odnos do materinščine.

Kerblerjevi „Otroci“

Danes v Dolenjski galeriji nova fotografska razstava

Danes ob 19. uri bodo v Dolenjski galeriji v Novem mestu odprli razstavo fotografij znanega slovenskega umetnika, fotografa inž. Stojana Kerblerja

SEVERIN ŠALI V CARIGRADU

V Carigradu (v Turčiji) se je začel 21. maja posvet književnikov iz balkanskih držav o skupnih literarnih temah. Tega delovnega srečanja, ki bo trajalo do nedelje, 27. maja, se udeležuje tudi pet jugoslovanskih književnikov. V naši delegaciji je tudi pesnik, prevajalec in urednik Severin Šali iz Novega mesta, v njej pa so še Ivan V. Lalić, Emin Ilhami, Enver Džerdžek in Husein Bašić.

TUDI MOJČIN JUBILEJ – Mojca Hrastar, dijakinja 4. letnika novomeške gimnazije, je ostala baletni vzgoji zvesta vseh deset let. Na četrtkovem baletnem večeru se je občinstvu predstavila s solističnimi točkami. (Foto: J. Pavlin)

Jubilej prvih korakov

Desetletnico baletne vzgoje so v Novem mestu počastili prejšnji teden z baletnim večerom v Domu kulture

V Novem mestu so 17. maja z baletnim večerom v Domu kulture počastili 10-letnico baletne vzgoje. Nastopilo je 47 gojenk, nekatere s solističnimi točkami. Sodeč po prireditvi, šteje ta skupina med najkvalitetnejše v Sloveniji, ki gojijo klasični balet.

Baletna vzgoja v Novem mestu je začela svojo pot pri Zavodu za kulturno dejavnost. „Študij plesov in baletnih pravilic je z več kot 60 gojenkami potekal v kletni garderobi, ki je bila s komaj 15 površinskimi metri prostora vse prej kot ustrežna,“ se spominja Milica Buh, duša in srce novomeškega baleta.

„Skopo odmerjena sredstva niso zadostovala za izdelavo kostumov, zato sem jih večino naredila sama iz svojih, ki sem jih osemnajst let uporabljala kot baletna plesalka ljubljanskega opernega gledališča,“ pravi.

Buhova ves čas ni bila samo učiteljica prvih baletnih korakov, ampak tudi koreografinja, scenografinja in kostumografinja. Gojenke je za vsakoletne nastope pripravljala pravzaprav sama. Ni šlo vselej brez težav. Najhuje je bilo leta 1977, ko se je zaradi nerazumevanja ZKO z baletom znašla malone na cesti. Baletno skupino je tedaj vzela pod svojo streho Glasbena šola Marjana Kozine. Pri tej šoli delajo baletniki še zdaj.

V desetih letih so mlade novomeške baletnice pod vodstvom Buhove za vsako sezono pripravile po nekaj baletnih večerov in gostovale malone na vseh kulturnih odrih v novomeški občini.

J. P.

Brošura o Špeharjih

Nova edicija Belokranjskega muzejskega društva

Pred kratkim so v krški Papirkonfekciji v 500 izvodih natisnili brošuro „Špeharska dolina“, ki jo je napisal upokojeni profesor zemljepisa Ivan Simonič (doma z Vinjega vrha pri Semiču), izdalo in založilo pa Belokranjsko muzejsko društvo v Metliki. To je že druga posebna edicija tega dejavnega društva; prva (s št. 1) je izšla z naslovom „Dr. Niko Županič“ – ob odkritju spomenika leta 1973, sledile pa bodo še druge v istem formatu.

S to brošuro sta pisec in izdajatelj obogatila belokranjsko narodopisje in zgodovinopisje, saj pripoveduje brošura o delu tistega obkolpskega obrobja, ki je bilo do zdaj v sicer številnih delih o Beli krajini obravnavano bolj mimogrede. Ob prebiranju stopi pred nas zanimiva podoba Špeharske doline, ki s svojo polkrožno obliko leži v južnem delu Poljanske gore, z naravnimi in drugimi zanimivostmi, z natančnim popisom življenja, dela in usod, od najstarejših, kakor jih je pisec lahko zasledil v dokumentih, do dandanašnjih, ki jim je kot popisovalec tudi priča.

Vsebinsko brošuro končuje samostojen opis nastanka in življenja gradu Poljane ob Kolpi. Zgodovinski viri prvič omenjajo grad leta 1325; ko ga 1809 Francozi požgali, si ni

kultura in izobraževanje

Pretresljivo

V Novem mestu na ogled razstava dokumentov o talcih

V glavni razstavnici dvorani novega oddelka NOB Dolenskega muzeja v Novem mestu so od 18. maja na ogled dokumenti o streljanju talcev in usodi njihovih svojcev v letih 1941 – 1945 na slovenskem Štajerskem. Razstavo je ob sodelovanju celjskega Muzeja revolucije pripravil Muzej narodne osvoboditve v Mariboru. Do zdaj je bila že v dvaindvajsetih krajih, ogledalo pa si jo je več kot 100.000 obiskovalcev. Na otvoritveni slovesnosti v Novem mestu je pel moški zbor kulturnega društva Dušana Jereba pod vodstvom Franceta Mileka, recitatorji iz gimnazije pa so prebrali nekaj poslovnih pisem na smrt obsojenih.

Razstava je aventično pričevanje o strahotah, ki so jih zagrešili nacistični okupatorji nad slovenskim ljudjem, še posebno nad sodelavci in organizatorji osvobodilnega gibanja in njihovimi svojci. Na njej se vrstijo grozljivi dokumenti o skupinskem ubijanju v celjskem „Piskru“, na dvoriščih mariborskih sodnih zaporov in v drugih krajih. Iz ohranjenih pisem na smrt obsojenih, pisanih nekaj ur pred ustrelitvijo, veje uporen duh naših ljudi, ki ni klonil niti pred vanj naperjenimi nacističnimi cevmi v zadnjih sekundah življenja.

Kot je zapisal že predsednik Tito po ogledu razstave v Velenju, so ti dokumenti dovolj prepričljiv odgovor vsem, ki še vedno nočejo priznati našega deleža k pokončanju nacistične pošasti tako, kakor je izpričan v resnici, zgodovinsko in z dokazi. Razstavo bi moral videti vsakdo, predvsem pa mlajši rod. V Novem mestu je ta možnost vsekakor dana, saj bo razstava odprta do konca junija.

I. Z.

več opomogel in je povsem propadel. Ohranil se je le sramotilni steber z verigo. Auerspergi so kasneje zgradili nov grad. Med vojno je bil ta grad požgan, kasneje pa obnovljen. Do leta 1976 je bila v njem tudi šola.

Z izdajo te brošure pisec in izdajatelj Belokranjecem in svetu nista le omogočila podrobnejši vpogled v del obkolpskega življa in zgodovine, marveč omogočila vsem naslednjim raziskovalcem in popisovalcem Bele krajine, da si bodo prek tega dela krajšali pot do novih spoznanj.

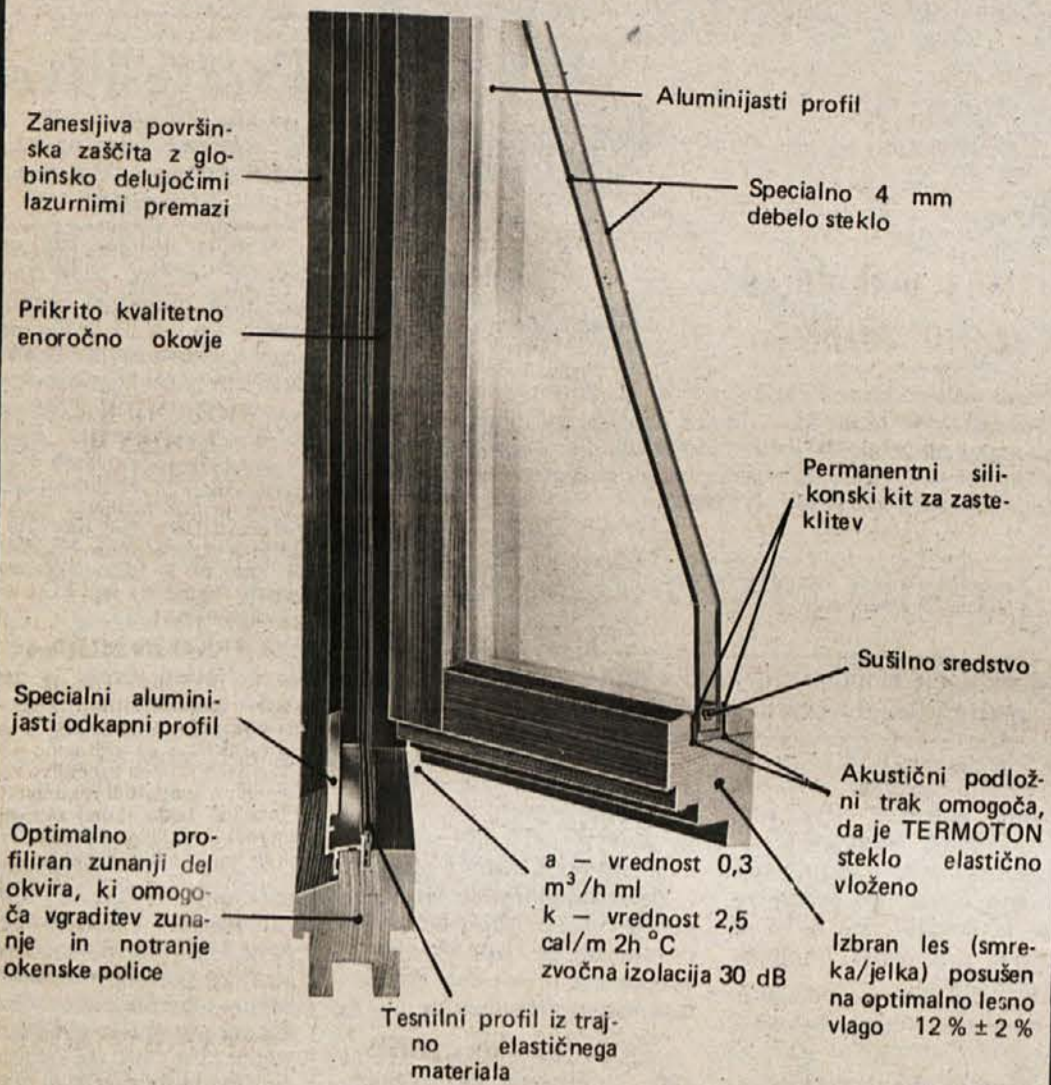
I. Z.

PRIČEVALEC USOD – Sramotilni steber je vse, kar je ostalo od starega poljanskega gradu. (Foto: arhiv Belokranjskega muzeja v Metliki)

NOVI PROGRAM OKEN IN BALKONSKIH VRAT
JELOBOR 78 S TERMOIZOLACIJSKIM STEKLOM

TERMOTON

PRODAJNA MESTA Z NOVIM PROGRAMOM:
 ŠKOFJA LOKA tel. (064) 61-361
 ZAGREB - Sesvete tel. (041) 253-259

JELOVICA lesna industrija, ŠKOFJA LOKA, Kidričeva 58,
 tel. (064) 61-361

Samo za 902 DM lahko kupite stereo HI-FI kombinacijo HITACHI (2 x 40 W), model SDT 7675, z radijskim sprejemnikom s 4 valovnimi dolžinami (za vsako valovno področje elektronska skala), kasetofonom po DIN 45500 (Dolby) in s polavtomatskim gramofonom z magnetno glavo in diamantno iglo ter s pogonom na jermen. Hkrati lahko kupite tudi zvočnike po ceni 359 DM za par. Dinarske carinske davke znašajo približno 70 % od devizne dinarske protivrednosti (tečaj ZIS).

Ko nas boste obiskali, si lahko ogledate tudi ostali program HITACHI.

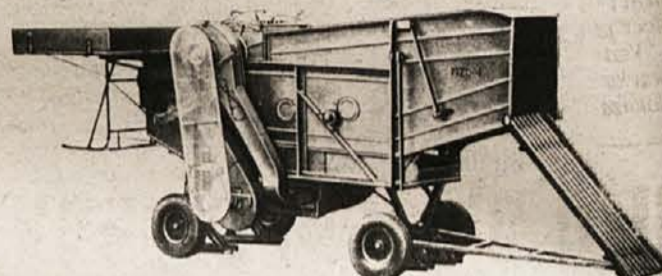
emona commerce ljubljana
 titova 21

Informacije in prodaja:
 Emona Commerce, Ljubljana, Titova 21, telefon: (061) 326-677

KIT - KZ „KRKA“ NOVO MESTO, TZO MIRNA PEČ

OBVEŠČA

cenjene kmetovalce, da ima spet na zalogi **MLATILNICE** za žito s popolnim čiščenjem

NUKLEARNA ELEKTRARNA KRŠKO

IŠČE

DVOSOBNA, TRISOBNA IN ŠTIRISOBNA

stanovanja v Krškem in okolici za strokovnjake firme WESTINGHOUSE.

Ponudbe v pisni obliki pošljite na naslov: Nuklearna elektrarna - v ustanavljanju, 68270 Krško, ulica 4. julija 38.

TECTYL CENTER

Takoj sprejem dva delavca - avtoličarja ali nekvalificirana delavca za zaščito vozil z Valvoline Tectylom. Možnost dobrega zaslужka. Peter Perdec - avtomehanika in zaščita vozil, Novo mesto, Pod Trško goro 90, telefon 22-372.

TECTYL CENTER

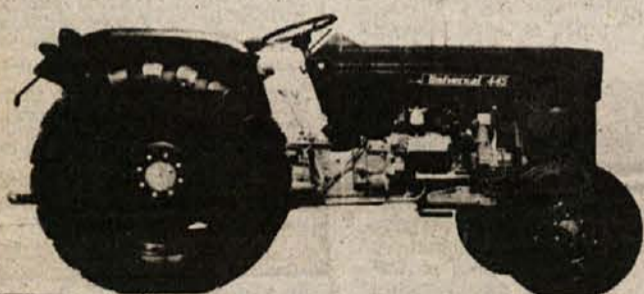
SAVNA

V HOTELU METROPOL odprto v torek, četrtek in v petek od 16. do 20. ure.

Informacije po telefonu (068) 21-447 ali osebno na recepciji hotela.

MASAŽA

KMETOVALCI!

Za devize, fco SKLADIŠČE ZAGREB, s takojšnjo dobavo po vplačilu prodajamo traktorje „Universal“, po licenci FIAT, 42 KM, ki so sedaj znatno cenejši

STANDARD: 3.275 USA dolarjev in 23.900 din
 Z DVEMA DIFERENCIALOMA: 3.748 USA dolarjev in 25.800 din

Dobava iz skladišča prodajalca:
 Prodajajo:
 - AGROOPREMA, Zagreb, Maksimirska 70, tel. (041) 223-883
 - KMETIJSKA ZADRUGA „KRKA“, NOVO MESTO, Cesta komandanta Staneta 10, tel. (068) 21-756
 - KMETIJSKA ZADRUGA ČRNOMELJ, tel. (068) 76-063

VALVOLINE TECTYL
PROTI RJAVENJU
AVTOMOBILOV!

TECTYL je do danes najpopolnejše zaščitno sredstvo za zaščito spodnjega dela avtomobilov. Od znotraj navzven pa štiti tudi karoserijski del pločevine.

Naša oprema za zaščito s TECTYLOM je prvovrstna in najsodobnejša. Jamčimo za kvalitetno opravljena dela.

ivano bobić soboslikarstvo in pleskarstvo

Novo mesto, partizanska cesta (ob izliva Tezke vode v Krško)

NAROČITE SE OSEBNO!
 INFORMACIJE tel.: 21-115 (068)

FOTOKOPIRANJE format A3 in manjši na navaden papir „paus papir“ ali folijo; zmogljivost 30.000 izvodov na dan.

RAZMNOŽEVANJE - OFFSET in ciklostil Lahko tudi na vaših listih papirja z odtisnjeno glavo firme.

Sortiranje, spenjanje, mapiziranje. Delo lahko prevzamemo ali dostavimo.

POCENI HITRO KVALITETNO

Povše Jože, Ljubljana, Moste, Ribniška ul. 24 tel. (061) 43-603.

SVET DELOVNE SKUPNOSTI
OSNOVNE SOLE
JOŽE SLAK-SILVO, TREBNJE,

razpisuje prosta dela in naloge

VARUHINJE NA DOMU

za varstvo otrok v starosti od 8. meseca do 2. leta. Delovno razmerje bo sklenjeno za določen čas. Poleg splošnih pozitivnih osebnostnih lastnosti mora kandidatka imeti smisel za delo z dojenčki in ustrezne stanovanjske pogoje.

Podrobnejša navodila lahko dobite v VVE Trebnje vsak dan od 7. - 14. ure. Rok za vložitev prijave je 15 dni po objavi razpisa. Prijave sprejema komisija za delovna razmerja pri Osnovni šoli Jože Slak - Silvo Trebnje.

NUDIMO VAM KOMPLETEN PROGRAM:

- VHODNA VRATA
- GARAŽNA VRATA
- SOBNA VRATA
- OBLOGE
- ISO - SPAN
- OPAŽNE PLOŠČE
- POHIŠTVO

lip bled
lesna industrija
 64260 bled, ljubljanska c.32
 telefon:064-77384,
 telegram:lip bled
 telex:34 525 yu lipex

OBIŠČITE POSLOVALNICE:

- LIP Bled na Zagrebškem velesajmu Bulevar Borisa Kidriča 2 telefon: (041) 523-066
- LIP Bled na Rečici - Bled telefon: (064) 77-944
- LIP Bled v Murski Soboti Cvetkova 1 a telefon: (069) 22-941 telefon: (069) 22-942

Slepici naj spregledajo

Tudi zadnji sestanek članov novomeške organizacije košarkarskih sodnikov je dokazal, da večina dolenskih klubov, izjema je KK Novo mesto, kaj malo zanimajo želje in načrti sodniške organizacije. Medtem ko so predstavniki klubov na primer v lanske sezoni po vsaki tekmi z veseljem pisali na račun sodnikov pritožbe, so za to mlado organizacijo napravili bore malo.

Ne samo da niso poslali svojih predstavnikov na številne tečaje za zapisnike, časomerilce in sodnike, pač pa so v mnogih primerih z nešportnim obnašanjem igralce spodbudili, da so se s sodniki prepirali, jih žalili in se jih mnogokrat lotili celo s pestmi. In sodniki so bili razdrojeni. Ali nadaljevati ali obsesti piščalko na klin. Skromna sodniška posadka se je okrnila. Prav na letošnjem prvenstvu je mnogo deležev porotice odnehalo.

Vendar so prve tekme na pravkar začetem prvenstvu dokazale, da so sestanki ro-

diti sadove. Udeležba na tečajih je bila še zelo priča, igralci in trenerji pa so le bolj disciplinirani. Tako je na primer veliko lažje soditi na metliškem igrišču, ki je še pred dvema letoma veljalo za nekakšen Teksas.

Na minulem srečanju sodnikov pa je ponovno največ kritik letelo nad igralci in gledalci z Mirne. Tam menda ni srečanja, da se ne bi po porazu domačih sodnik ukvarjal z menjavanjem izpuščenega kolesa pri avtomobilu, ni pa tudi redko, kjer mu ne bi grozilo. Celov v republiškem merilu uveljavljeni in cenjeni sodnik lahko mimogrede stakne krepko mirensko klofuto!

Vsekakor je dolenska košarka, ki ne more več napredovati zgolj zaradi navdušenosti, za eno leto starejša in bolj izkušena. To pomeni, da bodo morali za sodniške težave doslej 'slepi' klubi končno spregledati. Zakaj lig je vse več - in tako je prav! - mož v belem pa vse manj.

J. PEZELJ

Ure glasbe, plesov in zabave

Novomeški Plesni klub je v soboto popoldan uspešno pripravil kvalifikacijski plesni turnir, na katerem so se izkazali tudi domači tekmovalci - 1000 gledalcev

Za člani Plesnega kluba iz Novega mesta je še ena uspešna prireditev, na kateri pa se Dolenjci niso izkazali samo kot odlični organizatorji. Več kot 1000 gledalcev je v skoraj

osmih urah glasbe in plesa videlo, da eno najmlajših in najbolj delovnih tovrstnih društev v državi ta čas najbolj misli na prihodnost.

To je dokazalo predvsem več kot sto naraščajnikov, ki so svoje znanje pokazali med odmor. Zlasti gostje, pa tudi domačini so bili presenečeni nad odlično organizirano plesno šolo, ki mora že v kratkem postreči z lepimi rezultati.

Novomeščani so v soboto popoldan pripravili v športni dvorani kvalifikacijski plesni turnir v standardnih in latinsko-ameriških plesih. Najboljši z novomeških kvalifikacij se bodo uvrstili na državno prvenstvo. Tudi na sobotnem turnirju so ponovno največ znanja pokazali ljubljanski plesni pari, saj so domala v vseh konkurencah pobrali prva mesta. Tokrat sta prijetno presenetila še neizkušena, a vse boljša predstavnika domačega kluba, Milan Moro in Nataša Papež. Na zahtevni turnir sta se pripravila izredno dobro, njun trud pa so sodniki poplačali tako, da so jima v 5. razredu latinsko-ameriških plesov prisodili prvo mesto.

Rezultati - standardni plesi - kategorija A: 1. Rebula-Rebula (Tine Rožanc), kategorija B: 1. Križnar-Horvat (Študentski plesni klub), kategorija C: 1. Dežman - Počkaj (SPK), 5. Šavliovič - Jeršin, 6. Moro - Derlink (oba para PK Novo mesto), kategorija D: 1. Ule - Berberovič (Tine Rožanc), 2. Radež - Derlink (PK Novo mesto), latinsko-ameriški plesi: 5. razred: 1. Moro - Papež, 5. Cavlovič - Jeršin, 6. Ra-

V REPREZENTANCI ŠTIRJE NOVOMEŠČANI

Atleška zveza Slovenije je sklenila, da bo poslala na tradicionalno tekmovalstvo treh dežel najboljšo mladinsko vrsto. Na pot je odšla včeraj dopoldan, nastopila pa bo v avstrijskem Gradcu. V ekipi SRS, ki se bo pomerila z izbrano vrsto avstrijske Štajerske in Madžarske Zelenze županije, je 33 tekmovalcev in 19 tekmovalk. Največ atletov in atletinj je iz ljubljanske Olimpije (11), iz Klavdivarja jih je 10, po pet iz AD Maribor in AK Gorica, po štiri iz Kranja, Novega mesta itd. Republiški dres bodo oblekli Kraljeva (daljina), Košmerelj (1000 m), Kranjčič (daljina) in Okleščen (disk).

MEDNARODNI KARTING

27. maja bo v Ljubljani v Javnih skladiščih velika mednarodna dirka v kartingu za nagrado mesta Ljubljane. Poleg najboljših Jugoslovancev bodo nastopili tekmovalci iz Zahodne Nemčije, Češkoslovaške, Avstrije, Italije in Španije. Dan poprej bo Avto-moto društvo Moste, organizator tradicionalne prireditve, pripravilo republiško prvenstvo.

Drugi, a še mislijo na prvo mesto

Konec tedna 'veliki' derbi med Inlesom in Zagrebom, ki še lahko odloči o 1. mestu v II. zvezni ligi - zahod - Kočevke še naprej druge

Minula rokometna sobota je prinesla ekipam z Dolenskega 8 zmag in 4 poraze. Ribničani so osvojili dragoceni prvenstveni točki in bodo po končanem prvenstvu zagotovo drugi, še vedno pa računajo na spodrsliji Zagrebčanov in na 1. mesto. V slovenskih ligah našim ekipam ni šlo najbolje, tako da se po končanih ligaskih bojih skoraj zagotovo niti ena ne bo mogla potegovati za dokončnega zmagovalca.

JELOVICA - INLES 22:27 (12:13)

Ceravno Ribničani v Škofji Loki niso igrali tako, kot znajo, so brez težav dobili slovenski ligaski derbi. Medtem, ko je bilo srečanje v 1. polčasu izenačeno, so v nadaljevanju domači popustili in gostje so zanesljivo dosegli svojo štirinajsto letošnjo zmago. Dobro sta igrala Ilc in Ambrožič.

Inles: Kljubn, Kos, Fajdiga 1, Ilc 6, S. Kersnič 1, Kalajžič, Karpov 3, Andoljšek 4, Ambrožič 8, Tanko 4, Mete, I. Kersnič.

M. G.

NOVO MESTO - SLAVONIJA DI 20:13 (11:6)

Srečanja 20. kola II. zvezne rokometne lige - zahod si je ogledalo okoli 50 gledalcev. Novomeški igralce so tekmo s Slavonijami dobile presenetljivo lahko. Igrale so sproščeno, domiselno in od časa do časa zelo lepo, tako da je tekma zadovoljila redke obiskovalce. Navzlic zmagi je ekipa Novega mesta na predzadnjem mestu z 11 osvojenimi točkami.

BREŽICE - MARIBOR 29:23 (13:12)

Okoli 200 gledalcev je v minulem srečanju videlo dva različna polčasa. V prvem so gostje vodili že 9:3, v nadaljevanju pa so se razigrali streli

Ribnica: plakete za vzorne voznike

Sredi maja so imeli člani ribniškega AMD redni občni zbor, na katerem so pregledali delo v minulem letu, sprejeli statut, izvolili novo vodstvo, podelili plakete „Vozni voznik“ in si zastavili delovni načrt.

V uvodnih besedah je predsednik Vlado Mihelič poudaril, da je imelo društvo ob 1975 do 1979 v delu

Na občnem zboru AMD Ribnica so pregledali in ocenili minulo delo ter se dogovorili za prihodnje naloge. Na sliki: udeleženci zboru.

precej težav, da pa je navzlic temu dobro opravljalo svoje poslanstvo. Delo v društvu je zažvelo zlasti v času, ko so nastavili poklicnega sekretarja. Kmalu so povečali število inštruktorjev in vsako leto so pripravili 10 tečajev za kandidate za voznike motornih vozil. Še naprej bodo brezplačno pripravljali tečaje za osnovnošolce, ki bodo opravljali izpit za kolesa in motorje itd. V minulem letu so povrh vsega pripravili vrsto prireditev, najbolj priljubljena pa je gotovo vožnja v Jelenov žleb, še naprej bodo pripravljali občinsko tekmovalstvo „Kaj veš o prometu“, sodelovali bodo pri urejanju cestno prometne signalizacije v ribniški občini, pripravili razna predavanja itd.

Ko so se pogovarjali o delu, ki jih čaka, so vsi podprli lepe a zahtevne načrte. Cimprej bi radi zgradili nove društvene prostore (učilnice, pisarne in garaže), v društvo bi radi pritegnili še več članov (lani 565 članov) itd. Društvo bo posej delalo s pomočjo treh temeljnih enot: v Soderžici, Loškem potoku in Ribnici. Za enote so se na zboru, ki je bil, mimogrede povedano, slabo obiskan, odločili zaradi tega, da bi postalo članstvo aktivnejše. Ob koncu uspelega zboru je predstavnik sveta za vzgojo in preventivo v cestnem prometu pri ribniški občinski skupščini 16 voznikom podelil plakete „Vozni voznik“.

Buzančič (9), Zagode (7) in Vervega (5) ter dosegli prepričljivo zmago. Za nov uspeh gre pohvala vsem igralcem.

SEVNICA - FUŽINAR 30:24 (13:13)

Srečanje republiške lige - zahod je bilo izenačeno vse do 50. minute, ko je borbenim gostom pošlo moči. Nato je domača vrsta, ki sta jo vodila razpoložena Svažič (8) in Barič (7), s hitrimi protinapadi dosegla nekaj zaporednih zadetkov in zanesljivo zmagala.

INLES - PRULE 34:26 (16:11)

Ljubljancani, ki so večji del prvenstva vodili, so razočarano zapustili Ribnico. Domači igralci so jih namreč nadigrali v vseh pogledih in so dosegli novo pomembno zmago, ki dokazuje, da je ribniška rokometna šola zagotovo med najboljšimi v republiki. V tekmi se je izkazal Andoljšek, ki je dosegel 15 zadetkov.

M. G.

ČRNOMELJ - KAMNIK 23:18 (13:8)

Pravzaprav so Črnomaljci v boju z najslabšo ekipo v ligi razočarali. Okoli 500 gledalcev je namreč pričakovalo lažjo pa tudi izdatnejšo zmago. Po 20. kolu v SRL - zahod so Črnomaljci na petem mestu in imajo 4 točke manj kot vodilna Lipa.

LIPA - KRKA 46:16 (26:7)

Novomeška rokometna vrsta igra vse slabše, v srečanju z Lipo pa so Dolenjci povsem popustili in doživeli najtežji poraz v nekaj zadnjih letih.

BREŽICE - MARIBOR 7:21 (4:11)

Pomlajena ekipa domačih igralcev se je pomerila z Mariborčankami, ki bodo skoraj zagotovo osvojile drugo mesto. Srečanje je bilo nezanimivo, saj so gostje večina zadetkov dosegli iz hitrih protinapadov.

Novomeščan v Kaliforniji?

V Glamoču je bila 19. maja na mestu, kjer je padel Ivó Lola Ribar, otvoritev tradicionalnega modelarskega tekmovalstva. Na njem so nastopile vse republiške reprezentance in ekipa Vojvodine.

Na 10. pokalu bratstva in enotnosti sta za najboljšo slovensko reprezentanco nastopila tudi člana novomeške Aerokluba Janez Grošelj in Tine Brudar. Dolenjca sta bila zelo uspešna, zlasti Grošelj, ki se je z odličnim nastopom uvrstil v izbrano državno reprezentanco. Jugoslovanska ekipa naj bi nastopila na bližnjem svetovnem prvenstvu v Kaliforniji. Tine Brudar, ki je v najboljši republiški vrsti nastopil prvič, je v močni konkurenci presenetil in se uvrstil na dobro 13. mesto.

V skupni uvrstitvi je zmagala ekipa Vojvodine. Slovenska reprezentanca je imela veliko smole, a je navzlic tr mu osvojila drugo mesto.

Posamični izidi: F-1-C, motorni modeli: 1. Oto Velunšek (Ptuj), 3. Janez Grošelj (Novo mesto); F-1-B, modeli na pogon z gumo: 5. Dušan Peček (Ptuj), 13. Tine Brudar (Novo mesto); F-1-A, jadralni modeli: 1. Branko Leskošek (Celje), 3. Tone Videnshek (Ljubljana).

MKZ DOLENJSKA: 22 EKIP

Prejšnji teden so se začele tekme v ligah, ki jih vodi Medobčinska košarkarska zveza Dolenske. V članski ligi - igrajo jo ob sobotah - nastopa 6 ekip: Straža, Marof, Podbočje, Mirna, Žužemberk in Loka. V mladinski ligi - potekala bo ob petkih - nastopajo Straža, Žužemberk, Podbočje, Mirna in Beti. V kadetski in rekreacijski ligi pa igra sedem oziroma pet ekip. V prvih kolih ni bilo večjih presenečenj, saj so zmagovalci favoriti.

RUDI BLAS PRVI

Sevniški šahovski klub Milan Majcen je pripravil 20. maja redni mesečni hitropotezni turnir, na katerem je nastopilo 10 tekmovalcev. Tudi tokrat so bile igre lepe in izenačene, zasluženo pa je zmagal Rudi Blas, ki je zbral 8 točk. 2. in 3. mesto sta si razdelila Jože Blas in Manfred Majerle.

Šport

LISCA - RADGONA 13:12 (7:4)

Sevničanke so za mudile lepo priloznost, da bi dosegle precej lepšo zmago, kot pa so jo. Sodnica sta namreč v njihovo korist dosodila kar 8 sedemmetrov, vendar jih je gostujoča vratarica zaradi slabih in nenatančnih strel ovirala. Lisca je po 17. kolu na 4. mestu.

STOPIČE - PREDVOR 13:29 (4:17)

V srečanju s favoritkami so domače igralke nastopile oslabiljene. Odpovedala so zlasti v prvem delu, ko so gostje domala vse zadetke dosegle iz hitrih protinapadov. V nadaljevanju so Stopičanke uredile obrambo in srečanje je bilo precej bolj zanimivo.

DOLENJSKA - KOČEVJE 12:16 (6:7)

Srečanje med Šentjernejkankami in Kočevkami je bilo odigrano že med prejšnjim tednom. Ogledalo si ga je okoli 50 gledalcev, ki so videli zanimivo tekmo, v kateri so zasluženo zmagale gostje.

KRSKO IN MIRNA

Igralke in igralci rokometu v mladinskih republiških ligah grdo na igrišče samo še dvakrat. Prvo mesto so si zaenkrat zagotovili samo Krčani, ki v svoji skupini zanesljivo vodijo. Odlično igrajo tudi rokometarice z Mirne, ki bodo skoraj zanesljivo zmagovalke v južni skupini. Izidi zadnjih kol - mladinci center: Jelovica - Inles 31:9, jug: Črnomej - Rudar 30:24, Usnjar - Krško 15:21. Mladinke - center: Kočevje - Kranj 22:11, jug: Lisca - Zageorje 16:7, Mirna - Stopiče 24:7, Novo mesto - Brežice 16:8.

LAPAJNE ZMAGAL

Novomeški šahovski klub je v letošnjem letu pripravil vrsto dobro obiskanih turnirjev. Zelo zanimiv je bil turnir tretjekategorikov, na katerem so se zbrali dobri in izkušeni igralci. Zasluženo je zmagal Lapajne, poleg njega pa sta drugo kategorijo osvojila še Sašek ter Golobovičeva.

Kaj, kje, kdo?

jejo za najboljša mesta, pričakujejo zmago, ker igrajo Ribničani vse bolje, bodo morda poskrbeli za novo presenečenje. Novomeška moška ekipa bi lahko po dolgem času prišla do novih točk, saj igra doma s slabo Obalo, Črnomaljci pa čaka zelo težka tekma v Ljubljani, kjer se bodo pomerili s Prulami.

V obeh ženskih ligah čaka v prihodnjem kolu vse ekipe huda preizkušnja. Brežičanke igrajo s Smartnim v gosteh, Lisca pojde k Savinjski, vrsta Dolenske k Tržišču in Stopičanke k Eti. Z vsak neodločen izid bi pomenil za naše vrste lep izkupiček. Novo zanesljivo zmago lahko pričakujejo samo Kočevke, ki se bodo doma pomerile z najslabšo ekipo v ligi, z Zagorjem.

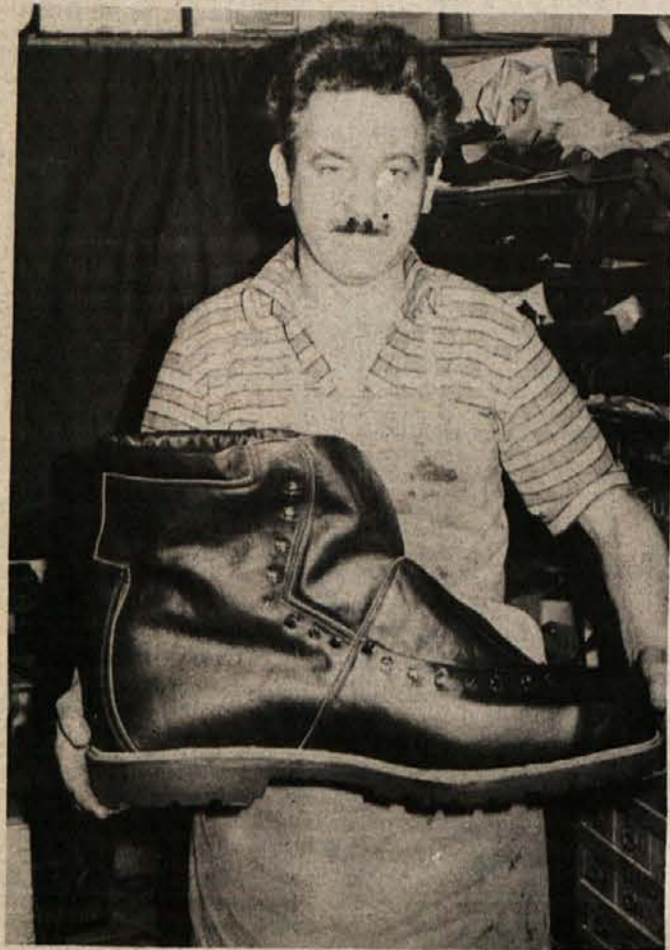
Novomeški nogometarji so prvenstveno srečanje s Primorjem odložili, konec tedna pa se bodo pomerili z vrsto Kranja. V 1. kolu so z Gorenjci izgubili, doma pa imajo lepo priloznost, da se jim oddolžijo in na prvenstveni tabeli napredujejo.

KOČEVJE: 86 TEKAČEV

Na minulem občinskem prvenstvu in krosu so bili najboljši naslednji tekmovalci in tekmovalke: ml. pionirji: Košorok, Tekavec, Martič, Lipovec, Dmulc in Maček; ml. pionirke: Rus, Pugej, Mohar in Planjar; st. pionirji: Merhar, Kovač, Rajh, Kljun, Gorše, Pugej Kotlar; st. pionirke: Rus, Knavs, Šobar, Zupanc, Magdalenič, Pertinač; ml. mladinci: Devjak, Jelenovič, Pust, Briski; ml. mladinke: Dražog, Krašovec, Nose; st. mladinci: Žilevska, Bunderla, Celec; člani: Papež, Struna, Slepčič; članice: Rezka Mlakar; veterani: Pogorelc, Prelesnik, Blažič

TITO IN ŠPORT

Te dni je izšla knjiga „Tito in šport“, ki sta jo pripravila direktorja MIS Split '79 in založba „Sovarnost“ iz Zagreba. V delu, ki je izšlo v treh jezikih naših narodov, je z bogatimi ilustracijami in besedi prikazan velik prispevek predsednika Tita športu in razvoju telesne kulture pri nas. V knjigi je tudi pregled vseh športnih prireditev in velikih manifestacij, katerih pokrovitelj je bil tovariš Tito.

GOJZAR NAD GOJZARJI

Edini preostali čevljar med Zasavjem in Senovim na tej strani Save, Milan Jančič iz Sevnice, je bil sredi aprila deležen nenavadnega naročila: Anton Štricelj je posredoval naročilo s Primorskega za planinski gojzar, nič manjši in nič večji kot številke 90.

Mojster Jančič se je lotil dela z običajno vestnostjo. Karl Mrvič iz Dolenjega Boštjanja se je sicer branil, a je nazadnje le izdelal kopito te mere. Čevljarji si pri krojenju vrhnjega dela obujala pomagajo še z različnimi šablonami; tudi te je moral Jančič za to priliko posebej pripraviti. „Delo ni bilo lahko, priznava Jančič, saj tehta čevlji sedaj celih deset kilogramov. Kolikor je bilo treba usnja za vrhnji del, bi bil lahko izdelal tri podobne gojzarje običajnejših mer. Samo drete je šlo za dva para!“ pravi mojster o svojem izdelku. Za delo je porabil 21 ur. Še najtežje je bilo najti kaj primerne za vezalke.

Zaenkrat ga ni silaka, ki bi imel stopala takih mer. Tudi ni šlo za nikakršno stavo. Gojzar je bil namenjen le planincu, ki se je bil te prvomajske praznike odločil za zakonski jarem. V čevlju je prostor za kar obilno pletenko.

A. Ž.

PO SVETU OKOLI

ČRNA TELEVIZIJA – Nedavna ameriška raziskovalna študija je pokazala, da pretirano gledanje televizije povzroča pesimizem, strah, malodušje in povečuje občutek ogroženosti pri posamezniku. Največ naj bi bilo krivo prikazovanje nasilja na malih zaslonih. Poslej torej ne sprašujte prijateljev, zakaj so žalostni, pesimistični in nedružabni. Predolgo so buljili v ekran!

SIKAJOČE OROŽJE – V Sao Paulu se je neki indijanski poglavar obranil policajev na nenavaden način. Za orožje je uporabil kar svojega dva metra dolgega pitona. Kačo so jezni policaji seveda ustrelili in poglavarja prijaviteli sodniku. Ta pa, ne bodi len, je tožil policijo, češ da mu je uničila edini vir dohodka. Če je bil piton res njegov edini vir dohodka, je kaj grdo ravnal z njim.

ZADUŠNICA ZA ŽIVIM – Italijanskemu mornarju neznanega imena se je hudo stožilo; ko je njegova ladja plula kakih 40 km daleč od obal Trinidada, je skočil v morje z namenom, da konča žalostno življenje. V njegovi rodni Genovi so samomorilca objokovali, kot se spodobi. Ob zadušnici pa so prejeli pismo, v katerem „mrtvi“ sporoča, da je živ in zdrav. Ko je namreč usodni trenutek skočil v morje, je hipoma odkril, da je lepo živeti. Preplaval je 40 km dolgo pot do obale. Poznavalci trdijo, da je to še toliko bolj čudežno, saj v vodah okoli Trinidada kar mrgoli morskih psov.

MARATONKA – Med štiri- in petdesetimi kilometri gotovo ne spada na zadnje mesto črna muca Vaska iz Moskve. Mačka je namreč prehodila 850 kilometrov od Kijeva do sovjetske prestolnice. Na neprostovoljni maraton jo je prisilila pozabljenost deklice Ele. Pozabljenka je muco vzela s seboj na počitnice, na avtobusni postaji pa je na žival pozabila. Vaska je dolgo pot pretekla v 72 dneh.

SKOPI TEČAJ – Čeprav je snega na južnem zemeljskem tečaju obilo, pa ga pade na leto le okoli 12 cm.

Je navadna voda, pa vendar ne

Sovjetska znanstvenika sta odkrila „vodo življenja“

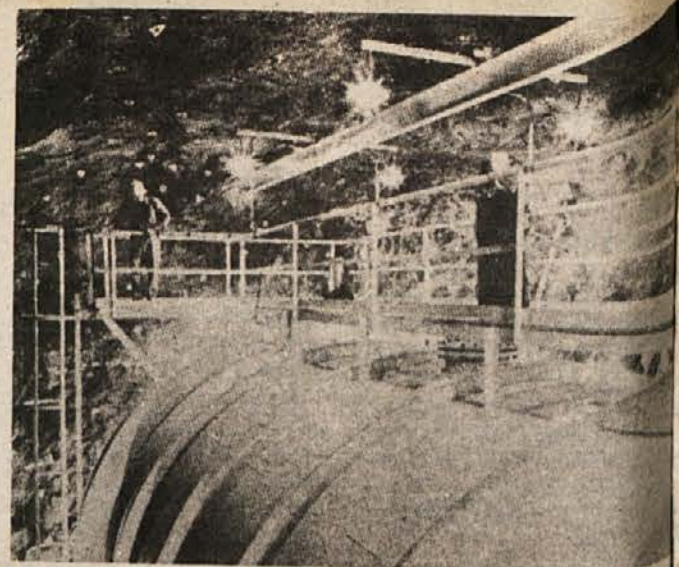
Sovjetska znanstvenika iz Kazahstana, brata dvojčka Igor in Vadim Zalepuhin, sta odkrila vodo življenja, kakor bi jo lahko nazvali. Z njo sta oškropila semena bombaža pred setvijo, nato pa na pokusnih kosih zemlje pridelala do 12 odstotkov večji pridelek, poleg tega pa je bilo vlakno mnogo boljše. Preden sta brata to vodo priporočila v uporabo, sta izvedla veliko poskusov. Pri sajenju krompirja, sejanju žita in koruze sta dosegla lepe uspehe: semena, oškropljena z njuno vodo, so bolje rodila. Največ uspeha so dosegli pri gojenju sladkorne pese; tej so težo povečali za polovico.

Do zanimivega odkritja sta prišla, ko sta ugotovljala, kakšno vodo listje rastlin najhitreje vsrkava. Snežnica se je izkazala za najboljšo, nato ji je sledila deževnica. Rastline najtežje vsrkavajo prekuhano vodo.

Med poskusi je prišlo do nepričakovanega naključja. Ko sta raziskovalca po nesreči prevrnili pripravljeno toplo vodo, sta zavrela novo in jo na hitro ohladila z mrzlo do 20 stopinj. Vsa presenečena sta ugotovila, da so rastline poskale hitro ohlajene vode do šestkrat več kot običajne. Preiskala sta, kakšna je sestava hitro ohlajene vode, in prišla do zaključka, da vsebuje taka voda malo plinov, ima zmanjšo električno prevodnost, povečano gostoto in viskoznost ter površinsko napetost.

Po mnenju bratov Zalepuhinov ima taka voda velike zaloge potencialne energije.

Zanimivo je tudi, da sta začela delati poskuse, s katerimi naj bi ugotovila, ali deluje hitro ohlajena voda tudi na živali. Zaenkrat sta opravila le nekaj poskusov na podganah. Prvi izsledki so spodbudni: poskusne živali, pojene s pripravljeno vodo, so prerastle živali, pojene z navadno vodo.

V zapuščenem rudniku zlata v Južni Dakoti poskušajo ugotoviti pretok nevtrinov z ogromno napravo. V hranilniku je več sto petklorotilena.

Sonce je postalo čudno

Kaj se dogaja v termonuklearni peči naše zvezde? Petnajstletni lov na nevtrine ni rodil uspeha

Vse je kazalo, da je moderna znanost zaokrožila svoje vede inje o vesolju, da je pojasnila osnovne procese, ki se dogajajo z energijo in snovjo. Astrofiziki so na osnovi spoznanj jedrske fizike izdelali modele termonuklearnih reakcij, ki naj bi potekale v zvezdnih jedrih, se pravi tudi v Soncu. In prav Sonce, naša matična zvezda, se noče teoretično pravilno obnašati. Ko naj bi dalo zadnji dokaz o pravilnosti sprejetih teorij, je postalo spet zagonetno.

Po splošno sprejeti teoriji je mogoče, da zvezde sevajo tako veliko energije skozi strahotno dolga časovna obdobja le zaradi vrste termonuklearnih reakcij. Nikakršna drugačna razlaga ni mogoča, saj bi vsako drugačno pretvarjanje snovi v energijo pomenilo, da bi morali Sonce in njemu podobne zvezde z zdavnaj sami sebe skuriti. Ob omejenih reakcijah se sproščajo nevtrini. Na Zemlji bi pretok teh delcev vsekakor morali zabeležiti. Prav tu je kleč; znanstveniki že petnajst let zman poskušajo zabeležiti nevtrine s Sonca.

Preostane torej izgovor, da Sonce ni normalna zvezda, oziroma da se z njim dogaja nekaj nenavadnega. Nekateri znanstveniki zagovarjajo zamisel, da je do prenehanja oddajanja nevtrinov prišlo zaradi mešanja snovi v Sončevem jedru. Potovanje Sonca skozi oblake kozmičnega prahu (menda smo iz gostejšega pred desetisočletjem izstopili) naj bi povzročalo to mešanje, katerega posledica je ugašanje termo-

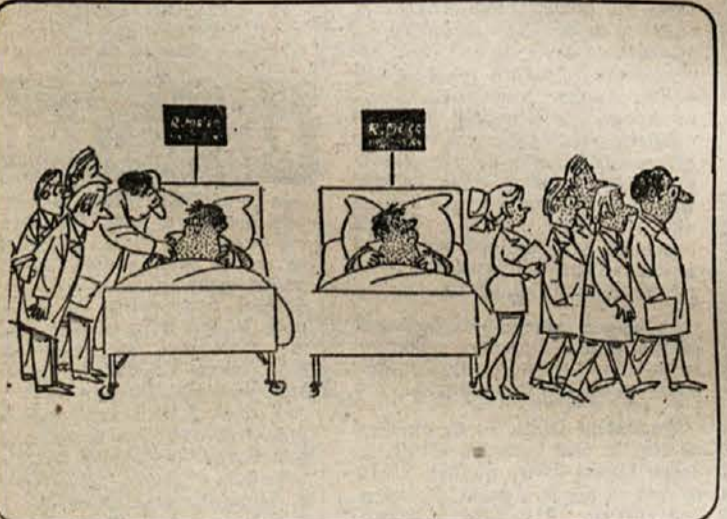
nuklearnih reakcij in posledično oddajanja nevtrinov. Če je res tako, potem Sonce pripravlja še kakšno senečenje.

Dvojčka polbrata

Mlada Američanka izifornije je zelela izvedeti, kdo so očci njenih dvojčkov. Odgovor se je k imunologu Paulu I. Sakiju na medicinskem oddelku kalifornijske univerze. Tam je namreč izdelal nov način tavljanja očetovstva s primerno analizo tkiva. Ko je profesor opravil že utečeni test, ni verjeti rezultatu. Vendar je točen: mamica je rodila dvojčka od dveh očetov.

Gre za izredno redek primer. Zgodovina medicine pozna na svet le sedem preverjenih suoploditev, kot pravijo poje. Prvi znani primer, da je mati dila dvojčka, zaplojena od dveh različnih očetov, je bil leta 1810. Takrat je bila namreč popolnoma očitna, je bil eden od dvojčkov pobelec, drugi pa mulat.

Sedanji primer super opditve je strokovno natanko preverjen. Terasaki je primarno antigene belih krvnih telescev mnevnege očeta z antigeni dvojčkov. Pri enem so se ujeli pri drugem pa ne, kar je postalo ni, da je verjetni oče enega dvojčkov, da pa zanesljivo oče drugega. Američanka je poznala, da je imela spolne odnose se z enim moškim. Ko so amerjalsi sestavo antigenov drugega očeta, je test potrdil, da pravi oče drugega dvojčka.

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Kaj je mački poklic in naloga?

(Med naše) domače, v kmetijskih gospodarstvih gojene koristne živali, spada tudi mačka. Ona je kmetijstvu jako koristna, kajti poklic in naloga ji je, kmetijske škodljivce miši in podgane loviti. Slovenci imamo že star pregovor, ki veli: Vse kar mačka rodi, miši lovi. S tem pregovorom označujejo se pa navadno slabe, izjemoma pa tudi dobre človeške lastnosti, katere so baje otroku od svojih starišev, osobito od matere prirojene. Istina je, da ne love vse mačke jednako rade miši in podgane, da, istina je clo, da jih nekatere nočejo loviti. Tukaj pa nimamo v mislih tistih mačk, katere si po mestih priletne gospe in sploh priletne ženske le tako za svojo zabavo reče ter s kofkom pridno krmijo. Take mačke, ali recimo jim, take gospoške mucke, utegnejo celo pred miško zbežati.

(Nova hiša), ki jo mesto zida za stanovanja, je zunaj razun priličja že vsa ometana in pročelje dogotovljeno, ter stori prijeten vtis; tudi po velikosti prav ponosno izgleda. Za sodnjiko hišo kopljejo temelj ter so že silno veliko

zemlje premaknili, s katero zaravnavao zemljišče zunaj obzidja in proti vodi. Pod vrtovi našli so kosti človeškega trupla v krsti, ktera je pa koj razpadla. Od ktereга časa utegne biti, se ne da določiti.

(Nobenega cigana), kteri ni v dotični občini pristojen, se ne sme trpeti niti v vasi niti na isti pripadajočem zemljišču; vsakega je odgnati, naj si bo moški ali ženska, star ali mlad, in ako treba, v to svrho pozvati v pomoč žandarmerijo.

(Trgovina z otroki.) Minoli mesec je v Rimu policija že drugič zasačila brezvestne ljudi, ki so na južnem Laškem kupovali otroke in jih oddajali na Francosko. Tam so bili nekateri otroci določeni za delo v steklarnah, drugi za to, da bi z lajnami hodili okrog. Policija je vodnike zaprla, otroke pa poslala nazaj. To je pravo pravcato suženjstvo.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 15. maja 1899)

DOLENJSKI LIST pred 20 leti

Kmeta bo zatrl močnejši

V KMETIJSTVU je opaziti premajhno sodelovanje komunistov, ki na vasi stanujejo. Vse ukrepe, uredbe in zakone, ki imajo namen spremeniti dosežanje naturalno kmetijsko proizvodnjo v blagovno, morajo komunisti kmetu pravilno tolmačiti. V gospodarstvu uvajamo načelo: kolikor si gospodarsko sposobni, toliko pomeniš. V kmetijstvu ne moremo delati izjeme. Kmeta lahko ali prepustimo usodi, da ga bo zatrl močnejši in sposobnejši sosed, ali pa mu nudimo pomoč družbe. Pravi način, ki se je uveljavil povsod po svetu, je za našo ureditev nesprejemljiv, zato smo izbrali drugega. Toda kmet mora vedeti, da naša kmetijska proizvodnja zaostaja za drugimi in se mora zato vključevati v boj za večje pridelke.

NALOGE, KI JIH stavi prosvetnim delavcem današnja družba, so lepe, velike in odgovorne. Trenutno je med najvažnejšimi sodelovanje pri uresničevanju šolske reforme. Nekdanja intelektualistična šola je mladini vsiljevala prepričanje, da pripada šolanemu človeku privilegirani položaj v družbi, spričo česar ima pravico gledati na ostale državljane zviška. Sledi te napačne miselnosti je zaslediti še danes.

VOLILCI SO OBSODILI prepočasno delo pri popravilu mostu v Podbočju, ker prizadeti ne dajejo prav nobenega vzgleda, kako je treba delati. Mnenja so, da bi se morala cestna uprava za to delo nekoliko bolj zavzeti in urediti vse potrebno.

POVPREČNA MESEČNA PLAČA enega zaposlenega v gospodarstvu je predvidena v okrajnem družbenem planu s 13.703 din. Po evidenci Narodne banke pa so bile v prvih treh mesecih letošnjega leta povprečne mesečne plače 12.769 dinarjev.

NA NOVOMEŠKEM živilskem trgu je bilo živahnog. Češenj je povsod takoj zmanjkalo, čeprav so bile po 100 din kilogram.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA 21. maja 1959)

ST

»Zakaj odpirati vrata skušala Mabel zastaviti hotela pojasnjavati, n odriniti. Medtem ko sta vrata močan sunek, zrahljan, je popustil, veselje se je v odprtini Junitau je prestrašeno zgornje prostore.

VARNO S KOLESARSKIMI IZKAZNICAMI - Da bi ublažili nesreče kolesarjev na naših cestah, skrbje tudi po šolah. Pretekli četrtek je 51 pionirjev od 3. - 5. razreda na O.Š. „Katja Rupena“ uspešno opravilo praktični in teoretični del izpita. Komisija je dokaj stroga, zato ne manjka takih, ki bodo izkaznico dobili šele po drugem ali celo tretjem preizkusu znanja. (Foto: J. Pavlin)

Dve sta se zares poboljšali

Domala pol Žabjeka je bilo 17. maja na hodnikih novomeškega temeljnega sodišča, ko so se zaradi tatvin morale zagovarjati tri stare znanke zatožnih klopi

Pred senat so stopile Berta Brajdič, Tatjana Brajdič, znana pod imenom Zlatka, in Olga Brajdič, ki ji pravijo Cica, obtožene več tatvin. Nekaj zlahte in sosedov iz Žabjeka je prišlo zraven kot priče, ostali iz radovednosti, tako da je bilo po hodnikih spet slišati jok otrok pa glasno in živahno romsko govorico, ki je nihče ne razume.

Berta in Tatjana sta namreč junija 1976 pred mrakom v Mali Bučni vasi pri Janezu Gramarju vzele 6. kokoši in 2 petelina ter krompir, vse skupaj vredno 1.000 dinarjev. Obvede sta štiri mesece kasneje sredi dopoldneva prišli v stanovanje Fran-

ca Vajsa na Grmu v Novem mestu in iz denarnice smuknile 460 dinarjev. Olga Brajdič pa je aprila lani skupaj z mladoletno rojakinjo stopila v nezaklenjeno hišo Ivanke Brulc v Bršljinu, in iz omare v spalnici sproti no izbrskala 2.000 dinarjev.

Medtem ko sta Tatjana in Berta zlasti prvo očitano dejanje skesanost priznali in bili pripravljene povrniti tudi škodo, pa sta se glede obiska na Grmu izgovarjali, da sploh ne vesta za Vajsovo hišo in da ju takrat ni bilo v mestu. Priče pa so ju videle in prepoznale, tako da so vsa očitana dejanja tudi dokazana. Olga je vse tajila z gostobesednimi „pravljica-

mi“, pa tudi ona ni ostala neopazena.

Senat pod predsedstvom Milojke Gutman je Berti in Tatjani prisodil pogojno kazen 3 mesece zapora za preizkusno dobo 2 leti, plačati pa morata vsaka po 500 din in ostale zahtevke odškodovancev. Olga Brajdič je bila obsojena na 2 meseca zapora. Sodišče je pri odmeri kazni, ki sicer še ni pravomočna, upoštevalo, da so vse tri že večkrat sedele na zatožnih klopih zavoljo tatvin, da pa je prevzgoja pri Tatjani, delno tudi pri Berti, dosegla namen. Tatjana se je medtem že zaposlila, zapustila Žabjek in urejeno živi. Pri Olgi-Cici pa ni videti nikakršnega kesanja in poboljšanja, zato ji je odmerjen zapor.

Pri vsej tej pravdi bi kazalo vnovič opozoriti na pregovor, da prilika dela tatu. Če so hiše ali stanovanja odklenjena, potem je za Romke izkušnja najbrž prehuda...

Kaj nam pa morejo...

1 hudo, 2 laže ranjena je bila posledica preokropane noči in drzne vožnje, ki se je v Rumanji vasi končala

„Se čutim kriv in vse priznam“, je povedal obtoženi Anton Bonča, 30-letni optik iz Ljubljane, ki je pred novomeškim temeljnim sodiščem odgovarjal za hudo prometno nesrečo, ki se je zgodila 17. januarja v Rumanji vasi.

Počilo je v levem, nepreglednem ovinku pri zaviranju na zasneženem cestišču, kamor je glede na cestne razmere drzno priletel Bonča, naproti pa je pripeljal z osebnim avtom Alojz Senica. Korajžo za tako drzno vožnjo na zasneženem cestišču je Bonča dajal alkohol, kajti vso noč je preokropan in bil nekaj ur pred nesrečo tako pijan, da sploh ni mo-

gel sestiti za volan, ampak ga je prepuštil slučajnemu zancu, Stanetu Kotarju, s katerim so se v zgodnjih jutranjih urah s Francem Činkolem vred našli v bifeju na Otočcu. Vsi so že tja prišli okajeni, se tam še naličali, potem pa z Bončevim avtom kolovratili naokrog po širni Dolenjski. Najprej na Ratež, potem v Hrušico, v Novo mesto pa v Dolenjske Toplice. Iz Toplic proti Novemu mestu je potem spet vozil Bonča, ki je povzročil nesrečo in bil tudi spoznan za krivega.

Bončo so že na Otočcu prestregli miličniki in mu odvzeli voziščno dovoljenje, ampak brž ko so se odmaknili, je brez knjižice sedel za volan.

Senat novomeškega temeljnega sodišča je pri odmeri kazni Antonu Bonči upošteval njegovo skesanost in priznanje, kot obtežilo pa to, da je vozil brez voziškega dovoljenja in vinjen. V nesreči je bil namreč njegov sopotnik Stane Kotar hudo ranjen, Činkole laže, prav tako pa je laže poškodbe utrpel voznik naproti vozečega avta, domačin Alojz Senica. Izrečena sodba še čaka na pravnomočnost, če pa bo potrjena, bo moral Bonča za 2 meseca v zapor, razen tega ima prepoved vožnje za šest mesecev.

DRUGI DAN ŽE PRI LASTNIKU - 14. maja so prometni miličniki pri Dmrovem opazili osebni avto „Skoda“ zagrebške registracije, ki je bil odklenjen in imel razbito trikotno okence. Kaj kmalu so ugotovili, da je avto ponoči izginil v Zagrebu, v Dmrovem pa so ga tatovi zapustili. Že drugi dan je lastnik dobil ukradeni avto v Novem mestu.

VSE JE PREMLATIL - 17. maja zjutraj so miličniki posredovali v Sežani ulici v Novem mestu in odpeljali na ohladitev Antea Dabeliča. Ta je sredi noči v stanovanju razgrajal, pretepal ženo in vsakino, tako da so stanovalci posredovali in poklicali milico. Čaka ga še pogovor pri sodniku za prekrške.

PONOČI NE DA MIRU - V Črnomlju so imeli miličniki spet opraviti z Ibrahimom Mazičem. Tokrat se je sredi noči s kamnom lotil vrat hiše Janka G. in z razbijanjem motil nočni počitek stanovalcev. Miličniki so ga odpeljali na iztrežnitev, s sodnikom za prekrške pa bosta imela kar dolg pogovor.

NASMOLIL SE JE - 17. maja popoldne je bilo vlomljeno v železniško postajališče Velika Loka. Vlomilec je vdril skozi okence za prodajo kart in iz predala odnesel 190 din. Plen ni bil velik, ker na tej postaji ni veliko prometa.

Z NOŽEM JE MAHAL - Sentjerški miličniki so 20. maja zvečer pridržali do iztrežnitve 18-letnega Alberta Pavliča iz Sentjemeja. Srboti mladenič je, očitno opit, razgrajal pred gostilno Lampe in zelo korajžno vhitel nož. Moral bo k sodniku za prekrške.

STALNA STRANKA - Brežiški miličniki so 18. maja zvečer odpeljali na iztrežnitev 32-letnega domačina Marjana Kolana. Z avtom je drvel po Vodnikovih ulici, večkrat zapeljal na pločnik in ogrožal pešce. Sploh je divjal, kot bi bile vse ceste njegove. Moral bo k sodniku za prekrške, s katerim sta že stara znanca.

OB DVOJNA VRATA

V noči na 7. maj so z gradbišča stanovanjske hiše Zagrebčana Tomislava Grgiča v Jesenicah na Dolenjskem odnesli dvojna hrastova vrata. Med brati so bila vredna najmanj 5.000 dinarjev.

PO DOLENJSKI DEŽELI

KOT BI VEDEL ZA POT - Pri belem dnevu je bilo 18. maja vlomljeno v hišo Franca Bukovca v Loški vasi. Nekdo je splezal na streho, odkril nekaj opek in skozi podstrežje prišel v stanovanje. Tam je odnesel lovsko puško z naboji, potem pa po isti poti zapustil tujo hišo. Verjetno se gre divjega lovca.

ZRAVEN PIŠČANCA SO SE VNELE ŠE TAPETE - Branko Lakner iz Kanižarice je 18. maja popoldne opravil dva posla hkrati, pa mu ni uspelo. Medtem ko je na štedilniku pekel piščanca, je pred hišo popravljal moped. V ponvi pa se je mast vžgala, ogenj je šinil na omarico in osmodil tudi tapete. Ko je Lakner poklical na pomoč sosede, da so skupaj pogasili, se je prepračil, da se ne da biti hkrati kuhar in mehanik.

SO PRIŠLI S KAMIONOM? - Slavku Kopini v Beli cerkvi je ponoči 18. maja izginil traktorški obrabčalnik, vreden 15.000 dinarjev. Sodeč po sledovih, so se tatovi pripeljali z vozilom, naložili plen in izginili v neznanu. Ni pa to prvi primer motoriziranih tatinskih obiskov. Očitno je posodobitev zajela tudi stranpotnike.

Črna dneva za kolesarje

V dveh dneh se je na dolenjskih cestah hujše poškodovalo več kolesarjev - Njihova vožnja končana v bolnišnici

Ima precej kolesarskih nesreč zadnjega soboto in nedeljo kaj skupnega z neparnimi številkami na avtomobilih? Ti so namreč dva dni počivali v garažah, zato pa je bilo na cestah več kolesarjev.

19. maja zvečer sta trčila kolesarja v Dol. Stari vasi pred gostilno Lazar. Komaj 18-letni Slavko Zulič iz Vratna je v križišču zavil proti gostilni z motornim kolesom, naproti pa se je pripeljala na navednem kolesu 11-letna Jožica Vide iz Dol. Stare vasi. Pri trčenju je bila Jožica laže ranjena.

Hudo telesno poškodbo pa je 20. maja popoldne utrpel 17-letni Ciril Tratnik iz Irče vasi. Z motornim kolesom se je peljal čez Ratež, zapeljal v ovinek po levi in trčil v osebni avto, ki ga je naproti pripeljala Anica Šiler iz Novega mesta. Takoj zatem se je Tratnik zaletel še v avto Stanka Jordana iz Kostanjevice. Po dveh trkih so hudo ranjena Tratnika prepeljali v bolnišnico, naredil pa je tudi za 25.000 din škodo.

20. maja zvečer si je pri padcu s kolesa zlomila roko 71-letna Ivana Lisec iz Raden. Peljala se je na kolesu z Loga proti domu, pa kar nenadoma padla. Tudi ona je morala v bolnišnico.

Zadnja nedeljska nesreča kolesarjev pa se je zgodila v Trebnjem. Domačin Franc Zaplata se je pripeljal na kolesu v križišče Kidričeve in Rimske ulice in zavil v levo, ko je

po stranski cesti pripeljal z osebnim avtom Božidar Režek in kolesarja zadel. Zaplata je padel na pokrov motorja, nato pa na tla in obležal hujše ranjen. V bolnišnici je ostal na zdravljenju.

ZIDANO NAMESTO BARAK - V romskem naselju Šmihel gre h koncu gradnja romskih hiš, kamor bodo preselili več družin, ki bivajo zdaj v neprimernih barakah. Romke pa že godrnjajo nad novo garsonjero, ki jo hodijo ogledovat: „Pretno je in ni za vsako družino kopalnice...“ V primeri s tem, kar imajo zdaj, je nova hiša vsekakor krasna, res pa so bodoča stanovanja videti tesna za številne romske družine. (Foto: Ria Bačer)

TAHITI V DOMAČI IZVEDBI

23-letna Momčilo Soldat in Josip Topal sta 16. maja zvečer na nastopu folklorne prireditve Tahiti v novomeški športni dvorani verjetno hotela konkurirati nastopajočim. Uprižarjala sta svoj program s petjem, prerivanjem in vpitjem. Nikakor jima ni bilo po godu posredovanje miličnikov, saj sta se tuči do njih nespodobno vedla.

Prireditve se je lahko nemoteno nadaljevala, ko so miličniki oba rogovileža odpeljali v Jerebovo, da sta si hladila vročo glavo. Pri tem nastopu bo zadnje dejanje režiral sodnik za prekrške.

Z nožem v hrbet

Pretep na dobovski postaji

V nedeljo, 20. maja popoldne, je na dobovski železniški postaji prišlo do pretepa, v katerem je bil 32-letni Bogdan Čulibrk zaboden v hrbet in so ga hudo ranjena prepeljali v brežiško bolnišnico. Zgodilo se je, ko se je ustavil vlak, s katerim se iz zagrebške smeri vozijo delavci, zaposleni v ljubljanskih gradbenih podjetjih.

Vlak se je za 10 minut ustavil, izstopila sta Čulibrk in 23-letni Zaim Šabić ter se začela prepirati. Vmešala sta se še dva Čulibrkova sodelavca, tako da se je Šabić znašel na tleh in vsi so po njem mlatili. Napadeni pa je nenadoma izza pasu potegnil nož in Čulibrka zabodel. Po pretepu sta jo oba Čulibrkova sodelavca popihala na vlak, ki je odbrzel proti Ljubljani, Šabića pa so pripeljali v novomeški pripor.

SE ISTO NOČ JE UMRIL

Kdo ve, kaj je pičilo 42-letnega Vukomana Lučiča iz Ratkova, da je 15. maja zvečer na avtocesti pri Trebnjem zavil z „lado“ kar poprek na odcep. Ko je bil bočno na levi, je iz ljubljanske smeri pripeljal z novim osebnim avtom „fiat 125“ Beograjčan Petar Petrovič in je Lučičev avto odbil na travo. Ranjena sta bila oba voznika in Lučičev sopotnik 52-letni Stavro Lepojevič iz Odzavev. Vse so prepeljali v novomeško bolnišnico, kjer pa Lepojeviču ni bilo več pomoči; še isto noč je umrl. Gmotno škodo cenijo na 100.000 dinarjev.

Z MAGISTRALNE NA KRAJEVNO CESTO

Sloboda Filipovski iz Skopja je 18. aprila vozil tovornjak s priklopnikom od Zagreba proti Ljubljani. Pri Beli cerkvi je opazil tovornjak s prikolico, ki je zaradi okvare obstal na cesti. Filipovski ga je nameraval prehiteti, ko je nasproti pripeljal drug tovornjak. Zato se je začel umikati nazaj v desno. Herman Pelcar iz Ljubljane, ki je nasproti pripeljal z neprimerno hitrostjo, je zaviral, zapeljal na rob ceste, nato pa se s tovornjakom prekucnil na krajevno cesto, ki teče vzporedno z magistralo. Promet na lokalni cesti so morali za nekaj časa preusmeriti.

PREHITRO VOZIL IN ZBIL ŽENSKO

17. maja zjutraj je na Mirni prišlo do hude prometne nesreče, ki jo je zakrivil 22-letni Mirko Povše iz Raven pri Litiji. Z osebnim avtom je pridrvel v ovinek in močno zavrl, ko je videl naproti voziti avto. Pri tem je Povšeta zaneslo, da je zadel 53-letno Jožefo Cerv, ki je nič hudega sluteč šla peš ob robu ceste. Cervovo je odbilo več metrov daleč in je hudo ranjena obležala v travi. Odpeljali so jo v bolnišnico.

ZALETELA V KRIŽIŠČU - Anton Brulc s Težke vode je 14. maja popoldne vozil osebni avto od Loka proti domu, v Žabji vasi zapeljal v križišče, ko je sicer gorela zelena luč, toda z nasprotne smeri je pripeljala tudi Elizabeta Štangelj iz Gotne vasi. Ta je zavijala v levo in Brulcu zaprla poti. Pri trčenju je bila Štangljeva laže ranjena, na avtomobilih pa je za 25.000 din škodo.

PLOČEVINA NA KUPU - 15. maja popoldne je ljubljancin Slavko Filipovič vozil tovornjak čez Gorjance na novomeško stran in opazil na Hrastu pred gostilno Brunske šolski kombi, iz katerega so stopali otroci. Filipovič je močno zavrl, priklopnik pa je zaneslo v levo. Prav takrat je naproti pripeljal avto Novomeščan Jože Žibert, ki je tudi močno zaviral in se umikal v desno, pri tem pa zadel osebni avto, ki ga je ob cesti parkirali Anton Radoš iz Boldraža. Poškodovana vozila so bila nagneta na cesti, tako da je bil promet za uro in pol odprt samo v eno smer, škoda pa znaša okrog 100.000 dinarjev.

ZANJ RDEČE NE VELJA - 48-letni Stjepan Gašperinčič iz Pušče se je z motornim kolesom 16. maja dopoldne peljal v Brežice. V križišču je pripeljal, ko je že gorela rdeča luč na semaforu, tako nič čudnega, da je trčil v tovornjak, ki ga je po prosti poti zapeljal v križišče Franc Tomšič iz Krške vasi. Nevidnega Gašperinčiča so hudo ranjena prepeljali v brežiško bolnišnico, gmotna škoda pa je ocenjena na 5.000 dinarjev.

PRIDRVEL V OVINEK - Alojz Gornik iz Skočjana je 16. maja zvečer vozil tovornjak od Mokronoga proti Zburam. Pri Spodnjih Lakencah je v ovinku z neprimerno hitrostjo pripeljal po levi naproti avtomobilist Željko Ivančič iz Zagreba. Slednji je v zadnjem hipu močno zavrl, pri tem pa ga je zaneslo še bolj v levo in v tovornjak. Zaradi ran na glavi in nogi so Zagrebčana odpeljali v bolnišnico, medtem ko je gmotna škoda ocenjena na 30.000 dinarjev.

NA LASTNEM DVORIŠČU RANJENA - 17. maja zjutraj je Novomeščan Milan Radivojevič vozil z osebnim avtom proti Mačkovcu, v

Ločni pa je z dvorišča pripeljal na cesto Ljubomir Munič in karambol je bil tu. Radivojevič in Muničova sopotnica Judita Munič sta bila laže ranjena, gmotne škode pa je za 50.000 dinarjev.

SEKAL OVINEK IN TRESK - Vida Vidmar s Kašče pri Semiču je 17. maja popoldne vozila osebni avto skozi Kot, v nepreglednem ovinku pa je naproti po levi pripeljal domačin Martin Kump, tako da je prišlo do karambola. Pri trčenju je bila ranjena sopotnica Franciška Vidmar, ki je morala na zdravljenje v bolnišnico, lastnika avtov pa imata za 35.000 din škodo.

NAJPREJ V KAMEN, POTEM NA STREHO - 21. maja ponoči je Franc Gorše iz Vavte vasi vozil osebni avto od Dol. Toplic proti Straži. Ker je pri Gor. Gradišču prehitro pripeljal v ovinek, je trčil najprej v občestni kamen, potem pa se je avto prekucnil na streho. Gorše je bil tako poškodovan, da so ga morali odpeljati v bolnišnico, gmotne škode pa je za 8.000 dinarjev.

SLALOM PO TRAVNIKU - Bogdan Radovič iz Črnomlja je 18. maja zvečer vozil osebni avto proti Vinici, v Kvasici pa zaradi neprimerno hitrosti s ceste zletel na travnik. Vozil je cickal po grivah, se spet znašel na cesti, ampak avto je obrnilo na streho. Sopotnika Rajko Adlešič iz Črnomlja in Mirko Milčič iz Kočevja sta bila ranjena in prepeljana v bolnišnico, na vozilu pa je za 30.000 din škodo.

PROSLAVA VARNOSTNIKOV V RIBNICI

Svečanost ob dnevu varnosti v Ribnici je bila v domu JLA. Organizirali so jo kulturna skupnost, občinska konferenca SZDL in oddelek za notranje zadeve. O pomenu tega praznika je zbranim spregovoril predsednik občinske skupščine Stane Kromar. V kulturnem programu so nastopili učenci osnovne in glasbene šole, mladinci in nonet „Vitra“.

M. G.Č

Vsi referendumi uspeli

„Najbolje so se odrezali v Gabrju, najslabše pa v Hinjah,“ je po prvih podatkih povedal Dušan Jarc

„Priznam, da sem se kar malo bal, da v posameznih krajevnih skupnostih referendum za samoprispevek ne bo uspel, zato me prvi podatki o izidu glasovanja toliko bolj veselijo.“ Tako je v ponedeljek zjutraj povedal Dušan Jarc, ki v izvršnem svetu novomeške občinske skupščine odgovarja za krajevne skupnosti. Te so 20. maja izvedle referendum za novi 5-letni samoprispevek krajanov.

„Obširnih podatkov o nedeljskem glasovanju za krajevni samoprispevek, namenjen javnim delom, še nimam, pač pa so na razpoložljive podatke volilnih komisij, iz katerih je razvidno, da v nobeni krajevni skupnosti niso rekli NE.“

Dušan Jarc

Med 31 krajevnimi skupnostmi v občini jih je referendum razpisalo 27. Povsod so uvedli 1-odstoten krajevni samoprispevek za javna dela, razen v Škocjanu, kjer so izglasovali 2 odstotka za potrebe krajevne skupnosti. In moram reči, da je bil tudi uspeh v Škocjanu kar lep, saj se je 67 odst. ljudi izreklo ZA.“

„Kakšni so bili rezultati na področju mesta?“

„Med 11 krajevnimi skupnostmi na območju Novega mesta je bil uspeh referenduma 59,2-odstoten v poprečju, sicer pa so se najslabše odrezali v Kandiji, kjer je bilo ZA samo 54,50 odst.“

volilcev, najboljši rezultat pa je bil zabeležen v Bršljinu, in sicer 65,50 odstotkov.“

– Katero krajevno skupnost na podeželju gre najbolj pohvaliti glede izida glasovanja?

„Najbolje so se odrezali v Gabrju, kjer je referendum uspel z 79,70 odst., sicer pa so čez 70 odst. glasov ZA dosegli tudi v Birčni vasi, Beli cerkvi, Bučni vasi, na Otočcu in v Prečni.“

– Kje je bil najslabši uspeh?

„Iz prvih podatkov je razvidno, da so najmanj glasov ZA samoprispevek dobili v krajevni skupnosti Hinje, med 50 in 60 odstotki.“

– Kakšna je bila udeležba na voliščih?

„Teh podatkov še ni zbranih, lahko pa že rečem, da je bila udeležba razmeroma dobra. Pozna pa se odsotnost občanov, ki služijo vojaški rok, odsotnost zaradi službenih potovanj in tudi že dopustov. Najprej so glasovanje zaključili v Bučni vasi, kjer so že kmalu po 14. uri vsi občani prišli na volišče.“

– Ali je glede na uspeh možno reči, da so bile priprave na glasovanje resno in dobro zastavljene?

„Priprave niti niso bile odlične, če upoštevamo, da so se v več krajevnih skupnostih tako rekoč šele v zadnjem hipu odločili za referendum. Pač pa je očitno, da so občanom predstavili take delovne programe, ki so za najširši krog ljudi interesantni. Ker je bil izglasovan tudi referendum za šolstvo, za katerega krajan prav tako namenijo 1 odstotek osebnega dohodka na mesec, vsekakor drži, da so prebivalci novomeške občine pokazali veliko pripravljenost za lastnim prispevkom pomagati k hitrejšemu napredku. Tako bo do leta 1984 marsikaj narejeno, na kar bi sicer čakali še najmanj pet let.“

R. BAČER

VRTEC V ZASEBNI HIŠI – Pri Mencinovi Ivanki v Sentjerneju je zasebno varstvo pod nadzorstvom varstvene ustanove zgledno organizirano. Za 8 varovančkov pomagata varuški skrbeti njeni hčerkici, prostor za otroke pa je zelo lep in okusno urejen. Na tak način bi kazalo še v drugih krajih omiliti stisko v varstvenih ustanovah ali pa tako sploh začeti vaški vrtec. (Foto: Ria Bačer)

Odgovornost je močno opešala

Važna seja občinskega sindikalnega sveta odložena zaradi nesklepčnosti

„Odsotni člani občinskega sindikalnega sveta bodo morali natanko razložiti, zakaj jih ni, medtem ko bomo odsotne komuniste pozvali na partijski odgovor“, je izjavil inž. Stane Žunič, predsednik občinske sindikalne organizacije, ko je ugotovil nesklepčnost.

V petek, 18. maja, je bila ob 12. uri sklicana seja, na kateri je bil dnevni red vsekakor važen in zanimiv za vse sindikalno članstvo. Obravnavati bi morali stališča in priporočila občinskih sindikatov glede pogojev, meril in osnov za nekatera izplačila, ki bremenijo osebne dohodke zaposlenih ali one, ki se izplačujejo iz sklada skupne porabe. Kada gre za izplačila, je gradivo prav za vsakogar pomembno, zato je toliko teže razumljivo, zakaj je manjkala več kot polovica članov.

V NOVOTEKSU MANJ NESREČ

Statistika v Novoteksu ugotavlja, da so imeli v preteklem letu 70 nesreč, kar je znatno manj kot leta 1977, ko se je v kolektivu ponesrečilo 90 ljudi. Vse lanske nesreče so bile lažje, nastale pa so predvsem kot posledica osebne nepazljivosti ali zaradi neupoštevanja varnostnih predpisov. Razveseljiv podatek pa se kaže v malo manj lepi luči ob izračunu, da je bilo lani zaradi nesreč na delu ali na poti v službo in domov izgubljenih 674 delovnih dni ali blizu 6.000 delovnih ur. To pa je strošek, ki se v kolektivu močno pozna, zato letos prizadevanjem za večjo varnost pri delu posvečajo še več skrbi.

Sklepčnost je bila tudi že na nekaj prejšnjih sejah komaj komaj zagotovljena, zato je predlog predsednika Žuniča o

obravnavi odgovornosti odsotnih naletel na odobravanje. Najbrž bo kar držalo, kar je po tuhtal eden od delegatov, da ljudje manjkajo, ker je petkovo dopoldne mimo in zelo lepo vreme. Vikend pa se ne začne že ob 12. uri – ali pač za nekatere?

Zakasnitev ne sme biti

Priprava srednjeročnega družbenega plana je v novomeški občini resno zastavljena – Usklajevanje že na začetku

Iz podatkov, ki so jih na oddelku za gospodarstvo novomeške občine dobili v zadnjem času, je razbrati, da so v večini delovnih organizacij odgovorno in zavzeto zastavili akcijo za pripravo novega srednjeročnega plana. Že zdaj pa izvršni svet občinske skupščine in Medobčinska gospodarska zbornica opozarjata nosilce planiranja, naj se izognejo napakam, zaradi katerih je zdajšnja petletka v težavah.

Razvojni načrti posameznih delovnih organizacij so kaj lahko papir brez vrednosti, kolikor predstavljajo le zbirko želja, ki niso usklajene s planiranjem v strokovnih združenjih in seveda z željami in možnostmi domače občine in regije. Do nevednosti pri usklajevalnem postopku planiranja pa prihaja večkrat tudi zato, ker posamezni kolektivi pošiljajo na razne forume različne plane, prilagojene željam naslovnika.

Težko in nevhvalno delo čaka usklajevalce na občinski ravni, kajti kdorkoli bo skušal brzdati prevelike apetite, ki se tudi ponekod pojavljajo, posebno zato ker ni dovolj strokovnih kadrov, bo gotovo naletel na odpor, morda celo na očitke, da se skuša kdo vtikati v prvice, ki jih daje tozdom zakon o združenem delu.

OGLAŠUJTE V DLI!

TEKMOVANJE V PRVI POMOČI – Tekmovalke so hitro ugotovile, kako je pomagati ponesrečencu, pri tem pa jih je opazoval zdravnik in pisal slabe ter dobre točke. Vse ekipe so pokazale solidno znanje. (Foto: R. Bačer)

Hitro bi vsi znali pomagati

19 ekip prve pomoči civilne zaščite na občinskem tekmovanju – Najboljša Krka!

V petek, 18. maja popoldne, je bil prijetni travnik za bršljinško osnovno šolo prizorišče tekmovanja, organiziranega v okviru akcije „Nič nas ne sme presenetiti“ in dneva civilne zaščite ter jubilejev Rdečega križa.

Več kot 100 brhkim tekmovalkam iz krajevnih skupnosti in delovnih organizacij, oblečenim v enake modre uniforme, je za začetek spremljeval dr. Lavo Morela, vodja vsakoletnih tovrstnih tekmovanj, nato pa je 9 ekip iz raznih kolektivov in 10 iz krajevnih skupnosti pokazalo svoje praktične spretnosti v dajanju prve pomoči.

Pri vsaki tekmovalni ekipi je stal zdravnik ocenjevalec, šolarji pa so bili za „manekene“, kot so rekli živim lutkam, katere so tekmovalke obvezovale, prenašale, jim dajale umetno dihanje itd.

Pokroviteljica tekmovanja je bila tovarna „Krka“, v njenem imenu pa je inž. kem. Rado Cimerman predal najboljšim pokale in praktična darila. Ocenjevalna komisija je menila, da je bilo znanje vseh sodelujočih dobro, saj niti ena skupina ni dosegla manj kot 57 točk.

Ocenjevalna komisija je prvo mesto prisodila ekipi tovarne zdravil „Krka“, ki je dosegla 87,5 točke. Tik za petami sta ji bili na drugem mestu ekipi iz krajevne skupnosti Dol. Toplice in Novolesa s 85 točkami, tretje mesto pa so prisodili ekipama novomeških krajevnih skupnosti Center in Zabja vas.

Med 9 ekipami iz delovnih organizacij so za Krko in Novoleso Novoteks, nadalje dve Iskri (iz Sentjerneja in Žužemberka), Labod, Gorjanci-Straža, Cestno podjetje, IMV in Pionir.

GOVORIL NAM JE BOREC

Na dan zmage, 9. maja, nas je obiskal tov. Vinko Bambič, ki je bil partizanski kurir, obveščevalec in borec. Ob začetku vojne je bil star šele 15 let, v težkih letih pa je doživel veliko hudega. Bil je dvakrat ranjen v nogo, sodeloval je v številnih akcijah partizanov. Na dan osvoboditve je bil v Ljubljani in pravi, da takratnega veselja ni mogoče opisati.

MARKO OBLAK
OŠ Katja Rupena
Novo mesto

DO PONEDELJKA „BOŠKO BUHA“

V počastitev dneva mladosti predvajajo v novomeškem Domu kulture od 22. do 28. maja domači film „Boško Buha“, primeren za šolarje od 3. razreda dalje. Predstave so dopoldne in popoldne, naročene za posamezne šole. Odkup predstave znaša 3.000 din, sicer pa stane posamezna vstopnica 10 dinarjev.

BEŽIMO, KATRA GRE...

Ne kaže, da bi kaj zalegla kritika delegatov na aprilskem zasedanju novomeške občinske skupščine glede divjanja soferjev IMV po grmskih cestah. Še vedno je videti (posebno mlade) soferje, kako v katrci drvijo po Grmu, pa pri tem celo uživajo, ko otroci beže levo in desno v strahu pred avtom.

Kam po kamen?

Nekako leto dni je od takrat, ko so se v občinskem vrhu dogovorili, da bo v Globodolu odprt večji kamnolom, ki bo kril potrebe ne le Pionirja in Cestnega podjetja, marveč tudi ostalih graditeljev v občini. Pregledali so 12 lokacij in se po nasvetu strokovnjakov odločili za Globodol, vendar so se priprave ustavile pri spomeniškem varstvu. Ne dajo pristanka za odprtje hriba iz naravovarstvenih vidikov.

Medtem pa vsi dovažajo gramoz, pesek in asfalt iz Krškega ali pa še iz bolj oddaljenih krajev. Tudi to ne bo več dolgo trajalo, ker Krčani že dlje časa opozarjajo na odpoved gostoljubja. Da so prevozi silno dragi, tudi ni potrebno posebej podarjati, kar se seveda pozna pri cenah raznih gradenj.

Odprtje lastnega kamnoloma z možnostjo industrijskega izkoriščanja surovin in z zadostno zmogljivostjo postaja nuja, kajti približuje se tudi gradnja avtoceste. Krog strokovnjakov in občinskih mož je mnenja, da nima smisla odpirati nekaj manjših kamnolomov, ker bi s tem naredili samo nekaj grdih ran v naravi več in tudi z ekonomskega vidika ne bi bilo smotno.

Kot nova možnost po enoletnem zastoju se je pred kratkim pokazal kamnolom v Lakencu, za katerega so že narejene študije in atesti in ga že izkorišča tovarna strešnikov v Dobruški vasi. Dogovorjeno je, da bodo strokovnjaki v kratkem pregledali dokumentacijo in lakenski kamnolom, če kvaliteta in količina ustrezajo, potem bodo v izvršnem svetu o kamnolomih vnovič razpravljali.

R. B.

DOKLER BO VZDRŽAL? – Leseni most v Ravog log vsak dan prehodi nešteto nog. Cezenj gredu ljudje bodisi v službo ali na sprehod, pa jim je neprijetno, ko skozi deske dobro vidijo pod seboj Krko in ko morajo mimo podrtje ograje. Most je razen tega tudi že dalj časa vijugast, kar je gotovo posebnost širšega območja.

STRAN NE BO ŠLO – Pred nedeljskim referendumom so mestne krajevne skupnosti poskrbele za propagando z letaki, napisi in parolami. Vse lepo in hvalevredno, toda ponekod so z rdečo oljnato barvo pisali ne le po pločnikih, ampak tudi po hišah. To barvo odstraniti ne bo lahko, najbrž pa bodo napisali kar trajni spomin na ta samoprispevek.

VROČINA PRITISKA – Nagla vročina, ki je pritisnila, je že poglajala prve kopalce v vodo. Ne samo v Toplicah, ampak tudi v Krko. Na Otočcu so se najbolj pogumni že hladili v reki.

PIŠČANCI SO LAČNI! – V vsem Novem mestu prejšnji teden nekaj dni niso imeli kurje piče, zato so rejci teh domačih živali letali obupani po trgovinah, da bi vendarle staknili kakšno hrano. Kjer imajo doma večje število piščancev, je nastopila lakota, ponekod pa so začeli kar klati. Čudna stvar: pomankanje krmil, ko pa imamo tovarno močnih krmil v Bršljinu...

DVA FANTA IN DEKLE – Pretekli teden so v novomeški porodnišnici privedeli na svet trije novorojenčki. Rodile so: Rezka Grčman s Ceste komandanta Staneta 15 – Petra; Lelija Delič iz Ravogvske 12 – Majo in Marija Močnik iz Ulice k Roku 17 – Janeza.

ŽENSKÉ TARNAJO ZARADI SUSE – Kmetice, ki so v ponedeljek prinesle pridele na trg, so rekly, da je zemlja zelo presušena in da ponekod seme sploh ne kali. Radič in berivko so prodajale po 10 din merico, zavitek domačega surovega masla je veljal 20 din, jajca 2,5 din, sicer pa je bilo največ prometa s sadikami paradiznika in paprike, zelja itd.

Ena gospa je rekla, da bo tudi ona začela delati tako kot nekateri stanovalci v blokkih na Drski, ki stanujejo, a stanarine ne plačujejo. Če njim nihče nič ne more (ali noče), potem tudi njej ne bodo mogli nič...

Kam bo vzidan občanov dinar?

Samoprispevek ni edini vir, je pa temelj za vsako naložbo

Do odločitve za nov samoprispevek v brežiški občini je samo še deset dni. Vsak volivec ve, za kaj bo glasoval, če pa kdo do sedaj še ni sodeloval v javni razpravi, je iz referendumske brošure natanko obveščen, za kaj vse bodo občani zbirali denar v naslednjih petih letih.

Največji delež so v programu četrtega referenduma namenili šolam (39,51 odst.), nakar sledijo ceste s 30,24 odst. in zdravstveni objekti s 23,41 odst. Kulturo bodo sofinancirali le s 4,50 odst., otroško varstvo pa z 2,34 odst.

Naložbe v osnovnem šolstvu predvidevajo dograditev šol na Veliki Dolini in v Globokem ter gradnjo dveh novih šol. V Dobovi bodo iz samoprispevka zagotovili gradnjo prve etape novega šolskega poslopja, v Brežicah pa bodo pri Osnovni šoli

TEŽAVE PRI PLANIRANJU

Pred nami je novo srednjeročno obdobje in akcija za planiranje tokrat vključuje v priprave tudi krajevne skupnosti. Ponekod se dobro znajdejo, drugod pa slabše, odvisno od razvitosti samouprave in kadrov. Planiranje je zahtevno delo, ki terja veliko usklajevanje pa tudi strokovno pomoč občinske uprave, interesnih skupnosti, organizacij združenega dela in vseh družbenopolitičnih dejavnikov. V KS za sedaj še ne manjka poguma in volje, saj so krajanj povsod zavzeti za celovit razvoj svojega okoliša, svoje krajevne skupnosti.

MLADI TURNIR

V počastitev partijskih jubilejev in dneva mladosti prirejajo športniki iz brežiške občine v nedeljo, 27. maja, kegljaški turnir v Čateških Toplicah. Sodelovale bodo vse ekipe osnovnih organizacij Zveze socialistične mladine.

Iz deleža za kulturo bodo občani sodelovali pri gradnji občinske matične knjižnice ter kulturnega doma v Pišecah, manjšo vsoto pa bodo dodelili tudi godbi na pihala iz Kapel za njen jubilej. Otroško varstvo bo s samoprispevkom uresničilo program za razširitev vrtca v Brežicah, kjer je pritisk staršev za sprejem otrok največji in kjer morajo zaradi pomanjkanja prostora veliko prošelj zavrniti. J.T.

Mesec mladosti

Letos v čast jubilejev

S ponedeljkovim kvizom, na katerem so mladi pokazali, koliko poznajo zgodovino partije, SKOJ in sindikatov, so se začele letošnje majske prireditve v brežiški občini. Na kvizu v domu JLA so sodelovale ekipe mladinske organizacije, šolske mladine in pripadnikov JLA.

Praznovanje se je nadaljevalo v torek, 22. maja, ko se je nekaj nad 300 članov šolskih športnih društev, osnovnih sindikalnih organizacij, Zveze socialistične mladine in vojakov udeležilo teka po ulicah Brežic.

Osrednja prireditev v počastitev dneva mladosti bo danes v Dobovi. Ob 16. uri je napovedan sprevod s prikazom dejavnosti mladih od brigad do dela v družbenopolitičnih organizacijah in društvih. Ob 17. uri bo akademija, na kateri bodo sodelovala športna društva, taborniki, planinci, vrtec ter učenci osnovne šole v Dobovi. Ob tej priložnosti bo tudi svečan sprejem pionirjev v mladinsko organizacijo, srečanje šol bratstva in enotnosti iz vse Jugoslavije ter srečanje z borci ob tabornem ognju.

Lepše Brežice?

Pomlajeno, očiščeno mesto

Krajevna skupnost Brežice je pozvala hišne svete, delovne kolektive, mladinsko organizacijo, društva in vse zasebne lastnike stanovanjskih hiš, naj se pridružijo akciji za lepšo podobo mesta.

Pobudo za prostovoljno čiščenje okolja je večina krajanov sprejela z odobravanjem, saj ljudem ni vseeno, v kakšnem kraju živijo. Enkratna akcija pod geslom „Očistimo okolje!“ je bila napovedana za 22. maj, da bi bile Brežice do dneva mladosti po dolgem času spet vzorno počiščene.

Hišne svete in delovno organizacije je krajevna skupnost zaprosila, naj pometajo vsak pred svojim pragom in uredijo svoje okolje, druge mestne površine pa so počistili meščani v skupni akciji. Organizatorji so poskrbeli tudi za sprotno odvažanje smeti, če so udeleženci zaprosili za izpraznitev polnih posod za odpadke.

Pomladanske očiščevalne akcije so bile sicer v mestu tudi doslej, vendar so navadno v njih sodelovali samo učenci oziroma mladinci, ki niso bili vselej kos obsežnemu delu. Tudi delovni kolektivi so nekajkrat poskrbeli za lepše okolje, letos pa so prvič pritegnili zraven vse krajanje, saj brez množične udeležbe ni bilo pričakovati zaželenega uspeha. Mestne podobe pa ne kvarijo samo smeti, ampak tudi nekatere divje zaraščene cvetlične gredice in žive meje. Vsaj travo bi kazalo pokositi, če že nihče ne namerava zasajati cvetja. To velja predvsem za cesto od gradu, do občine in še nekatere površine ob glavnih mestnih ulicah brez gospodarja.

Samo enkrat so se v Brežicah zares potrudili in jih polepšali, za republiško razstavo cvetja, potem pa nič več. Letošnje majske prebujenje obeta spet več zanimanja za okolje. Krajevna skupnost napoveduje v svojem letaku, da bodo prostovoljne akcije postale tradicionalna oblika skrbi za urejenost mesta, zaželeno pa bi bilo tudi vzornejše vzdrževanje okrasnih nasadov skozi vse leto, kar pa ni zastonj. J.T.

Ljubezen do trte

V Podbočju poskusi s trsnicami pod folijami

Nekatere vinogradnike je letos prizadela pozeba že četrto leto zapored. Med njimi je z enim od vinogradov tudi trsničar Mirko Goričar iz Slivja. Vinogradniki so kajpak prizadeti, ko da beseda besedo, ne manjka tudi takih, ki menijo, kako bi bilo treba ob ponavljajoči se smoli vse skupaj opustiti. Ko pa spet stopijo med svoje trtje, ga negujejo še z večjo skrbjo. Obnova starih vinogradov in zasajanje novih je v večjem razmahu kot kdaj prej.

H Goričarju prihajajo po navadi po trsnice na dom. Slej ko prej postaja to njegova poglavitna dejavnost v okviru kooperacijskega sodelovanja z novomeškimi Hmeljnikom. Na 54 arih, kamor so minuli teden vkopavali skrbno negovane cepljenke, je tudi nekaj vrst pod črno plastično folijo. „Ponavadi se prime le okrog 35 odst. cepljenk, na Štajerskem, kjer so poskusili s tem načinom, pa so to razmerje dvignili na 70 odst.“, pojasnjuje ta način sajenja, ki tako prodira tudi na Dolenjsko. „Pri tem načinu cepljenkam plevel ne more do živca, v zemlji ostaja več vlage. Strokovnjaki zatrjujejo, da se tako celo temperatura zemlje dvigne za tri do štiri stopinje. Za začetek bo treba sajenje zalivati iz bližnje Krke.“

Mirko Goričar: „Med mlajšimi je že nekaj posnemovalcev.“

Goričar je, kot se dolenskem vinogradniku spodobi, zvest sortam, ki dajejo cviček. Trsnice zahtevajo precej dela. „Prihaja do večjih delovnih konic, ko je treba vse delo postoriti v nekaj dneh. Takole je sedaj pri presajanju: na vasi si pomagamo drug drugemu; uslugo vračamo s protiuslugo.“ Urno je bil pri zabojih z lepo povročeni cepljenkami, hip nato ponovno na traktorju, da pripravi novo vrsto. Prihodnje pomlad, če pojde vse po sreči, bodo nared za prodajo.

PREMALO DOHODKA

Da pri gospodarjenju v minulem letu ni bilo najbolje, kažejo podatki o dohodku. Denar, namenjen za osebne dohodke zaposlenih v krški občini, se je lani sicer povečal za 34 odst. pri tem pa so dosegli samo toliko dohodka kot leto poprej. Potemtakem na dinar za osebne dohodke ne ustvarijo niti dveh dinarjev dohodka. Povprečje osebne dohodke zaposlenega v krški občini je lani znašalo 5.913 dinarjev ali za 21 odst. več kot v letu 1977. Če je znašal lani porast življenjskih stroškov 16 odst., so se osebni dohodki realno povečali le za 5 odst., kar je za en odstotek manj kot v republiki.

Bogat maj mladih

Revija pevskih zborov

Prireditve letošnjega meseca mladosti v krški občini so dokaz velike prizadevnosti mladine. Pionirji in mladinci so 17. maja sodelovali na tekmovanju znanja pod naslovom „Tito-revolucija-mir“. Tekmovanja so se udeležili učenci osnovnih šol in dijaki Šolskega centra iz domače občine. V torek je bil regijski kviz znanja, za nočjo pa je na Senovem napovedan miting, na katerega vabijo udeležence jutrišnjega pohoda po poteh Štirinajste divizije in drugo mladino.

V Delavskem domu v Krškem bo ob 16. uri popoldne revija pevskih zborov in slovesen sprejem pionirjev v Zvezo socialistične mladine.

V Brestanici bo v soboto plavalni miting naznanil otvoritev plavalne sezone v Jugoslaviji. Popoldne bo tam tudi osrednja proslava dneva mladosti, na kateri bo slavnostni govornik predsednik občinske skupščine Silvo Gorenc.

PONOS SENOVCANOV. Dom Štirinajste divizije na Senovem (zgoraj) že dobiva jasnejše obrise. Gradnja lepo napreduje in krajanom ni žal, da so se odločili za samoprispevek. Zbirajo ga še za ceste, za telefon in za razširitev otroškega vrtca. Spodnje gradbišče je v Brestanici, kjer nadaljujejo z gradnjo tovarne embalažne lepenke. Krajanom brestanisko senovske doline se torej obetajo še nova delovna mesta. (Foto: J. Teppey)

Podvajajo proizvodni načrt

Marljiv kolektiv Iskre v kostanjeviškem gradu

V delu kostanjeviških grajskih zidov in prvem nadstropju se že nekaj let stiska delovna enota šentjernejskega tozda Iskre. V letošnji resoluciji o razvoju krške občine je med nalogami zapisana gradnja novih delovnih prostorov in s tem bo konec prostorskih težav.

Navkljub utesnjenosti so si za letos zastavili pogumen proizvodni načrt. Namesto lanskih 28 milijonov dinarjev vredne realizacije nameravajo letos narediti kar za 60 milijonov. Kolektiv šteje 75 delavcev, v kratkem naj bi jih bilo še pet več. Vodja delovne enote Ivan Metelko pripoveduje, kako vedno znova prihajajo

pošnje za zaposlitev. V tem delu občine so edini, ki zaposlujejo večje število ženske delovne sile.

Številni elementi za elektronsko regulacijo, ki jih izdelujejo, imajo vse širšo uporabnost v industriji in tudi gospodinjstvih. Prav zato ima proizvodni program kostanjeviškega kolektiva še bodočnost.

Zastavljeno imajo tudi do sedaj iz delovne enote preoblikujejo v tozd. A. Z.

DOBRODOŠEL V CELULOZI

19. maja so v Tovarni Celuloze in papirja v Krškem odprli samostojno razstavo del likovnika amaterja Pavla Predaniča. Avtor sodi med najprizadenejše člane Likovnega kluba v Krškem. Je domačin iz Starega grada. Pred kratkim je razstavljal v Artičah, 12. in 13. maja pa je bil tudi med udeleženci prireditve Ex tempore v Novem mestu. Dvoje njegovih del so takoj odkupili. Tovarš Predanič pomaga tudi šolarjem: za njihove dramske prireditve vselej brezplačno poskrbi za primerno sceno.

SPET O GOSPODARJENJU

Delegati občinske skupščine v Krškem bodo v sredo, 30. maja, imeli na dnevnem redu rezultate gospodarjenja v prvem tromesečju hkrati s pregledom splošne in skupne porabe. Na seji bodo razpravljali tudi o delu občinske skupščine v obdobju od lanskega do letošnjega aprila, o čemer so poročilo že prejeli. Na dnevnem redu je predlog odloka o merilih za razvrstitev objektov, zgrajenih brez lokacijskega dovoljenja. Gre predvsem za tiste črne gradnje, ki so še v uporabi. Tokrat je pojasnjeno trenutno stanje v občini, ki sedeva zahteva jasna stališča do izvajanja odloka.

KRŠKE NOVICE

LESKOVČANI PRVI - Med petnajstimi ekipami, ki so se udeležile občinskega kviz tekmovanja „Tito-revolucija-mir“, je zmagala tista z osnovne šole v Leskovcu, ki je osvojila vse možne točke. Drugo in tretje mesto sta si razdelili OO ZSMS iz krškega dijaškega doma in brestanjske osnovne šole. V torek popoldne pa je bilo v delavskem domu še posavsko tekmovanje.

VELIKA ŠKODA - Pozebi 20. aprila in 6. maja sta po oceni, ki so jo za zasebni sektor dokončno napravili v minulem tednu, naredili na nasadih črnega ribeza, breskev ter v vinogradih res veliko škodo. Ta presegla 48 milijonov dinarjev, je največja pa je v proizvodnih okoliših Leskovec in Brestanica.

DVE PRIREDITVI - V okviru praznovanja „Dneva mladosti“ bo danes ob 16. uri v krškem delavskem domu občinska revija šolskih zborov, svečan sprejem pionirjev v ZSMS in podelitev plaket „Jugoslovanskih pionirskih iger“. Zvečer pa bo na Senovem miting ob tabornem ognju, uvodna prireditev pred petkovim dopoldanskim zborom posavskih pionirjev na Bohorju.

VELIKO DELA - Žadovinek pr Krškem bo med 21. in 23. septembrom prizorišče zveznega tekmovanja traktoristov oračev. Da b bilo dotlej vse nared, so se v Krškem minuli teden prvič sestali člani organizacijskega odbora in med drugimi potrdili članstvo v sedmih delovnih komisijah.

STIRI NOVE - V tem mesecu so v krški občini ustanovili še 4 osnovne organizacije ZSMS: na Orehovcu, v Velikem Mraševem, Vodenicah ter krškem Elektru. Pripravljajo pa se organizirati mlade v krškem Transportu in območni zavarovalni skupnosti Triglav.

TRI „GRADBIŠČA“ - Starš otrok, ki so vključeni v tri krške vrtce, in mladina so v minulem tednu zaključili delovno akcijo, katero so uredili okolje in postavili lesena igrala ob dve poslopji na levem in eno na desnem savskem bregu. Vsi so hkrati hvaležni krškotovarni „Djuro Salaj“, Gozdnemu gospodarstvu, Metalni in SOPU, ki so dodali svoj delež. . . .

VARČEVANJE. Na bencinskih črpalkah občutijo omejitve pamih in neparnih dni. Precej manj bencina prodajo, kot prej. In ker so plačani od prometa, se že dogovarjajo za spremembe pri nagrajevanju, je povedal Ervin Kostevc s črpalke na Bizeljskem. (Foto: Jozica Teppey)

NOVO V BREŽICAH

CENILCI NA DELU - V ponedeljek, 21. maja, so v brežiški občini začeli popisovati škodo, ki jo je povzročila majska pozeba v vinogradih, sadovnjakih in ribezovih nasadih. Oddelek za gospodarske zadeve je imenovan v komisijo 15 članov. V njej so predstavniki kmetijskih delovnih organizacij in krajevnih skupnosti, občinska skupščina pa zastopa referentka za kmetijstvo Olga Lupšina. Drugi člani so še: Jože Grubič iz Agurje in Jože Vovk iz tozla kooperantov, Ferdo Sepetavc in Tone Cerjak iz Slovina tozd Bželjsko-Brežice, Darko Jelčič z Osljuckove vore, Jože Kovačič z Bizeljskega, Avgust Molan iz Pišec, Karl Godler iz Artič, Alojzija Serbec iz Sromelj, Anton Baškovič s Čateza, Franc Lončarič z Velike Doline, Ivan Dirnbek iz Globokega, Olga Pinterič iz Kapel in Stanko Molan iz Cerkelj.

NOVO PREBARVANJE - Na mestnih ulicah so delavci cestne službe na

NAJBRŽ BO ZAMUDA - Za Prosvetnim domom ima Pionir novo gradbišče za bodoči dijaški dom in knjižnico. Ta bo dobila pod streho novega poslopja 450 m² metrov prostora, da bo lahko razširila svojo dejavnost in bodo imeli bralci poslednje knjige pri roki. Za knjižnico bodo občani namenili tudi del samoprispevka in tako pokrili razliko, ki pogojuje udeležbo republiške kulturne skupnosti. Ta bo prispevala nekaj nad tri milijone dinarjev iz referendumske vsote pa bi morali dodati dva milijona in pol. Pri polaganju temeljnega kamna so učenci računali, da bo dom že jeseni vseljiv, vendar zdaj že kaže, da so bila pričakovanja preuranjena. Najbrž se bodo izpolnila šele prihodnje leto.

BREŽIŠKE VESTI

KRŠKI TEDNIK

Obeti iz dopolnilnih programov

V Jugotaninu nameravajo iztržiti iz dopolnilnih programov dodatnih sto milijonov

Lani pred občinskim praznikom začeta poskusna proizvodnja rekonstruiranega Jugotanina v Sevnici še ni odpravila vseh težav. Vsa tovarna je tako rekoč en sam velik stroj, kjer tudi drobna pomanjkljivost povzroča večje težave.

Dosedanja zamuda pri zagonu proizvodnje fufurala in uređitve energetske postaje bo po vsej verjetnosti povzročila, da letos ne bodo nadaljevali z naložbami za proizvodnjo fufurilnega alkohola. V tovarni kajpak resno razmišljajo o izkoriščanju drugih zmogljivosti in znanja. Že lani so se uspešno lotili programa hladne vulkanizacije

NE POTREBUJEJO DENARJA?

Na zadnjem zasedanju sevnške občinske skupščine je delegat iz Loke pri Zidanem mostu, pritegnili pa so mu tudi drugi, opozorili, da je inkasant pobiral tokovino za čas od januarja do julija lani. V pol leta se kajpak nabere kar izdaten račun. Delegate že pred časom ni zadovoljil odgovor Elektra, češ da so imeli težave zaradi inkasantove bolezni. Nekateri predlagajo, da bi ljudje plačevali tokovino po povprečni porabi, občasno pa naj bi se poračunavale razlike. Če kdo tako neredno pobira denar za elektriko, očitno ne potrebuje denarja, so pripominjali nekateri delegati.

LEPI PROSTORI

S preureditvijo in nadzidavo prostorov sevnške postaje milice so pridobili dodatnih 180 kv. metrov delovnih površin. Vrednost del je znašala 2,4 milijona dinarjev. Delovni pogoji miličnikov na sami postaji bodo posledje neprimerno boljši. Ogrevanje stavbe je napeljeno iz kotlarnice Lisce.

BOJ ZA TOČKE - Pionirji gasilci z vso vmeno preverjajo znanje v boju s sekundami in pozornostjo za vsako tehnično podrobnost. Ponavadi velja zagrizen boj med Sevnici in Boštanjčani. Na sliki: prvovrščena ekipa boštanjskih starejših pionirk. (Foto: Železnik)

SEVNIŠKI PABERKI

S PLANINCI NA GOLICO - Sevnško Planinsko društvo Lisca in planinska skupina v Jutranjki priredijo v nedeljo, 3. junija, izlet na cvetoče travnike narcis na Golico. Iz Sevnice se bodo odpeljali z avtobusom ob 5. uri zjutraj. Prijave zbirajo Franci Vovk v Jutranjki, Tone Šeško v gasilskem domu in Andreja Flaša na občinski upravi. Za prevoz zadostuje le en stotak. Ker za ta konec tedna velja prepoved za vožnjo vozil s parno končno številko registrske tablice, je prilika za lep izlet.

IGRE BREZ MEJA - Jutri popoldne od 17. ure dalje bodo pod pokroviteljstvom sevnškega turističnega društva in sodelovanju komisije za šport in rekreacijo občinskega sindikalnega sveta potekale na parkirnem prostoru ob mlaju v Sevnici najzanimivejše zabavne igre. Najbolj vneti bodo lahko plezali na mlaj, posebno zabaven bo tek v vrečah, vlečenje vrvi in druge spretnosti.

SEVNIŠKI VESTNIK

Št. 21 (1554) 24. maja 1979

gume. Posebno mesto pri teh dodatnih iskanjih ima dobro urejeni tovarniški kemijski laboratorij. Levji delež pri obnovi tovarne je nosila vzdrževalna delavnica. Pridobljene izkušnje pri energetskih napravah jih usposablja za izdelavo posameznih elementov za te naprave. Kot najbolj dosegljiv proizvod, ki bi ga lahko izdelovali, omenjajo razne arome, iskane v proizvodnji mil, zobnih past, pralnih praškov in druge kozmetike. Med bolj odmaknjen program uvrščajo izdelavo plastičnih transportnih trakov.

Po letošnjih cenah računajo, da hi po prihodnem letu 17

NOVI RAVNATELJICI

Na zadnjem zasedanju občinske skupščine v Sevnici so delegati pordili imenovanje dveh ravnateljic: za ravnateljico otroškega vrtca Cican so potrdili imenovanje dosedanje v.d. ravnateljice Hermine Simončič, poklicno šolo oblačilne stroke v Sevnici pa naj bi posledje vodila dipl. inž. tekstilne tehnologije Zoja Bedračeva.

OB ŽICI

Najbolj množičnega pohoda ob žici okupirane Ljubljane 12. maja se je udeležilo 115 pohodnikov iz sevnške občine. Pohoda so se organizirano udeležili planinci, člani sevnškega Partizana, poklicne oblačilne šole in blaniške osnovne šole. Tri ekipe so se udeležile 9. maja štafete zmage in po dve štafete bratstva.

raznih dodatnih programov lahko imeli okrog sto milijonov dinarjev celotnega prihodka. A.Ž.

V SOLIDARNOSTNIH STANOVANJH NE ZA STALNO

Solidarnostna stanovanja izgubijo svoj namen, če jih stanovalci ne bi izpraznjevali kot je bilo določeno ob vselitvi, predvsem mlade družine. Po vsej verjetnosti s tem ne bo posebnih težav. Kot dober način omenjajo pri stanovanjski skupnosti v Sevnici primer „Lisce“, kjer so sklicali stanovance v solidarnostnih stanovanjih. Pogovorili so se o dolgoročnejšem reševanju stanovanjskega vprašanja. V „Lisci“ imajo letos pet takih primerov.

MLADI ZA PRAZNIK

Že ves mesec so mladi sevnške občine pobudniki vrste prireditve v počastitev 25. maja, rojstnega dne predsednika Tita in dneva mladosti. Vrhunec prireditve poteka ravno te dni. Danes popoldne od 15. ure dalje bo v Sevnici tradicionalni popularni tek. Cilj je pri taborniškem domu. V tem času bo pred taborniškimi domom potekal tudi lokostrelski turnir. Ob 19. uri bo pred tem domom osrednja proslava s kulturnim sporedom in tabornim ognjem. Jutri ob 9. uri bo na igrišču TVD Partizan v Sevnici sprejem mladih v mladinsko organizacijo iz vseh osnovnih šol v občini. Na ta dan bodo v sindikalni dvorani izbrali najboljšo skupino za udeležbo na regijskem kvizu „Tito-revolucija-mir“. Mladi iz sevnške občine se bodo v soboto udeležili srečanja posavske in zagrebške mladine v Krškem, kjer se bodo pomerili v raznih športnih zvrsteh.

STOLETNICA ŠOLSTVA NA RAZBORJU

Krajani Razborja, prijazne vasice pod Lisco, pripravljajo skupaj s sevnško osnovno šolo v soboto ob 11. uri proslavo, s katero bodo počastili vrsto pomembnih obletnic iz razvoja šolstva v tem kraju. Mineva namreč že sto let od začetkov šole na Razborju. Na sobotni proslavi se bodo spomnili tudi 35-letnice, ko je bila v kraju partizanska šola ob pohodu slavne 14. divizije. Že nekaj let je razborska podružnična šola zaprta zaradi premajhnega števila otrok.

Začeti pri malih

Boštanj: tekmovalo 15 mladih gasilskih ekip

Občinska gasilska tekmovalna mladina v sevnški občini so dobro obiskana. Nedeljsko srečanje v Boštanju je bilo ena iz letošnjih akcij „Nič nas ne sme presenetiti“.

V društvih, kjer delajo z mladimi, potrjujejo, kako vneti za to delo so gasilski pionirji že od prvega razreda dalje. Občinska gasilska zveza se bo morala še posebej pogovoriti z vodstvi petih društev (Studenec, Bučka, Telče, Poklek in Cirknik), ki na tekmovalje niso poslala ekip. Tokrat tudi ni bilo mladinske ekipe z Brega in mladink z Blance. Vaška društva imajo očitno težave z mentorji. Če v bodoče ne bodo redneje skrbeli za naraščaj, se jim to lahko maščuje pri delu z operativno naplohom.

Pri najmlajših, pionirkah skupine A, so zmagale Sevnčanke, pred Boštanjčankami, pri pionirkah skupine B pa so zmagale Boštanjčanke, pred Sevnčanami. Med pionirji skupine A so si priborili zmago Ločani, drugi so bili Sevnčani, tretji Tržiščani. Sevnčani so zmagali tudi pri pionirskih skupine B, drugi so bili Boštanjčani. Sevnški mladinci tokrat niso imeli konkurence.

Občinska gasilska zveza namerava v sodelovanju z društvi popeljati mlade gasilce na družabno športno srečanje na Pohorje, čimveč jih želijo poslati tudi na letovanje na Debeli rtič.

A. Ž.

Glasovali bodo za napredek

Komunalno urejanje krajevne skupnosti Mirna bo veljalo 27 milijonov dinarjev

V nedeljo, 27. maja, se bodo krajani krajevne skupnosti Mirna odločali za uresničitev dolgoletnih hotenj, potreb in želja. Na referendumu, ki bo na ta dan, bodo dali svoj glas za načrtno urejanje vseh komunalnih potreb v svoji krajevni skupnosti. Dela, za katera bodo dali svoj oglas, bodo stala predvidoma 27 milijonov dinarjev.

Od tega bodo zbrali z 2,5-odstotnim samopriskom iz osebnih dohodkov, pokojnin in ostalih dohodnin 10 milijonov dinarjev, Samoupravna komunalna skupnost bo prispevala tudi okoli 10 milijonov, 2 milijona bodo prispevale delovne organizacije, 3,5 milijona pa bodo prispevali občani kot dodatna sredstva za asfaltiranje. S tem denarjem bodo asfaltirali odseke cest Mirna - selo, Sotla - Most, Helena - Volčje njeve, Zapuže - Stan, Trebnje - Mirna - Zabrdje, Gomila - Brezovica, Gomila - Vas in Brezovica - Sevnica. Na Mirni pa bodo iz teh sredstev uredili javno razsvetljavo, zelenice in otroška igrišča. Za potrebe urejanja cest bodo v krajevni skupnosti odprli svoj peskokop, kar bo gradnjo znatno pocenilo. Asfaltiranje cest se bo začelo že 15. junija, medtem ko bo program komunalnega urejanja Mirne prišel na vrsto naslednje leto. . .

Iz obširnega in podrobno pripravljene programa, ki ga je pripravila posebna strokovna skupina, v kateri so sodelovali Stane Camloh, Janez Kovačič,

bori SZDL, gradbeni odbori po vaseh, ki so poskrbeli za zbiranje sredstev.

Sedaj, ko je vse pripravljeno, je odvisno še, kako se bodo odločali občani. Toda bojzani - tako je bilo moč razbrati iz razgovorov z njimi - da referendum ne bi uspel, pravzaprav ni. Krajani krajevne skupnosti Mirna so namreč že velikokrat dokazali veljavo starega pregovora, da je v slogi moč.

TUDI ŠOLA BODO PRENOVILI - Telovadnica osnovne šole v Sentrupertu bo kmalu dograjena. Te dni Marlesovi delavci dograjujejo se prehod, ki bo povezoval obe zgradbi; prehod je veljal 200.000 dinarjev. Ker je tudi stavba osnovne šole kar precej dotrajana, jo bodo še letos temeljito prenovili. Vodstvo šole je že zaprosilo za spremembo šolskega koledarja. Tako naj bi že po 10. juniju, ko bo telovadnica do konca nared, preselili vso opremo vanjo. Prenova šole, ki bo veljala 5 milijonov dinarjev, naj bi trajala do 11. septembra, ko bo začela šola običajno delovati. (Foto: SIMČIČ)

Šola daje utrip

Šola in tovarna skupno gradita kraj

Delo in življenje učitelja na vasi že zdavnaj nista več tako težka kot včasih. S prizadevanji vseh krajanov vodijo do vasi vse boljše ceste, v njih gradijo vodovode, nove hiše in tovarne. Mnogi kraji, za katere se je zdelo, da bodo izumrli, so spet oživele. Tako je tudi na Čatežu pri Veliki Loki. Nekak poseben, poživljajoč utrip daje kraju tudi šola Vinka Simončiča - Gašperja. Čeprav je častitljive starosti - na Čatežu so pred nedavnim praznovali njeno 120 letnico se zelo uspešno vključuje v tokove življenja.

„Če ne bi bilo tovarne elektromateriala, potem bi se prav lahko zgodilo, da bi naš kraj v resnici do kraja zaspal. Potem ko je tovarna začela obratovati, so mnogi krajanji spet našli pot v svoj domači kraj. To pa se je poznalo tudi na šoli, ki jo je spet začelo obiskovati vse več učencev,“ je povedala učiteljica Marica Reščič. Njenim besedam gre verjeti, saj Reščičeva poučuje na njej že sedem let. Danes ji je žal samo to, da sta se z možem, ki je prva leta tudi učil na tej šoli, preselila v dolino.

Marica Reščič

Medtem ko na šoli povedo, da brez tovarne ne bi bilo nič, v tovarni pa tudi krajanji povedo, da daje močnejši utrip življenju vse krajevne skupnosti prav šola. Njeni prostori so na voljo tako tovarni, krajevni skupnosti in družbenopolitičnim organizacijam. Šola pripravi za kraj vse proslave, učiteljici pa sta pri njih več kot samo svetovalki.

Na šoli, katere vodja je Marica Reščič, deluje vrsta krožkov, med njimi posebno uspešno dramatski in dopisniški. Za letošnje jubileje - šola ni praznovala samo 120-letnice, marveč tudi 20-letnico nove šolske stavbe, ki so jo zgradili v spomin na narodnega heroja Vinka Simončiča - Gašperja - so na šoli pripravili razstavo ročnih izdelkov in slik. V njeno počastitev pa so izdali tudi posebno številko glasila Črički.

J.S.

1. JULIJA BODO STANARINE VIŠJE

Prvi del javne razprave o prehodu na ekonomske stanarine je v trebanjski občini že končan. Tako bodo v trebanjski občini že s 1. julijem prešli na povišane najemnine za stanovanja v družbeni lasti. Predvidevajo, da bo iz sredstev, ki se bodo nabrala, letos že mogoče nameniti več sredstev za investicijsko vzdrževanje stanovanj.

POMANJKLJIVI PODATKI

Sedeč po poročilih republiškega RK, v trebanjski občini niso zbrali kdove koliko za pomoč Črnogorcem. Toda Trebanjci so odkrili, da je njihova evidenca pomanjkljiva. Sredstva trebanjskih delovnih organizacij so namreč pripisali drugim občinam. Zato predlagajo delovnim organizacijam, da k poslani pomoči pošljejo še pripis, da je iz trebanjske občine.

NAJBOLJŠI SPIS BO NAGRAJEN

V počastitev jubilejev KPJ in SKOJ ter za rojstni dan maršala Tita prireja občinska konferenca ZSMS v Trebnjem natečaj za najboljši spis na teme: Od SKOJA do ZSMJ; Lepo je v naši domovini biti mlad; Samoupravljanje - naša sedanost in bodočnost; Tito, radi te imamo. Učenci, ki bodo sodelovali na natečaju, morajo poslati spise do 23. maja. Podelitev nagrad najboljšim bo 24. maja na slavnosti akademiji v Trebnjem.

IZ KRAJA V KRAJ

ALI SE skriva? - Kmečki muzej pri Sentrupertu bi brez dvoma pritegnil še več obiskovalcev, če bi ne bil tako skrit. Popotnik, ki se pelje po cesti proti Mokronogu - takih popotnikov ni tako malo - bi se prav rad ustavil tudi v muzeju, če bi vedel zanj. Tako pa se pelje mimo, saj ob cesti ni nikjer nobenega znamenja, da je nedaleč stran muzej. Turistično društvo pa molči!

DVORANO SO DOBILI - Društvo Pavel Golja iz Trebnjega, ki skrbi za kulturne oaze v kraju, je pred nedavnim dobilo v upravljanje trebanjsko kino dvorano. Seveda je upanje, da bo kulturno življenje s tem dejanjem malo bolj zadihalo, v

Priznanja delu

Podelili so srebrni znak sindikata in priznanja ZSMS

Na skupni slavnostni seji občinske konference ZK in ZSMS ter občinskega sveta Zveze sindikatov občine Trebnje (o tem poročamo na 1. strani), ki je bila 18. maja v Velikem Gabru, so podelili srebrni znak sindikata Marcelu Gutmanu, zaposlenemu v KPD DOB, Fani Jaklič z uprave občinske skupščine Trebnje, Milanu Konestabu iz IMV-tozda na Mirni in Darku Krhinu iz Dane.

Priznanja za uspešno delo in sodelovanje je podelila tudi občinska konferenca ZSMS. Ta priznanja so dobili trebanjski Trimo za pokroviteljstvo nad mladinsko delovno brigado Matija Gubec, Donit iz Velike Loke za pokroviteljstvo nad mladinsko pohodno enoto Milana Majcna in osnovna organizacija ZSMS z Mirne. Med posamezniki so priznanja dobile Majda Bartolj za uspešno vodenje OO ZSMS v IMV na Mirni, Marta Planinšek za uspešno delo v OO ZSMS Velika Loka in Olga Bartolj za uspešno mentorstvo mladinske organizacije na osnovni šoli Mokronog.

Trebnjem močno zraslo. Tudi nova predsednica obljublja, da ne zaman.

PRIPRAVE SO SE ZAČELE - V Dobrničih bodo trebanjski mladinci pripravili lokalno mladinsko delovno akcijo. Pripravili bodo naselje za brigadirje, ki bodo tudi v tem kraju vhteli krampe. Mladinci so pripravljani na akcijo. Želijo si, da bi bili tudi Dobrničani tako, vsekakor pa bolje kot Gabrčani.

RAZBREMENITEV ZA MAMICE - Otroški vrtec bodo v Sentrupertu odprli 2. septembra. Za mamice, ki so zaposlene, je september kar predaleč, saj bi rade čimprej zaupale svoje malčke varnim rokam vzgojiteljice. Hkrati se pa tolažijo, da je bolje malo bolj pozno kot nikoli.

TREBANJSKE NOVICE

Lagodnost pred skupnimi potrebami

Nekateri strokovnjaki, tudi člani ZK, se branijo vodilnih funkcij v gospodarstvu — V ZK premalo žensk, kmetov in neposrednih proizvajalcev

Ko v črnomaljski občini ocenjujejo idejnopolično, organizacijsko in kadrovske krepitve Zveze komunistov, ugotavljajo, da so v zadnjem letu, po kongresih ZKS in ZKJ, precej pozornosti posvetili številni krepitvi občinske organizacije; tako so po kongresu ZKS na novo sprejeli 61 članov Zveze komunistov in ustanovili 12 novih osnovnih organizacij.

Danes šteje občinska organizacija 932 komunistov, ki delujejo v 55 osnovnih organizacijah. Glede na dejstvo, da je v občini od vseh zaposlenih polovica žensk, niso zadovoljni, da je v Zvezi komunistov samo 31 odst. vseh članov žensk; med novospregletimi člani pa je še vedno premalo delavcev iz neposredne proizvodnje. Prav tako je daleč premalo kmetov članov ZK, vsega le pet odstotkov, medtem ko je v občini še vedno kar 35 odst. kmečkega prebivalstva. Tu so zlasti komunisti v Kmetijski zadrugi premalo naredili, da bi se to spremenilo.

SPET „GLAS MLADIH“

Po velikem uspehu v lanskem letu bodo v soboto, 2. junija, v Črnomlju drugi pripravili zabavnoglasbeno prireditev „Glas mladih“. Organizator je OO ZSMS Emona-Dolenjka, tozdr Črnomelj, v sodelovanju z OK ZSMS in Glasbeno mladino Bele krajine. Pokrovitelj letošnje prireditve je SOZD Emona; nastopilo bo 25 pevki in pevcev iz Bele krajine, najboljši pa bodo nastopili na radijski oddaji „Kar znaš, to velja“.

Se vedno se dogaja, da nekatere osnovne organizacije stojijo ob strani, ko gre za določene nepravilnosti oziroma negativne pojave v njihovi delovni organizaciji, to se je videlo predvsem pri prizadevanjih za uresničevanje zakona o združenem delu, tako da je do razčiščenja teh vprašanj prišlo šele po posegu od zunaj; taka primera sta predvsem OO ZK v Rudniku Kanižarica in v GOK. Čeprav se je udeležba na sestankih osnovnih organizacij v zadnjem obdobju izboljšala, so razlike med posameznimi OO še vedno zelo velike. Tako so v zadnjem letu nekatere osnovne organizacije imele po sedem in več sestankov (IMV, GOK, Belt, Rudnik), druge pa en sam sestanek (Beti, Kovinar, Kmetijska zadruga).

Po kongresih je občinska organizacija ZK največ pozornosti posvetila reševanju nalog v gospodarstvu, saj je črnomaljska občina še vedno med najbolj nerazvitimi v republiki. Hitrejši gospodarski razvoj občine je še naprej ena glavnih usmeritev v delovanju Zveze komunistov, zato je toliko bolj nerazumljivo ravnanje nekaterih članov ZK, ki se branijo vodil-

nih funkcij v gospodarstvu, čeprav so strokovnjaki na tem področju, vendar se ravnajo le po svojih zasebnih interesih.

A.B.

DELALO 300 MLADIH

Zadnja sobota je bila v črnomaljski občini zlasti za mladino zares delovna. Kakih 300 mladih se je ta dan zjutraj zbralo na šestih krajih, kjer so imeli enodnevno delovno akcijo. V Dragatušu so v Dobreču urejali Zupančičev spominski park, v Velikih Selih pri Adlešičih so pomagali pri delu na cesti, v Paunovičih so delali na cesti do kopališča, v Črnomlju so urejali trim stezo pri Šebastjanu, delovna akcija je bila še na cesti Damej — Kot ter na cesti med Sodevci in Radenci v krajevni skupnosti Stari trg.

O PROGRAMIH KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Za zadnje sejo izvršnega sveta občine Črnomelj — bila je v četrtek, 3. maja — je bil dnevni red zelo obširen. Med drugim so obravnavali letno poročilo črnomaljske postaje milice, govor je bil o predlogu proračuna občine za letošnje leto ter o uskladitvi programov krajevnih skupnosti v občini za letos ter o razdelitvi sredstev za krajevne skupnosti. Člani izvršnega sveta so dobili tudi informacijo o zdornosti iz črnomaljske občine.

Čas je denar

V vsaki investiciji tudi sredstva za stanovanja

V črnomaljski občini je uresničevanje zastavljenih investicij še posebno pomembno vprašanje, saj je vsakomur jasno, da se ta manj razvita občina iz dolgoletne nerazvitosti, za katero je res ves čas več tako imenovanih objektivnih kot subjektivnih vzrokov, ne bo izklopala brez nadvse disciplinirane oziroma strogo uresničevane naložbene politike.

Marsikdaj oziroma celo v večini dosežanih investicij so se v občini srečevali z zamudami, ki v današnjih časih pomenijo zmanjševanje vrednosti naložbenega denarja. Investicije pa so kasnile tudi po leto in več in neredko se je zgodilo, da je končna vrednost te ali one naložbe krepko preseгла predračunsko. Zato se v občini zavzemajo, da je treba takoj ugotoviti razloge za zavlačevanje investicij. Za izvedbo dogovorjenih naložb je med drugim potrebno osebno zadolžiti odgovorne posameznike.

Vse premalo delovne organizacije vnašajo naložbe v svoje razvojne načrte. To bo v celotni občinski investicijski politiki vsekakor potrebno korenito spremeniti, pri uresničevanju sprejetih naložb pa zagotoviti odločujoč vpliv delavcev in zaostri-ti odgovornost vodilnih in vodstvenih delavcev.

V razpravi o investicijski problematiki so večkrat poudarili, da je pomembna ovira pri izvajanju investicij pomanjkanje stanovanj, saj nove naložbe zahtevajo tudi nove strokovnjake, ki pa v Črnomlju ne bodo prišli, če jim ne bodo zagotovili stanovanj. Zato se v občini zavzemajo, naj vsaka investicija vključuje tudi sredstva za stanovanja za najpotrebnejše kadre.

A. BARTELJ

V PARTIZANSKI METLIKI — Maj je tudi mesec šolskih izletov. Pogost cilj takih izletov je Bela krajina, kjer se mladina na kraju samem seznanja z bogato zgodovino te dežele in njenim velikim deležem NOB. Prva postaja je Metlika, kjer številne izletnike pot najprej pelje v Belokranjski muzej, kjer je med drugim tudi oddelek NOB.

Spodbuda za obnovo vinogradov

Letos pričakujejo v Beli krajini zelo dobro letino — Obnovljenih že tri četrtine vseh vinogradov v občini — Zadruga poskrbi za cepljenke, odkup in predelavo

Medtem ko je lanska majska pozeba naredila ogromno škodo v belokranjskih vinogradih, jim je letos prizanesla, tako da ni pozebla niti ena trta. Vinogradi so spočiti in strokovnjaki metliške Vinske kleti napovedujejo nadpovprečno dobro letino. Z dobro letino pa pričakujejo tudi večje zanimanje za obnovo vinogradov.

Telesna vzgoja od mladih nog

Športna dejavnost v KS in delovnih organizacijah

Zapisal bom nekaj vrstic o športnih društvih v krajevnih skupnostih ter v delovnih organizacijah, kajti nepoznavalec razmer dobi kaj hitro napačno podobo, da je tovrstna dejavnost skrčena na minimum. Pa ni tako. Že lani so ustanovili športna društva v krajevnih skupnostih Gradac, Podzemelj, Rosalnice, Radovica, letos pa še na Lokvici, Suhorju in na Jugorju. Člani športnih društev se zanimajo predvsem za šah, streljanje, nogomet pa še za namizni tenis. Razmah dejavnosti zavira pomanjkanje igrišč, vendar se tudi na tem področju že svetlika. Športno društvo v Rosalnicah na primer se pripravlja na graditev košarkarskega in rokometnega igrišča. Dekleta in fantje so zavihali rokave in bodo sami opravili zemeljska dela, denar za asfalt pa bo primaknila telesno-kulturna skupnost, ki je poleg občinskega sindikalnega sveta glavna gonilna sila športne dejavnosti v občini.

Posebej je treba poudariti zamisel o izgradnji prostorov za igro otrok, kajti s telesno vzgojo je treba pričeti pri najmanjših. Odgovorni pri telesnokulturni skupnosti so se dogovorili z onimi iz krajevnih skupnosti, da bi igrišča tudi primerno opremili, seveda v mejah razpoložljivih sredstev.

In kako je v delovnih organizacijah? Tik pred ustanovitvijo športnih društev so v Novolesu in v Kometu, v Beti pa se ne morejo odločiti, ali bodo imeli eno športno društvo ali pa bo imela vsaka temeljna organizacija združenega dela svoje. No, naj bo karkoli že, dejstvo je, da se rojevajo v temeljnih organizacijah ekipe, ki tekmujejo v mladinskih športnih igrah, srečujejo pa se tudi med seboj. Važno je delo, formalnost bodo lahko uredili tudi pozneje.

Za ljubitelje strelstva ob koncu naj zapišem samo še to, da bodo v vasi Grm pričeli graditi športno strelišče, s pomočjo katerega se bo gotovo usposobilo lepo število dobrih strelcev — športnikov.

TONI GAŠPERIČ

NAJSODOBNEJŠA STISKALNICA

V metliški Vinski kleti so že postavili novo stiskalnico za grozdje, s čimer so uresničili del velike investicije za povečanje kapacitet kleti.

Stiskalnica nemške firme Willmes je največja, kar jih ta tovarna dela. Tank lahko sprejme štiri do pet in pol vagona belega grozdja oziroma 20.000 litrov rdečih odcejenih tropin. Ta stiskalnica je narejena za kvalitetno predelavo, grozdje je v njej hermetično zaprto, znano pa je, da je ravno zrak največji sovražnik belega mošta; če je mošt, preden začne vreti, izpostavljen zraku, njegova kvaliteta hitro pada.

ništvo v vsej Beli krajini zanesljiva. Domača Vinska klet vzorno skrbi za celoten proces: od zagotovitve kvalitetne trsne cepljenke in odkupa pridelka do predelave in prodaje vina. V sezoni 1979/80 načrtujejo za obnovo komplekse vinogradov na Malem vrhu nad Bušnjakov vasjo, v Dragomlji vasi in na Babini gori pri Draščih.

A.B.

PROSLAVA NA LOKVICI

Gasilsko društvo in družbenopolitične organizacije krajevnih skupnosti Lokvica priredijo v nedeljo, 27. maja, proslavo v počastitev dneva mladosti in 60-letnice Komunistične partije oz. Zveze komunistov, SKOJ in sindikatov. Na proslavi, ki se bo začela ob 14.30 na Lokvici, bodo razvili tudi gasilski prapor. Pokrovitelj proslave je metliški Mercator. Po proslavi bo zabava, za ples bodo igrali „Planšarji“, za smeh bo poskrbel Toni Gašperič, za dobro pijačo in jedajočo pa domačini.

KATASTRSKE OBČINE PO OBČINSKI MEJI

Na zadnji seji vseh zborov občinske skupščine Metlika — bila je 11. maja — so delegati sprejeli med drugim tudi odlok o spremembi območij katastrskih občin. Gre za katastrski občini Krasinec in Gradac, katerih del je do sedaj bil tudi na območju sosednje črnomaljske občine, po novem pa bosta ti katastrski občini obsegali samo tisti del, ki leži na območju metliške občine. Del katastrske občine Gradac, ki je v črnomaljski občini, se bo sedaj imenoval katastrska občina Vranovič, del občine Krasinec v sosednji občini pa katastrska občina Cerkvišče.

ZA VEČJO PROMETNO VARNOST

O prometni varnosti v metliški občini sploh in v občinskem središču posebej je bilo v zadnjih letih že več razprav. V občini si prizadevajo, da bi spričo hitro naraščajočega prometa kar se le da poskrbeli za čim večjo varnost.

SPREHOD PO METLIKI

METLIŠKI PEVSKI ZBOR „BETI“, ki uspešno deluje pod vodstvom dirigenta Ibrahima Coraliča, je dobil v kratkem lepe oblake za nastope, ki so pred njim. Pri tem jim bo priskočila na pomoč delovna organizacija „Beti“, saj tvorijo delavci tega kolektiva jedro zbora. Posebno razveseljivo je dejstvo, da so med pevci tudi fantje in dekleta iz vseh krajevnih skupnosti. Res je: glasba ne pozna meja.

MESTNA GODBA METLIŠKA bo dobila v začetku junija obisk iz Sinja. Tako bodo sinjski godbeniki vrtili obisk Metličanom, ki so igrali pred dvema letoma na tradicionalni Sinjski alki, krajani pa bodo imeli priložnost poslušati zares kvalitetne glasbenike. Obeta se zanimivo srečanje, ki bo ostalo marsikomu v prijetnem spominu.

PAMETNE POGOVORE JE PRIČELA Matična knjižnica Metlika s študijsko knjižnico Mirana Jarca iz Novega mesta. Gre namreč za to, da bi novomeški bibliobus vsaj enkrat na mesec obiskal nekaj krajev v Beli krajini in tako pokrilo osnovno knjižnično mrežo v deželi na tej strani Gorjanec. Ko bo prišlo do uresničitve zamisli, bodo izginile bele lise, ki so se sramotno svetile na zemljevidu Slovenije.

DAVNO JE ŽE ČAS, ko je imela tudi Metlika svojo rokometno ekipo. Zadnja leta je pač prevladala košarka, pojavljajo pa se zamisli o ustanovitvi rokometnega moštva, ki naj bi prišlo z vestno, redno in trajno vadbo čez dve leti v slovensko ligo. No, načrti so tu, treba jih bo le spraviti v življenje, da ne bo odnesla Kolpa ideje, kot se vse prerado zgodi.

NA POBUDO AVTO-MOTO DRUŠTVA Bela krajina je bil ustanovljen v Metliki avto-moto krožek. Predsednik izvršnega odbora, katerega člani so Jože Matekovič, Milan Travnikar, Zvone Hauptman, Maks Vidic, Cveto Rus in Jože Peterlin, je postal Peter Guštin. V kratkem bo izdelal izvršni odbor delovni načrt, obetajo pa kar pestro dejavnost. Spet korak dalje.

NA VINOMERU PRI METLIKI bo posebno živahno 9. junija, ko bodo proslavljali svoj dan slovenski gradbinci. V uradnem delu programa bodo nastopili Mestna godba metliška, Folklorna skupina Ivan Navratil, kvartet Ingrad iz Celja ter recitatorji, zmagovalcem športnih iger gradincev pa bodo podeljena priznanja in pokali. V neuradnem delu popoldneva bo igral za ples in zabavo ansambel Vilija Petriča s pevko Majdo Renko.

metliški tednik

SVET OTROK — Prejšnjo sredo so v avli črnomaljske gimnazije odprli razstavo ob mednarodnem letu otroka. Razstavo sta pripravila občinska konferenca klubov OZN in gimnazijski klub, likovne, literarne, fotografske in druge izdelke pa so pripravili otroci iz vrta, osnovnih šol in dijaki srednjih šol. Razstava bo na ogled tudi v nekaterih delovnih organizacijah in osnovnih šolah.

ČRNO MALJSKI DROBIR

JURJEVANJE IN PREPOVED VOZNIJE — Novi odbor za pripravo tradicionalnega jurjevanja se je že pred časom lotil svojega dela. Na letošnji veliki folklorni prireditvi bo nastopilo najmanj sedem folklornih skupin iz Bele krajine. Zaradi preprečitve vožnje v prvem oziroma tretjem vikendu v mesecu bo jurjevanje letos v soboto in nedeljo, 23. in 24. junija, ko se lahko vozijo tako parni kot neparni. Kot vsa leta tudi letos pričakujemo na jurjevanju veliko obiskovalcev iz Bele krajine pa tudi iz drugih krajev Slovenije in bližnje Hrvaške.

PRVI POLETNI DNEVI — Zadnji konec tedna je Belo krajino zajela prava poletna vročina, saj se je živo srebro povzpelo tudi do 30 stopinj Celzija. Parni vozniki so se prvočlajno smejali neparnim, ki so za ta konec tedna bili odvisni zgolj od svojih nog. Kljub temu pa so bila opališča ob Kolpi polna izletnikov, med katerimi je bilo nemalo, zlasti mlajših kopalcev, ki so iskali osvežitve v še prerez mrzli vodi. Čez tri tedne bodo pa vloge zamenjane. Vprašanje je le, če se ne bo obrnilo tudi vreme.

ZANIMANJE ZA DOMAČI FILM — Tako zadnji teden jugoslovanskega kot pred časom teden slovenskega filma sta dokazala, da nimajo prav tisti, ki trdijo, da v Črnomlju ni zanimanja za filmsko umetnost in da ljudi privlačijo le lažji, zabavni filmi. Obe prireditvi

sta privabili v dvorano številne gledalce pa tudi pogovor s filmskimi ustvarjalci je bil živahen in zanimiv.

SVEŽE BARVE — Pred začetkom poletne sezone so se v grajski restavraciji odločili, da bo treba že malo obledeli vodnjak, ki ga krasi kip dekleta z amforo, na novo prebarvati. Glede na razgaljenost dekleta je bilo možaku, ki je opravil svoj posel, kar malo neprijetno, saj so bolj ali manj duhovite pripombe prihajale z vseh strani.

Črnomaljski poročevalec

FILM SNEMAJO — Kočevski jamarji snemajo film o jamah na Kočevskem, predvsem pa o jamah pri Bilpi. Več prizorov so posneli tudi v okoljskih vaseh. Na fotografiji: snemanje v Dolu ob poti za Bilpo. Film bo končan jeseni. (Foto: Primc)

Delegati izostajajo

Zadnja seja občinske skupščine Kočevje je pokazala, da delegati in delegacije vedno bolj neresno jemljejo svojo osnovno dolžnost: prisostvovati na sejah. Izmed 90 delegatov, ki so jih poslale delegacije na sejo občinske skupščine, jih je prišlo le 68 in še med temi nekateri z zamudo, nekateri pa so prišli celo brez pooblastil. Kaj takega se ni dogajalo niti takrat, ko je bil delegatski sistem komaj uveden. Namesto da bi bilo vedno boljše, je vedno slabše.

Izgovori oziroma opravičila za odsotnost, ki so jih podali tovariši odsotnih, so bila taka: „Danes ima izpit.“ „Je službeno odsoten.“ „Za delegata smo ga izvolili, čeprav ni bil prisoten na seji delegacije.“ „Ni bil obvešččen, da je delegat.“ Vsi taki in podobni izgovori ne bi smeli biti opravičljivi. Delegacije namreč štejejo po 10, 15, 20 in več delegatov, zato bi lahko poslane seje tiste, ki na dan seje zbora oz. skupščine nimajo drugih nujnih opravil.

Ce delegata iz posamezne organizacije združenega dela ali krajevne skupnosti ni na sejo, potem svoje sredine oz. svojih volilcev niti ne zastopa, razen tega pa jim niti ne more poročati, kaj je bilo v skupščini oz. zboru sklenjeno. Tako je delovnim ljudem in občanom odločanje odmaknjeno.

J. PRIMC

Pokal spet Hrastničanom

Za praznik Osilnice prve značke in razglednice ter tekmovalne kanuistov — V nedeljo še otvoritev obrata LIV

Krajevna skupnost Osilnica praznuje ves mesec maj svoj krajevni praznik v glavnem z delovnimi akcijami pa tudi drugimi prireditvami. Za letošnji praznik so prvič izdali serijo značk Turističnega društva in značko Osilnice ter tudi prvič razglednice Osilnice.

Ena glavnih prireditev, tekmovalne kajakašev in kanuistov v slalomu na deročih vodah, je bila v soboto, 19. maja. To tekmovalje, ki je tradicionalno, je posvečeno spominu pokojnega osilniškega rojaka Toneta Ožbolta, avtorja knjige „Dežela Petra Klepca“. Tekmovalja so se udeležile ekipe kajakašev in

kanuistov klubov „Rade Končar“ in „Slavija“ iz Zagreba, „Studenice“ (Kraljevo-Ušće) in Hrastnika. Kakor lani tako so tudi letos zmagali Hrastničani. Zmagovalci so osvojili prehodni pokal. (Rezultate objavljamo na športni strani).

Svečanosti ob letošnjem prazniku KS Osilnica bodo zaključene v nedeljo, 27. maja, ko bodo odprli prvi proizvodni obrat v zgornji dolini Kolpe, v katerem bodo zaposleni moški. To je obrat LIV iz Postojne v Osilnici. Istega dne bo svečanost v zgodovinski Taborski steni, kjer bo sprejem pionirjev v mladinsko organizacijo.

Srečanje z revolucijo

Na svečanosti ob 60-letnici SKOJ heroj Lev, pesnik F. Ožbolt, skojevci in drugi

Osnovna šola Vas-Fara je pripravila tekmovalje na temo „Tito-revolucija-mir“. Posvečeno je bilo letošnjim jubilejem SKOJ, ZK in sindikatov. Vabilu kolektiva osnovne šole so se odzvali mnogi gostje: narodni heroj Andrej Cetinski-Lev, udeležniki NOB Veronika Kodelič in Zdenka Renko, preživeli skojevci, predstavnik Centralne tehnike Vlado Jordan, partizanski pesnik France Ožbolt, predstavniki sosednjih KS in mnogi drugi.

V prvem delu proslave so se spomnili pokojnega partizanskega pisatelja rojaka Toneta Ožbolta, v drugem pa je bilo kviz tekmovalje in razgovor z nekaterimi gosti. Udeleženci tekmovalja na temo „Tito-revolucija-mir“ so pokazali veliko znanja. Zaslužijo čestitke. Prejeli so bogate knjižne nagrade.

Clani literarnega krožka so se pogovarjali z Veroniko Kodelič, Zdenko Renko in Francetom Ožbol-

tom, ki so pripovedovali svoje spomine iz NOB. Na kraju svečanosti je prisotne pozdravil še predstavnik Centralne tehnike in učencem in učiteljem izročil bogato darilo.

FRANC CIMPRIC

NAŠI V ŽIRIJAH — Tekmovalja na temo „Tito, revolucija, mir“ izvajajo zelo uspešno tudi v kočevski občini. Posebno priznanje kočevskim prosvetnim delavcem je dano s tem, da sta zadnja leta v republiških žirijah sodelovali tudi kočevski učitelji Boža Vesel (kar dvakrat) in Anka Žgajnar, učitelj Vito Savič pa je bil na tekmovalju v Kumrovcu minulo nedeljo celo član zvezne žirije.

JUTRI OBČINSKA SEJA

Za jutri, 25. maja, je sklicana seja zbora krajevnih skupnosti in zbora združenega dela občinske skupščine Kočevje. Zbora bosta obravnavala poročila o delu sodišča združenega dela, občinskega tožilstva Kočevje, družbenega pravobranilca samoupravljanja, sodnika za prekrške in postaje milice; sprejeli bodo odlok o uvedbi novega samoprispevka, spreminili odlok o sedanjem samoprispevku, na dnevnem redu pa bo še več drugih zadev.

Iz KS Struge

CESTA ALI SKLADIŠČE — Cesta od Male gore proti Strugam je tako široka, da se na njej lahko srečata celo dva večja tovornjaka, žal pa je zdaj okoli 3 km ceste začelo uporabljati Gozdno gospodarstvo za svoje skladišče lesa. Zato je cesta ponekod tako zožena, da se ne moreta srečati niti dva osebna avtomobila, tako da je promet nevarno oviran. Nekdo bi moral GG opozoriti, da ta cesta ni njihova last oz. njihovo skladišče.

KAJ S CERKVIČO? — Cerkvico v Polomu bi bilo treba ali prenoviti ali podreti, ker taka, kot je, le kazi videnje vasi. Za obnovo ne kažejo navdušenja ne posvetni ne cerkveni krogi.

Še izboljšati delegatski sistem

Prva letá delovanja so pokazala nekatere pomanjkljivosti

Na nedavni prvi seji nove občinske konference SZDL Ribnica so izvolili za novega predsednika inž. Alojza Marolta, za tajnika pa ponovno Ivana Petriča. Za delegata medobčinskega sveta SZDL ljubljanske regije je bil razen novega predsednika in tajnika izvoljen še Vinko Kersnič.

V razpravi so posvetili posebno pozornost delovanju delegatskega sistema v občini in sklenili, da bodo o tem izdelali analizo, ki jo bodo nato obravnavali na naslednji seji konference. Že zdaj pa so ugotovili, da marsikaj šepa in da bo treba delegatski sistem v občini še dopolniti. Tudi konference delegacij niso dovolj delavne. Izmed vseh SIS imajo le štiri samostojne delegacije, kar bo treba popraviti tako, da bo imela vsaka svojo.

Med razpravo o usmerjenem izobraževanju so izrazili podporo prizadevanju sosednje občine Kočevje, da si pridobi pravico do izobraževalnega centra. Ob tem pa so postavili pogoj, da mora biti v občini Ribnica samostojen oddelek šole za področje lesarstva. Nadalje so opozorili, da bo malo možnosti za izobraževanje deklet ter da je majhno zanimanje za izobraževanje za inženirje, tehnike itd., razmeroma veliko pa za administrativne šole in sploh za delo v pisarnah.

Za celodnevno šolo so ugotovili, da še ni izpeljana nikjer v občini in da torej zaostaja za načrti. Vendar so v okviru sedanjih učnih programov šol vnesli precej dejavnosti, ki bodo olajšale prehod na celodnevno šolo, kot je podaljšano bivanje in podobno.

Spregovorili so še o zdravstvu in gradnji novega zdravstvenega doma. Ob tem so poudarili, da

patronažna služba nekoliko šepa. Izražena je bila tudi želja, da bi za invalide uvedli fizioterapevtsko službo na terenu.

J.P.

OBNOVA KONČANA

Kmetijska zadruga Ribnica je končala obnovo bifeja, mesnice in trgovine v združenem domu, kar je veljalo okoli 5 milijonov dinarjev. Trgovina bo zdaj samopostrežna, v njej pa bodo prodajali predvsem živila in pijače; imela bo hladilnico in sadje in suhomesnate proizvode in še posebno hladilnico za sveže meso. Mesnica in bife bosta povsem ločena od trgovine.

Očistili Ribnico

Posebno so se izkazali šolarji

V Ribnici so pred kratkim izvedli obsežno očiščevalno akcijo, v kateri so sodelovale organizacije združenega dela, učenci osnovne šole, občani, razne organizacije in društva ter ostali. Vsak je čistil okoli svojih poslovnih oz. stanovanjskih prostorov.

Uspeh akcije je bil zelo dober; najbolj pa so se izkazali učenci osnovne šole, ki so čistili glavne ulice, trge, parke in območje gradu. Vedno zasmeteni Prijatelj trg je dobil lep videz. Tudi razna divja smetišča po mestu so izginila.

Podobne akcije bi morali organizirati večkrat na leto, in ne le pred prazniki. Tako bodo dobili občani čut za zdravo in čisto okolje.

M. GLAVONJIC

NOVI MLADINCI

Osrednja prireditev ob letošnjem dnevu mladosti za ribniško občino bo jutri, 25. maja, ob 20. uri v domu JLA. Kulturni program zanjo so pripravili mladinci iz Ribnice. Ob dnevu mladosti bodo na proslavi na Travnici sprejeli v mladinsko organizacijo 204 pionirjev iz vseh šol v občini.

CELODNEVNA ŠOLA ZAMUJA

Po sedanjem programu naj bi dobili v Sodražici celodnevno šolo leta 1980. Vendar sedanjí šoli manjka prostorov za kabinete, za shrambe za učila in drugih. Zaradi vsega tega se bo uvedba celodnevne šole zavlekla v naslednje srednjeročno obdobje, in sicer po sedanjih ocenah najverjetneje v leto 1983.

TOMŠIČ PREDSEDNIK

V ribniški osnovni organizaciji ZSM, ki je največja v občini, so dne 21. maja zamenjali predsednika. Dosedanji predsednik Miran Andoljšek je namreč odšel k vojakom, za novega pa so izvolili Iztoka Tomšiča. Ribniški mladinci so si uredili prostore zase, da bodo lažje in uspešneje delali.

M.G.C

NOVI KROŠNJAR

Izšla je četrta letošnja številka „Krošnjara“, glasila mladih ribniške občine, in sicer v nakladi 250 izvodov. Tudi ta številka prinaša mnoge zanimive sestavke o prečih zadevah mladih. Uredništvo obljublja presenečenje tudi za naslednjo številko, to presenečenje pa naj bi bilo, kot smo zvedeli — tudi lepši in prikladnejši Krošnjar.

M.G.C

Praznik Sodražice

Sprejem v ZSM — 75 let Telovadnega društva

25. maja ni le dan mladosti, ampak tudi praznik krajevnih skupnosti Sodražice. Na ta dan leta 1942 je bila osvobodjena Sodražica in takrat je odšla v partizane večja skupina Sodražanov.

Prva prireditev v počastitev letošnjega praznika KS Sodražice je bila 20. maja, ko je v dvorani osnovne šole gostovala s komedijo „Kdo je oče?“ gledališka skupina KUD Slemenca. Ostale prireditve se bodo zvrstile od danes do sobote, ko bo več športnih tekmovalj, mladinci bodo kurili kres na Strmci, na Travnici gori pa bo proslava ob prazniku, združena s sprejemom pionirjev v mladinsko organizacijo. Ob tej priložnosti bodo podelili mladincem značke, diplome in druga priznanja, ki so si jih priborili na raznih tekmovaljih med šolskim letom. Zaključna svečanost je predvidena za 16. junij, ko bodo proslavili 75-letnico Telovadnega društva Sodražica.

J.P.

OČENILI LOVSKE PSE — Na dvorišču gostilne „Pri Cenetu“ v Ribnici je bilo pred kratkim ocenjevanje lovskih psov z območja Zveze lovskih družin Kočevje, se pravi od Kolpe do Turjaka. Ocenjevale so tri skupine, in sicer prva jazbecarje, druga jamarje in tretja istrjance. (Foto: Glavonjic)

RIBNIŠKI ZOBOTREBICI

RAZSTAVA TROFEJ — Minulo soboto in nedeljo je bila v Dolenji vasi razstava lovskih trofejev. Take razstave lovskih družin z območja Zveze lovskih družin Kočevje so postale že tradicionalne.

DVORANO PREUREDILI — Solško dvorano v Sodražici so preuredili. Tako so poskrbeli za novo zatemnitev, za novo toplotno in zvočno izolacijo, obnovili pa so tudi vso električno napeljavo, kar je veljalo okoli 350.000 din.

MANJ CESTARJEV — Cesta Sodražice-Loški potok je dolga 12 km. Na njej je včasih delalo tudi do 5 cestarjev. Zdaj sta uradno tam le še dva in še od teh je eden poklican na delo drugam, da je vse delo ostalo le enemu cestarju, pa še ta je bolan.

S TRAKTORJEM V SLUŽBO — V Sodražico se vozijo na delo nekateri tudi po 10 km in več daleč. Prevoz je razmeroma preprost za tiste, ki so doma ob avtobusnih progah in za tiste, ki imajo osebne avtomobile. Nekateri, ki so prepričani sami sebi, pa se znajdejo tako, da se pripeljejo na delo kar s traktorji. Vrtar enega izmed sodražskih tozov nam je povedal, da se vsak dan pripelje v službo s traktorji po 4 do 5 delavcev iz območja Slemen, Gore in Podklanca.

občan vprašuje medved odgovarja — Kje je vzrok, da je bila tale gostilna v Goriči vasi včeraj ob 18. uri prvič v svoji zgodovini popolnoma prazna? — Ker je bil takrat v njej sklican zbor občanov.

DROBNE IZ KOČEVJA

PASJI ODLOK — Občinska skupščina je sprejela odlok o reji domačih živali. V njem so tudi določila o reji psov, mačk in drugih malih živali v mestu. Posebna določila, ki varujejo ljudi pred živalmi, so navedena v odloku in bo sedaj vsem, ki so spraševali, kako je urejeno varstvo pred pasjo in mačjo steklinco, vse jasno. Za kršitelje odloka so predvidene kazni od 200 do 3.000 din. Izšel je tudi razpis za obvezno cepljenje psov proti steklini.

VEČNI IZVIREK — Ovinek na poti proti osnovni šoli v Gaju je vedno razmočen in blaten. Na robniku pritoka iz zemlje voda. Ugotoviti je treba vzrok. Ali je počena vodovodna cev ali pa pronica talna voda na zelenico.

občan vprašuje medved odgovarja — Zakaj kočevski delegati KS v SIS za kulturo tako vriskajo? — Imeli so sklican sestanek delegacije v prostorih krajevnih skupnosti, ker pa je bilo vse zaklenjeno, so imeli sejo kar v bližnji kavarni.

KOČEVJSKE NOVICE

TOVARNA CELULOZE IN PAPIRJA
„DJURO SALAJ“, KRŠKO –
DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB –
objavlja naslednja dela oz. naloge:

**1. OPRAVLJANJE ANALITIČNO-PLANSKIH
DEL III. STOPNJE**

Pogoji:
– končana višja ekonomska šola
– 2 leti ustreznih delovnih izkušenj

2. VODENJE KNJIGOVODSTVA

Pogoji:
– končana visoka ali višja šola ekonomske smeri
– 4 do 6 let ustreznih delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih

**3. ORGANIZATORSKA DELA ZA
MEHANOGRAFIJO**

Pogoji:
– dokončana višja šola ustrezne smeri
– zaželeno nekajletne ustrezne delovne izkušnje

Kandidati pod točko 2 in 3 imajo možnost rešiti stanovanjsko vprašanje.

Pismene prijave s kratkim opisom dosedanjega dela in dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba delovne organizacije 15 dni po objavi. Prijav kandidatov, katerim ne bodo priložena dokazila o izpolnjevanju pogojev, komisija ne bo upoštevala. Kandidati bodo pisмено obveščeni o izidu izbire najpozneje v 30 dneh po preteku roka za sprejemanje prijav.

„SOP“ KRŠKO, DSSS
CKČ 141, Krško

NA PODLAGI SKLEPA KOMISIJE ZA ODPRODAJO OS
objavljamo

LICITACIJO ZA:

dostavni avto Zastava 430 TF, letnik 1974 – za izključno ceno 5.500 din; v ceno ni vračunan prometni davek.

Licitacija bo v petek, dne 1. junija ob 12. uri v „SOP“ Krško, CKČ 141.

Ogled je mogoč od objave dalje vsak dan v dopoldanskih urah.

K licitaciji lahko pristopijo pravne in fizične osebe, ki pred pričetkom licitacije vplačajo 10-odstotni znesek od izključne cene.

**DELA SVET VODNOSKUPNOSTI
PODJETJA NOVO MESTO**

RAZPISUJE
NASLEDNJA DELA IN NALOGE DELAVCEV
S POSEBNIMI POBLASTILI
IN ODGOVORNOSTJO:

1. TEHNIČNI VODJA
2. VODJA OPERATIVNEGA SEKTORJA
3. VODJA PROJEKTIVNEGA SEKTORJA
4. VODJA GOSPODARSKO-RAČUNSKEGA SEKTORJA
5. VODJA SPLOŠNEGA SEKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

1. visoka strokovna izobrazba gradbene stroke, nad 5 let ustreznih delovnih izkušenj, strokovni izpit;
2. visoka ali višja strokovna izobrazba hidrotehnične, gradbene ali komunalne smeri, najmanj 5 let delovnih izkušenj v stroki in strokovni izpit;
3. visoka ali višja strokovna izobrazba (FAGG-gradbenik), nad 5 let ustreznih delovnih izkušenj in strokovni izpit;
4. visoka ali višja strokovna izobrazba ekonomske smeri in najmanj 5 let ustreznih delovnih izkušenj;
5. visoka ali višja strokovna izobrazba pravne smeri in najmanj 5 let ustreznih delovnih izkušenj.

Za opravljanje navedenih del in nalog morajo kandidati izpolnjevati družbenopolitična in moralno-etična merila.

Poskusno delo je 90 dni.

Kandidati, ki bodo izbrani po tem razpisu, bodo opravljali dela oz. naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostjo 4 leta.

Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo na naslov: Vodnogospodarsko podjetje Novo mesto, Trdinova 23, pod oznako „razpis“ v 20 dneh po objavi.

Kandidati bodo obveščeni o sklepu in izbiri v 15 dneh po sprejemu sklepa.

**TOZD TURIZMA IN GOSTINSTVA
PUTNIK SLOVENIJA
PENZION TREBNJE**

razpisuje prosta
dela in naloge:

1. NATAKAR ZA NEDOLOČEN ČAS
2. NATAKAR ZA DOLOČEN ČAS (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)
3. KUHAR ZA NEDOLOČEN ČAS

Pogoji:
pod 1, 2 in 3 končana gostinska šola za poklic natakar oziroma kuhar.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave v 15 dneh na qornji naslov.

CESTNO PODJETJE NOVO MESTO
ODBOR ZA MEDSEBOJNA RAZMERJA
PRI TOZD VZDRŽEVANJE IN
REKONSTRUKCIJE ČRNOMELJ,
Otona Župančiča 4

objavlja
prosta dela in naloge 2 cestarjev:

- CESTARJA na odseku ceste II/364 Vinica-Zilje-Balkovci
- CESTARJA na odseku ceste II/334 Dobliče-Grič

Za obe delovni mesti je zaželeno, da so kandidati doma iz omenjenih krajev.

Prijave sprejema Cestno podjetje Novo mesto, TOZD Vzdrževanje in rekonstrukcije Črnomelj 15 dni po objavi. O sklepu odbora za medsebojna razmerja bodo kandidati obveščeni v 15 dneh.

CESTNO PODJETJE
NOVO MESTO
Ljubljanska 8

1. Razpisna komisija delavskega sveta delovne organizacije razpisuje prosta dela in naloge, združene s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

DIREKTORJA DELOVNE ORGANIZACIJE

Kandidati za zasedbo navedenih delovnih nalog morajo poleg splošnih, z zakonom predpisanih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- a) visoka ali višja izobrazba gradbene, ekonomske, pravne ali podobne smeri
- b) pet oziroma 10 let ustreznih delovnih izkušenj
- c) ustrezne moralno-politične kvalitete in organizacijske sposobnosti

Kandidati naj svoje vloge, opremljene z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev, pošljejo v zaprti ovojnici z oznako „Za razpis“ v 20 dneh po objavi razpisa na naslov delovne organizacije.

Izbrani kandidat bo imenovan za dobo 4 let. O rezultatih razpisa bomo kandidate obvestili v 15 dneh po izvršeni izbiri.

2. Delovna skupnost skupnih služb objavlja prosta dela in delovne naloge za naslednje delavce:

- a) RAČUNOVODJE
- b) OBRATOVNEGA KNJIGOVODJE
- c) BLAGAJNIKA
- d) VODJE PRIPRAVE DELA

Kandidati za zasedbo navedenih prostih del in nalog morajo poleg splošnih, z zakonom predpisanih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pod a) – visoka oziroma višja izobrazba ekonomske smeri – 4 leta delovnih izkušenj
- pod b) – srednja izobrazba ekonomske smeri – 3 leta delovnih izkušenj v finančni stroki
- pod c) – srednja izobrazba ekonomske smeri – 2 leti delovnih izkušenj
- pod d) – visoka izobrazba gradbene smeri – zaželen je strokovni izpit

Izbrani kandidati pod a), b) in d) bodo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas, prosta dela in naloge blagajnika pa se razpisujejo za določen čas zaradi nadomeščanja delavke v času porodniškega dopusta, in sicer do konca januarja 1980.

Kandidati naj svoje vloge o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov delovne organizacije, vabimo pa jih tudi na predhodni razgovor, na katerem bodo seznanjeni z vsebino bodočega dela, s sistemom delitve OD in možnostmi reševanja stanovanjskih vprašanj ter dobili informacijo o drugih zadevah, ki bi jih utegnile zanimati v zvezi z razpisom. O rezultatih izbire bodo obveščeni v 30 dneh po poteku prijavnega roka.

IUV TOZD USNJE PLAST n.sol.o.
LJUBLJANA, Komenskega 22

VABI

zdrave fante, ki so končali osemletko pa imajo veselje in smisel za trgovski poklic, da se prijavijo:

1.) NA PROSTA MESTA UČENCEV V TRGOVINI

V poštev pridejo fantje v starosti od 15 do 18 let. Prijavitelcem zagotavljamo stanovanje s hrano v Domu Ivana Cankarja v Ljubljani in jim poleg nagrade plačamo v celoti tudi hranarino;

2.) ZA PRIUČITEV IN USPOSOBITEV V PRODAJI BLAGA v skladišču ali v poslovalnici
V poštev pridejo fantje v starosti od 15 do 25 let.

Dejavnost temeljne organizacije Usnje-Plast je prodaja izdelkov iz usnja, gume, plastičnih mas, tehničnega tekstila, varstvenih sredstev pri delu in sredstev civilne zaščite.

Pismene prijave s končnim spričevalom naj kandidati pošljejo na naslov IUV TOZD USNJE PLAST Ljubljana, Komenskega 22. Prijave je treba poslati najkasneje do 25. 6. 1979. Eventualne informacije dobite po telefonu 061 316-367.

KOMISIJA ZA
DELOVNA RAZMERJA
PRI MERCATOR –
VELEPRESKRBA
n. sub. o. Ljubljana
TOZD STANDARD
n. sub. o. Novo mesto

objavlja
prosta dela in naloge

**1. KV ŠOFERJA C KATEGORIJE za ENGRO
SKLADIŠČE Novo mesto**

Pogoji za sprejem:
Končana šola za (kvalificirane) poklicne voznike motornih vozil
Nastop dela takoj ali po dogovoru

Pismene vloge pošljite v 15 dneh po objavi v splošno službo TOZD Standard Novo mesto, Glavni trg 3
Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po objavi

MERCATOR-ROŽNIK
TOZD GRADIŠČE,
TREBNJE

razpisuje
na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja
naslednja prosta dela in naloge:

1. poslovodja bifeja – Šentrupert
2. natakar – Bife Šentrupert
3. natakar – Bife Dobrnič
4. vodja gostinstva TOZD
5. prodajalec, Galanterija, Mirna
6. namestnik poslovodje Železnina, Mirna

Pogoji:
pod 1. gostinska šola in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj
pod 2. in 3. gostinska šola
pod 4. hotelska šola
pod 5. šola za prodajalce
pod 6. šola za prodajalce in 5 let delovnih izkušenj v blagovnem prometu

Prijave pošljite do 31. maja 1979 na naslov:
Mercator-Rožnik, TOZD Gradišče, Trebnje, Goliev trg 11

ZAHVALA

Ob nenadni in tako boleči izgubi naše ljube, dobre mame, žene in stare mame

MARIJE DULAR

iz Krškega

izrekamo iskreno zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so nam v najtežjih dneh kakorkoli pomagali, izrazili sožalje, darovali vence in cvetje ter jo pospremili na njeno zadnji poti. Iskrena hvala tudi sindikalni organizaciji „Celuloze“ za podarjene vence ter godbi za odigrane pesmi.

Žalujoči: mož Drago, hčerki Dragica in Janja ter sin Peter

ZAHVALA

Ob smrti

JOŽETA PAVLOVIČA

iz Bušeče vasi 5 pri Cerkljah ob Krki

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za cvetje in vence, za izrečeno sožalje ter vsem, ki so našega očeta spremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo kolektivom: Emona Dolenjka, Novo mesto, Vegrad Velenje – tozd Smartno ter kolektivu Kamnik – obrat Skopice. Prav tako lepa hvala duhovniku za opravljeni obred ter sosedoma Pavlovičevima in Valentinovima za nesebično pomoč.

Žalujoči: sinovi Jože z ženo, Francelj z družino, Ludvik z družino, Lojze z družino, hčerka Cvetka z družino in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega

ADOLFA ŠTIMCA

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem, ki so ga spremili na zadnjo pot in darovali vence ter cvetje. Posebej se zahvaljujemo kolektivu „Beti“, družbenopolitičnim organizacijam in skupščini občine Metlika, kolektivu Gozdarskega doma Kočevje ter vaščanom iz okoliških vasi.

Žalujoči: Sinova Miro in Joško, brat Milan, sestra Darinka in Boža ter ostalo sorodstvo

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 25. V.

JUGOBANKA

16.25 POROČILA
16.30 PRAZNIČNI MLADINSKI SPORED
17.30 DEČEK SKOK
17.45 OTROCI KAMNOV
18.10 SLOVENSKI ROCK: SONČNA POT

Ljubljanski trio (sestavljajo ga saksofonist, flavtist in pianist Lado Jakša, basist Jordan Gančev in bobnar Ratko Divjak) je še dokaj ne- uveljavljena glasbena skupina, čeprav ima za seboj že veliko nastopov, z velikim uspehom pa so glasbeniki igrali tudi na lanskem ljubljanskem jazz festivalu. Tokrat se bodo prvič predstavili s samostojno televizijsko oddajo in posebej za to priložnost se jim bo pridružil še Uroš Šečerev, ki igra na različna tolkala.

18.35 OBZORNIK

18.45 ČLOVEKOVO TELO: MOŠKI

Na sporedu bo prva od sedmih tujih oddaj, ki bodo govorile o posameznih organih človeškega telesa in njihovih nalogah. Ta sklop oddaj bo še posebno dobrodošel mladini in kot tehtno dopolnilo pouka somatologije, to je nauka o ustroju človeškega telesa, bodo oddaje med drugim nudile tudi primerne izhodišče za razgovore o spolni vzgoji. Naslednjih šest oddaj se bo zvrstilo pod delovnimi naslovi: Ženska, Noseča ženska, Pojavi staranja, Vegetativni živčni sistem, Spanje in Človek - antena.

19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
19.55 PRIREDITEV OB DNEVU MLADOSTI

Na beograjskem stadionu JLA bo jugoslovanska mladina skupaj z vojakom izvedla deset vsebinsko zaokroženih točk, posvečenih maršalu Titu, kateremu bo ob zaključku prireditve Sanja Hiseni, 22-letna študentka medicine iz Prištine, v imenu vseh Jugoslovancev predala štafeto pali-

ma letoma posnel tri enourne filme, Prvi (z naslovom Selišče vran) prikazuje moške, ki odhajajo na lov, ženske pa se že ukvarjajo tudi s poljedelstvom. V središču pripovedi je deček, ki je ob neki poplavi ostal sam, medse ga sprejmejo sosede in odtlej z njimi deli dobro in slabo. Še največ je slednjega, saj lov ni zmeraj uspešen, zime so dolge in hude, zato lakota ne prizanaša. Glavne vloge igrajo Bohumil Vavra, Vilem Besser, Ludvig Hradilch, Vaclav Tvaroh in Jiri Bartoška.

19.05 NAŠ KRAJ: BISTRICA OB SOTLI

Oddaja bo predstavila krajevno skupnost, ki združuje kraje, v katerih je preživel mladost tovariš Tito. 19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 OFFENBACHOVE NORČIJE
21.00 TV ŽEHTNIK
21.35 TV DNEVNIK
21.50 BONNIE IN CLYDE, film

Ceprav smo film o znamenitem roparskem paru, pred katerim sredi tridesetih let ni bila varna nobena ameriška banka, že lahko videli pred več ko desetletjem v kinodvoranah (1967 ga je posnel Arthur Penn), si

SOBOTA, 26. V.

JUGOBANKA

8.00 POROČILA
8.05 GUCIO IN CEZAR
8.15 VRTEC NA OBISKU: ZMAJEV PLES
8.30 Z BESEDO IN SLIKO - O. Wilde: MLADI KRALJ, 1. del
8.45 ČAROBNO SEDLO
9.15 MALI SVET
9.45 DRUŽBENA SAMOZASČITNA: HRANA V IZJEMNIH OKOLIŠČINAH
10.10 ČAS, KI ŽIVI: ŠOLA ZA REVOLUCIJO
10.40 J. Janicki: POTA POLJSKE
12.15 625
15.50 POROČILA
15.55 RADNIČKI: DINAMO, prenos nogometne tekme
17.55 TRILOGIJA O DAVNIH ČASIH, 1. del mladinskega filma
Po Edwarda Štroka romanu, ki govori o prebivalcih kamene dobe, češki režiser Jan Smid pred dve-

ma letoma posnel tri enourne filme, Prvi (z naslovom Selišče vran) prikazuje moške, ki odhajajo na lov, ženske pa se že ukvarjajo tudi s poljedelstvom. V središču pripovedi je deček, ki je ob neki poplavi ostal sam, medse ga sprejmejo sosede in odtlej z njimi deli dobro in slabo. Še največ je slednjega, saj lov ni zmeraj uspešen, zime so dolge in hude, zato lakota ne prizanaša. Glavne vloge igrajo Bohumil Vavra, Vilem Besser, Ludvig Hradilch, Vaclav Tvaroh in Jiri Bartoška.

19.05 NAŠ KRAJ: BISTRICA OB SOTLI

Oddaja bo predstavila krajevno skupnost, ki združuje kraje, v katerih je preživel mladost tovariš Tito. 19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 OFFENBACHOVE NORČIJE
21.00 TV ŽEHTNIK
21.35 TV DNEVNIK
21.50 BONNIE IN CLYDE, film

Ceprav smo film o znamenitem roparskem paru, pred katerim sredi tridesetih let ni bila varna nobena ameriška banka, že lahko videli pred več ko desetletjem v kinodvoranah (1967 ga je posnel Arthur Penn), si

ga bomo ogledali tudi drevi, saj je to delo tako rekoč vzorčni primer, kako je na filmskem platnu moč prepričljivo upodobiti družbeno pogojeno nasilje. Nepozabne pa so tudi vloge Faye Dunaway, Warrenna Beattyja in Gena Hackmana.

2
18.45 Tekst - 19.00 Narodna glasba - 19.30 TV DNEVNIK - 20.00 P. Konjović: Košana (2. del opere) - 21.00 Poročila - 21.10 Feljton - 21.40 Športna sobota - 22.00 Zabava vas Viki Leandros

NEDELJA, 27. V.

JUGOBANKA

8.55 POROČILA
9.00 ZA NEDELJSKO DOBRO JUTRO: FESTIVAL MLADINSKIH PEVSKIH ZBOROV V CELJU

Cez nekaj dni se bo na celjskem festivalu pomerilo 42 mladinskih pevskih zborov iz več držav, tokrat pa bodo televizijski predvajali posnetek nastopov tistih zborov, ki so v svojih skupinah zmagali pred dvema letoma. Tako bomo poslušali mladinska zbora iz Niša in Maribora, češki in estonski dekliški zbor ter mešani mladinski zbor iz ZRN.

9.35 W. Mankowitz: DICKENS IZ LONDONA
10.25 SEZAMOVA ULICA
11.30 KMETIJSKA ODDAJA
12.30 POROČILA
KATASTROFE
CVETJE: LILJE IN PERUNIKE

Oddaja bo govorila najprej o lilijah, ki so jih poznali in gojili že v

srednjem veku, njihove barve in oblike pa so tedaj zelo presenečale ljudi, zato so jim pripisovali najrazličnejše pomene. Zatem bo tekla beseda še o perunikah oz. irisih, cvetju, ki je zelo podobno lilijam in brez katerega je težko sestaviti mešan šopek.

AVTOMOBILSKE DIRKE, prenos iz Monte Carla
TV ŽEHTNIK
25 LET EVROVIZIJE POROČILA
AVTOMOBILSKE DIRKE, nadaljevanje prenosa iz Monte Carla
MINIATURE: IVANA KOBILCA, SLIKARKA ROŽ IN OBRAZOV
ŠPORTNA POROČILA
PRAVICI JE ZADOŠČENO, film

Ta francoska filmska stvaritev, ki jo je 1950 zrežiral Andre Cayatte, pripoveduje o sedmih portotnikih, ki se morajo odločiti, kolikšna je krivda Else Lundenstein za smrt njenega neozdravljivo bolnega zaročenca. Med razpravljanjem se vsak od portotnikov sooča z lastnimi težavami, to pa kajpak vpliva na njihovo končno odločitev. Film, v katerem igrajo Claude Nollier, Michel Auclair, Antoine Balpere, Raymond Bussieres, Jacques Castelot in drugi,

Prva od treh oddaj s skupnim naslovom Pravice in dolžnosti bo govorila o tem, kaj je sodišče združenege dela, kako deluje, odloča ipd. Izkušnje tovrstnega sodstva bo prikazal predsednik sodišča združenege dela SR Slovenije Lojze Pernuš.

18.20 PROMET
18.35 OBZORNIK
18.45 MLADI ZA MLADE
19.15 TV DNEVNIK
20.00 S. Grochowiak: HIŠA IZ DEŽJA

Scenarij za televizijsko dramo je po istonaslovnom delu sovjetskega pisatelja K. Paustovskega napisal pokojni poljski dramatik Stanislaw Grochowiak. režiserske posle pa je 1977 zelo uspešno opravil Ryszard Ber. Dogajanje se odvija v zadnjem

je kmalu po nastanku dobil prvo nagrado na beneškem festivalu. 19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 D. Sušić: TALE
20.55 ANTIPODI: TUJCI V SVOJI DOMOVINI
21.40 TV DNEVNIK
21.50 ZABAVNOGLASBENA ODDAJA
22.05 ŠPORTNI PREGLED

2
15.30 - Nedeljsko popoldne - 19.30 TV DNEVNIK - 20.00 Dokumentarna oddaja - 20.45 Včeraj, danes, jutri - 21.05 Film tedna

letu druge svetovne vojne v nekem mestu ob Volgi. V deževni noči mlado Olgo Andrejevno obišče poljski oficir Kulesza, ki ji prinaša pismo bivšega moža, s katerim se je spoznal med zdravljenjem v vojaški bolnici. Za vojni čas je značilno, da čustva hitro planejo na dan - in tako se tudi Olga in Kulesza v nekaj urah popolnoma zblížata, njun odnos je poln razumevanja, hrepenenja in uporov. Igrajo Wladyslaw Kowalski, Larysa Kaddocznikova, Barbara Ludwizar, Aleksander Dzwonkowski in drugi.

21.00 KULTURNE DIAGONALE
22.00 TV DNEVNIK
22.15 MOZAIK KRATKEGA FILMA

2
17.10 TV DNEVNIK v madžarščini - 17.30 TV DNEVNIK - 17.45 Otroška oddaja - 18.00 Mladinska oddaja - 18.15 Izobraževalna oddaja - 18.45 Mladi za mlade - 19.30 TV DNEVNIK - 20.00 Športna oddaja - 20.35 Izkušnje - 21.05 Poročila - 21.15 Celovečerni film

TOREK, 29. V.

JUGOBANKA

17.25 POROČILA
17.30 PEVSKI TABOR ŠENTVID
18.00 MALI SVET
18.35 OBZORNIK
18.45 PO SLEDEH NAPREDKA

Oddaja bo predstavila tri področja raziskovanja, na katerih slovenski strokovnjaki dosegajo vidne uspehe. Četudi se na Slovenskem ne moremo hvaliti z razvejanostjo telefonskega omrežja, bo zanimiv prikaz razvoja avtomatske merilne in testirane opreme pri štirizložnih mednarodnih telefonskih vodih. Drugi prispevek bo govoril o tem, na kakšen način strokovnjaki Pedagoškega inštituta ljubljanske univerze preverjajo zrelost otrok pred začetkom šolanja. Kaj skriva Triglavsko brezno? Na to vprašanje bo odgovoril

2
17.15 Test - 17.30 TV koledar - 17.45 Otroška oddaja - 18.15 Družbena tema - 18.45 Risanca - 19.00 Zborovske pesmi - 19.30 TV DNEVNIK - 19.55 Prireditve ob dnevu mladosti - 21.00 Včeraj, danes, jutri - 21.20 Človek in čas - 21.50 Glasbeni atelej - 22.50 Zabavno-glasbena oddaja

SREDA, 30. V.

JUGOBANKA

17.35 POROČILA
17.40 Z BESEDO IN SLIKO - O. Wilde: MLADI KRALJ, 2. del

Mladi gledalci bodo tokrat lahko spremljali nadaljevanje pravljice o mladem kralju, ki je v noči pred svojim kronanjem spoznal, koliko ljudi živi v pomanjkanju in bedi, da lahko manjšina živi v razkošju. 17.55 OD SLIKE DO SLIKE
18.20 NE PREZRITE
18.35 OBZORNIK
18.45 NARODNA GLASBA
19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.10 NOTTINGHAM FOREST: MALMOE, prenos nogometne tekme iz Muenchna

prispevek, ki sta ga pripravila ljubljansko in kranjsko Društvo za raziskovanje jam.
19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 MEDNARODNA OBZORJA: SAMOUPRAVLJALEC - DIPLOMAT

Oddaja bo najprej prikazala delo zveznega sekretariata za zunanje zadeve ter nekaterih naših diplomatskih in konzularnih predstavništev v tujini, zatem pa bo govoril še o zunanje-politični dejavnosti republike Slovenije oz. o tem, kako se podružbljanje te dejavnosti kaže tudi na ravni občine ali krajevne skupnosti in ne nazadnje celo tozdov. Govorili bodo Mitja Ribičič, Vida Tomšič, Marjan Osolnik, Marko Kosin in drugi.
21.05 A. Haley: KORENINE
21.45 EVROPSKI OPERNI PEVCI: RAINA KABAIVANSKA

Sopranistka Raina Kabaivanska sodi v sam vrh bolgarskih opernih umetnikov, številne vloge pa poje na vseh koncih sveta. Stalno živi v Italiji, med krajšim obiskom v Sofiji

pa je s tamkajšnjim televizijskim simfoničnim orkestrom pod vodstvom dirigenta Vasilja Stefanova posnela nekaj arij iz del Verdija, Čajkovskega, Cilca in Puccinija, ki jih bodo ljubitelji operne umetnosti lahko poslušali drevi.

22.05 TV DNEVNIK

2
17.10 TV DNEVNIK v madžarščini - 17.30 TV DNEVNIK - 17.45 Otroška oddaja - 18.15 Nove knjige - 18.45 Narodna glasba - 19.30 TV DNEVNIK - 19.55 Uvod v Igre brez meja - 20.05 Igre brez meja (prenos iz Ascone) - 21.35 Celovečerni film - 23.05 TV DNEVNIK

ČETRTEK, 31. V.

JUGOBANKA

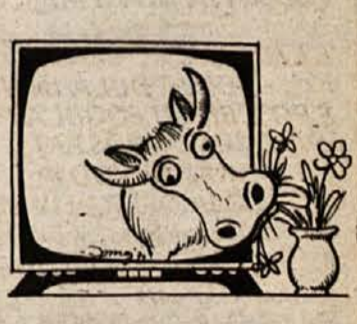
16.50 POROČILA
16.55 GUCIO IN CEZAR
17.05 APOKALIPSA ŽIVALI
17.55 TELEVIZIJA BREZ TREBUHA
18.35 OBZORNIK
18.45 ČAROBNO SEDLO
19.15 RISANKA
19.30 TV DNEVNIK
20.00 OČI KRITIKE
20.45 A. Hačaturjan: SPARTAK

Za ljubitelje baleta bo drevi na sporedu pravcata poslastica - baletniki moskovskega Bolšoj teatra bodo izvedli Arama Hačaturjana balet

Spartak. Partituro za to delo je skladatelj napisal 1956, gre seveda za zgodbo o uporuh sužnjem zoper Rimljane, poznavalci pa strokovnjaško pravijo: Hačaturjan si je balet zamislil z ostro glasbeno dramaturgijo, s široko razgrnjenimi umetniškimi podobami in z romantično razgibanim intonacijskim besednim redom. Za odkritje Spartakove tragedije je uporabil vse dosežke sodobne glasbene kulture, zato je to sodoben balet, ki skozi zgodovinsko tematiko kaže, kako mogočen je lahko boj za zaščito svobode človekove osebnosti. Temu primerne so tudi glasbenogledališke oblike. ... Solista bosta baletnika Vladimir Vasiljev in Ljudmila Semenjakova.
22.15 TV DNEVNIK
22.35 SEVANJE, dokumentarna oddaja

2

16.25 Napredek: Rijeka (prenos nogometne tekme) - 18.15 Znanost - 19.30 TV DNEVNIK - 21.00 Zabavno-glasbena oddaja - 22.00 Včeraj, danes, jutri - 22.15 Ženska danes

PRVI RADIJSKI PROGRAM

PETEK, 25. V.

8.08 Glasba za dober dan. 8.30 Glasbena pravljica (M. in B. Lesjak: Sončne pomladi na bregovih Sotle). 9.05 Z radiom na poti. 12.10 Z orkestri in solisti. 12.30 Kmetijski nasveti (inž. Jože Pratkanec Pomen govedoreje za obnavljanje kmetij v hribih). 12.40 Pihalne godbe. 13.50 Človek in zdravje. 14.05 Glasbene miniaturre. 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Napotki za turiste. 15.35 Od melodije do melodije. 18.00 Od arije do arije. 18.30 S knjižnega trga. 19.45 Minute z ansamblom bratov Avsenikov. 20.00 Uganite, pa vam zaigramo! 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.30 Besede in zvoki iz logov domačih. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Petkov glasbeni mozaik. 0.05-4.30 Nočni program.

11.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.20 Za kmetijske proizvajalce. 13.50 Pihalne godbe. 14.05 Humoreska tega tedna (E. Kishon: Ljudje bodo postali bratje). 14.25 S popevkami po Jugoslaviji. 15.10 Listi iz notesa. 15.30 Nedeljska reportaža. 15.55 Pri nas doma. 16.20 Gremo v kino. 16.45 Glasba nevrščenih. 17.05 Popularne operne melodije. 17.50 Radijska igra (Predrag Golubović: Imate radi Pariz?). 19.45 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Skupni program JRT. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Glasbena parada Radenci 79. 0.05-4.30 Nočni program.

21.05 Od premiere do premiere. 22.20 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 S popevkami po Jugoslaviji. 0.05-4.30 Nočni program.

SOBOTA, 26. V.

8.08 Pionirski tednik. 9.05 Z radiom na poti. 10.05 Promenadni koncert. 11.05 Zapojmo pesem. 11.20 Po republikah in pokrajinah. 11.40 Domače viže. 12.10 Godala v ritmu. 12.30 Kmetijski nasveti (inž. Zdravko Turk: Lupljenje lubja na gozdnih lesnih izdelkih). 12.40 Veseli domači napevi. 14.05 Kulturna panorama. 15.30 Od melodije do melodije. 17.05 Spoznavajmo svet in domovino. 18.30 Iz dela GMS. 19.45 Minute z ansamblom Zadržvoljni kranjci. 20.00 Sobotni zabavni večer. 21.30 Oddaja za naše izseljence. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Portreti jugoslovanskih ustvarjalcev in postvarjalcev zabavne glasbe. 0.05-4.30 Nočni program.

PONEDELJEK, 28. V.
8.08 Glasba za dober dan. 8.25 Ringaraja. 8.40 Pesmica za mlade risarje in pozdravi. 9.05 Z radiom na poti. 12.10 Veliki revijski orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti (inž. Tatjana Brumat: Potonike). 12.40 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Od melodije do melodije. 18.00 Naša glasbena izročila. 18.25 Zvočni signali. 19.45 Minute z Dobrimi znanci. 20.00 Kulturni globus. 20.15 Iz naše diskoteke. 21.05 Glasba velikanov. 22.20 Popevke iz jugoslovanskih studiev. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Za ljubitelje jazz.

SREDA, 30. V.
8.08 Glasba za dober dan. 8.30 Pisan svet pravljic in zgodb. 9.05 Z radiom na poti. 12.10 Veliki zabavni orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti (Ludvik Strobl: Letošnji program pridelovanja semen v Jugoslaviji). 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture. 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo! 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Od melodije do melodije. 18.00 Skatlica z godbo. 18.30 Kaj radi poslušajo. 19.45 Minute z ansambлом Vilija Petriča. 20.00 Naš gost. 20.15 Koncert za besedo (Labrador). 20.40 Iz Slovenske glasbene romantike. 21.05 Odlomki iz opere Don uhn W. A. Mozarta. 22.20 Revija slovenskih pevcev zabavne glasbe. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Jazz pred polnočjo. 0.05-4.30 Nočni program.

NEDELJA, 27. V.

7.30 Zdravo, tovariši vojaki! 8.07 Veseli tobogan. 9.05 Se pomnite, tovariši? 10.05 Panorama lahke glasbe. 11.00 Pogovor s poslušalci.

TOREK, 29. V.
8.08 Glasba za dober dan. 8.30 Iz glasbenih šol. 9.05 Z radiom na poti. 12.10 Danes smo izbrali. 12.30 Kmetijski nasveti (inž. Milica Oblak: Pridelovanje jagod v Italiji). 12.40 Po domače. 14.05 V korak z mladimi. 15.30 Od melodije do melodije. 18.00 14 variacij za klavir, violino in violončelo v Es-duru L. van Beethovna. 18.15 Baletna glasba Amerikancem v Parizu G. Gershwna. 18.35 5. in 12. Rukovet S. Mokranjca. 19.45 Minute z ansambлом Sončna pot. 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.45 Tipke in godala.

ČETRTEK, 31. V.
8.08 Glasba za dober dan. 8.30 Mladina poje. 9.05 Z radiom na poti. 12.10 Znan melodije. 12.30 Kmetijski nasveti (dr. Jasna Stekar: Kdaj so pri siliranju trave potrebni dodatki). 12.40 Od vasi do vasi. 14.05 Mehurčki. 14.20 Koncert za mlade poslušalce. 14.40 Jezikovni pogovori. 15.30 Od melodije do melodije. 18.00 Vsa zemlja bo z nami zapela. 18.15 Lokalne radijske postaje se vključujejo. 18.35 Komorno z jugoslovanskimi skladatelji. 19.45 Minute z ansambлом Jazz-Set. 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.05 Literarni večer (Sodobniki). 21.45 Lepe melodije. 22.20 Plesna glasba iz jugoslovanskih studiev. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Paleta popevk jugoslovanskih avtorjev. 0.05-4.30 Nočni program.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Cetrtek, 24. maja - Marija Petek; 25. maja - Dan mladosti; Sobota, 26. maja - Filip Nedelja, 27. maja - Avguštin; Ponedeljek, 28. maja - Vojislav Torek, 29. maja - Majda Sreda, 30. maja - Ivana Cetrtek, 31. maja - Angela

LUNINE MENE
26. maja ob 1. uri - mlaj

KINO

BREŽICE: 25. in 26. 5. ameriški parni film Prelomnica življenja. 27. in 28. 5. švedski barvni film Abba.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

SPREJMEM frizerko brivsko-frizerske stroke. Jožica Darovec, Gor. Straža 7 a, Straža.
TAKOJ zaposlim KV mizarje ali NK delavce, ki imajo veselje do montaže pohištva. Delo je terensko. Marjan Radej, Boštanj 3, 68294.
VAJENCA za kovinsko pasarstvo sprejemam takoj. Joško Pezdirc, Ljubljana, Petkovškovo nabrežje 29.
ZAPOSLIM fanta, vojaščne prostega, z vozniškim izpitom B kategorije. Steklarstvo Milan Vodopivec, Smolenja vas 72.
BRIVSKO-FRIZERSKO pomočnico sprejme salon Pucelj, Novo mesto, telefon (068) 21-172.
GOSTIŠČE Henčkov dom išče samostojno kuharico in dekle za priučetev z veseljem do dela v kuhinji. Hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. Naslov: Henčkov dom, Novo mesto, p.p. 27, telefon: (068) 23-770.

STANOVANJA

MANJŠE stanovanje ali garsonjero na deželi iščem. Sifra „DOLENJSKA“.
ZAKONSKI par išče stanovanje v Novem mestu. Mira Ladišič, Visočje 27, Sošice.
IŠČEM stanovanje. V zameno pazim na otroke ali pomagam. Justina Selan, oddelek Ta R 4, IMV Novo mesto.
ZAMENJAM stanovanje (46 m²) v bloku v Ljubljani za enakovredno v Novem mestu. Naslov v upravi lista (2116/79).
ZAGREB-NOVO MESTO! Enosobno komfortno stanovanje za zmenjam. Pogoji: centralno ogrevanje. Ponudbe na upravo pod sifro „ZAGREB-NOVO MESTO“.
MLADA DRUŽINA išče kjerkoli v Novem mestu manjše stanovanje. Zagotovljena je izselitev v enem letu. Možnost delnega predplačila. Ponudbe na telefon 23-885. Novo mesto vsak dan po 19. uri, v petek 25. 5. 1979 (tudi od 11. do 16. ure ali na naslov v upravi lista (2081/79).

Motorna vozila

PRODAM Renault 4 L še v garanciji. Telefon 21-671.
FIAT 125, italijanski, prodam po zelo ugodni ceni. Trdinova 24, Novo mesto.
DOBRO ohranjen motor T 12 prodam. Rafko Bratkovič, Gor. Brezovica 26, 68310 Sentejrneje.
POCENI prodam ugodni ceni zastavo 101, letnik 1973, obnovljeno. Zvonko Peterle, Žadovinec 23, Krško.
PRODAM PZ 125/73, garaziran. Stefan Grahek, 21. maja 1, Brežice.
PRODAM zastavo 125 P, letnik 1977. Darko Ašič, Majde Silc 22/IV, Novo mesto.
PRODAM AUSTIN 1300, letnik 1972, registriran do maja 1980. Informacije po telefonu 22-300. Skrinjar, Kristanova 34, Novo mesto.
PRODAM motor MZ 250 lux. Milan Smeberger, Bukošček 30, Brežice.
PRODAM kombi 430 zastava brezhiben. Anton Fink, Podturen 38, Dol Toplice.
PRODAM „LADO“ 1600 staro 4 mesece. Informacije tel. 22-942 od 7 - 9. ure.
POCENI prodam moped Tomos na štiri prestave. Ogleđ 27. maja. Darko Bučar, blok 48/c, Semič.
PRODAM zastavo 101, letnik 1973, karoserija 1977. Ogleđ Pod Trško goro 90 do 14. ure.

29. in 30. 5. francoski barvni film Tri ženske.
KOSTANJEVICA: 26. 5. ameriški film Serpiko. 27. 5. ameriški film Štirje mušketirji.
KRŠKO: 26. in 27. 5. ameriški film Sovražnik Apačev. 30. 5. mehiški film Jesenja. 31. 5. angleški film Večni alibi Vicka Dukina.
MOKRONOG: 26. in 27. 5. film Zakaj te očka pušča samo?
NOVO MESTO - KINO KRKA: Od 25. do 27. 5. ameriški barvni film Vesoljska postaja št. 1. Od 28. do 31. 5. nemški barvni film Grške smokvice.
NOVO MESTO - KINO JLA: Od 24. do 27. 5. jugoslovanski film Ni nego. Od 28. do 30. 5. iranski film Lejla in Mendžu.
RIBNICA: 26. in 27. 5. ameriški film Novembrski plan.
SEVNICA: 25. 5. film Komunisti Jugoslavije. 26. in 27. 5. film Priti pred svitanjem. 30. in 31. 5. film Obračun pri O K Koralu.

maloglasni

JAWO KALIFORNJA 350, L 77 in želudo prodam. Aleksander Guculovič, Skalickijeva 1, Novo mesto.
PRODAM FORD M 12, letnik 68 v dobrem stanju. Ogleđ po 14. uri. Alojz Klobučar, Dol. Dobrava 5, Trebnje.
KER GRADIM, prodam skoraj zmontirano katro, letnik 75 (zamenjani vsi blatniki, na novo prebarvana, nove polosovine, nova maska, novi branki). Prodajam tudi kolotni magnetofon Grundig in skalnalne smuči PC dolžine 2,4 m brez vez. Naslov: Viktor Sinkovec, Malkovec 2, 68295 Tržišče na Dol.
PRODAM kombi IMV 1600, letnik 1972 ali zamenjam za osebni avto. Jože Judež, Gor. Vrpolje 45, Sentejrneje.
PO UGODNI ceni prodam zastavo 101, letnik 1975 in 3 m3 suhih hrastovih desk. Ogleđ vsak dan od 6. do 20. ure. Franc Zupančič, Verdun št. 6, Uršna sela.
WARTBURG 1965, registriran do decembra, neparna številka, v dobrem stanju, ugodno prodam. Informacije vsak dan popoldne in v nedeljo dopoldne pri Barbič, Dolenje Polje pri Straži.
PRODAM dobro ohranjenega princa 1200 C. Naslov v upravi lista (2057/79).
PRODAM NSU 1200, registriran do decembra 1979. Slavko Berginc, Drska 46, telefon 21-981.
PRODAM VW 1200, dobro ohranjen. Ogleđ v soboto, 26. maja. Slavko Bratkovič, Gor. Vrhpolje 88.
PRODAM zastavo 101 L, 1977 ali zamenjam za fiat 126 P z doplačilom. Jože Prešeren, Dol. Kronova 4, tel. 84 - 925.

PRODAM fiat 850 special, letnik 1971, registriran do 1980. Cena 1,7 milijona, Jože Verstovšek, Cikava 6, Novo mesto.
PRODAM 126 P, letnik 1977. Alojz Kločbar, Podgrad 26, Stopiče.
PRODAM osebni avtomobil fiat 750, letnik 74. Matija Blatnik, Dobindol, Uršna sela.
PRODAM fiat 126 P. Marjan Matičevič, Ratež 10, Brusnice.
PRODAM dobro ohranjeno zastavo 750, letnik december 71, registrirano do 11. 4. 80. Dragan, Mirna peč 16.
PRODAM avto Mini Moris 1000, letnik 1972. Perme, Kotarjeva 4, Novo mesto.
PRODAM ali zamenjam za traktor poltovorni avto Hanomag, leto izdelave 1967, nosilnost 2000 kg, vožnja z B kategorijo. Avto je popolnoma obnovljen. Janez Svajl, Orehovec 7, Kostanjevica.
PRODAM NSU 1200 C, letnik 1970, registracija 25. 4. 80. Jože Štupar, Prapreče 7, Žužemberk.
POCENI prodam prikolico za osebni avto. Pod Trško goro 99.
PRODAM motorno kolo Tomos 15 SL, letnik 76, dobro ohranjen, registriran 7500 km. Edi Pečavar, Nestoplja vas 1, 68333 Semič.
TRAKTOR FAHR 18 KM ugodno prodam. Alojzija Kambič, Semič 10, 68333 Semič.
PRODAM PRINCA 1200 C, letnik 70, karamboliran. Zdravko Mikec, Mali Slatnik 10 a, Novo mesto.
PRODAM ikodo 110 L, letnik 73. Gor. Dole 13, Skočjan.

PRODAM

PRODAM par junčkov, starih 14 mesecev. Franc Hiti, Brezovica 25, Šmarješke Toplice.
PRODAM grablje za BCS. Rudolf Brulc, Gor. Stara vas 23.
PRODAM kompletno HI-FI verigo po enotah. Naslov v upravi lista (2118/79).
PRODAM dobro vino po nizki ceni. Naslov v upravi lista (2120/79).

PRODAM obračalnik Maraton 140 B. Anton Klemenčič, Goriška vas 15, Mirna peč.
PRODAM grablje za BCS. Anton Žnidarič, Roje 17, 68310 Sentejrneje.
POCENI prodam košnjo. Lepa vrtna mrva. Orešje 18, Šmarješke Toplice.
PRODAM samonakladalko Mengele (22 m³ prostornine). Anton Plevnik, Dečno selo 58, Artiče pri Brežicah.
ČEBELE 9 AŽ panjev, zdrave, močne, prodam. Tratnik, Sentejrneje.
PRODAM šivalni stroj Bagat. Slavko Marinkovič, Ragovska 8/VI, Novo mesto ali telefon (068) 23-277.
PRODAM logaritmično računalo. Marija Kočman, Lutersko selo 14, Otočec.
ODDAM košnjo za leto 1979 po zelo ugodni ceni na lepem ravnem terenu. Bršljan 17.
PRODAM dobro ohranjeno 120-basno klavirsko harmoniko Montana in 70 v ojačevalcu. Karlo Topiček, 68282 Koprivnica, telefon 71-394 popoldan.
UGODNO prodam frezo Honda, veliko, s plugom, ogrebačem in prikolico, vse malo rabljeno. Bračun. Pavlova vas 9, 68255 Pišece.
PO ZELO ugodni ceni prodam skoraj novo zamrzovalno skrinjo Gorenje (345 litrov). Leopold Arko, Martinja vas, 68239 Mokronog.
MALO RABLJEN športni voziček prodam. Telefon 23-355.
ZARADI gradnje ceste oddam vgrajeni gradbeni material stanovanjske hiše. Cena po dogovoru. Odpadni material ostane na mestu. Poizvedbe na telefon 22-303 po 16. uri ali osebno na naslov: Jože Fink, Ragovska 9 a, Novo mesto.
PRODAM tritonsko harmoniko, dobro ohranjeno. Franc Gorenc, Regerca vas 112. Ogleđ vsak dan po 14. uri.
PRODAM manjšo kombinirano omaro. Starič, Ljubljanska 15, Novo mesto.
POCENI prodam globok in športni otroški voziček ter trajno žareči štedilnik Kueppersbusch. Guštin, Skalickijeva 6, Novo mesto.
PRODAM malo rabljeno grablje za BCS po ugodni ceni. Stanko Mihelečič, Brezova reber št. 8, Semič 68333.
PRODAM kosilnico Alpina, rabljeno eno košnjo, dobro ohranjeno. Franc Gazvoda, Mihovec 11, 68322 Stopiče.

RAZNO

12-, 13-, 14-, 15- in 16- COLSKE gumi vozove, nove, za volovsko, konjsko ali traktorsko vprego prodam. Delam tudi osovine za traktorske prikolice po naročilu. Dostava na dom. Stane Bulc, Jurčkova pot 73, Ljubljana, Rakovnik.
PRODAM rezervno kolo za avto BMW 2002, letnik 1974, 13 x 165. Telefon 85-375.
KOSILNICO Mini Padano ugodno prodam. Janez Hočevar, Krka 2, Novo mesto.
PRODAM električni štedilnik. Nikolič, Kristanova 2.
PRODAM malo rabljeno motorno kosilnico Rapid Rex Univerzal z vozičkom, jermenico in plugom. Naslov v upravi lista (2064/79).
PRODAM prikolico za osebni avto in vlečno kljuko za 101. Sadek, Zagrebška 15, telefon 25-651.
PRODAM kravo s prvim teletom in 23-colski komat. Krivec, Sentejrneje, Mirna peč.
PRODAM mešalec za seno Maraton BCS in smrekove deske 2,5 in 5 cm. Franc Golob, Mačkovec 12, 68212 Velika Loka.
PRODAM črno bel televizor. Jože Hrovat, Kolodvorska 2, 68000 Novo mesto.
KOŠNJO (2 ha) prodam na ugodni lokaciji. Ogleđ vsako nedeljo od 8. do 12. ure. Gabrijela 23, Krmelj.
PRODAM novo kosilnico BCS z garancijo, z vozičkom in brusom ter staro kosilnico Alpino. Anton Jerič, Mali vrh 7, Mirna peč.
NA POVRŠINI 1 ha travnika prodam košnjo sena. Cvelbar, Šmarjeta 5.

OBVESTILA

STEKLARSTVO MOJCA PEČEK! Obveščam cenjene stranke, da posluhamo v novih prostorih na Resljevi 1. Okvirimo slike ter izdelujemo vitraže. Se priporočam.
VALILNICA NA SENOVEM obvešča stranke, da prodaja po ugodni ceni 1 leto stare kosoči, bele, težke, domače hranjene. Rjave in grahaste nesnice bomo prodajali od 10. maja dalje. Dobijo se vsak dan, razen nedelje. Hkrati obve-

KUPIM

KUPIM poltovornjaka skupne teže 3500 kg. Jože Unetič, Gorica 19, Leskovec, telefon 71-989.
KUPIM frezo za traktor Ferari. Alojz Kavšek, Gotna vas 27, Novo mesto.
KUPIM hišo s hlevom, kozolcem, zidanic, približno 3 ha njiv, travnike, gozd skupaj 11 ha, v naselju Dovško. Dovoz je z vsakim vozilom, oddaljeno od Senovega 20 min. Naslov: Julka Krevelj, Dovško 46, Senovo.
PODKLETEN vikend z vinogradom in gozdom v Šušenskem vrhu prodam. Informacije na naslov: Zorko, Brežice, Vrtna pot 5, ali na telefon št. (051) 24-304 (051) 36-998 Rijeka.
UGODNO prodam 10 ha zemlje z gospodarskim poslopijem. V hiši je voda in elektrika. Poslopije je

POSEST

oddaljeno 200 m od asfalta. Zemljišče je primerno za strojno obdelavo. Ogleđ ob nedeljah pri Pavlu Grahku, Otovec 16, pošta Črnomelj.
ZAINTERESIRANI GRADITELJI! V zelo lepem sončnem kraju v Skočjanu z lepim razgledom prodam parcelo z vsemi urejenimi dokumenti. Možnost gradnje takoj. Naslov v upravi lista (2023/79).
PRODAM vinograd. Alojz Zidarič, Gor. Stara vas 27.
PRODAM sončno parcelo blizu Šmarjeških Toplic. Telefon 23-355.
ZEMLJIŠČE (5800 m²) primerno za vinograd ali sadovnjak z gradbenim dovoljenjem za (zidanje) gradnjo zidanice pri Sentejanžu prodam. Ponudbe pod „GOTOVINA“.

RAZNO

TOVARIŠICO, ki je potovala 1. maja iz Stuttgarta do Dobrove in je povedala, da je zaposlena v brežiški Jutrjanji, prosim, da se mi oglasi pod sifro „POTOVALI V TROJE“.
ZELO SEM OSAMLJENA, stara 60 let, še uslužbenka, zato želim po tej poti spoznati kakšnega osamljenega upokojenca. Sifra „JAZ K TEBI ALI TIK MENI“.
DVA STAREJŠA iščeta žensko za pomoč v gospodinjstvu, lahko tudi mlajšo upokojenko, brez kakršnihkoli obveznosti. Možnost dedovanja. Franc Regina, Vel. Bučna vas 5, Novo mesto.
ODDAM V NAJEM travnik 1 ha Hrvaški brod (Ščurki) in travnik 60 arov Cezel-pri Kostanjevici. Janez Skubic starejši, G. Prekopa 10, Kostanjevica.
DNE 12. maja 79 se je v Smolenji vasi Cerovcih izgubila psička kodrasta črna z belimi lisami okrog oči in pod vratom. Najdite-lja naprošamo, da javi proti nagradi v gostilni „Štefan“ na Malem Slatniku.
IZGUBIL sem traktorsko srednjo ročico od Imerja do Sentejrneje. Prosim poštenega najdite-lja, da jo vrne Francu Zupančiču iz Imerja.

CESTITKE

MARIJI SULC iz Prečne 18 želimo za dvojni praznik še veliko sreče in zdravja. Vsi njeni!

PREKLICI

PODPISANI JOŽE OLENIK, Kidričeva 23, Krško, prepovedujem vsakemu vožnjo in hojo po delu parcel št. 634/1, 634/2, 53, 830, 832, 834, 829, 828, k.o. Anovec - v Bučerci, in povzročanje vsake škode na teh parcelah. Kdor tega opomina ne bo upošteval, bom proti njemu zahteval sodni postopek.
IVANA GORENC, Otavnik 6, Tržišče, prepovedujem bratu STANISLAVU GORENCU, ki živi v Franciji, da preneha prodajati zemljo, ki je ostala pri izkopu na moji njeni. Če tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

OBVESTILA

STEKLARSTVO MOJCA PEČEK! Obveščam cenjene stranke, da posluhamo v novih prostorih na Resljevi 1. Okvirimo slike ter izdelujemo vitraže. Se priporočam.
VALILNICA NA SENOVEM obvešča stranke, da prodaja po ugodni ceni 1 leto stare kosoči, bele, težke, domače hranjene. Rjave in grahaste nesnice bomo prodajali od 10. maja dalje. Dobijo se vsak dan, razen nedelje. Hkrati obve-

ščamo, da se še dobijo enodnevni piščanci v mesecu maju vsak torek in petek, brez naročila. Priporočila se Mijo Gunjalic, valilnica, 68281 Senovo 72, telefon (068) 75-375.
NOVOST! Vrtnarska dela, načrtovanje, novogradnja in vzdrževanje z večletnimi izkušnjami v Svici pričnem izvajati avgusta. Informacije: Vrtnarstvo Franc Nečemer, Veliki Podlog, 68273 Leskovec, ali cvetličarna Kerin, Krško.
IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE
V času od 12. do 19. maja so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Lončar iz Ledin - Marjeto, Sarlota Klokocar z Bizeljskega - Jožeta, Olga Prosenik iz Sevnice - Judito, Josipa Žužič iz Gregurič brega - dečka, Milena Juratovec iz Drnovca - Petra, Kata Trčak iz Rud - Gordano, Marija Klemenčič iz Zelnega - Martina, Anica Zrlič iz Nove Vasi - Daniela, Ana Bromšc iz Anž - Melito, Jožica Radej iz Sevnice - Davida, Ivanka Bajs s Ponikev - dečka, Silva Krejan iz Sevnice - Aleksandro, Milena Hribar iz Prilip - Aleša, Sonja Tunjič iz Zagreba - Irino, dr. Zlata Zupančič iz Trnja - Marka, Tatjana Poljak iz Samobora - deklko, Ana Gramc iz Vel. Malenc - dečka in Nevena Vitko iz Vel. Jazbine - dečka. CESTITAMO!

V preteklem tednu so pri nas umrli: Ana Kopina, kmetovalka iz Smečic, stara 78 let; Stefan Horvat,

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame in babice

TEREZIJE BOŽIČ
iz Prušnje vasi št. 11 pri Podbočju,

ki nas je v 83. letu starosti za vedno zapustila, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za cvetje in izrečeno sožalje ter vsem, ki so našo mamo spremlili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo bolniškemu osebju bolnice Novo mesto za lajšanje bolečin v najtežjih trenutkih. Najlepše se zahvaljujemo godbi in pevcem, praporščakom, govornikom za lepo izrečene poslovilne besede pred domačo hišo in pri odprtem grobu. Hvala organizaciji ZB Podbočje in Zdrženju ZB občine Krško za lepo organiziran pogreb. Hvala vsem, ki so našo mamo v tako velikem številu spremlili na njeni za dnji poti.

Žalujoci: hčere, sinovi, vnuki in vnučkinje z družinami

Prušnja vas, dne 13. maja 1979

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto - USTANOVITELJ LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.
IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Slavko Lupšina.
UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Milan Markelj (namestnik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer, Janez Pezelj, Jože Primc, Drago Rustja, Jože Simčič, Jožica Teppy, Ivan Zoman in Alfred Zeleznik. Tehnični urednik Priloge: Dušan Lazar. Ekonomska propaganda: Janko Saje in Marko Klinc.
IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 6 din, letna naročnina 238 din, polletna naročnina 119 din, plačljiva vnaprej - Za inozemstvo 480 din ali 25 ameriških dolarjev oz. 50 DM (oz. ustreznega druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun: 52100-620-107-32000-009-8-9.
OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 130 din, 1 cm na določeni strani 160 din, 1 cm na srednji ali zadnji strani 200 din, 1 cm na prvi strani 250 din. Vsak mali oglas do 10 besed 50 din, vsaka nadaljnja beseda 5 din - Za vse druge oglase velja do preklica cenik št. 10 od 1. 1. 1979 - Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.
TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-603-30624 - Naslov uredništva: 68001 Novo mesto, Ulica talcev 2, p.p. 33, telefon (068) 23-606 - Naslov uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3, p.p. 33, telefon (068) 23-611. - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo - Časopisni stavek, filmi in prelomi: CZP Dolenjski list, Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše mame in babice

MARIJE THORŽEVSKIJ

se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v času bolezni obiskovali, ji lajšali bolečine in ji vivali upanje v ozdravitev, ki ni bila mogoča. Iskrena hvala vsem, ki ste v težkih trenutkih sočustvovali z nami, ji darovali cvetje in jo spremlili na zadnji poti, hvala pevcem in govornici za poslovilne besede. Življenje teče dalje, nam pa ostaja spomin, poln spoštovanja in zahvale naši ljubljani mami in babici za vse, kar nam je v življenju dala.

Thorževskijevi

ZAHVALA

Po kratki in težki bolezni nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

MARTIN KOLENC

iz Kristanove 24, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Hvala lepa zdravstvenemu osebju internega oddelka splošne bolnice Novo mesto. Posebno se zahvaljujemo organizacijam sindikalni podružnici TOZD Gozdarstvo Straža, ZZB NOV - OOS UVJ Novo mesto, PPM Novo mesto, godbi, pevcem ter govornikom za tolažilne besede ob krsti in pri odprtem grobu. Zahvaljujemo se stanovalcem bloka Kristanova 24 in sosedama Ruparjevi in Erženovi za vso pomoč.

Žalujoci: žena Angela, sin Tine, hčerka Milena z družino, sestra Micka z družino, sestra Nežka z družino ter drugo sorodstvo.

ZAHVALA

V 74. letu starosti nas je po težki bolezni zapustila naša skrbna žena, mama in stara mama

FRANČIŠKA JENIČ

iz Koroške vasi

Najlepše se zahvaljujemo sosedom in vsem, ki so nam kakorkoli pomagali, darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Lepa hvala delavcem TOZD Gozdarstva in IMV Novo mesto, ki so se v tako velikem številu poslovlili od pokojnice. Iskrena hvala proštu za ganljivo opravljeni pogrebni obred.

Žalujoci: mož Jože, hčerki Vida in Fani z družinama

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, sestre in tete

ANE KLEPEC

iz Boršta 14 pri Podzemlju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, darovali številne vence in cvetje ter pokojnico v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Še posebej smo dolžni zahvalo družinam Jaklič, Hlebec in Klepec ter duhovniku za ganljivo opravljeni pogrebni obred.

Žalujoci: mož Lojze, sestre z družinami, družini Kralj in Košir ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, tete, svakinje in prababice

ANE STARMAN

iz Sevnice

se najiskrenejše zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti, podarili cvetje in vence ter nam ustno in pisмено izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujemo sindikalnim organizacijam delovnih organizacij Stilleša, Zdravstvenega doma Sevnica in Zdravstvenega doma Senovo ter delavcem in delavkam delovnih organizacij Lisce in Jutranjke za podarjene vence, moškemu pevskeemu zboru Gasilnega društva Sevnica ter duhovniku za ganljiv nagovor in lep obred.

Vsi njeni

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, tast, dedek, sin in brat

LUDVIK DULMIN

iz Stare cerkve 8 pri Kočevju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, posebno pa sosedoma Anzeljc in Bončina, organizacijama ZZB NOV, ZSAM Kočevje, govornikom za poslovlilne besede, župniku, ter vsem, ki so darovali vence in cvetje, ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Se enkrat vsem iskrena hvala!

Žalujoci: žena Micka, hčerki Mici, Darinka z družinama, Nada z možem ter ostalo sorodstvo.

V SPOMIN

27. maja bo minilo prežalostno leto dni, odkar nas je v najlepšem cvetu mladosti mnogo prezgodaj nepričakovano v 20. letu starosti na tragični način zapustil naš nadvse ljubljeni sin in brat

FRANCI JORDAN

iz Novega mesta

Dragi naš Franci, zakaj si nas moral tako kmalu zapustiti? Živimo v globoki žalosti. Ni besed, s katerimi ti mogli izraziti, kako te pogrešamo in kakšna praznina je nastala v našem domu. Še vedno ne moremo verjeti, da te ne bo nikoli več med nami. Nepremagljive bolečine v naših srcih budijo spomine na tvoje kratko življenje. Naša žalost in bol do tebe, Franci, pa ostajata večni. Nikoli te ne bomo pozabili.

Za vedno žalostna tvoja mama, oče in sestra Mateja.

ZAHVALA

Ob preani izgubi našega dragega moža, očeta, sina, brata in strica

ALOJZIJA VIDMARJA

iz Dolenje vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem vaščanom, sorodnikom in prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč, pokojniku podarili toliko vencev in cvetja, nam izrekli sožalje in ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju internega oddelka v Novem mestu, g. župniku za lep obred, kolektivu IMV ter govorniku za poslovlilne besede ob odprtem grobu.

Žalujoci: žena Joži, sinovi Lojze, Jože, Andrej in mama, bratje Viktor, Jože, sestre Anica, Marija, Cvetka in Martina z družinami ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

V 70. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil naš dragi in skrbni mož, oče, stari oče in brat

JANEZ PANJAN

iz Podloga 8 pri Dragatušu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in spremili pokojnika v tako velikem številu. Hvala govornikom Evgenu Cestniku in Jožetu Matkoviču, članom ZB KS Dragatuš, pevcem iz Dragatuša in duhovniku za opravljeni obred. Hvala tudi vaščanom za nesebično pomoč in vsem, ki ste darovali vence in cvetje.

Žalujoci: žena Tinka, hčerka Fanika z možem Slavkom, vnuki Majda, Stane, Sonja, sestri Angela in Kristina z družinama

ZAHVALA

Ob pre.ani in boleči izgubi našega dragega moža, očeta, sina, brata in strica

ANTONA JAKŠE

iz Boričevega 6

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam kakorkoli pomagali, izrazili sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnika v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo družinama Mervar in Gačnik, sodelavcem GG Novo mesto, učiteljem in učencem OŠ Milka Šobar-Nataša ter OŠ Bršljin, tov. Pavcu za poslovlilne besede ter župniku in kaplanu za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: žena Anica, otroci Andreja, Toni, Marjeta in Majdi, oče, brata in sestre ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

V 65. letu starosti je po hudi bolezni prenehalo biti srce naše drage žene, mame in stare mame

MARIJE GLAVAN

roj. Podoreh (Kmetove Mici) z Jame pri Dvoru

Topla in iskrena hvala vsem sorodnikom, znancem in vaščanom, ki ste nam kakorkoli pomagali, izrazili sožalje, darovali vence in cvetje ter spremili pokojno na njeni zadnji poti. Prisrčna zahvala poštvovalnemu zdravstvenemu in strežnemu osebju internega oddelka novomeške bolnišnice. Zahvala za obisk in skrb zdravniku in zdravstvenemu osebju v Žužemberku, Dragu Jordanu za pomoč v najhujšem, žužemberškem pevskem in župniku za lepo opravljeni cerkveni obred in poslovlilne besede ob odprtem grobu. Zahvaljujemo se dobrim sosedom za izredno pozornost in nego med težko boleznijo. Se enkrat vsem hvala!

Žalujoci: vsi njeni, mož Franc in otroci z družinami

Jama pri Dvoru, dne 16. maja 1979

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, brata, strica in svaka

FRANCA GOLOBA

iz Birčne vasi

se najiskrenejše zahvaljujemo vsem, ki ste nam ob težkem udarcu stali ob strani in nas tolažili. Posebno zahvalo smo dolžni Krešetovim, Lokarjevim, Hrovatovim in Junčevim, ki so nam pomagali v težkih trenutkih. Zahvaljujemo se pevskeemu zboru KUD Ruperč vrh ZSMS NK Birčna vas, delovnim kolektivom KZ Agroservis, Novoles, Krka, tovarna zdravil, Novoteks, Labod, IMV in Eli Novo mesto. Zahvala župniku iz Šmihela za opravljeni obred.

Žalujoci: žena Justina, sinovi in hčere z družinami ter ostalo sorodstvo

Birčna vas, Novo mesto, Kamnik, Tržič, Ljubljana, Kranj in Maribor

ZAHVALA

V 20. letu starosti je dne 29. aprila 1979 tragično preminil naš ljubljeni sin, brat vnuk in nečak

FRANCI POGORELEC

z Brega 1 pri Ribnici

Ob boleči izgubi našega ljubljenega sina, brata, vnuka in nečaka se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in dobrim sosedom za nesebično pomoč v najtežjih trenutkih naše bolečine. Zahvala kolektivoma „RIKO“ Ribnica in „INLES“ Ribnica, sodelavcem staršev, menzi in roletarni „INLES“, GD Dolenji Lazi, PTT Ljubljana, tovarišem v p. 4872 Otočac, OO ZSMS in vaščanom z Brega za podarjene vence in cvetje. Posebna zahvala kolektivu „RIKO“ za organizacijo godbe in pevskega zbora. Hvala za poslovlilne besede tovarišu Ivanu Štupici pred domačo hišo, tovarišu zastavniku Furlanu in Andreju Tomšiču pri odprtem grobu. Srčna hvala g. dekanu za lepo opravljeni obred. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Še enkrat hvala vsem.

Žalujoci: oče Anton, mama Francka, sestra Silva, brat Toni, sestre Dragica in Menči, ter drugo sorodstvo.

Martin Strel, študent glasbe (kitara) iz Mokronoga, bo junija v treh etapah skušal po dolgem preplavati Krko – Prisoten tudi Veljo Rogošič – Išče pokrovitelja

Valovi več kot povezujejo

Razmah elektronike sega že v vsako vas. Vedno seveda ni bilo tako. Janko Kuselj, predsednik sevniškega radiokluba, enega najuspešnejših v državi, se spominja, s kakšno rudovednostjo je kot kratkohladek med šentjanskimi izgnanci ob padcu Nemčije v njenem osrčju opazoval ameriške vojake, ki so poslušali nekakšne „škatice“. Malo več je o tranzistorjih slišal po vojni, elektronika ga je zelo zanimala, vendar je moral za mizarja v Hrastnik.

Kaj več o radiu je lahko videl kot brigadir v Parčinu. Takrat si je tudi sestavil prvi direktni sprejemnik na tri elektrone, kot so to takrat imenovali „Armada je bila takrat dobrodošla šola za marsikoga“, se spominja mladih let in težavnega pionirstva v radioamaterstvu. Očitno ga ravno te težave izkušnje še bolj spodbujajo, da mu ni žal časa ki ga prebije kot mentor radiomaterskega krožka pri sevniški osnovni šoli. „Ta čas delam na šoli že s sedmo generacijo mladih amaterjev. Lani se jih je ob razpisu prijavilo kar 64. Začenjamo s tistimi v petem razredu. Ko zapustijo šolo, so že radioamaterji.“ pravi Janko.

Dandanes si radioamater pravzaprav lahko vse potreb-

no kupi. Kuselj in njegovi tovariši vseeno v marsičem posegajo na področja, kjer je še manj znanega, z iznajdljivostjo in vztrajnostjo pa premagajo prenekatero oviro. Ena takšnih rešitev je svojska konstrukcija antene na Lisci, ki jim omogoča izredno prodornost na UKV območju. Z izvirnim načinom so za primer nevarnosti brezžično povezali gasilske sirene v občini. Tisto, kar tačas še posebno priteguje Janka in somišljenike v klubu, so možnosti za vzpostavljane zvez preko meteoritskih rojev, satelitov in Meseca. „Pri marsičem smo že gmotno prešibki, da bi se lahko lotili izdelave potrebnih naprav,“ pravi o teh načrtih.

Kako radioamaterstvo ni zgolj konjičkarstvo, potrjuje zagnanost, s katero so od lani prišli do lepega doma pri sevniškem gradu. Gradbeniki cenijo objekt na poltretji milijon dinarjev. Svoje čase pa je bila to vlažna grajska konjušnica. Janko Kuselj je najbolj vesel, ker je delo kluba doživelo tak razmah, da fantje v njem vse bolj samostojno opravljajo razne naloge. Ob letošnji podelitvi srebrnih priznanj OF na Lisci je bil med dobitniki tudi Janko Kuselj.

ALFRED ŽELEZNIK

Sevniška raketa 4 km daleč

Izstrelili 2,80 m dolgo raketo – Prešli meje raketnega modelarstva – Novi načrti

Sevniški raketarji so že večkrat dokazali, da presegajo okvire običajnega modelarstva. Sobotna izstrelitev treh raket na vojaškem poligonu je to še tembolj potrdila.

Konec minulega tedna je pri sobopleskarju Valandu v Sevnici

vzbujala posebno pozornost za amaterske razmere pravcata raketa velikanka. V dolžino je „cigara“ merila kar 2,80 metra. Pripravljena za start je tehtala 60 kg. „Klub sam takšnim nalogam ni več kos. Ta izstrelitev je plod skupnega dela našega kluba in novega kluba pri trboveljski Strojni tovarni,“ je o pripravah dejal vodja sevniških raketarjev Marjan Zidarič. Vrste natančnih sestavnih delov ne bi mogli izdelati, če pri svojem delu ne bi mogli uporabiti strojev v Trbovljah, tudi za izračune so uporabili tovarniški računalnik.

Med najpomembnejšimi značilnostmi te doslej največje sevniške klubske rakete sodi nedvomno to, da je zmogla 1.415 kilopondov potiska. Mešanje posebej sestavljene goriva je izredno nevarno delo, saj bi lahko že majhna iskrica statične elektrike povzročila eksplozijo. Raketarji so ves postopek do potankosti pretehtali, gorivo pa zmešali šele na poligonu.

Z izstrelitvijo je pod kotom 70 stopinj raketa dosegla višino 1.626 metrov, domet pa je znašal 4 km. Največja hitrost je bila 190 metrov na sekundo. Na tleh je pristala s padalom. Poleg te rakete so izstrelili še dve manjši. Pripravljajo se že na

24-letni Martin Strel iz Mokronoga se bo ob koncu letošnjega junija lotil nevsakdanjega (in ne nenevarnega) podviga. Preplavati namerava Krko od njenega izvira do zliva v Savo. Vmes bo le dvakrat počival, v Novem mestu in Kostanjevici.

Ze od nekaj je bil Martin nagnjen k težkim športom. Kot novomeški gimnazijec je bil izredno obetaven član republiške gimnastične vrste. Vendar ga je motila množica, gledalci, večkrat neobjektivni sodniki. Odločil se je za mir: teke na nekaj deset kilometrov dolge proge, vožnje s kolesom in končno je prišel v redko družbo plavalcev maratoncev.

Zanj smo prvič slišali lanskega septembra, ko je na II. plavalnem maratonu med številnimi udeleženci iz Italije, Češkoslovaške, Madžarske in Jugoslavije brez prave tehnike, trenerja in načrtovanih priprav prišel na cilj deveti. Pred tekmo so že uveljavljeni plavalci fanta, ki je prišel z Dolenjskega, gledali s pomilovanjem.

KJE SO TISTE ROŽICE? – Nekje na vrtu ali okenski polici lepo cvetijo rože, ki so jih tedaj, ko je bila v Novem mestu konferenca mest, posadili v betonske lonce pred športno dvorano pod Marofom. Lonci so zaradi svoje teže še ostali, pa tudi zemlji, ki menda ni posebne sorte, so tatovi posebne sorte prizanegli, rož pa je iz dneva v dan manj. (Foto: J. Pavlin)

DRAG PRETEP V RIBNICI

Kar lep pretep je nastal v restavraciji „Jelka“ v Ribnici 14. maja nekaj pred 18.40, ko so preizkusili svoje moči Marko Kosič, Rade Dimitrovič in Duško Mavrič. Razbili so precej gostinskega inventarja in znaša škoda več tisočakov. Pri tem „napornem“ delu so se tudi sami toliko poškodovali, da so morali iskati pomoč v zdravstvenem domu v Ribnici. Gre torej povsem očitno za „delovno nezgodo“.

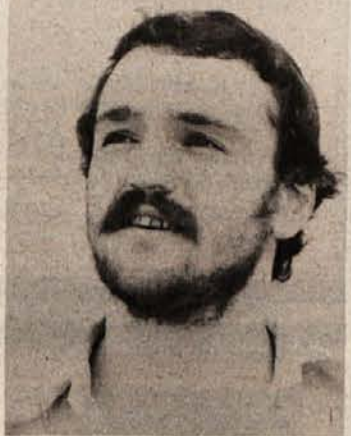
izstrelitev še večje rakete oktobra, ki naj bi merila v dolžino 4 metre, domet pa naj bi znašal 15 km.

A. ŽELEZNIK

VSE ZAHTEVNEJŠE RAKETE – Ekipa sevniškega kluba Vega in trboveljske Strojne tovarne je v soboto na vojaškem poligonu uspešno izstrelila troje raket, od katerih je ta na sliki letela 4 kilometre daleč. (Foto: Železnik)

„Ni vedno vse dober trener, izpiljena tehnika, kopico klubskega denarja,“ je s smehom dejal Martin, „za maratonsko plavanje moraš imeti v sebi nekaj več. Jaz to imam, sicer se zame ne bi začel zanimati znameniti Veljo Rogošič,“ pove z odločnimi besedami.

Maratonec Martin Strel

Martin se je v dolgih in napornih urah treninga do добра spoznal. Trdno zaupa svojim spretnim in močnim ter obnem nežnim glasbeniškim rokam, svoji volji, pravzaprav dolenjski trmoglavosti. V enem samem dnevu namreč kot za šalo prevozi s kolesom več kot 180 km, tako na primer zadnjo nedeljo, ko si je ogledoval Krko od izvira do izliva.

Sedaj redno vadi v ljubljanskem Plavalnem klubu. Dobil je trenerja. Vadi najmanj desetkrat na teden in samo na enem treningu dvigne več sto kilogramov, preteče nekaj tisoč metrov in obezno preplava najmanj

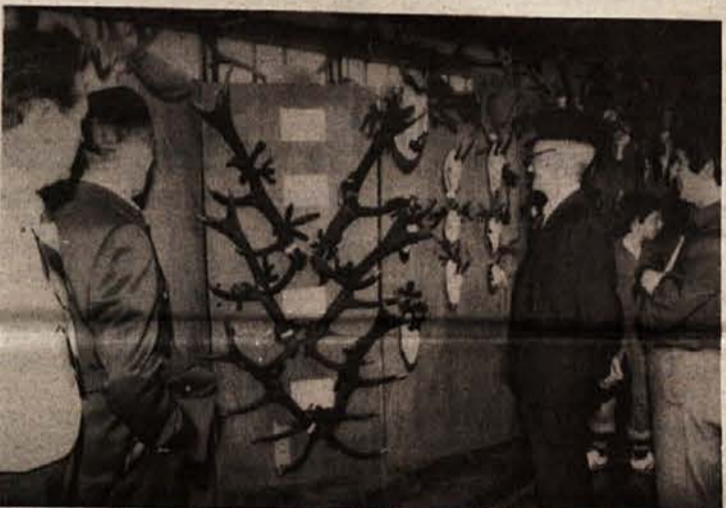
6 kilometrov. Posebej vadi še tehniško plavanje in od septembrske maratona je močno napredoval. Pripravlja se na zahtevno tekmovanje na 40 km dolgem maratonu Capri – Neapelj, kjer bodo plavali domača vsi najboljši poklicni maratoncev. V hudi konkurenci skorajda ne bo amaterjev. Da pa Rogošičeve besede v tej nekolikanj čudni samotarski družini nekaj pomenijo, je dokaz Martin. Nastopil bo v konkurenci izkušenih, premetenih in hitrih morskikh volkov, kjer ima pomembno vlogo tudi denar.

Ta čas Martin misli zgolj na Krko. Jadran je tako rekoč prijazna kopel, v Krki pa bo tako kot pod hladnim tušem. Čeprav je imela le 12 stopinj, je Strel že vadal v njej. Nazamal se je s posebno mastjo, ki jo lahko dobi v vsaki lekarni. Vendar so tube dokaj drage, Martin pa je študent.

In zastavljene naloge obetavni plavec ne bo zmogel brez denarne pomoči. Obiskal ga bo namreč tudi Veljo Rogošič s posebno ekipo. Zakaj v primeru, da bo Strel izpit, ki si ga je zastavil, opravil uspešno, bodo o njem in Krki slišali vsi maratoncev po svetu. O stotih premaganih kilometrih mrzle junijske vode bodo Rogošičevi sodelavci poročali v Egiptu, kjer ima sedež evropska plavalna maratonska zveza. Tam bodo novo in lepo maratonsko progno vnesli v register in za Krko bodo že v naslednjih dneh slišali tudi v Chicagu. Tam vodijo tako imenovano rang listo najboljših plavalcev in premaganih rek.

Tudi zato potrebuje Strel pokrovitelja. Maratonska zveza pa bo dobila novega preverjenega plavalca, maratoncev, doma iz Mokronoga.

J. PEZELJ

PONOSNE LOVSKE TROFEJE – Z mnogimi so se na razstavi v Dolenji vasi pri Ribnici postavili lovci z ribniško-kočevskega območja. Na razstavi je sodelovalo 14 lovskih družin Zveze LD Kočevje in gojivno lovišče Zitna gora, prireditelj pa je bila letos LD Velike Lašče. Razstava je bila odprta 19. in 20. maja in je požela veliko zanimanja. (Foto: France Modic)

Prva harmonika Dolenjske

Folk glasbeno društvo iz Novega mesta skrbi za del kulturne dediščine – V soboto tekme harmonikarjev

V soboto, 26. maja, bodo v novomeški Športni dvorani izbrali najboljšega harmonikarja Dolenjske za letošnje leto. Prireditev, ki naj bi postala tradicionalna, bo povezoval Toni Gašperič.

Tudi člani novomeškega „Folk glasbenega društva“, organizatorji sobotne akcije, iz dneva v dan ugotavljajo, da slovenska narodna glasba vedno bolj tone v pozabo. Zaradi tega so se odločili za akcijo, ki so ji dali ime „Prva harmonika Dolenjske“.

Na prireditvi, ki se bo začela ob 19. uri se bodo predstavili Ivan Pugelj iz Straže, Tone Filak iz Gradca, Alojz Francič iz Šmarjeških Toplic, Slavko Ogulin iz Mirne peči, Cveto Pelko iz Družinske vasi, Valentin Dolinar iz Uršnih sel, Jože Avbar iz Trebnjega ter Novomeščani Franc Bogolin, Danijel Badovinac in Marija Žefran. Drugi bodo imeli priložnost nastopiti prihodnje leto.

Prireditev bo imela tekmovalni značaj. Finančno so jo podprli KZ Krka, Pionir, Novotehna in Mercator, posebno nagrado pa bo prispevalo uredništvo Antene.

I. GRADECKI

Bo obranil naslov?

Spet speedway v Krškem

V nedeljo ob 15. uri bo na Stadionu Matije Gubca v Krškem spet zanimiva dirka v speedwayu. Dirkači se bodo pomerili v tretjem kolu republiškega prvenstva.

Sodelovali bodo tekmovalci vseh slovenskih klubov: Gornje Radgone, Gorenja – Varstroj iz Lendave, Ljubljane, TAM iz Maribora in, kajpak, domačini. Po prvih dveh dirkah v Lendavi in Mariboru vodi lanski državni prvak Stefan Kekec iz Maribora pred Vladom Kocuvanom iz Gornje Radgone. Tretje mesto je doslej v rokah Krčana Jožeta Mavsarja. Vsekakor se obetajo zanimive vožnje, kjer niso brez možnosti tudi ostali Krčani Bojan Kozmus, Jože Zibert in Krešo Omrežal, ravno tako lahko presenetita Ivan Vrbnjak in Albert Kocmut iz Radgone.

NAJBOLJŠI RIBIČI – Na fotografiji so najboljši trije člani (stoje) in mladinci (čepje), ki na tekmovalju lova rib s plovcem na Rinži uplenili skupaj sami skoraj tretjino vseh ujetih rib.

Ne plenilci, marveč gojitelji rib

Upljenjene ribe preselili čistejšo vodo – Pri članu zlate kolajna Primcu, pri mladincih pa Krivcu

154 rib je ujelo 30 ribičev kočevske ribiške družine na tekmovalju lovu rib s plovcem, ki je bilo mimo nedeljo na Rinži v Kočevju. Upljenjene ribe so preselili iz splošne, onesnaženega dela Rinže zgoraj, kjer je voda čista. To delo že četrto leto. Pokrovitelj tekmovalja je bil toz NAMA Kočevje.

Tekmovalja se je udeležilo 10 članov, ki so skupaj uplenili 10 ribo, in 16 mladincev, ki so ujeli 5 rib. Vsaka upljenjena riba je štetočko, ne glede na težo. Tako namreč izogone ribiči tudi dodatnim poškodbam rib, ki so v zvezi s tehtanjem ali merjenjem dolžine rib.

Rezultati: 1. Primc 30, 2. Knežič 21, 3. Klepac 18 itd. Pri mladincih je bil najboljši Matjaž Krivec (10 rib), 2. Miran Zajc (9), 3. Miha Bastar (7) itd. Najboljši trije v vsaki kategoriji so prejeli zlate, srebrne in bronaste medalje ter diplome.

Čudni tabornik

Pri njem našli orožje in nakradene predmete

Občani z območja Dolenjih Podpoljan so pred kratkim obvestili postajo milice v Ribnici, da se pri njihovi vasi že dalj časa zadržuje neki neznanec, ki tudi vlamlja in kraje.

Miličniki so res odkrili v bližini vasi zasilen bivač, v katerem je bilo tudi orožje. Kmalu je prišel še „stanovalec“, 28-letni Marjan Bavdež iz Javorja pri Litiji, ki si je za „kempiranje“ izbral ribniško občino, kamor se je pripeljal s taksijem. Miličniki so med preiskavo našli pri njem oziroma v bivaču orožje in več drugih predmetov, ki si jih je Marjan pridobil po načelu „malo krađeš, malo vlamljaš, pa se pošteno preživiš“. Sodišče bo zdaj nadobudnega tabornika primerno nagradilo.

Občani tega območja so praktično dokazali, kaj pomenijo besede „družbena samozadržita“. Spoznali so, da so za svojo varnost odgovorni najprej sami in da se tatov, vlomilcev in potepuhov najlažje znebe, če sodelujejo z varnostnimi organi.

J.P.

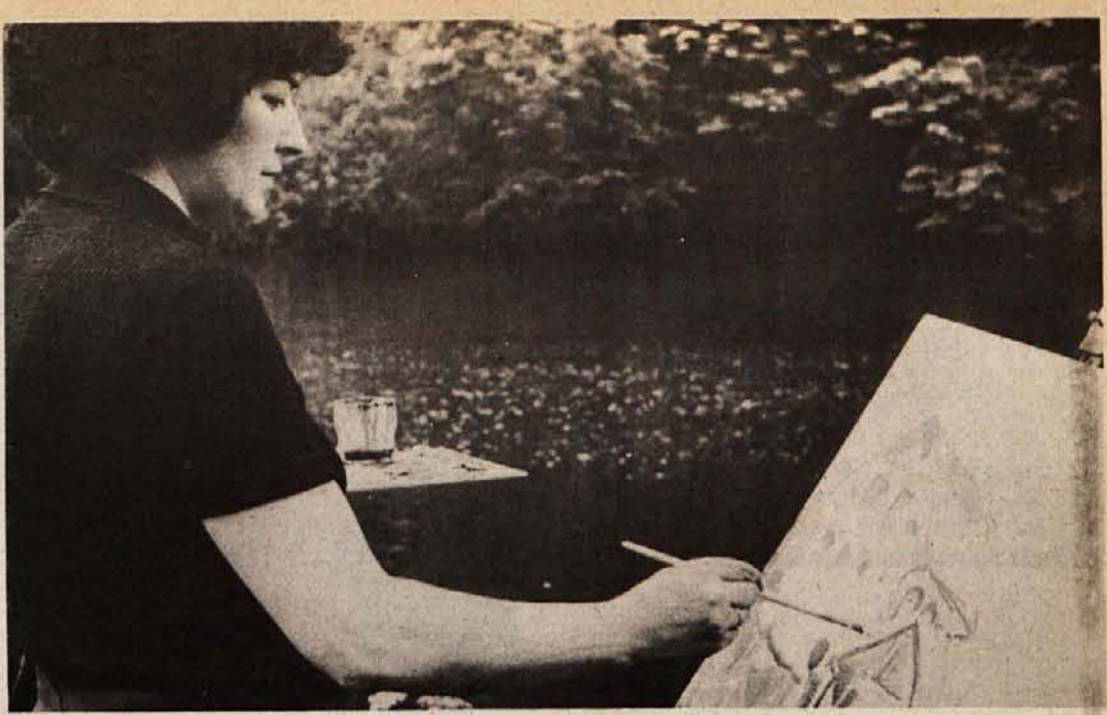
ŠMARJEŠKE NEVSAKDANJOSTI – „Marjetici z mladički“ lahko imenovali igro narave z Dežmanovega vrta v Šmarjeških Toplicah. Iz cveta velike marjetice je pognal snop manjših cvetov, kar je bilo za gospodinj Marjoto (na levi) in njene sosedice izjemno zanimivost. Pozornost vzbujajo tudi jurčki, ki, kot kaže, rastejo vse mesece v letu. Popolnoma zdravega še z dvema prijateljema je uredništvo prinesla mati Mladena Kreva. Jurčkovo družinico je našel te dni v gozdu pri Šmarjeških Toplicah.

ZASILNI PRISTANEK JADRALNEGA LETALA

21. maja malo pred 15. uro je pri vasi Breza blizu Trebnjega na njivi zasilno pristalo jadrarno letalo, s katerim je jadrar Danilo Starček, član Aerokluba Ptuj. Udeležil se je republiškega tekmovalja in ob 11.30 startal v Lescah. Namenjen je bil do Novega mesta in nazaj, pri Pluski pa je izgubil pravnji veter in se odločil za zasilni pristanek. Tik pred tem, ko bi se moralo letalo dotakniti tal, so se prelomila krila. Pilot Starček pa je imel srečo v nesreči, kajti nič se mu ni zgodilo, pač pa je gmotne škode na jadrarnem letalu za 70.000 dinarjev.

SLA PO LEPOTI

Prastara zgodba pripoveduje o nekem grškem slikarju tole: nekoč je tako realistično naslikal prozde, da so priletele lačne ptice in začele klovati sočne jagode.

Vprašanje zase je, ali tej zgodbi verjamemo ali ne, kar niti ni tako pomembno. Zgodba, ki je kljub temu prepričljiva, je bolj zanimiva zaradi nečesa drugega. Pokaže namreč, da je bil eden prvih ciljev slikarstva že od nekdaj ustvarjati podobe po živi naravi.

Skrivnostna, magičnih in drugih nerazumljivih sil prenapolnjena narava je skozi stoletja burila človeškega duha in ga nenehno izzivala. Vznemirjala in pritegovala je vse, ki so v njih bile raziskovalne in ustvarjalne žilice. Pojavi in spremembe v naravi so ostali v njihovih delih — včasih kot odkritje, včasih kot vprašanje, samo vprašanje brez odgovora.

Slikarji so se vselej odzivali na svoj način: z likovnimi upodobitvami tega, kar so doumeli in želeli trajneje zaznamovati. V sedemnajstem stoletju so se prvič načrtno zatekli k pokrajini. Nemara zato, ker so ugotovili, da je krajinska slika lahko odsev njihovih idej in čustev. Znameniti angleški krajinar John Constable (neka-ko sodobnik našega Matevža Langusa) je rad govoril, da mu je „slika druga beseda za čustvo“.

Krajinarstvo se je razvilo v posebno vejo likovne umetnosti. Slovenci imamo v njem kar precejšnje število imenitnih zastopnikov. Med njimi jih je nekaj, ki so naše male dolenjske gore list. Mnogi so do smrti ostali zvesti svoji pokrajini. Dolenjci svoji Dolenjski. „Ko pokrajino doživiš z vsem srcem, je po tebi,“ je nekoč dejal Vladimir Lamut. Neko noč ga je za vselej odnesel val Krke, tiste zelene reke, o kateri je

Kette pel, da se „ovija okrog mesta kot ljubica zvesta“. Za obema, za Lamutom in Kettejem, so ostala dela. Po Lamutu Dolenjska nima slikarja lamutovske vehemence.

Zadnja leta prihajajo na Dolenjsko slikarji od vsepovsod. V njej odkrivajo svojo oazo miru, lepote, navdihov. „Kdor se enkrat napije teh njenih barv, njene lirike, dobroščnosti njenih ljudi, tega bo Dolenjska večno žejala,“ je dejal udeleženec Dolenjske slikarske kolonije. In res je tako, pa stopi v Dolenjsko kjerkoli, skozi katera koli vrata!

Lamutovsko zaljubljenost v dolenjsko zemljo in ljudi v nekem smislu nadaljuje skupina likovnih amaterjev iz Novega mesta. Skupina prav zdaj z vso ustvarjalno zagnanostjo dokazuje, da si je upravičeno nadela ime po svojem vzorniku Lamutu.

Eno zadnjih takih dejanj je bil nedavni slikarski ektempore, ki so ga priredili člani novomeške likovne skupine, udeležili pa so se ga poleg njih še člani petih likovnih skupin iz raznih krajev Slovenije.

Tako se je 12. in 13. maja na pot ob Krki navzgor in navzdol z napetimi platni in paletami odpravilo slikat nič manj kot 28 slikarjev in slikark. V slabem dnevu in pol so ustvarili kakih osemdeset del. Najboljša je odbrala strokovna komisija pod vodstvom dr. Mirka Juterška, umetnostnega zgodovinarja in kritika, za razstavo, ki so jo drugega dne ekstempore odprli v menzi tovarne perila labod v Ločni, pokroviteljice te po pričakovanju nadvse uspešne likovne manifestacije.

Slikati na ektempore pomeni „stresti sliko iz rokava“, brez poprejšnjega študija in drugih priprav. Nekateri poklicni slikarji so v času

Dolenjske slikarske kolonije po nekaj dni porabili samo za to, da so dojeli spreminjaste utripe dolenjskega sveta. Na tem ektempore časa za tako tuhtanje ni bilo. Slikar se je moral kaj hitro odločiti, če je želel prenesti del tega utripa na papir ali platno. Nekateri so se v tej naglici ustavili pred motivi, ki bi jih sicer nikoli ne slikali. Marsikoga je poleg vsega dajala neizkušenost s pomanjkljivim znanjem. Ne smemo namreč pozabiti, da udeleženci ekstempore niso bili akademsko šolani slikarji, ampak „samo“ slikarji po notranjem klicu, ki pa jih roka in barve ne ubogajo vedno najbolj.

Kljub napornemu delu in priganjaški dirki s časom, ki je prišel nemalokrat in nemalo pri kom navzkriž z voljo in navdihom, tistim enkratnim, se je ta ektempore v srca in razpoloženje vseh ustvarjajočih zapisal kot izjemno doživetje. Doživetje Dolenjske in njenih ljudi — prijateljstva.

„Zame je to sprostitve,“ je dejala Ida Rebula iz Domžal, ko so se na razpetem platnu pojavljali prvi obrisi Rojčevega mlina z jezom in drevjem, ki si je hotelo podati „roke“ z vejami na drugi strani Krke, kjer stoji Zajčev mlin. „Človeka to tako prevzame. Morali bi se večkrat dobivati tako, vsakokrat v drugem kraju.“

Tisti lep kot nad Žužemberkom, kjer Krka šumeč poskakuje čez kaskade, se je prelival v barve na slikarskih stojalih še štirih domžalskih ekstempore. Emil Mučič, ki je bil do nedavnega miličnik, je tožil, da je kot slikar doma preveč osamljen, na takih srečanjih pa se počuti povsem kot enak med enakimi. Za Mojco Vilar je bilo nekaj najlepšega približevanje lepoti, ki jo je odkrila v motivu, in neznansko jo je imelo, da bi v akvarel prelila tudi šumenje vode.

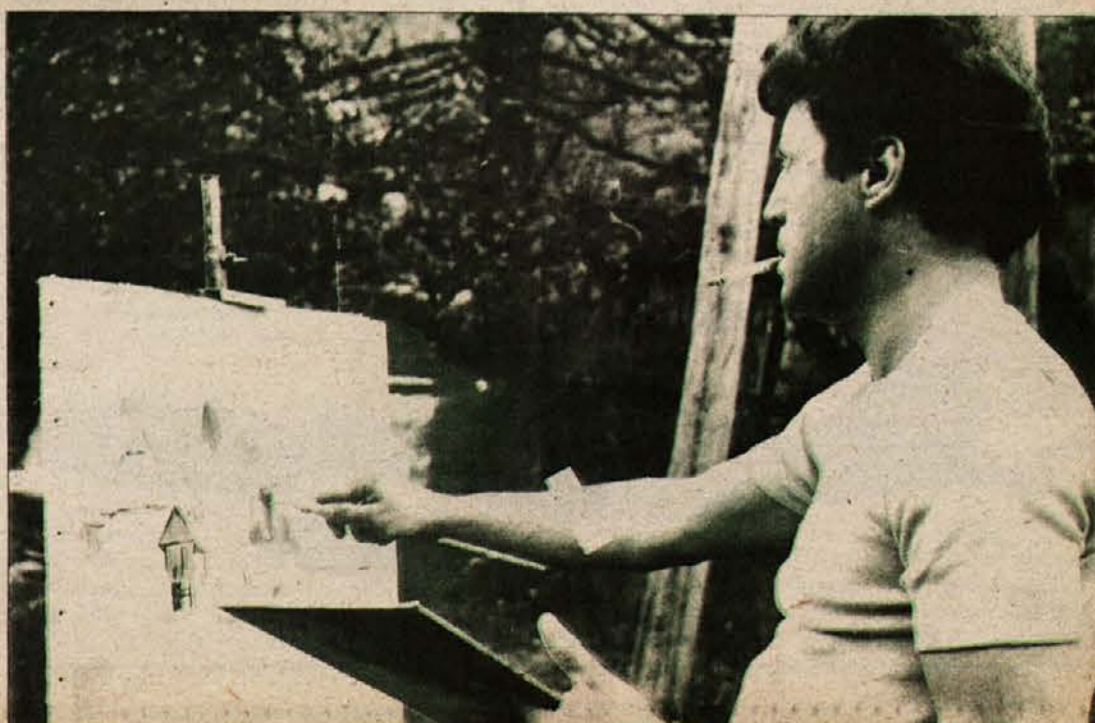
France Orehek je znan kot portretist in tudi na novomeškem ektempore ni zamudil priložnosti. „Delam tudi krajine, portrete pa imam raje,“ je dejal. Z visokega brega je motrila počasni tok Krke Brigita Horvat, a nič pravega ji ni kanilo na papir — zaradi duševne stiske.

„Večkrat sem bil na ektemporeh, ta naš, novomeški, pa mi je najbolj všeč,“ je povedal Marjan Maznik, ki je bil kot član novomeške likovne skupine eden od organizatorjev omenjenega slikarskega srečanja. „Izredno sem vesel, da se je vabilu odzvalo toliko slikarjev. Krajina, ljudje, Krka — to, mislim, jih je pritegnilo.“ Delal je skupaj z Domžalčani.

Za Božo Podrgajs je bil ektempore ideja in pol, ki „človeka prisili, da gre delat. Toni Vovko je imel kot soorganizator med drugim dolžnost, da se je službeno zahvaljeval za udeležbo, naklonjenost pokrovitelja in še za marsikaj zraven. Poskrbel je, da so si slikarji napasli oči na barvnem dokumentarcu „Ljudje ob Krki“, katerega rojstvo je tudi sam nekoliko zagrešil. Zatrdil je, da bo ektempore tradicionalna novomeška prireditve. „Letos“, je pristavil, „imamo v načrtu še tri za člane novomeške skupine: v Brežicah, Bohinju in Novem mestu. Na zadnjem mestu se bodo slikarjem pridružili tudi mladi talenti iz šol.“

To je samo nekaj izjav, misli nekaterih slikarjev. Podobno bi najbrž povedali tudi drugi, če bi jih povprašali zanje. Naj zanje govorijo njihova dela, ki bodo do konca maja na ogled v Labodu. Pravi namen pa bo ektempore dosegel, če bodo razstavljeni dela v srca obiskovalcev dahnila vsaj nekaj tiste sle po lepoti, ki so jo imeli ustvarjalci, ko so slikali Dolenjsko.

I. ZORAN

DOBER DAN, DOLENJCI

FRANC MIKEC

Za atletiko, „kraljico športov“, je na svetu navdušenih na milijone ljudi. Še posebej so jo cenili v stari Grčiji, odkar pa so se začele olimpijske igre moderne dobe, je atletika prdrla domala v vsako deželo, na vse konce sveta. Za slovensko atletiko lahko rečemo, da je v polnem razmahu, še posebno po portoroških sklepih, ko je dobila prednost ne samo v športnih društvih temveč tudi in predvsem po šolah. Lahko zapišemo, da smo Slovenci v atletiki dosegli lepe mednarodne uspehe. Vse več pa je atletov tudi na Dolenjskem. O tem in o atletiki nasploh je pripovedoval sekretar

Atletske zveze Slovenije, aktivni športnik, predvsem pa organizator in animator slovenske atletike Franc Mikec.

„V športu sem cenil in še zmerom cenim idealizem. Spominjam se časov, ko smo delali vsi bolj ali manj amatersko. Leta 1958 sem postal profesionalni sekretar takratne Okrajne zveze Partizan v Novem mestu. Nihče se ni vpraševal, koliko bo dobil za svoje delo. Delali smo iz čistega entuziazma in najbrž je prav tak način dela ohranjal našo vitalnost in mladost. Zdaj pa je precej drugače. Imamo več denarja in zato so tudi začetniki, ki niso še

ničesar pokazali ne kot trenerji in ne kot organizatorji zahtevnejši in si zaračunajo vsako uro. To ja napak in zato naš šport, ki ima sicer mnogo boljše možnosti za razvoj kakor včasih, le ne gre tako hitro naprej kakor bi lahko šel.

Šport je nekaj najlepšega. Veseli te, ko vidiš, kako mladi napredujejo. Kako dosegajo vedno večje uspehe, če marljivo vadijo in če se z njimi res strokovno dela. V atletiki delam aktivno že več kot petindvajset let in sem še posebno vesel, ko vidim, kako napreduje naša pionirska atletika. Prav po potrditvi dogovorov v Portorožu se je marsikaj spremenilo. Atletika je dobila mesto, ki ji v temeljni športni panogi pripada, zlasti v osnovnih šolah. Resda so še izjeme.

Ponekod so ljubosumni na atletiko, vendar mislim, da bodo morali slej ko prej spoznati, da se tam, kjer je razvita atletika, uspešno razvijajo tudi druge panoge. Atletika daje osnovo, to je hitrost, dober skok in moč. Znani so primeri vrhunskih športnikov, nekdanjih atletov. Poglejmo Anjo Zavadlav, državno prvakinja v slalomu. Začela je kot šprinterka v ljubljanski Olimpiji. Bila je tudi članica štafete na 4 x 100 metrov. Omenil bi lahko še mnoge druge.“

Ko se takole meniva, se Franc Mikec spominja časov, ko se je čisto po naključju pridružil športnikom na novomeškem starem stadionu.

„V družini nisem imel športnega vzornika. Oče je bil delavec. Toda od šestih otrok smo postali kar trije zagreti za šport. Ena od sester je postala mladinska državna prvakinja v telovadbi. Najmlajša, Irena, pa je bila mladinska državna prvakinja v namiznem tenisu.“

Srečno naključje je bilo tudi to, da smo imeli hišo le dobrih dvesto metrov od takratnega stadiona v Kandiji. Sprva sem se ves predal nogometu, pozneje v gimnaziji pa odbojki in košarki. V takratni gimnazijski reprezentanci sem igral z vrhunskimi novomeškimi odbojkarji. V študentskih letih se je Franc Mikec bolj zanimal za tenis in namizni tenis. Ukvarjal se je tudi s šahom. Toda vse bolj ga je vlekle v organizatorske vode. Bil je tudi aktiven, čeprav ne vrhunski tekač. Svoj pravi športni talent pa je izpričal kot organizator v takratni sekciji TVD Partizan. Že kot gimnazijec je pomagal profesorju Glonarju, ki je bil tudi njegov prvi učitelj telesne vzgoje.

In Franc Mikec nadaljuje: „Lepi so bili časi, ko smo na stadionu nabijali okroglo usnje. Imeli smo dobro ekipo in mnogi (Tomo Vindišer, Toni Majerle, Božo Vesel, Borut Kožuh) so postali kasneje dobri nogometaši. Na stadionu

ničesar imenovani tudi tenis. Začrtali smo igrašče in igrali z lesenimi loparji.“

Franc Mikec je bil pozneje tudi teniški trener. Tečaj prvega razreda je opravil na Bledu pri znanem trenerju Vilimu Harangozu. „Takrat smo imeli zelo dobro pionirsko in mladinsko teniško ekipo. Jože Turk in sestra Irena sta bila pionirska prvaka v Sloveniji, tudi drugi, Miro Berger, Majda Turk, Florjan Urh in Marjan Somrak so se visoko povzpeli v slovenskem in jugoslovanskem tenisu. Mladinska akcija MTK Novo mesto je sodila v sam vrh Jugoslavije.“

In pripoveduje naprej: „Ker nisem imel možnosti postati vrhunski tekač, sem se v Novem mestu kmalu začel ukvarjati s statistiko, ki je v atletiki izredno pomembna, zlasti v propagandi. Dopisoval sem tudi v Dolenjski list in Slovenskega poročevalca. Hotel sem postati športni novinar, zato sem se po končani gimnaziji vpisal na pravno fakulteto in jo absolvirala leta 1958.“

Postal pa sem neke vrste športni propagandist, šahovski organizator in tajnik športnih forumov v Novem mestu. Ko so mi po vrnitvi iz JLA ponudili mesto selektorja Republiške atletske zveze, sem ponudbo z veseljem sprejel. Želel sem napraviti kaj več za atletiko in še posebej za slovensko atletiko. Poklic športnega organizatorja je zanimiv, dinamičen, vedno si v stiku z mladostjo ...“

Nekaj časa je Franc Mikec delal tudi pri Vibi filmu v Ljubljani. Pri Vibi se je ukvarjal s prodajo filmov in z reklamo. „Bilo je po svoje zanimivo. Zlasti pa sem z leti spoznal, da je to jabolko le na zunaj lepo rdeče, v notranjosti pa je gnilo. Lahko trdim, da je v slovenskem filmu veliko več gnilega kakor v športu. V Vibi sem spoznal vrsto ljudi, ki jim je le do tega, da bi pokasirali čimveč milijonov. Zato sem se želel čimprej vrniti nazaj k športu. Takoj ko je bila priložnost, sem sprejel ponudbo Republiške atletske zveze in se vrnil v halo Tivoli na mesto profesionalnega sekretarja zveze.“

Mislim, da smo v atletiki na dobri poti in da bomo čez nekaj let imeli v Sloveniji kakovostno atletiko. Že zdaj imamo nekaj zelo dobrih mladih kot so Kopitar, Cujnik, Benedetičeva ... Za temi obetavnimi imeni pa stoji na desetine najmlajših talentov. Tako se dogaja v Celju, Kočevju, Brežicah, Novem mestu. To pa je tista injekcija, ki spodbuja k še večji zagnanosti.

LADISLAV LESAR

VOJAŠKI KOTIČEK

usmerjanje AWACS, ki ga izdeluje znana ameriška firma Boeing. Gre za to, kdo naj izdeluje nove sisteme protizračne obrambe, ki bodo tovarnarjem prinašali velike dobičke. Spet so se torej spopadli interesi ameriškega in zahodnoevropskega vojaško industrijskega kompleksa. Tako na primer naj bi Anglija že zavrnila ameriški sistem in začela izdelovati svojega.

Kaj je pravzaprav sistem AWACS? V njegovem sklopu je 27 do 34 letal boeing E-3 A, ki so izdelana na bazi navadnega potniškega letala boeing 707-320 V. Vsako tako letalo ima močno radiolokacijsko postajo, računalniški kompleks s sistemom za odkrivanje ciljev, opremo za navigacijo in zveze ter naprave za razpoznavanje.

Zunanji videz letala je spremenjen zaradi aerodinamične gobaste antene premera 9 metrov. Novo letalo ima tudi močnejše motorje in sistem, preko katerega ga lahko oskrbujejo z gorivom kar v zraku. Ker potrebujejo vgrajene naprave veliko električne energije, so štirikrat povečali tudi moč električnih generatorjev.

Vzletna teža letala je okoli 150 ton, v zraku lahko nepretrgoma ostane skoraj 12 ur, ne upoštevajoč naknadno preskrbo z gorivom.

Vse kaže, da bo boeing E-3 A eno najdražjih letal na svetu. Zaradi sila zahtevne elektronske opreme, ki je bo v enem letalu nekaj ton, bo stal boeing z značilno gobasto anteno okoli 150 milijonov dolarjev, ves program pa več kot 2,7 milijarde dolarjev.

Zakaj je sistem AWACS sploh potreben? Ob tem omenjajo strokovnjaki predvsem tri dejavnike. Zaradi novih letal, ki se do ciljev lahko prebijajo s poletom na majhnih višinah, je potreben radiolokacijski sistem, ki bi ta letala odkrival „od zgoraj“ in jih spremljal tudi z

velikih razdalj. Drugi razlog je, da sredstva protizračne obrambe niso sposobne usmerjati prestreznikov v radiju njihovega dosega. In še tretji razlog: v primeru vojne so kopenske radiolokacijske postaje bolj kot zračne dovzetne za nasprotnikove napade.

AWACS naj bi potemtakem postal sestavni del novega sistema protiletalske obrambe ZDA, vseboval naj bi tudi radiolokacijske postaje, ki bi odkrivala nasprotnikove bombnike tudi onstran obzorja, poleg tega pa naj bi imel sistem „ob boku“ še izpopolnjenih prestreznikov tipa F-15 ter omrežje umetnih satelitov za zgodnje opozarjanje.

Letalo E-3 A naj bi po zamisli izumiteljev sistema AWACS patroljiralo kakih 300 kilometrov za frontno črto in opazovalo, kaj se dogaja v zraku do 80 km onstran fronte. Letalo naj bi na višini 9000 metrov, pri čemer bi njegova radiolokacijska postaja odkrivala nizko leteča nasprotnikova letala na razdaljah do 320, letala na večjih višinah pa na razdaljah do 450 km ter usmerjala proti njim svoje prestreznike. Trdijo, da lahko vsako letalo sistema AWACS hkrati odkrije do 600 ciljev, proti 15 od teh pa

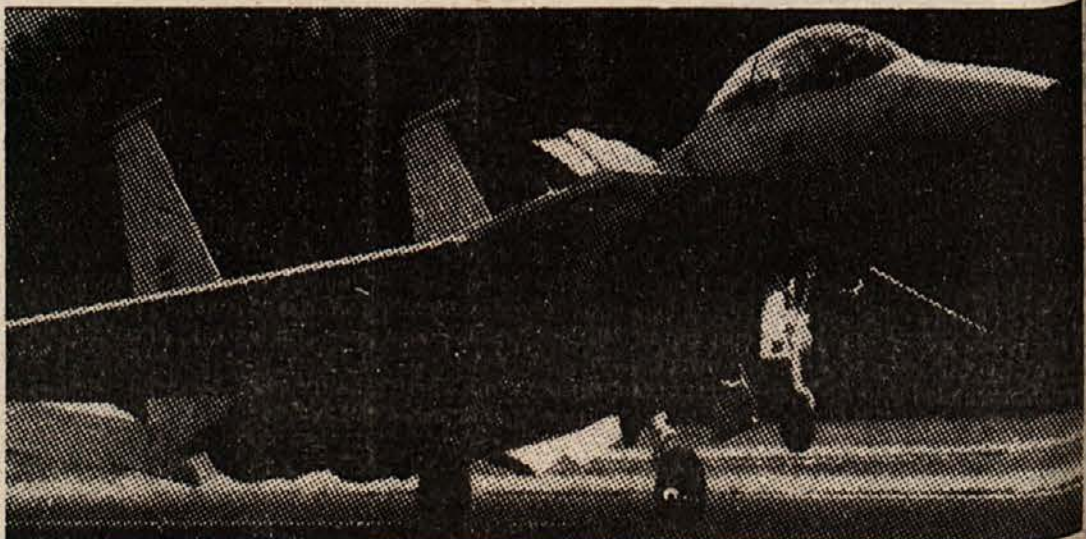
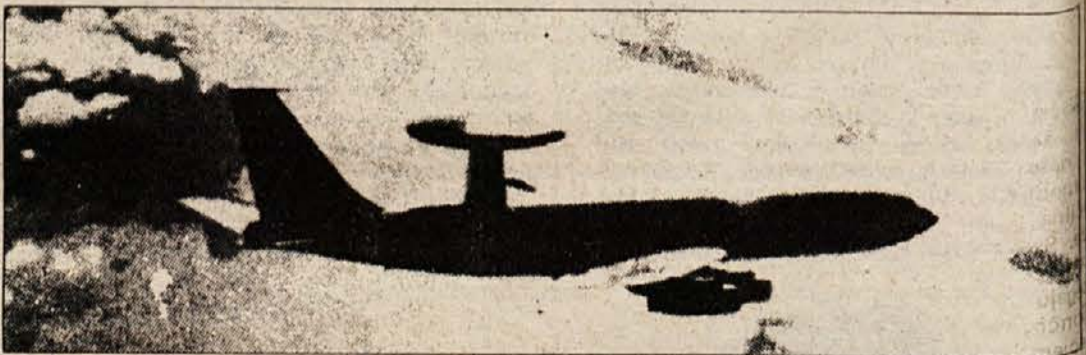
lahko navaja tudi prestrezalna sredstva. Strokovnjaki menijo, da je sistem AWACS enako vreden, kot če bi podvojil število svojih prestreznikov, kajti s sistemom bo mogoče kontrolirati in prestrezati večje število nasprotnikovih letal, zagotovljeno pa bo tudi zanesljivejša prestrežanje.

Vsak „leteči radar“ bo deloval približno takole: centralni elektronski računalnik ki lahko opravi 750 operacij na sekundo, bo obdeloval informacije, ki bodo prihajale z vseh opazovalnih točk, predvsem pa iz radiolokacijske postaje. Ta postaja bo dajala koordinate, oddaljenost, kot do odkritega cilja in tudi njegovo hitrost. Elektronski računalnik pa bo poskrbel vse potrebne elemente za spremljanje ciljev in usmerjanje napadnih sredstev nanje. Računalnik bo ocenil tudi nevarnost, ki grozi od napadalčevih sil. Rezultati teh izsledkov bodo prikazani na zaslonih v obliki črk, števil ali slik.

Sredstva za zveze naj bi zagotovila povezavo z letali v zraku, z bojnimi enotami na tleh in s kopenskimi usmerjevalnimi točkami. V te namene ima letalo boeing E-3 A sedem radijskih postaj.

LETEČI RADARJI

V štabu natovskih strategov se že več kot dve leti pripravljajo o opremljanju severnoatlantskega bloka s sistemom za zgodnje opozarjanje in

NESLAVNA GORA TISOČIH TON

Nobena modrost ni za vse čase, nekatere ried udakimi pa je življenje že docela pohodilo. Če naši stari očetje še pametno kimali ob izreku, a čez sedem let vse prav pride, in marljivo pravljali stvari na podstrešja, pa današnjim generacijam se na kraj pameti ne pade, da bi kakšna grobnarija čez čas lahko prišla prav. Potrošniška niselnost je pošteno zaorala v navade in način življenja naših ljudi. Uporabi in odvzeli Kdor bi danes umival in hranil plastične vrečke, kot so jih nekateri pred desetimi leti, ne bi ušel sumljivemu nepetanju, češ da mu v glavi koleščki ne teko po ustaljenem redu.

nihče pomislil. Lepše ko smo živeli, se pravi, več ko smo trošili, večji glavobol so začele povzročati smeti. Njihov kup je rasel tako rekoč iz dneva v dan. Leta 1975 smo Slovenci „pridelali“ že pol milijona ton komunalnih odpadkov. To silovito goro smeti je bilo treba nekam dati. In so jo. Nekaj so je zvozili na mestna smetišča, kjer so jih pač imeli, nekaj je je odromalo po rekah in potokih, nekaj je požrlo grmovje, precej smeti pa si je pridobilo prostor pod soncem ob vaseh, po zapuščenih kamnolomih, peskovnikih, v vrtačah. Poleg rednih urejenih odlagališč odpadkov so nastala številna divja odlagališča. Na desetisoče „znamenj boljšega življenja“ je v na njivah in travnikih. Odlagališče ima vsaka slovenska vas.

A kakšna odlagališča so to? Večji kraji imajo v svoji bližini več metrov visoke kuje odpadkov, na katerih prihaja do samovžiga, smradni dim pa se vrača v naselja. V Žabjaku pri Novem mestu dan za dnevom vstaja modrikast dim v opuščeni gramoznici pri Dobovi kar naprej tli gora, katero sproti večajo odpadki iz Brežic, pri Straži, nedaleč od Novega mesta, se suklja dim s smetišča, poleg katerega stoji tabla z napisom, da je odlaganje odpadkov prepovedano. Pri Vranovičih se smrade smeti Črnomlja, Metličani pa vohajo smrad svojih odpadkov z odlagališča v neposredni bližini mesta. V Trebnjem na mestno odlagališče ne odvažajo samo komunalnih odpadkov, ampak tudi industrijske odpadke iz Novolesove tovarne akrilnega stekla, Donta in iz Trima; večina teh odpadkov je nerazpadnih. Odlagališče je nevarno predvsem zaradi številnih samovžigov, še bolj pa zaradi možnih eksplozij, ki lahko nastanejo pri kemičnih reakcijah med odpadki.

Vendar smrad in lepotno skaženo okolje nista vse. Odlagališča odpadkov so žarišča globljega onesnaževanja. Nekatera med njimi, kot je npr. odlagališče v Dobovi, leže nad zalogami podtalne pitne vode. Ker je med slovenskimi odpadki kar 4 odstotke plastike, v nekaterih plastikah pa se nahaja tudi strupena kemična snov PVC, poleg nje pa je v odpadkih tudi nekaj odpadnih olj, ostankov sintetičnih barvil, kemičnih sredstev za zatiranje škodljivcev in drugih nevarnih snovi, ni treba posebne bistroumnosti za ugotovitev, v kakšni nevarnosti so ljudje, ki vodo iz podtalnic uporabljajo za kuhanje in pitje. Dovolj je, da strupene snovi iz odlagališč prodrejo do talnice.

Večji del Dolenjske leži na kraških tleh, ki so zelo prepustna. Škodljive snovi s površja lažje prodirajo v tla in nevarnost, da pridejo do pitne vode, iz katere zajemajo večja naselja, je toliko večja.

Nič manj ne ogroža zdravja pisani živalski svet, ki se zbira ob smetiščih. Podgane in drugi

glodalci, prenašalci nalezljivih bolezni, imajo v smetiščih rajske dežele. Z divjih in začasnih odlagališč prenašajo bolezenske klice tudi druge živali, od divjadi do potepuških domačih živali.

Na videz nedolžne in zgolj estetsko nadležne smeti so torej stvar, o kateri se splača premišljati z vso resnostjo. Ne nazadnje k temu zavezuje tudi zakon o ravnanju z odpadki, ki ga je lani sprejela republiška skupščina.

Na zadnjem republiškem posvetovanju o varstvu okolja, ki je bilo v Novem mestu, so predstavniki dolenjskih občin med viri onesnaževanja naštevati tudi smeti. Ni večjega kraja, ki bi mu odpadki ne čepeli za vratom in ga silili k ukrepanju. V srednjeročnem programu občin so vnesli urejevanje smetišč in odlagališč, vendar pa je treba kar takoj zapisati, da urejeno smetišče ni tisto odlagališče, kjer se smeti le navaža. Mnoge krajevne skupnosti tako ustvarjajo lastne deponije, ki so ne samo nezakonite, ampak prav nič ne rešujejo.

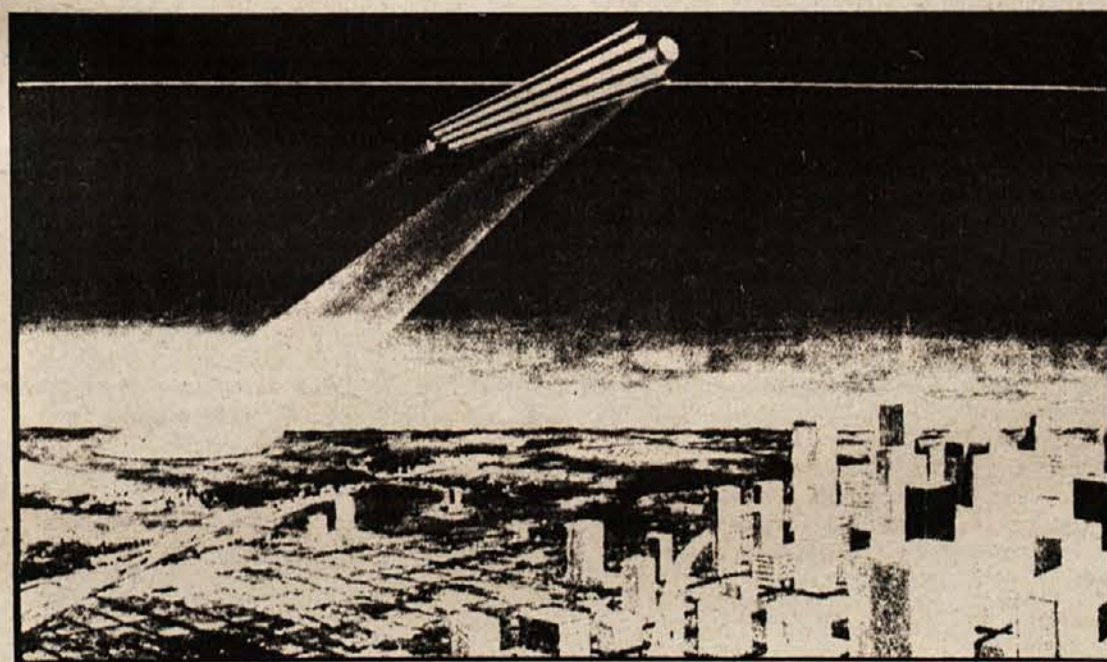
Novo mesto ima v načrtu prvo zares urejeno odlagališče komunalnih odpadkov. Nedaleč od Brusnic se bodo zbirale smeti na terenu, ki ne dopušča prodiranja pod zemljo, hkrati pa se bodo odpadki sproti zagrinjali z zemljo.

Povsem nov veter pa obetajo v ravnanju s smetmi napor, da bi odpadki postali koristna surovina druge vrste. V svetu niso nič novega kurišča smeti, ki poganjajo parne turbine manjših elektrarn. A še preden smeti zakurijo, jih sortirajo in star papir, kovine in druge še uporabne snovi izločijo. Lep primer koristne uporabe odpadkov imamo v KS Šentrupert, kjer je Kolinška z Mirne uredila odlagališče za krompirjeve olupke. Sčasoma bodo nekdanji nadležni in smrdeči olupki, ob katere so se spotikali prebivalci in inšpektorji, koristno organsko gnojilo.

Morda bo spet prišel čas, ko bomo mislili po starem in bo držalo, da čez sedem let vse prav pride.

M. MARKELJ

ELEKTRIČNI DALJNOVOD SONCE-ZEMLJA?

Človeštvo se bo v sorazmerno kratkem času znašlo zaradi pomanjkanja energije v hudih škripcih, naše začasno uvajanje parnih in neparnih avtomobilskih števil je samo drobna, vendar značilna kapljica na jezu svetovne energetske krize. Svet zre danes na znanstvenike, ki naj bi začeli uporabljati nove energetske vire. Učenjaki prisegajo predvsem na sončno energijo.

Sončne energije doslej človeštvo ni uporabljalo v večjem obsegu. Predvsem zato, ker je spreminjanje sončne energije v električno sorazmerno drago. Glede na to, da so čedalje dražji tudi drugi energetski viri in da jih je čedalje manj, tudi dražja sončna energija ne sme biti trajna ovira za njeno izkoriščanje.

To pa praktično pomeni, da je treba vprašanje, ali bodo uporabljali sončno energijo, spremeniti v vprašanje, kdaj jo bodo začeli uporabljati.

S tem problemom se še posebno podrobno ukvarja ameriška vesoljska družba NASA, ki proučuje, kako uresničiti zbiranje sončne energije v velikanskih kolektorjih, nameščenih v vesolju. Vprašanje je tudi, kako bi potem to energijo v obliki električne dostavljali na Zemljo.

Projekt je zasnovan na kolektorju, ki bi bil dolg 25 in širok 5 kilometrov, lebdel naj bi 36.000 kilometrov nad Zemljo. Sistem zaradi tega ne bi bil odvisen od dneva, noči in vremenskih razmer, nobenih težav ne bi imel tudi z gravitacijo.

Kolektor bi noč in dan sprejemal sončno energijo. In to v do 15-krat večjih količinah kot

bi jo lahko v enakem času in z enako velikim zbiralnikom lahko zbrali na Zemljini površini. Ko bodo začeli zbirati sončno energijo z vesoljskimi kolektorji ter jo pošiljati na Zemljo, bodo antene, ki bodo prestrezale te „pošiljke“ oziroma mikrovalovne snope, lahko postavljali v neposredni bližini mest ali objektov, ki bodo uporabljali energijo. Prenašanje energije bo lahko teklo podnevi in ponoči ter ob vsakem vremenu.

Če gledamo na problem samo s teoretične plati, nas rešitev zadovoljuje, saj ima v primerjavi z drugimi energetskimi viri vrsto prednosti. Ovire so predvsem tehnološke narave, da bi postal sistem gospodaren, je potrebna še prenekatera tehnološka rešitev. Najprej je treba izdelati ustrezne sončne celice in antene; morale bi biti učinkovite, lahke in poceni. Poleg tega je treba temeljiteje preučiti način dostavljanja tolikšnih količin enerigije na Zemljo, in to v obliki mikro-

valovnih snopov. Ni še povsem rešeno tudi vprašanje, kako bodo v vesolju zgradili te velike kolektorje, kako bo z dovozom ljudi „na gradbišče“. Tu gre pravzaprav bolj za vprašanje, kako poceniti pošiljanje materiala in ljudi v vesolje.

Kljub vsem težavam pa v NASA menijo, da so vsi trdi orehi prehodnega pomena in da jih bo z nadaljnjim tehničnim napredkom sorazmerno lahko streti.

Sodobna tehnologija, računajoč predvsem na možne izboljšave in načrtovani napredek, je torej sposobna uresničiti projekt, po katerem bi sončno energijo prek vesoljskih zbiralnikov pošiljali na Zemljo v obliki električne energije. Taka vesoljska električna centrala naj bi imela moč 10.000 MW, njen zbiralnik naj bi imel površino do 180 kvadratnih kilometrov. Vesoljska centrala naj bi bila težka od 50.000 do 100.000 ton. Izračunali so tudi že ceno tako pridobljene kilovatne ure: stala naj bi od 6 do 20 par.

Stroški za tako centralo so odvisni predvsem od velikosti sončnih celic in načina njihovega prevoza v vesolje. Glede dostavljanja energije na Zemljo ne vidijo posebnih težav, menijo pa, da bo treba vprašanje podrobneje preučiti z ekološkega stališča.

Uporabljali naj bi celice iz silicija; te bodo sončne žarke prestrazale, jih spreminjale v mikrovalove in pošiljale na Zemljo. V ta namen naj bi imela centrala na vsakem koncu po eno anteno. Antene na Zemlji pa naj bi mikrovalovne snope loville in sprejeto energijo posredovale napravam, ki bi jo spreminjale v električno. Tok bo izmeničen.

Zelo pomembno je predvsem vprašanje, kako zmanjšati stroške za izdelavo sončnih celic. Prve celice, ki so jih začeli uporabljati pred nekako desetimi leti, so stale po 500 dolarjev na kilovat. Menijo pa, da bodo do leta 2000 dosegli precejšnje pocenitev, od 100 do 300 dolarjev na kilovat. Zdaj računajo predvsem na sončne celice iz silicija. Z njimi imajo največ izkušenj. Menijo pa, da bi bile celice lahko tudi iz drugih materialov, kar bi proizvodnjo pocenilo za 40 odstotkov.

Do omenjenih in drugih ugotovitev so prišli s proučevanji v inštitutih in laboratorijih. Teorija pa ne zadostuje. Zato naj bi NASA v kratkem ugotovitve preskusila v vesolju. Ključ do vesolja je tako imenovani „vesoljski taksi“, ki pa je tako rekoč še v planicah. „Vesoljski taksi in njegovi potomci“ naj bi v vesolje tvorili ljudi in material za sončne energetske centrale.

V prvi fazi bodo v vesolju na manjši višini postavili sončne celice ali antene z močjo okoli 500 kilovatov. Drugi korak bo močnejša centrala (do 10 megavatov), na tretji stopnici pa naj bi usklajevali delovanje velenjske centrale z napravami na Zemlji. Tretja etapa naj bi bila že čez 10 let.

Če bo takrat vse teklo po načrtih, bodo inženirji NASA delo nadaljevali in v vesolju zgradili prototip 1000-megavatne centrale. Tudi ta še ne bo dokončna rešitev, projekt NASA bo zaključen šele s postavitvijo sistema 10-gigavatnih central. To naj bi se zgodilo leta 2000.

dolenjski uhaja turistični dinar

Jože Novak

Tone Bučar

Franc Cerar

Antonija Brunskole

PRVE LASTOVKE — Na Otočcu je gostov vse več. Prevladujejo izletniki, ki se v dolenjskem turističnem biseru najpogosteje ustavijo za en dan. Tudi te bodo poskušali obdržati z organizirano zabavo, zlasti s plesi, kajti njihov orkester bo kmalu igral vsak večer.

IZGUBE ZAVOLJO ZAMUD — V jeseni so najbrž o novi sezoni najpogosteje razmišljali v Čateških Toplicah. Upali so, da bodo že v začetku maja svoje goste presenetili z novimi sodobnimi sobami, športnimi igrišči, pokritim bazenom, urejenim parkom in boljšo postrežbo. Namesto tega čaka obiskovalce veliko gradbišče.

TURIZEM PO BELOKRANJSKO — Kaže, da bodo metliško kopalnišče še lep čas krasile regratove lučke, zakaj belokranjski turistični delavci so najbrž prepričani, da si udobja naveličani gost želi le svež zrak, čisto reko, lep travnik in prijazno besedo.

Turizem že dolgo časa ni več pustolovsko potovanje v neznano. Postaja pomembna gospodarska panoga, kjer tudi Jugoslavija nekaj šteje, saj dobi od turistov okoli milijardo dolarjev na leto. Razumljivo je, da si prizadevamo, da bi bil izkupiček še večji. Zato mu posvečamo veliko pozornosti, posebno kritično pa pogledamo nanj ob koncu sezone, ko vedno znova sklenemo, da bo prihodnja sezona uspešnejša. Običajno na lep zastavljene sklepe „pozabimo“. Zbodejo nas tik pred sezono.

In kako je ta čas na Dolenjskem? Njegov prid še vedno govori dve dejstvi: turistično je še vedno dokaj neizrabljena in nezasičena, ob tem pa čezno potekajo važne poti proti Bližnjemu vzhodu, zahodni turisti pa so tudi preko slikovite in zelene Dolenjske našli pot proti morju. Še bolj kot njena slikovitost ji govorijo v prid številni izviri termalne vode, veliko naravnih, zgodovinskih in kulturnih zakladov itd. Do konca petdesetih let je bila turistično nedotaknjena, z novo custo pa je svetu na široko odprla vrata.

Nemalo zaslug za vse večji prodor tujcev so v prvih letih imeli zagnani amaterski turistični delavci, povezani v Dolenjsko turistično zvezo. Njen dolgoletni tajnik Niko Pavlič je ob pogovoru ugotovil, da je Dolenjska turistično izredno zanimiva, da pa od te gospodarske panoge dobi odločno premalo dohodka. V zadnjih letih je turizem v porastu. Vse več je nočitev, gostinskih lokalov in turistično urejenih objektov. „Vendar tako kot marsikje drugod tudi pri nas čutimo veliko pomanjkanje povezovanja gostinskih in

POZABLJENA MOTELSKA POSTELJA

Medtem ko v toplicah domala vse pomenijo le stacionirani gostje, je v Motelu na Čatežu obratno. Vodja recepcije Ana Šekoranja je povedala, da pričakujejo letos okoli 10 odstotkov več tujih gostov. Lani je pri njih prenočevalo 14.000 domačih in nekaj več kot 5.000 tujih. Receptor-ka je dodala, da poskušajo pri njih ustreči vsaki želji, tako na primer ponudijo gostu, ki se zaustavi le za pol ure, tudi kopalnico. Zanj mora odšteti 30 dinarjev. Sicer pa se na prihajajočo sezono niso posebno pripravljali.

Če je med našim turističnim okrasjem kaj bisero, potem je Kostanjevica zanesljivo med njimi. S tako široko ponudbo turistično zanimivih ustanov in zanimivosti se lahko pohvali le malokateri kraj ne samo na Dolenjskem, tudi drugje. Tu je domala slavna Forma viva, Galerija Božidarja Jakca, tu so še druga likovna razstavišča. Potem je tu Kostanjeviška jama in Kostanjevica sama. Pred leti so imeli zelo delavno turistično društvo, ki zdaj peša. Menda so na občnem zboru, ki je bil te dni, že določili naloge za prihodnost. Vendar sami ne morejo rešiti glavnega problema, ki jih tare. Čeprav lahko prenočijo 120 gostov v zasebnih sobah (ne brez napora), bi nujno potrebovali več, ali bolje rečeno, hotelske postelje. Čeravno je Kostanjevica z Dolenjskim kulturnim festivalom veliko dosegla na kulturnem področju, hkrati z njim pa tudi na turističnem, v njej po vojni ni bila pridobljena niti ena hotelska postelja.

V bivšem cistercijskem samostanu, ki je zdaj skupaj z dvorišči in notranjimi prostori spremljen v veliko razstavišče slovenskega pomena, se je sezona začela 17. marca. „Obisk je zelo padel, saj je bilo letos le 3.000 gostov, lani ob istem času pa 12.000,“ je povedal Lojze Mlakar, ki na vzhodu prodaja vstopnice za v galerijo. Sicer so pri njem na voljo tudi prospekti, razglednice ipd., med njimi tudi informacije, ki so jih imeli le v hrvaščini.

Dolenjske Toplice, za katere se je še pred nekaj leti zdelo, da bodo v turističnem pogledu propadle, doživljajo razcvet, kakršnega verjetno niti največji optimisti niso pričakovali.

Že takoj ob prihodu gost lahko opazi, da so se v tem kraju lepo začeli pripravljati na sezono. Ulice so snažne, parki lepo urejeni in polni rož, večina hiš ob glavni cesti je prebeljena. Tudi gostje so zadovoljni. Franc Cerar iz Moravč, vojni invalid, se je zdravil v številnih zdraviliščih. Takole pravi: „Na Dolenjsko sem prišel, ker sem slišal, da je tu strežno osebo vljudno. In res je. Marsikje sem moral na kosilo čakati po celo uro, tu pa ga dobim takoj, ko sedem. Na mizi me ponavadi pričaka vabilo za popoldanske izlete“. Tone Bučar, ki pripravlja in vodi izlete, je povedal, da so gostje zelo navdušeni nad njimi. Ponavadi obiščejo Kostanjevico, Pleterje, Šmarješke Toplice, Otočec, zidanico na Trški gori itd. Za izlet morajo „pacienti“ plačati 50 din.

OTOČEC POGREŠA AVTOKAMP

„Krkina“ predstavnik Slavko Plavc in Jože Lampret sta dejala, da so na turistično sezono dobro pripravljene. Dogovore so v glavnem že izpolnili. Najprej so poskrbeli za lepo okolico svojih objektov, sestali so se z dobavitelji hrane — tako se pri njih ne bi smelo zgoditi, da bi sredi sezone na primer zmanjkalo mesa — razmišljali so o zabavnih prireditvah in se pogovorili z redkimi lastniki turističnih sob. Prav tako niso pozabili na najvažnejše: propagando. Pri njih že več kot pet let skrbijo za vzorne prospekte, ki jih je moč dobiti v vseh turističnih agencijah, razmišljajo pa tudi, da bi jih poslali na bencinske črpalke, mejne prehode itd. V tozdu Zdravilišča skrbijo za dobro zdravstveno službo, v Šmarjeških Toplicah pa že lep čas uspešno dela tudi nevropsihiater. Na Otočcu, ki močno pogreša velik sodoben avtokamp, še naprej računajo predvsem na tranzitne turiste, v jeseni pa se bodo lotili novih gradenj. V načrtu imajo celo bazen s termalno vodo, več teniških igrišč, površin za košarko in odbojko, telovadnico, nekakšen bar itd.

Oba govornika sta ugotovila, da je rak dolenjskega turizma pomanjkaje prostorov. Turisti marsikje sploh niso zainteresirani za goste, zakaj v eni postelji trije ne morejo spati. Dodala sta, da smo pri nas v zamudi pri ustanovitvi poslovne skupnosti za turizem. Ta bi poleg tipično dolenjskih občin zajemala še Belo krajino in Zasavje. Prav tako bi morali prisluhniti željam turistov v zasebnih sobah. Še največ jih imajo v Dolenjskih Toplicah, okoli 200. Tudi gostinski obrati zasavskih turistov so večji del neprimerni. Z njimi v glavnem upravljajo ljudje, ki so si pridobili kvalifikacije v tečajih in so pri delu še precej nerodni.

PORAZNO V METLIKI

Bržkone se na belokranjski strani turist najpogosteje ustavi pri Badovincu. Če ga spregleda, zagotovo parkira pred gostilno na Hrastu.

„Zaenkrat nismo imeli veliko gostov,“ je dejal Brunskoletova.

„Pozna se tudi, da vozniki spoštujejo omejitve na cestah. Tudi letos bomo gostom nudili domaćo hrano, sobe in seveda informacije. Z belokranjskim družbenim sektorjem nismo povezani, menim pa, da je to prej slabo kot dobro.“

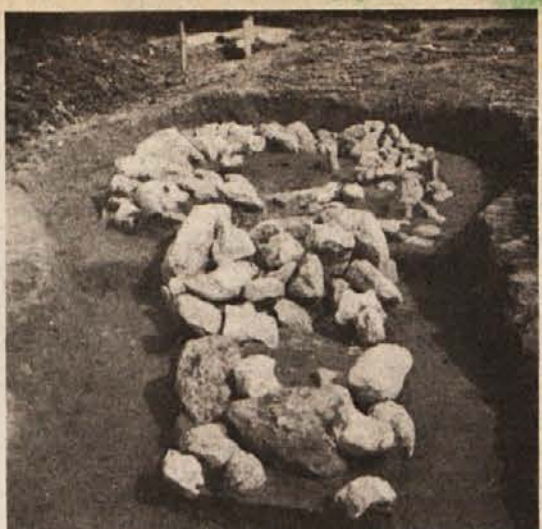
V Metliki, mestu, ki je včasih slovelo kot lep urejeno, o turistični sezoni še ne razmišljajo. Mesto je prašno, hiše ob glavni cesti pustile kopalnišče povsem zanemarjeno, oskrba v mestu tudi za domače skromna. Kaže, da na oni strani Gorjancev še vedno menijo, da je za turizem dovolj, če gostu pokažeš lepega, v belo oblečena Belokranjca. Turist, ki bi hotel priti na primorje na Vinomer, se brez težav izgubil pri Karlovcu. Jože Novak pravi: „Vtis imam, da je bilo včasih bolje. Danes, na primer, turist, ki je rad lovil ribe, ne ve, kje bo dobil dovolilnico.“

V Črnomlju smo se pogovarjali z Niko Viktorovskim, predstavnikom tozda Gostinstva Bela krajina (DO Golf turist, Ljubljana). Dejal je, da pride največ turistov k njim v jeseni, v časih trgatve. Takrat bi pri njih potrebovali najmanj enkrat toliko postelj, kot jih imajo. Kaže pa, da bodo v Beli krajini bolj malo zidali. Sami so prešibki, da bi se lotili večjih investicij. V letošnjo sezono se niso posebej pripravljali. Nadejali bodo s starimi in pri gostih priljubljenimi oblikami „turizma“. Enodnevnimi izleti so se najbolj obnesli in še nekaj časa bodo vztrajali pri njih. Da bi pa poskušali kako drugače privabiti goste, si zaenkrat ne prizadevajo. V zadnjem času so lep korak naprej naredili v Semiču. Pripravljajo jo tradicionalne semiške športne igre, kjer poskušajo vse več gostov seznaniti z ljudskimi običaji, precej denarja jim prinese tudi vinska razstava, kateri pokažejo tudi spretnost belokranjskih tkalk, šivilj itd. V Gribljah bodo pripravili julijev srečanje vseh obkolpskih pevskih zborov, najbrž pa ne bi smeli pozabiti še na Črmošnjice, kjer so postavili novo stezo za motokros in kjer se okoli vasice Brezje pred kratkim zbralo okoli 8000 obiskovalcev. Žal so Črmošnjice turistično povsem zapostavljene, kaže pa, da se jim obeta lepa prihodnost.

NOVO MESTO RAZOČARALO

Nekako takšno sliko je ponudil sprehod po nekaterih turistično večjih krajih po širši Dolenjski. Žal je slika prej žalostna kot vesela, ponavadi pa se iz leta v leto. Na nekaterih področjih smo resda napredovali, žal pa smo izgubili tisto, kar je bilo dobro, kar je nemalokrat odločilno za dobro počutje turistov. Ponovno bi morali dobiti nekakšne sprejemne postojanke, omogočiti gostu, ki bi si rad ogledal mesto, vodiča. Nekaj najboljših je razočaralo Novo mesto, ki je v zadnjem času dobilo precej novih objektov. V turističnih agencijah, za katere je nekdo rekel, da nam turisti predvsem odvažajo, ni mogoče reči, da se lahko pohvalijo z dobro založenostjo prospektov, znanjem o mestu, kjer imajo domovanje, njihovih programih pa je Dolenjska zanimiva zgolj kot izletniška točka itd. Skratka: velik del turističnega dinarja, ki bi lahko ostal pri nas, bo tudi letos odšel na Jadran in še naprej.

JANEZ PEZEL
JOŽE SIMČIČ

Kupolasta grobnica z jaškastim vhodom.

Pridatki v pravokotni zidani grobnici (grob 4)

Očiščena pravokotno zidana grobnica (grob 4) s polico ob dveh stenah

VRATA SO OSTALA PRIPRTA

Skoraj mesec dni je vodila arheološko ekipo Dolenjskega muzeja pot v Zloganje, gručasto vasico, ki leži dober kilometer severno od Škocjana. Z veseljem smo odhajali tja, zadovoljni nad uspešnim delom in še bolj nad zanimivimi in celo izjemnimi najdbami smo se vračali. Vaščani so se nas v tem času navadili, marsikdo je ustavil traktor na poti na polje, drugi so si „krajšali“ pot mimo novo odkritih grobov. Začeli smo prenekaški pogovor o starih časih, o časih, o katerih se ni ohranilo ustno niti pisano izročilo, ohranili pa so se o njih materialni dokazi. Bila so to ugibanja, iz dneva v dan pa smo ob novo odkritih ostankih davne preteklosti lahko razložili nove in nove drobce nekdanjega življenja. Skušali smo ga primerjati s sedanjim, divjim in hitrim in zavidali smo jim ...

Najdba antičnih grobov na južnem robu vasice Zloganje ni prva arheološka najdba v tem kraju. Prvi, ki je v vasi izkopal, je bil arheolog samouk Ignac Kušljan, doma iz Šentjerneja. V svojih rokopisnih zapiskih omenja, da je pri kopanju v vasi Zloganje našel temelje rimske stavbe, ki jo imenuje tempelj. Najdbe je poslal na Dunaj, kjer še vedno hranijo dva predmeta iz teh izkopavanj. Leta 1911 je izšla drobna knjižica Zgodbe fare Škocjan, ki jo je napisal župnik Bohinjec. V njej omenja, da je na hribu nad cerkvijo v Zloganju prazgodovinsko gradišče.

Naslednja najdba datira v leto 1927. Časopis Jutro poroča 4. maja, da je posestnik J. Pirc našel pri kopanju temeljev za skedenj na lonček z dvajsetimi rimskimi, morda avgustejskimi novci. Blizu hiše je našel na zidovje, kamnite plošče, človeške kosti, opako in glinaste vodovodne cevi. Kasneje so se pojavila tudi poročila o najdbah rimskih grobov, ki pa niso podrobneje opredeljena.

Pregled podatkov iz literature nas navaja na misel, da je morala biti na področju vasi Zloganje v rimskem času majhna naselbina ali pa morda villa rustica – podeželska vila. Velikost antičnih stavb iz Zloganje nam iz literature ni znana, še samo dejstvo, da so za gradnjo uporabljali peko in da so si v hišo napeljali tedanji prebivalci vodo po glinastih cevih, pa govori o visoki stopnji omike. Pri vsem tem velja opozoriti tudi na podatek, da je bil kamnolom v zaselku Brinovec pri Zloganju izkoriščen že v rimskem času. Vse to razmišljanje o ostankih rimske arhitekture in visoki kulturni stopnji prebivalcev naselbi-

ne na področju Zloganje, katere imena seveda ne poznamo, pa zelo dobro dopolnjujejo tudi novo odkriti in raziskani grobovi.

NAČINI POKOPAVANJA

V času, ko je bilo grobišče na Tičnici v uporabi, je bilo v rabi pokopavanje mrtvecev s sežiganjem. Mrtveca so položili na grmado na posebnem, vnaprej določenem sežigališču nekje izven grobišča, ki ga imenujemo ustrina. Ravno zato, ker so bila sežigališča ločena od grobišč, jih ne najdemo pogosto. Nekakšno izjemo predstavlja pri tem grobišče na Beletovem vrtu v Novem mestu, kjer je bila v jugovzhodnem delu odkrita tudi ustrina z debelo plastjo žganine in vrsto drobnih najdb, ki so po sežiganju ostale pod pepelom.

Način pokopavanja s sežiganjem so uveljavili Kelti, v rabi pa je ostal tudi še v času rimske države vse dotlej, dokler niso pod vplivom krščanstva začeli pokopavati zopet sceloma. Z razvojem družbe in z dviganjem kulture in ne nazadnje tudi z bogatenjem se je v okviru načina pokopavanja s sežiganjem razvila vrsta variant, ki jih na Dolenjskem lahko spremljamo od preprostih žganih grobov v okrogli, ovalni ali pravokotni grobni jami z zaobljenimi vogali preko grobov, zloženih iz kamnja, s ploščami obloženih in včasih predeljenih grobov, do pravokotnih in okroglih zidanih grobov, kupolastih grobnic z jaškastim vhodom, antičnih gomil in nazadnje do skrinj pepelnic in sarkofagov, v katerih so pokopavali zopet sceloma. V tem razvoju od preprostih do bolj kompliciranih grobnih oblik pa ni imel odločilne vloge samo čas, saj nekatere od omenjenih oblik nastopajo sočasno, temveč tudi socialni položaj umrlega in njegove družine. Prav na podlagi oblik grobov in seveda grobnih pridatkov lahko z zanesljivostjo govorimo o močni socialni razslojenosti tedanjega prebivalstva.

Na grobišču v Zloganju, kjer smo odkrili dvajset grobov, je razmerje med preprostimi žganimi grobovi brez konstrukcije in grobovi z različnimi oblikami kamnitih oblog skoraj 1 : 1. Razvrstitev grobov je neenakomerna, lahko pa ugotovimo, da so večji grobovi, sezidani iz kamnov v tehniki suhega zidu, tik pri vrhu hriba, večja skupina preprostih grobov pa je nekoliko nižje na severovzhodnem pobočju. Prav ti grobovi pa so bili pri delu z buldozerjem močnejše poškodovani, saj se je od njih ohranila le tanka plast žganine na dnu groba. Pridatki so bili odneseni v dolino, s tem pa je izgubljena

možnost primerjave med obema osnovnima skupinama grobov.

Prvi pregled grobnih pridatkov iz grobov s kamnitimi oblogami kaže, da so v en grob položili po več žar s sežiganimi kostmi, to pa pomeni, da gre verjetno za družinske grobove oziroma grobnice. Pravokotna, skoraj kvadratna zidana grobnica, ki so jo zgradili na temenu hriba, je imela med šestnajstimi pridatki najmanj tri posode s sežiganimi človeškimi kostmi, torej žare. Govorimo lahko o vsaj treh pokopih v isti grob, analiza pridatkov pa bo pokazala, ali je in kolikšen je časovni razpon med njimi. Pri drugem grobu smo med izkopavanjem našli na dve močni plasti žganine, ki ju loči debela plast ilovice, kar kaže na dva časovno in oblikovno različna pokopa na isto mesto. Najprej je bil narejen preprost žgan grob z žaro, oljenko, bronasto sponko v obliki delfina in dvema lončkom. Pri naslednjem pokopavanju pa so tudi okoli prvega groba naredili kamnit venec iz zloženega kamnja, ki ga na zahodnem delu niso zaključili. Na polici, ki so jo vdelali neposredno v sam zid, sta stali dve široki skledi s kostmi, na katere je bila v eni položena še bronasta fibula – sponka ter dno steklene čaše.

Kamnita obloga se na tem grobišču ponovi še pri dveh grobovih, od katerih je bil eden izropan verjetno že v antiki, zato pa je tem bolj zanimiv drugi. Okrogel kamnit venec je obkrožal debelo plast žganine, ki je bila našta po vsem grobu. V jugovzhodnem delu je bil grob predeljen z navpično postavljenimi lomljenimi kamni v dva predala. V sprednjem, večjem delu groba smo našli posode, v katerih so v grob priložili hrano in pijačo, prostor za steno pa je bil namenjen shranjevanju žar s pepelom umrlih. V enem prekatu je stala široka črna skleda, ki pogosto nastopa v funkciji žare, v drugem pa smo našli hišasto žaro z zaključkom v obliki petelina.

NOVO NAJDBIŠČE HIŠASTIH ŽAR

Prav pri njej pa se moramo nekoliko ustaviti, saj gre za novo najdišče hišastih žar na Dolenjskem. Žare te vrste pripisujemo keltskim Latobikom, ki so se v naših krajih naselili ob zadnjem keltskem naseljenem valu sredi 1. stol. pr. n. š. Najdbe teh žar so z redkimi izjemami zgoščene prav na Dolenjskem, v nekdanjem mestnem področju Nevioduna, kjer je bilo, po številu najdenih žar sodeč, tudi eno od izdelovalnih središč. Krog razprostranjenosti je dr. Peter Petru v svoji

disertaciji o hišastih žarah Latobikov razdelil v dva manjša dela: na Krško dolino z obrobjem ter Novo mesto z okolico. Naše novo najdišče Zloganje pri Škocjanu lahko uvrstimo v prvo skupino, najbližja najdišča v okolici pa so Bukovje pri Bučki, Ostrog in Šentjerneje.

V grobu s hišasto žaro smo našli tudi dva bronasta novca, ki nam bosta v pomoč pri določanju groba, okvimo pa lahko rečemo, da sodi v 2. stol. n. š.

V tem kratkem zapisu pa ne moremo mimo dveh okroglih grobnic, ki sta bili kupolasto zgrajeni, vendar se je vrhni del kupole porušil. Obe imata izdelan jaškast vhodni hodnik, ki je bil na prehodu v samo grobnico zaprt z močnimi kamnitimi vrati. Prva, ki smo jo odkrili, je bila popolnoma prazna, tik pod ploščo, ki je služila za vrata, pa je bil najden bronast novc. Kamnita plošča, ki predstavlja vhod v grob, je bila samo priprta in prav gotovo je, da je bil grob že v antiki izropan.

Druga grobnica, ki je obenem tudi največja med grobovi na Tičnici, saj meri 2 m v premeru in ima na severozahodni strani 2 m dolg jaškast vhod, pa nas je navedla na ugibanja o pogrebnih svečanostih. Sprva smo zaradi obilice porušene kamnja domnevali, da je bil grob že izropan. Pri odstranjevanju pa smo med kamnjem našli na dosti živalskih kosti, verjetno prašiča in koze. Domnevamo lahko, da je bila ob grobu pri pogrebu pojedina ali pa da je bila na grobu opravljena daritev.

Notranjost groba je bila zopet predeljena s pokončno postavljenimi ploščami, za katerimi je bila, tako kot v centralnem delu, plast žganine, pomešane z ostanki sežiganih kosti. Med pridatki v tem grobu lahko navedemo le popolnoma cel rdeč lonček in fragmente hišaste žare, ki so bili razmetani po vsem grobu. Skromnost v pridatkih v tako monumentalno zgrajeni grobnici pa nas zopet naveže na misel, da so bili tudi tu že pred nami nepovabljeni gostje. Na to kaže tudi delno porušeni obodni zid na zahodni strani groba.

Na koncu lahko z gotovostjo rečemo, da sodi rimska nekropola v Zloganju po številu grobov sicer med manjša grobišča, pomembne najdbe in izjemna arhitektura grobov pa jo uvrščajo na vidnejše mesto. Najdbe in arhitektura zgornjo podkrepijo domnevo, da je morala biti na področju Zloganje neka manjša rimska naselbina, katere prebivalci, navdahnjeni z lepoto mehke dolenjske pokrajine, so tod živeli pred skoraj dvema tisočletjema.

DANILO BREŠČAK

SODOBNI POTUJOČI TRUBADUR

„Rodil sem se pred enaintridesetimi leti na severu Anglije v kraju Teesside. Moj oče je bil Anglež, mama je prišla iz Irske. Živeli smo v industrijskem predelu, horizont je bil poln tovarniških dimnikov in oblaki dima so se vsak dan dvigali proti nebu. Kmalu sem se zaposlil, delal sem kot strugar, dokler se nisem odločil, da postanem profesionalni ljudski glasbenik.“ je Vin povedal v času bivanja pri nas, ob nastopu v Novem mestu.

Vin Garbutt se že poltrugo desetletje ukvarja s petjem in igranjem tradicionalnih pesmi in plesov Velike Britanije. Od glasbe pa živi devet let in prav v tem času je največ dosegel in ustvaril. V njegovem potnem listu piše pod rubriko „poklic“: folklorist.

„Moja mama zna še danes, kot vsi Irski seveda zapeti zelo veliko ljudskih pesmi. Kot otrok sem jih najrazličnejše poslušal vsak dan, ampak jim nisem posvečal velike pozornosti. Ko sem imel kakšnih štirinajst, petnajst let, sem raje pel pesmi Beatlov in Bob Dylana, vendar ne dolgo, kajti ko sem prvič šel v večje mesto v folk klub, sem tam slišal pevce peti pesmi, ki jih je doma pela moja mama. In tedaj sem prvič zasluhlil njihovo pravo vrednost.“ se spominja Vin.

Vin večino pesmi, ki jih poje, spremlja z akustično kitaro. Čeprav jo uporablja le za spremljavo, jo tako tehnično kot funkcionalno dobro obvlada. Zelo nevsakdanje je bilo njegovo igranje: isto melodijo je pel in igral na kitaro, hkrati pa je s kitaro igral še spremljavo. Precejšnjo pozornost pa je vzbudil z igranjem na piščal iz bele pločevine, v Angliji imenovane „tin whistle“. Pri nas tega drobnega in preprostega instrumenta ne jemlje-

mo dovolj resno, predstavljamo si ga le v rokah pastirčkov in otrok. V Veliki Britaniji, še posebno na Irskem, pa je piščal med ljudskimi godci zelo razširjena. Večinoma igrajo nanjo poskočne ljudske plesne, za katere tudi plešejo. Preprost instrument je to: ima šest lukenj, če močnejše pihneš vanj, dobiš ven višje tone ... Veliko je na Irskem dobrih igralcev na piščal, večkrat spozna kakšnega v folk klubu in od njih se tudi nauči nove melodije. Včasih zaigra na piščal tudi kakšen ljudski ples, ki ga kdo drug igra na gosti, in take skladbe so zelo hitre. „Res imam rad ta instrument. Nekoč se mi je nekaj zlomilo na kitari in sem imel zvečer nastop v klubu. Cel program se izvedel le z igranjem na piščal in s

petjem pesmi brez instrumentalne spremljave! In to je bil eden najlepših večerov v kakšnem klubu.“

Vendar Vin ni le izvajalec ljudskih pesmi, ampak iz te tradicije piše tudi svoje skladbe. Ker hodi po svetu vedno z odprtimi očmi, mu nikoli ne zmanjka motivov. Veliko poje o svojem kraju, polnem jeklarn in kemične industrije, o tem, „kako ljudem sploh ni treba kupovati cigaret, saj so ves čas v dimu“, vedno ima pred očmi sočloveka in poje izključno o njegovih težobah in socialnih težavah. Spoznal je deserterje ameriške vojske, poslušal je streljanje in bombe v Severni Irski, in to vpletel v pesem, ki po njegovem „niso protestne, to so le moje pripombe.“

Ena od bistvenih privlačnih lastnosti njegovega nastopa pa je poleg odličnega petja in igranja na piščal še vedno humor. Na odru se res sprosti in da vse od sebe, kar smo tudi v Novem mestu pozdravili. Vin ima ves koncert vajeti v svojih rokah in publike ne spusti do konca. Zmesti na odru se ne da, duhovitih in spontanih domislic mu nikoli ne zmanjka. Predvsem pa njegov nastop nikoli ne preide v monotonost.

Lahko zapišemo, da ima Vin kot neprekosljiv zabavljak in odlični ljudski glasbenik svoje ime visoko zapisano v teh glasbenih krogih ne le v Veliki Britaniji, ampak v vseh angleško govorečih deželah. Zato ne preseneča podatek, da je že šestkrat odšel nastopat po ZDA, bil je nekajkrat v Kanadi in Avstraliji, zaigral je v večini zahodnoevropskih držav pa pri nas ...

— Kakšno je torej življenje današnjega potujočega trubadurja?

„Nikoli se še nisem vprašal po tem. Jaz sem ljudski pevec ... seveda, lahko bi se imenoval tudi potujoči trubadur! Vendar je bilo njim pred stoletji lažje kot meni, saj imam družino, mesec dni staro hčer in verjemi, da ni lahko kar iti za pol meseca v Ameriko ali kam drugam. Nastopov imam toliko, da sem moral, recimo, na poročno potovanje tri mesece pred samo poroko. (Bil sem deset dni v Cavtatu in Dubrovniku). Poglej, ko pridem domov, bom nekaj dni s svojima puncama, pa me že čaka turneja po Belgiji, dvajset dni. In potem, saj niti ne vem. Vidiš, tako je to.“

Šest nastopov je imel pri nas. Publika je dokaj različno reagirala na njegov omuziciranje. Kot pri vseh glasbenikih, ki igrajo na akustične instrumente, je bilo tudi tokrat veliko težav s poslušalci. Ta glasba namreč zahteva zbranega človeka in glasno pogovarjanje,lušljanje ipd. lahko zelo moti.

„Mislim, da je bil koncert v Novem mestu poleg zadrškega, ki je bil daleč najboljši, dokaj uspešen. Vsakemu ljudskemu pevcu je v veselje, če ljudje pojo z njim. In v Novem mestu so me poslušalci med premorom prosili, naj zaigram še to in ono skladbo, kar me je presenetilo, saj nisem vedel, da sploh poznajo mojo glasbo!“ je ob koncu dejal Vin.

DRAGO VOVK
FOTO: ANDREJ VIRČ

ČLOVEK IN GORA — Ker ta mesec poteka v znamenju velikega uspeha jugoslovanske odprave v Himalajo, ki je zasadila našo trobojnico na najvišji vrh na svetu, smo za tokrat izbrali fotografijo Jaka Čopa „Zasnežene strmine“, da z njo pokažemo primer dobrega posnetka. Ne samo, da je avtor fotografijo izredno tehnično dodelal, kar za posnetke v gorah ni najlažje zaradi spremenjenih svetlobnih pogojev in močnejših kontrastov, ampak ji je vdahnil tudi čarobno romantiko. Na zasneženem grebenu se kot pikice premikajo hribovlazci, drobcene figurice, izgubljene med silnim skalovjem in vzkipelimi stenami gorskih očiakov. Fotografija poleg določenega estetskega užitka nudi dovolj asociacij o človeku in naravi ter je kot taka pripovedno bogatejša od fotografij, kjer igra estetika prvo violino. Komur so pri srcu stvari bolj tehnične narave, pa si naj ogleda bogastvo detajlov tako v sencah kot na s soncem osvetljenih ploskvah.

PRODAJNA RAZSTAVA POHIŠTVA

lesnina

V POSAVSKEM MUZEJU (GRAD BREŽICE) V BREŽICAH PRIREJA LESNINA, POSLOVALNICA IZ ZAGREBA, PRODAJNO RAZSTAVO POHIŠTVA IN STANOVANJSKE OPREME

- BREZPLAČEN PREVOZ DO HIŠE V RAZDALJI DO 30 KM, ZA KUPLJENO BLAGO NAD 10.000 DIN VREDNOSTI
- POTROŠNIŠKO POSOJILO DO 50.000 DIN, BREZ POROKOV
- DODATNA POJASNILA DOBITE NA RAZSTAVNEM PROSTORU

PRODAJNA RAZSTAVA JE ODPRTA OD 17. DO 31. MAJA 1979, VSAK DAN OD 10. DO 18. URE

volani jemljejo slovo

Če so vam šele lani postali všeč volančki na krilih, na rokavih, ob ovratniku in ste se odločili, da si boste za letošnje poletje gotovo omislile kaj takega, potem ste modni vlak zamudile. Volanov in oblačil v tako imenovanem folklornem stilu letošnja moda ne priznava več, pač pa ponuja vrsto drugih možnosti. Poletne obleke, prikladne za vsakdanjo rabo, ko gremo po opravkih, v službo, so zelo preproste. Pisane ali enobarvne so večkrat krojene ravno, imajo kratke kimono rokavčke, šal ovratnik, v pasu pa jih prevezemo. Suhe si lahko pri-

voščijo zelo širok pas iz elastike, manj suhe pa ožjega, ki je lahko tudi čisto navaden trak. Mlajšim bo povsem novoto, da so poletne obleke večkrat videti kot kombineža, imajo pa povrhu bluzo. Taki kompleti so bili na prvih straneh modnih revij že pred dvajsetimi in več leti, pa so se izkazali za zelo praktične. Namesto volan so letos poletnim ženskim oblačilom za okras raznovrstne obrobe. K pisani obleki enobarvna obroba, k enobarvni je obroba lahko iz drobnega cvetličnega ali črtastega vzorca. Zelo mla-

dostno delujejo tudi beli ovratnički in manšete na oblekah in tudi bluzah, ni pa rečeno, da je taka kombinacija samo za zelo mlade. Nasprotno: ženi v zrelih letih zelo pristaja. Nikar pa ne mislite, da je s temi novostmi vsemu, kar imate zdaj v omari, odzvonilo. Z malo dobre volje in iznajdljivosti lahko preširoka krila zožite, ovratnike zmanjšate, volane odstranite, pa samo z novim pasom povsem spremeni staro obleko in ji daste letošnji pečat.

R. B.

domaća betonika

Zaradi hlapnega olja, čreslovine in grenke snovi, ki pospešuje izločanje vode, topi sluzi in odstranja vetrove, je betonika splošno priznana zdravilna zel. Raste po suhih in peščenih travnikih in gozdovih. Betonika spada v družino ustnatic in ima v zemlji trdno in debelo ter močno razraslo korenino, iz katere zraste okrog 30 cm veliko steblo, poraslo s trdimi dlakami. Listi

so podolgovati, pokriti z dlakami, na robu so narezani, spredaj zaokroženi, pri dnu pa srčasto izobljeni. V vretencih stoječi rdeči cveti sestavljajo valjast klas. Peterozoba čašica je lijakaste oblike, venec pa je cevast in razklan na dve enako dolgi ustni, od katerih je spodnja trokrpa. Plod razpade v štiri rožke. Cvete od junija do avgusta, liste pa nabiramo, še preden se pojavijo cveti.

V domačen zdravilstvu uporabljamo liste betonike za čaj, ki ga skuhamo iz 3 do 5 gr posušenih listov. Pomaga pri zasliženih pljučih, katarju, krvavem bljuvanju, naduhi, glavobolu in jetiki. Prav tako je tak čaj dober za revmo, obolenje ledvic in mehurja. Iz sveže rastline iztisnjen sok, pomešan z rožnim oljem, pa hipoma prežene bolečine v ušesih.

masleni jabolčni zavitek

Darinka Štefanič

Namesto običajnega zavitka iz vlečenega testa si morda enkrat vzamete čas pa preizkusite recept Darinke Štefanič, kvalificirane kuharice iz Hotela Metropol v Novem mestu. Masleni jabolčni zavitek ima poseben okus in je jed, po kateri si bodo vaši otroci oblizovali prste. „Potrebujemo za 5 do 8 oseb 90 dkg masla ali margarine, 20 dkg mehke moke za kocko. Potem 1 kg mehke moke, 10 dkg margarine, pol litra mlečne vode in sol za vlečeno testo ter 2 kg jabolk,

malo margarine, sladkorja, cimeta, vanilijev sladkor ter nekaj drobtin ali mletih piškotov. Na deski vmešamo najprej 90 dkg masla in 20 dkg moke. To oblikujemo v kocko. Posebej pripravimo vlečeno testo iz 1 kg moke, 10 dkg margarine, pol litra (ali malo manj) mlečne vode in soli. Vlečeno testo pustimo pol ure počivati. Potem začnemo valjati, in sicer tako, da kocko iz margarine položimo na vlečeno testo in valjamo na način, da se masleno testo po-

razdeli med vlečeno. Kot bi zlagali knjigo. Valjamo 4 do 5-krat, medtem pa testo vsakokrat pol ure počiva v hladilniku. Končno razvaljamo na tenko, namažemo testo s pripravljeno drobtinami in polagamo nadev iz jabolk, cimeta, sladkorja. Nadev položimo na sredo, ob konceh pa ostane samo testo. To zavijamo, namažemo povrhu z rumenjekom in damo za 1 uro v pečico pri temperaturi 150 do 200 stopinj.“

R. B.

obzorja

recenzija

GROZA BIVANJA

Novo prozno besedilo Petra Božiča „Očeta Vincenca smrt“ (izdala ga je Mladinska knjiga) ni branje za vsakogar in vsak čas; kot večina dosedanjih Božičevih proznih spisov zahteva pravega bralca. Roman, če ga smemo še tako imenovati, namreč ne razgrinja zgodbe, ki bi kazala razvoj določenega dogodka ali značaja ali ideje, ampak člani in razslojuje podobno sveta v dostikrat mučno majhne drobce, povezane med seboj na neobičajnih ravneh. Z „Očeta Vincenca smrtjo“ je Peter Božič dokazal svojo enotnost in pristnost. Ni pisec, ki bi ustvarjal po diktatu novih teorij filozofij umetnosti ali deklariranih usmeritev. Božič je pristen; svet kakršnega izrisuje, raste iz njegovih osebnih doživetij, vendar tako, da literarna resničnost stopa v čudnem, raz-

maj pregleden kup. Vse koščke tako zmetanega sveta druži in osmišlja groza. „Nekaterih stvari, ki so se sčasoma spojile v lepljivo sirasto gmoto, sploh ni mogoče več razločiti,“ je zapisal v romanu pisatelj, iz siraste gmote vstaja jasno le groza. Groza umiranja in bivanja. Niso tisočere smrti in poginjanja le odraz objektivne vpetosti romana v vojna leta, umiranje je v jedru vsega.

Tako pisatelj sam kot pisec spremene študije Kermauner menita, da je „Očeta Vincenca smrt“ najboljšo Božičevo prozno besedilo doslej. MiM

DIHAŠ ŽIVLJENJE

Utrujeni, razrvani in nepotešeni sodobnik išče izgubljeni mir, vitalnost in življenjsko svežino. Zahod je že pred nekaj desetletji odkril skrivnostni svet vzhodnjaške modrosti, povezane s praktičnimi napotki, kako postati vladar lastnega telesa in duha. Joga kot ena od disciplin obvladovanja telesa in duševnih moči je na široko vdrila v dežele Evrope in v ZDA. Vzniknili so centri za poučevanje joge, na knjižnih policah so se knjige s tovrstno in podobno tematiko vztrajno širile, praktični duh joge je zahodnjaka, vzgojenega za aktivno prisotnost v svetu, hitro osvojil. Val tega zanimanja je pljusnil tudi k nam. V slovenščini smo dobili nekaj knjig o jogi. Čeprav je bera hudo pičila, pa imamo vsaj to srečo, da našega knjižnega trga niso osvojila dela sumljive vrednosti. Mladinska knjiga se je zavzela za izdajanje prevodov del znanega strokovnjaka za jogo Andreja Van Lysebetha. Nedo dolgo tega se je že izdani knjigi „Učim se joge“ pridružila knjiga „Pranajama – dinamika dihanja“.

Avtor poskuša v knjigi povezati starodavna izkustva indijskih jogijev z odkritji moderne znanosti. Joga govori o prani kot o vseobsegajoči energiji in življenjski sili, pranajama pa naj bi bila večšina, kako to energijo kopičiti v telesu, jo kontrolirati in z mislijo usmerjati. Dokazano je, da izvežbani jogi s kontroliranjem prane doseže, da za kratek čas zaustavi utripanje

srca. Do takih dosežkov se kajpak bralec Lysebethove knjige ne bo dokopal, gotovo pa bo koga spodbudila, da se bo lotil različnih dihalnih vaj. Z njimi je namreč mogoče zaužiti dovolj prane in jo „skladiščiti“ v pleksusu solarisu. Avtor posamezne dihalne tehnike natančno obdelava, pove, kateri so njeni dobri učinki, na katere organe človekovega telesa najbolj delujejo, hkrati pa opozarja na morebitne napake, ki utegnejo biti za tistega, ki vadi zgolj po knjigi, tudi nevarne. Da pa ne bi praktični pripadnik zahodne civilizacije videl v prani in dihalnih tehnikah zgolj nekakšen vzhodnjaški misticizem, Lysebeth jogijske pojme prevaja v jezik znanosti. Za prano je našel pojem elektrike, ki naj bi bila znanstven odgovor na tisočletno izkustvo jogijev.

Tudi za bralca, ki se ne namerava posvetiti jogijskim dihalnim vajam, bo knjiga zanimiva, saj med drugim odkriva veliko drobnarij, katere se dajo koristno uporabiti brez stroge discipline joge. M. MARKELJ

knjige pisan paket

Že dolgo ni nič nenavadnega, da se slovenske založbe ne držijo napovedi in izdajajo knjige, kakor se pač naključno, pogosto z dokajšnjo zamudjo. Se manj neobičajni pa so t. i. paketi, ki morebitnega kupca dobesedno prisilijo, da ob eni ali dveh knjigah, katere želi imeti, nabavi še vse preostale iz paketa; slednjega redko sestavlja manj kot pet knjig.

Zapisano velja v celoti tudi za zbirko „Moj roman“, ki jo

PREDSTAVUJAMO VAM

Časovno sega zanimanje Slovencev za Williama Shakespeara v drugo polovico 18. stol., ko se je z deli velikega dramatika svetovne književnosti približe seznanil A. T. Linhart. Nekaj gledaliških uprizoritev v nemškem jeziku na začetku prejšnjega stoletja ter izvorna ali v nemščino prevedena besedila – po tem je bil ta renesančni mojster dramske literature še slabih sto let znan na Slovenskem le kulturniškim krogom. Prvi poskusni prevodi (in celo razprave) so začeli nastajati v šestdesetih letih 19. stol., na odru ljubljanskega gledališča so slovenski igralci uprizorili „Othello“ šele 1896, tri leta pozneje pa je v knjižni obliki izšel še Cankarjev prevod „Hamleta“. Odtlej na Slovenskem s Shakespeareom ni več tvojav, z moderno je trajno proniknil v kulturno zavest, žlatnejšega slovenjenja, kot so prevodi Otona Župančiča, pa Shakespeare na tukajšnjih tleh še ni dočakal.

V pričujočih sedemdesetih letih smo končno dočakali dva pomembna knjigotrska dosežka: 1973 je Državna založba Slovenije zaključila izdajo Shakespeareovih zbranih del v štiri najstih knjigah, pred meseci pa je Mladinska knjiga izdala tri knjige, v katerih so „Zbrane gledališke igre“ Williama Shakespeara. Tokratna izdaja naj bi za dalj časa zagotovila knjižno prisotnost mojstrovih historij, tragedij in komedij; sodeč po izredno visoki ceni (1.920 dinarjev), ji bo to najbrž tudi uspelo.

Doslej znanih Shakespeareovih gledaliških iger je 37 in vse so dostopne slovenskemu bralstvu. Petnajst jih je poslovenil Župančič, devetnajst Matej Bor s sodelovanjem Anuše Sodnik, trije prevodi pa so delo Janka Modra.

V treh zajetnih knjigah dramska besedila obsegajo 3.535 strani, Bor, Sodnikova in Moder so prispevali za 181 strani opomb k posameznim igram, v prvi knjigi pa so objavljene še trije zapisi, ki so nepogrešljivi za, denimo, prvinsko umevanje Shakespeareovega dela in njegove pojavnosti na Slovenskem. Tako Bor v besedilu „Pogledi na Shakespeara“ piše v posameznostih iz dramatikovega življenja, pri čemer skuša razkriti tudi nekatere nejasnosti okoli posameznih del. Razprava Dušana Moravca podrobno razčlenjuje, kdaj in kako se je Shakespeare ustalil na slovenskih odrih in v knjigah, Mirko Jurak pa opozarja na vlogo in pomeni virov, bodisi zgodovinskih dejstev, mitov ali drugih izročil, ki so motivno vplivali na Shakespeareovo dramatikovo, ter dodaja literarnozgodovinske opombe za vse igre. D. R.

klanam sokoraku z resničnostjo. Lahko zapišemo, da so osebe novega romana dvakratno resnične: živele so v vzhodnem delu Dolenjske in živijo v romanu, vendar po zaslugi Božičevega pisanja na povsem drugačen način. Vez med onimi iz resničnosti in onimi iz pripovedi je krhka, osebna in postavljena v poseben prostor in poseben časovni ustroj.

Ko Božič izrisuje „usodo celega vasi od začetka okupacije skozi taborišče v Šleziji do vrnitve in vsako zgodbo še podaljša v današnje dni, do popolnih osamljenosti in smrti“ (T. Kermauner), grmadi podrobnosti, dogodka, značaje, usode v ko-

je prevzela celo H. Millerja in J. Urdika. Pripoved o piščici ženski, ki je dušni mir iskala pri šestih psihoanalitičih, s sedmim se je poročila, osmi pa jo je zapletel v nenavadno preuštvo pustolovščino, je duhovito razglabljanje o vsakršnih razsežnostih, ki jih prinaša razmerje med žensko in moškim. Na ozadju tega se očrtuje še kup vprašanj o tegobah ljudi, izgubljenih v blodnjaku – sodobni družbi.

Ericha Segala „Oliverjeva zgodba“ (prevod je delo Vere Bošnjanič-Turk) je nadaljevanje znane „Ljubezenske zgodbe“, ki je pred leti (bodisi knjiga ali film) razneževala tudi na Slovenskem. Junak Oliver nikakor ne more preboleti tragične izgube ljubljene Jennifer, v pričujočem delu jo zaman skuša pozabiti ob pripupni in skrivnostni Marcie, zato lahko z veliko gotovostjo sklepamo, da bo Segal na račun naslovnega junaka spisal vsaj še eno, če že ne dve knjigi. O končnem seštevku bo najbrž odločil – gospodar dolar.

Sodeč po tematiki, ki jo obravnava, tudi Morrissa Reneka roman „Las Vegas strip“ (prevod je delo Branko Avsenak) ne bo obležal neprebran, saj tukajšnje bralstvo zelo ceni cene pripovedi iz sveta igralnic in

cip, sveta, katerega obračanje držijo na nitih gangsterski pobje, ki jim je kajpak le za denar in užitke. Uspeh pa ima tudi v takem svetu svoje meje. Na srečo tudi literarni okus ni brez meja, čeprav so mnogi založniki očitno prepričani o nasprotnem. D. R.

izročilo v slikanicah

Pri založbi Borec je izšlo pred nedavnim pet knjižic drugega letnika Kurirčkove zgodovinske slikanice. Avtorji teh barvnih slikanic velikega formata so znani slovenski mladinski pisatelji in izkušeni ilustratorji.

Zbirko je založba namenila učencem nižjih razredov osnovnih šol. Zanimive kratke zgodbe jih ob prepričljivi „govorici“ ilustracij popeljejo v čas narodnoosvobodilnega boja in sploh odporniškega gibanja. Tako otroci na nevsiljen način spoznavajo resnico o naši revolucionarni preteklosti.

Za letošnji komplet zbirke je Anton Ingolič napisal zgodbo o izgumu slovenske učiteljske družine iz Štajerske v Srbijo. Dramatično pripoved z naslovom „Bila sem izgnanka“ dopolnjuje živahne barvne podobe slikarja Marjana Amaličtija.

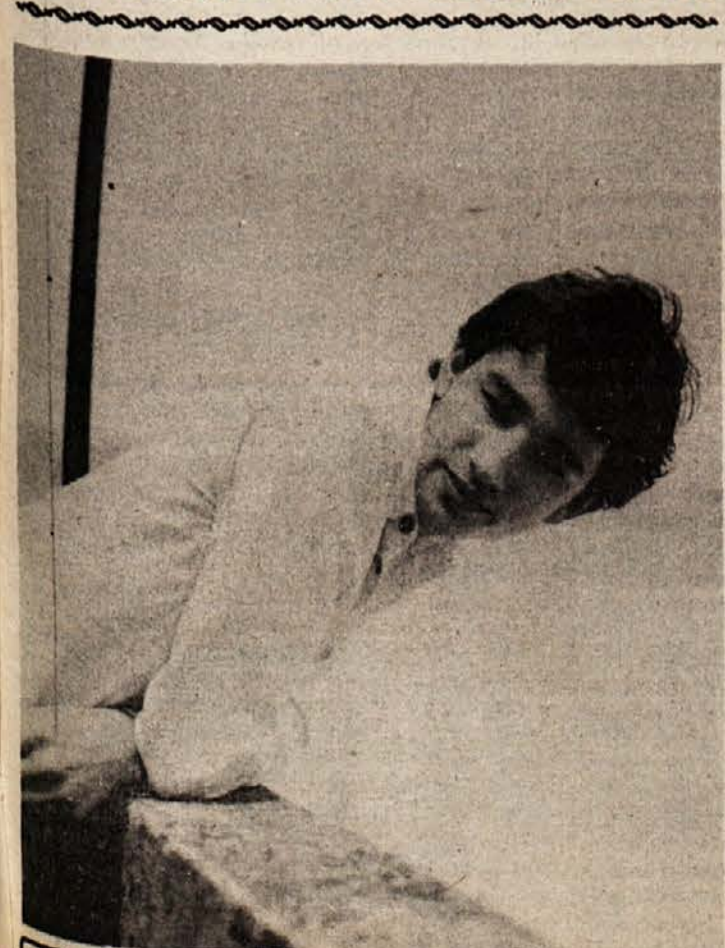
Branko Šoemen v „Gledališču pod smrekami“ pripoveduje o igralcu frontnega gledališča. Iz pripovedi bralec zve, da se partizani niso samo bojevali, ampak so za dobro razpoloženje v svojih vrstah skrbeli tudi s pesmijo, mitingi in prvimi gledališkimi predstavami. Ilustrator Božo Kos je humorni pripovedi nadel še bolj humoren videz.

O osvoboditvi (v Ljubljani in Mariboru) ter o zadnjih bojih na slovenskem Koroškem je pripovedal zgodbo „Markov maj“ Leopold Suhodolčan, s slikami pa jo je dopolnil Aco Mavec.

Ivo Zorman je dal svoji pripovedi kratek naslov „OF“. Črki, ki sestavljata naslov slikanice, pozna malone vsak slovenski otrok. Zgodba pripoveduje o delovanju Osvobodilne fronte od propagandnih akcij in trosenja letakov do skrbi za prehrano borcev in nege v partizanskih bolnišnicah. Ilustracije so delo Marjana Amaličtija.

Uporno mesto Ljubljano, ki je bila obdana z bodečo žico, in njene prebivalce, ki so se kljub temu uspešno bojevali proti sovražniku, pa sta v knjižici „Uporno mesto“ z besedo in sliko opisala pisatelj Mile Pavlin in slikar Matjaz Schmidt. I. Z.

DOZOREVA S KAMERO

Včasih malenkosti odločilno vplivajo na človekovo življenje. Kdo ve, ali bi novomeški gimnazijec Sašo Fuis čutil tako privrženost fotografiji, ali bi se mu pojavni svet še razgrinjal tako bogato in izzivajoče, kot se mu sedaj, če ne bi pred leti dobil od starega očeta fotoaparata Agfa; staromodne škatle, ob kateri so nekaj zorele generacije priložnostnih in bolj zagriženih ljubiteljev fotografije. Ko je čez čas stari oče fantu kamero podaril v dokončno last, se je začela ljubezen, ki ji še ni konca. Sašo Fuis je namreč kar zaljubljen v fotografijo, na tihem pa celo kuje načrte – pravi, da so skoraj neuresničljivi – kako bi ljubiteljstvo povezal z življenjskim poklicem.

„Rad bi bil fotograf, vendar pri nas ni ustreznih visokih šol, zato bom moral najbrž kreniti drugam. Morda na arhitekturo, morda se bom posvetil designu. To je vsaj nekako povezano s fotografijo,“ preudarja Sašo Fuis.

Sprva je Fuisa mikal predvsem svet mrtvih predmetov. Iskal je zanimive vzorce v starih ograjah, na zidovju hiš, v obzidjih. Tisti čas se je še spopadal z osvetlitvijo filma. Mala spretnost, ki danes ob avtomatskih kamerah celo ni potrebna, če se

seveda fotografije človek ne loteva skrbneje, mu je zadala nemalo preglavic, hkrati pa je ob njih zorel. Spoznaval je, da za uspeh ni dovolj hoteti, treba je tudi znati.

„Še vedno me priteguje mrtvi svet. Zdi se mi, da vse lepote, vsega bogastva oblik in igre svetlobe, ki je okoli nas, sploh ne opazimo. Šele fotografska kamera nas opozori nanje. Mislim, da si s fotografijo prisvajam ta malo poznani svet. Lepo je čutiti, da vidiš in veš za nekaj, česar drugi niti ne opazijo. Če stvari ne vidiš, jih ni, svet pa je zanje revnejši, saj so sestavni del resničnosti okoli nas. S fotografiranjem dajem stvarim njihovo čvrstost, prisotnost, opozarjam nanje,“ je premišljal Fuis, ko je poskušal pojasniti, kaj v fotografiji ga tako privlači.

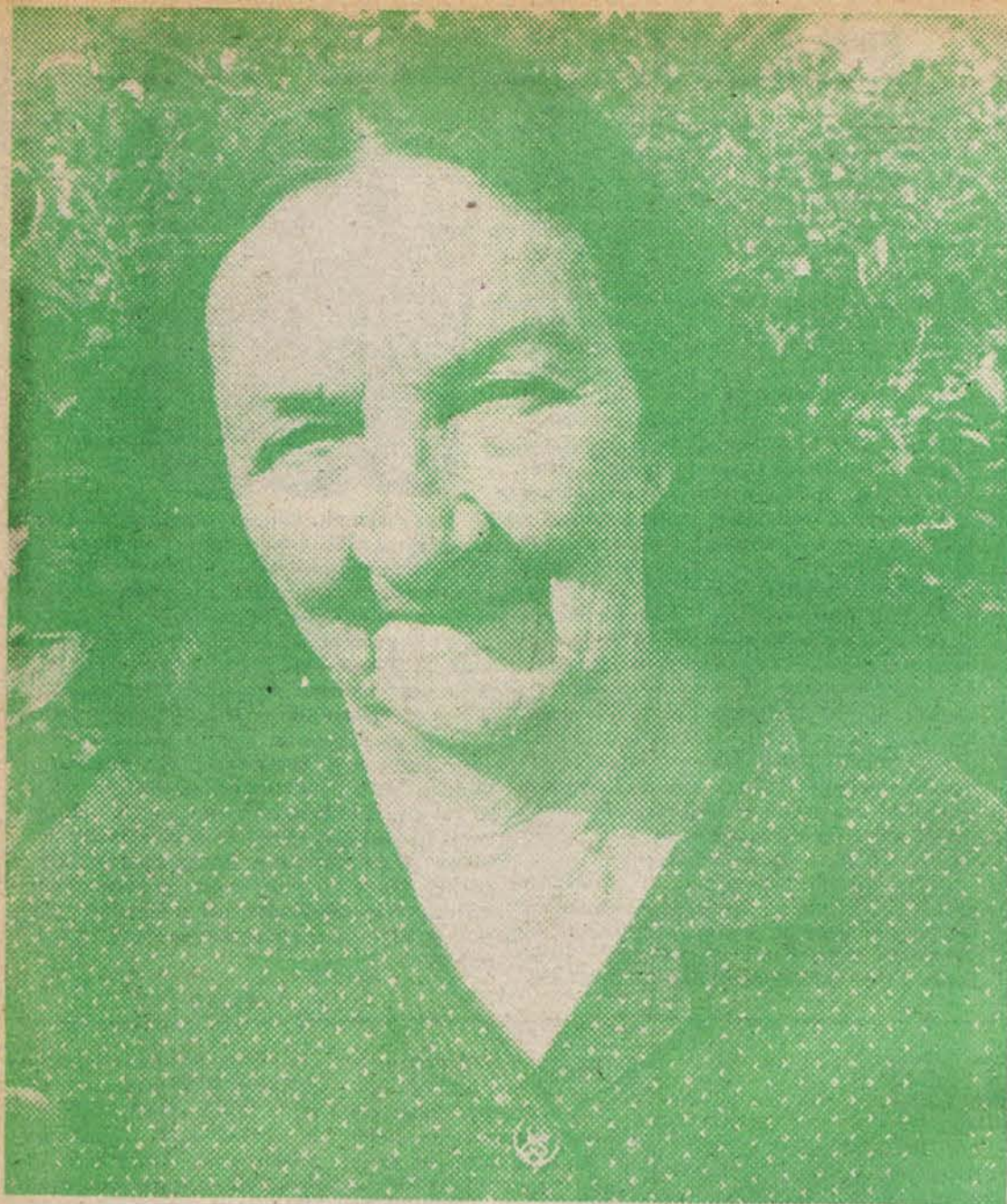
Seveda pa za novomeškega gimnazijca fotografija ni le nekakšen osebni konjček. Fuis je prepričan, da je fotografija umetnost, da je v tej dejavnosti lahko toliko ustvarjalnosti kot v drugih umetnostih.

„Vem, da še nisem segel do tja, kjer fotografija najbolj polnokrvno prebiva. Ne čutim se dovolj dozorelega, da bi že sedaj poskušal narediti kaj takega, kot npr. dela poznani fotograf

Stojan Kerbler. Ko sem si pred časom ogledal njegovo razstavo, na kateri je prikazal kolekcijo posnetkov iz kmečkega življenja, je šel po meni kar srh. Jaz česa takega še nisem sposoben narediti. Premalo poznam človeka, premalo izkušen imam in nisem osebno še dovolj dozorel,“ je Fuis kritično premeril svoje sposobnosti. Prav takšen kritičen pristop je eno od zagotovil, da bo fotograf mrtvih predmetov nekega dne odkril prav tako nenavaden, svojski svet v ljudeh.

Ko je tekla beseda o velikih mojstrih kamere, o dosežkih, razstavah in priznanjih, je Sašo pripomnil, da mu priznanja ne pomenijo dosti. „Mislim, da priznanja prihajajo iz kuhinje. S tem mislim povedati, da večkrat v žirijah odloča že samo ime, avtorjev položaj in podobno, manj pa dejanska kvaliteta fotografije. Vem, da nekateri delajo slike za žirijo. Jaz tega ne maram. S fotografijo moram izraziti tisto, kar je v meni, ne pa narediti nekaj, kar naj bi bilo po okusu žirije. Šele takrat sem zadovoljen. Edino pravo priznanje je, če ugotovim, da sem se približal takšni fotografiji, ki si jo zamišljam in želim doseči.“

M. MARKELJ

LADISLAV LESAR OBRAZI

PESMI TOLAŽBE

O pesmih, o preprostih pesmih naših kmečkih ljudi, je malo napisanega. Kakor stoletna voda vro iz neznanih vrelcev davnine in se potem sprosti kakor slap ali kakor veter v krošnjah dreves nezavedno, da so besede, čeprav okorne in nedorečene, pristna nežna govorica, krik in upor, volja in tolažba žalostni duši. Tako se izpoveduje veliko slovenskih preprostih ljudi in veliko teh pesmi ni zapisanih ali pa so zapisane z okorno roko na navadnem škričljaju. Veliko teh pesmi pa ostane v spominu pesnikov in romajo od pripovedovalca do pripovedovalca, spreminjajo svojo obliko, velikokrat tudi značaj. Veliko takšnih pesmi žal utone v pozabo, nekatere pa se obdržijo in postanejo ljudske v pravem pomenu besede.

Pogovarjali smo se z Rozalijo Francelj iz Ponikev, ki piše pesmi že od svoje zgodnje mladosti in jih ima s svojo okorno roko napisanih več sto, saj je stara že čez osemdeset let. Takšna starost pa je že sama po sebi dovolj zgovorna pesem.

Kakor je povedala, se je rodila v Škocijanskih hribih in se že zelo zgodaj poročila z Jožetom Francijem. Potem se je rodilo šest fantov in štiri deklice. Življenje je na skopi kamniti zemlji bilo trdo in bilo je potrebno delati od jutra do večera. Potrebno je bilo delati, toda pesmi so neprestano silile iz nje.

„Prosile so me te moje pesmi in rojevala sem jih kakor otroke. Včasih ni bilo ne papirja in ne svinčnika. S prsti sem grebla po njivi ali po pesku in tekla potem od doma s svinčnikom, da jih ne bi zabrisal dež. Včasih pa sem jih recitirala kar

naprej. Recitirala sem jih tako dolgo, da jih znam še zdaj po šestdesetih in več letih in jih ne dam za nobeno ceno. Saj sem pomislila kdaj na kakšno objavo, nekaj so mi jih tudi objavili. Imam nekaj takšnih objavljenih pesmi.

Najbolj pa sem vesela, da jih radi prepevajo naši domači fantje na vasi. Kadar slišim kakšno svojo pesem takole zvečer pod domačo lipo, mi je prijetno in toplo pri srcu. „Tokrat vem,“ pravi Rozalija in kar žari od veselja in ponosa, „takrat vem, da je pesem nekaj večnega in zaradi tega sem srečna.“

Vesela sem tudi zato, ker nobeden od mojih otrok ni služil sovražniku in čeprav sem zdaj na stara leta sama in so mi umrli že trije fantje, me tolažijo prav moje pesmi. „Vidite“, pravi Rozalija Francelj in joka. „Zdaj imam kokoši, zajce in ptice. Obiščejo me otroci in včasih jim pokažem sem in tja kakšno pesem.“ In tu je ena izmed njenih pesmi:

PREJA

Prela je, prela deklica mlada,
v srcu živela pa sladka je nada,
da bo ta preja njena odeja,
ko doživela srečne bo dni.

Prela je, prela in osivela.
Sama brez sreče v svetu živi.
Nič več je ne kliče,
nič več je ne išče,
ker sreča le v sanjah z njo še živi.

OSAMLJEN SPOMENIK

V poltretjem letu smo na temle mestu predstavili že blizu sedemdeset dolenskih znamenitosti. Pisali smo še o marsičem vrednem, kar premore dolenska dežela (vključno s kočevskim in posavskim koncem), kajti res gre za naše zaklade, tukajšnji živeli pa jih zvečine slabo pozna. Da ne bi delali krivice Dolenski, ki zemljepisno obsega večji kos sveta, kot pa ga s pisanjem pokriva tale časopis, je nedvomno prav, da med zakladi prikažemo tudi tiste iz grosupeljske ali litijske občine. Zato tokrat pišemo o cerkvi sv. Martina v Zgornji Dragi.

Ta cerkev, ki leži na močvirni ravnici približno na sredi poti med Ivančno gorico in Višnjo goro, blizu nje pa tečeta železniška proga in glavna dolenska cesta, sodi med najbolj znamenite slovenske spomenike romanske arhitekture; je ena redkih popolnoma ohranjenih t. i. enoladjskih stavb s polkrožno apsido (manjši oltarni prostor).

Med višnjegorskimi podružnicami omenja Martinovo cerkev tudi Valvasor, sicer pa je prišla v strokovno literaturo že pred več ko osmimi desetletji; po Konradu Črnologarju, ki jo je z nekaterimi zmotami popisal že 1891, so o njej pisali še mnogi, znanstveno najbolj pretehtano pa jo je v več knjigah obdelal dr. Marijan Zadnikar. Seveda bi bilo za poljuden prikaz presuhoparno naštevati, kaj je slednji v knjigi „Romanska arhitektura na Slovenskem“ ugotovil o cerkvi sv. Martina, povzeti pa moramo tole:

Martinovo cerkev dandanes sestavljajo pravokotna ladja, manjši polkrožni oltarni prostor ter zvonik in lopa. Slednja dva sta baročna prizidka srednjeveški stavbi, ki je bila po svoji skromnosti na zunaj bolj podobna bogatejši hiši ko pa cerkvi. Zato ni čudno, da so jo v času baroka dozidali, saj za takratne pojme sakralna stavba brez zvonika ni mogla veljati za cerkev. Od vseh tovrstnih slovenskih romanskih cerkev pa se cerkev sv. Martina razlikuje po tem, da ima apsida na zunanji strani podzidek, pod napuščem zobčasti venec, cerkev pa je obokana tudi v ladji.

Zaradi naštetih posebnosti je moč določiti tisto, kar je za mnogo cerkva domala nemogoče: dokaj točen čas nastanka in celo graditelja. Glede na preverjena zgodovinska dejstva je povsem verjetno, da je Martinovo cerkev okoli 1170 zgradil mojster Mihael, francoski stavbenik, ki je vodil gradnjo stiške samostanske cerkve. Mojster se nikoli ni vrnil na Francosko; ni bil redovnik, zato se je lahko oženil z Matildo, podložnico višnjegorskega grofa. Listina s konca 12. stol. ne omenja, kje si je Mihael postavil dom, na dlani pa je domneva, da je bilo to prav v današnji Zgornji Dragi v bližini Stične.

Arhitektura cerkve, ki se bistveno loči od vseh drugih, njej podobnih, narekuje domnevo, da je Mihael cerkev zgradil kot kapelo zraven svoje domačije, za varuha pa izbral sv. Martina, francoskega škofa iz Toursa. Pred dvajsetimi leti, ko je dr. Zadnikar pisal omenjeno knjigo, se je hiši, najbližji cerkvi, po domače še reklo „pri Mihatovcu“, sosednji kmetiji pa „Lahovče“. Zadnikar: „Ali ne govori morda oboje za tradicijo ‚laškega‘ (Lahovče) Mihaela (Mihatovc)?“

Martinova cerkev je bila nazadnje obnovljena pred četrto stoletje. Tedaj so prišle do polnega izraza njene romanske arhitekturne

posebnosti, na romansko oltarno mizo pa so postavili prenovljen leseni kip sv. Martina iz 17. stol. Kip so pred slabimi desetimi leti ukradli — in s tem podatkom lahko začnemo naštevati najbolj sveža, a, žal, zvečine neljuba dejstva o cerkvi sv. Martina v Zgornji Dragi.

30. oktobra lani je dr. Zadnikar v časopisu Delo spraševal slovensko kulturno javnost, kdo je odgovoren za vzdrževanje tega prvovrstnega spomenika evropskega pomena, ki propada. „Nad njenim slogovno najprepričevalnejšim delom, nad polkrožno apsido, se je udrla lesena strešica in nikomur niti na misel ne pride, da bi jo obnovili.“

Umetnostni zgodovinar tedaj ni dobil odgovora, apsida pa do zdaj tudi še ne nove strehe. O tem smo se prepričali pred kratkim. Vlažna in zanemarjena (okna so zaščiteni le z mrežo, da bi ptiči v notranjosti ne spleтали gnezd) sameva Martinova cerkev, ena od podružnic višnjegorske župnije. Tamkajšnji župnik Stanislav Kastelic pa pravi: „Župnija je že veliko storila za zaščito te cerkve. Popravili smo zvonik, lopo, obnovili ostrešje in zamenjali opeko. Spomeniška služba ne dovoli, da bi apsido prekrili s pločevino, temveč zahteva skodle. Že dolgo imamo pripravljen les za ostrešje, na cedilu pa nas puščata tesar in Zavod za spomeniško varstvo, ki se je obvezal, da bo preskrbel skodle. Še zmeraj jih ni. Zapišite tudi, da pred petindvajsetimi leti cerkev niso obnovili, ampak razdejali. Na zahodni strani so zazidali okna in tako onemogočili dobro prezračevanje, zato vlaga neustavljivo uničuje cerkev. Po odstranitvi oltarnega nastavka in lesenih kipov so okoličani obrnili hrbt te cerkveni znamenitosti, sploh jih ne zanima več, splahnel je tudi njihov varovalni čut. Posledica: zlikovci so ukradli kipe, ki so bili shranjeni na cerkvenem podstrešju, in kip sv. Martina; ta je bil do t. i. obnovitve Martinove cerkve v Podsmreki. Na srečo se je ohranil baročni Martinov kip, ki je bil v cerkvi do omenjenega razdejavanja. Dolgo časa je bil nato shranjen v stiškem samostanu, pred nekaj leti pa smo ga dali restavrirati in v cerkvi, ki se imenuje po njem, bo spet našel mesto, ko bo popravljena apsida in ko bodo okna zavarovana z železno mrežo.“

Neizpodbitno je umetnostnozgodovinsko dejstvo, da je cerkev sv. Martina v Zgornji Dragi vrhunski spomenik, ki slovensko najstarejšo arhitekturo povezuje z njenimi evropskimi izhodišči, dandanašnja usoda iste cerkve pa hkrati dokazuje tudi, kako velika je lahko naša malomarnost pri ohranjanju lastne kulturne dediščine.

D. RUSTJA

